UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 04 20 11 012 6

DR 427 R27

Rāsim, Mustafā
Memālik-i Mahrūsa-'i
Şāhāne coğrāfyāsı

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

2966
10/272.

2966

﴿ دیباجه ﴾

بعد ادای ماوجب علینا سبب ترتیب کتاب شو وجهله عرض اولنور که طوبخانهٔ عامره‌یه منسوب مهندسخانهٔ بریٔ همایون خواجه‌لغی ایله شرفیاب اولدیغم بیك ایکیوز طقسان بش تاریخندنبرو تدریسیله مشغول بولندیغم درسلردن جغرافیای عثمانی فنی بیك اوچ یوز اوچ سنه‌سنه قدر نشر بیورلان ولایات شاهانه سالنامه‌لریله لغات تاریخیه وجغرافیه نام کتابدن و(نواقس)نام مؤلفك فرانسزجه جغرافیای عسکری و سیاحت عسکری نام کتابی ایله فرانسه جغرافیای خصوصیسی مسلکی اوزرینه (قورتامبر) نام مؤلفك فرانسز لسانی اوزرینه مرتب جغرافیای عمومی نام کتاب مفصلنك ممالك عثمانیه قسمندن استنباط ایلدیکم مواد ایله تفصیل و آوستریا ارکان حربیه‌سی معرفتیله ترتیب و نشر اولنان اوروپای عثمانی خریطهٔ مفصله‌سی ایله مشهور کیپرتك آسیای عثمانی و باب والای سرعسکری ارکان حربیهٔ عمومیه‌سی طرفندن طبع اولنان ممالك عثمانیه خریطه‌لرینه بالمراجعه توصیف ایدرك قلمه المش وشاکردانه تدریسده تحصیللرینك تسهیلیچون مکتب فیض مکسب مذکور اصول محاسن شمولنجه ایکی دفعه لیطوغراف واسطه‌سیله مسوده اوله‌رق رساله شکلنده طبع ایتدیرمش ایدم مؤخراً رسالهٔ مذکوره‌یی بردها نظر تصحیح ایله تدقیق وحتی فرانسه مکاتب عالیه‌سنده تدریس اولنان فرانسه جغرافیاسی نام کتابك مندرجاتیله

پروغرامنه تطبیق ایدرك ومعلومات مشهوده‌لرینه اعتماد اولنان بعض ارباب وقوفدن ایده‌بیلدیکم تحقیقات نتایجنی ضم وعلاوه ایلیه‌رك بودفعه تبییض ایلدیکم شو اثر ناچیزی عصر محاسن حصر شهریارلری رواجکاه انواع علوم وفنون اولان ولی نعمت بیمنتمز پادشاه معارفپناه « سلطان الغازی عبدالحمید خان ثانی » افندمز حضرتلرینك حضور معالینشور تاجداریلرینه رفع وتقدیم

ایدلمك وحروف ایله طبع اولنمق امید عبودیتکارانه‌سیله حالا
سرعسکر ظفر پیکر دولتلو عطوفتلو « علی صائب پاشا »
حضرتلرینك پیشگاه سامیلرینه عرض وتقدیم ایلدم

Rāsim, Muṣṭafā

ممالك محروسهٔ شاهانه جغرافياسی

Memālik-i Maḥrūsa-'i مؤلفی
Şāhāne coġrāfyāsı بیكباشی

مصطفی راسم

باب والای سرعسكری استحكام وانشاآت دائرەسی برنجی
شعبەسنك مدیر معاونی ومهندسخانهٔ بری همایونده جغرافیا
وطپوغرافیا معلم سابقی

مهندسخانهٔ بری همایون اعدادی وهندسهٔ ملكیه مكتبی برنجی
صنفلرینه تدریس اولنمق اوزره مكتب مجلس معارفنك تدقیق
وتصدیقی ومقام عالئ سرعسكری جانبندن لدی العرض طبع ونشری
خصوصنه شرفتعلق بیوریلان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی
اوزرینه برنجی دفعه اولەرق «طوپخانهٔ عامره» مطبعەسنده
طبع وتمثیل اولنمشدر

سنه ١٣٠٥

بسم الله الرحمن الرحيم

LIBRARY
FEB 9 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

فصل اول

دولت علیهٔ عثمانیه اراضیسنك توصیفات مفصله‌سی

ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك تقسیمات طبیعیه‌سی — موقع ووضعیت — حدود عمومیسی — وسعت ممالك ونفوس عمومیسی .

DR
427
R27

(۱) ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك تقسیمات طبیعیه‌سی — دولت علیهٔ عثمانیه‌نك { آوروپای عثمانی } { آسیای عثمانی } { افریقای عثمانی } ناملریله اوچ اقسام جسیمه‌دن وبیوك کوچك بعض اطه‌لردن عبارت بولنان ممالك محروسهٔ شاهانه‌سی برعتیقك مرکزنده واقع اولوب اك منبت ومحصولدار اراضیٔ واسعه‌دن عبارت اولدیغی کبی باعث سعادت دارین اولان (پیغمبران عظام) علیهم صلواة الملك العلام حضراتنك محل ظهور پرنورلری ومقامات مقدسه ومبارکه‌یی جامع ومدنیتك منابع انتشاریدر .

(۲) موقع ووضعیت — ممالك محروسهٔ شاهانه عرض شمالینك ۱۰ درجه‌سیله ٤٥ درجه‌سی ماییننده بولندیغندن هیئت

مجموعه‌سنك برقسمی منطقهٔ حاره‌ده وقسم دیكری منطقهٔ معتدلهٔ شماليده واقع اولديغى مثللو اياصوفيه دائرهٔ نصف‌النهارندن اعتباراً طول شرقينك ٢٠ درجه‌سيله طول غربينك ١٩ درجه‌سی ماييننده بولنور .

(٣) حدود عموميسی — ممالك محروسهٔ شاهانه شمالاً آوستريا . صربستان . رومانيا . مملكتلريله بحرسياه وروسيه دولتنك قافقاسيه اياليتى . وشرقاً ينه قافقاسيه و دولت عليهٔ ايران مملكتى . وبصره كورفزی . وجنوباً جزيرةالعربك قطعهٔ مستقله‌سی بحرعمان . باب‌المندب بوغازی . حبشستان . سودان . صحرای كبير يونانستان مملكتلريله وغرباً فرانسه دولتى اداره‌سنده بولنان جزاير مملكتى . وبحرسفيدايله قره‌طاغ مملكتى . وآوستريا دولتنك دالماچيا اياليتيله محدوددر .

(٤) وسعت ممالك ونفوس عموميسی — ممالك محروسهٔ شاهانه بش ميليون درتيوز طقسان بيك ميل (كيلو متره) مربعى مساحهٔ سطحيه‌يى وقرق يدی ميليون قرق التى بيك طقسان برنفوسى جامع اولوب بونلردن ٣٣٩١٦٨ ميل مربعى مساحهٔ سطحيه ايله ٩,٧١٠,٠٠٠ نفوسى اوروپای عثمانيه‌ده و ١,٨٨٩,٢٢٨ ميل مربعى مساحهٔ سطحيه ايله ١٧,٥٣٦,٤٦٥ نفوسى آسيای عثمانيه‌ده و ٣,٢٦٢,٠٨٠ ميل مربعى مساحهٔ سطحيه ايله ٢٠,٥١٠,٠٠٠ نفوسى دخى افريقای عثمانيه‌ده‌در .

اوروپای عثمانی

موقع ووضعیت — حدود .

(٥) موقع ووضعیت. — اوروپای عثمانی عرض شمالینك ٣٩ درجه ٢٠ دقیقه‌سی ایله ٤٥ درجه ١٢ دقیقه‌سی اراسنده و پارس دائرهٔ نصف‌النهاردن اعتباراً طول شرقینك ١٣ درجه ٣٠ دقیقه‌سیله ٢٦ درجه ٥٠ دقیقه‌سی ماییننده‌در .

(٦) حدود — اوروپای عثمانی (شمالاً) رومانیا وصرپستان قراللقلری واوستریا ایمپراطورلغی مملکتلریله جهت شرقیسی بحر سیاه واستانبول بوغازی. وجنوباً مرمره دکزی چناق قلعه بوغازی واطه‌لر دکزی ویونان قرالیتی مملکتی ویونان دکزیله جهت (غربیه‌سی) اوطرانت بوغازی قره‌طاغ مملکتی وادریاتیق دکزی وآوستریا ایالتلرندن دالماچیا ایالتیله محدوددر .

اوروپای عثمانینك حدود شمالیسنه دائر تفصیلات

(٧) اوروپای عثمانینك شمالاً اولان حدودینك شرق طرفنده اولان قسمی بحرسیاه ساحلنده کائن . منقالیه . قصبه‌سنك تخمیناً بش میل جنوبنده واقع برنقطه‌دن طونه نهری ساحلنده وسلستره قصبه‌سنك شرقنده بر میل مسافه‌ده‌کی برنقطه‌یه قدر اولان حدود صنعی رومانیا دولتنك (دوبریجه) قطعه‌سیله دولت علیهٔ عثمانیه‌نك بلغارستان اراضیسی بیننده برخط فاصلی تعیین ایدر .

سلستره‌دن اعتباراً طونه نهرینک ساحل یمیننه جریان ایدن تیموق . صوینک منصبنه قدر اولان طونه نهری رومانیا قرالیتیله حدود طبیعیدر .

تیموق . نهری دخی طونه‌یه ملاقی اولدیغی محلدن . ایزوور . موقعی استقامتنه قدر (صربستان) ایله حدود طبیعی واقع اولدیغی کبی بورادن بدأ ایدن حدود متباقی . طونه . و. موراوا . وادیلرینی تفریق ایدن . ولیچه . بالقانی شعباتنک خط تقسیم میاه استقامتلرینی (صربستان) داخلنده اولان . ورانیه . قصبه‌سنک جهت شرقیسنده وتقریباً ۳۵ میل مسافه‌ده واقع برنقطه‌یه قدر امتداد دنصکره غربه دونه‌رك . ورانیه . نك جنوبندن بعدالمرور غربی شمالی‌یه متوجه اوله‌رق . قوپانیك . طاغنك خط تقسیمنی تعقیب و . ایبار . چاینی قطع ایدرك یکی پازار موقعنك تقریباً ۲۳ میل شمالندن و . یاوور . طاغنك خط تقسیم میاهندن کچه‌رك (اوواج) نهرینه واردقدنصکره شماله متوجه اوله‌رق واصل اولدیغی صاوا . نهرینه منصب اولان . درینا . نهرندن عبارتدرکه بوجهتدن (بوسنه) قطعه‌سنی (صربستان) اراضیسندن افراز ایدر .

صاوا . نهریله بوکا منصب اولان . اونا . چایدخی (بوسنه) قطعه‌سیله (آوستریا) مملکتی بیننده حدود طبیعی‌یی تشکیل ایدر .

﴿ اوروپای عثمانینك حدود شرقیسنی تشكیل ایدن ﴾
﴿ قره‌دكز ساحلنه دائر تفصیلات ﴾

(٨) اوروپای عثمانینك حدود شرقیسنی تشكیل ایدن ومتعدد كورفز وكوچك لیمانلری حاوی اولان بحرسیاه ساحلی منقالیه‌نك جنوبندن بدأ ایدرك استانبول بوغازینك روم ایلی فنار موقعنده ختام بولور حدود مذكوره تقسیمات پولتیقیه‌سنجه نظر مطالعه‌یه آلنورایسه بلغارستان امارتیله شرقی روم ایلی ولایت ممتازه‌سنك وادرنه ایله استانبول ولایتلرینك برقسمنی جامعدركه .رومانیا. مملكتیله اولان سالف الذكر خط فاصلدن بدأ ایدرك جنوبه طوغری امتداد ایدن مذكور ساحلده . كولغراد . برونی بعده بلغارستان امارتنده برسنجاق مركزی اوله‌رق حاوی اولدیغی لیمانی سایه‌سنده كسب شهرت ایلیان وطونه ساحلنده بولنان روسجق شهرینه برشمندوفر ایله مربوط بولنان . وارنه قصبه‌سی و . امینه برونی . و .میسوری . آخیولی . قصبه‌لریله . بورغاز موقعی ولیمانی وسوزه‌بولی قصبه ولیمانجغی وقره برون موقعی وكلیوزقریه وقلعه‌جكی وروم ایلی فناری قریه‌سی بولنوركه بوراده اوروپای عثمانی حدود شرقیسنك برقسمنی تشكیل ایدن بحرسیاه ساحلی ختام بولوب قسم دیگرینی دخی استانبول بوغازینك روم‌ایلی ساحلی تشكیل ایدر .

(٩) استانبول (قره‌دكز بوغازی) — اسیای عثمانی ایله اوروپای عثمانی‌یی بربرندن تفریق ایدن وشرقی شمالیدن غربی

جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدرك قره‌دكز صولرینی مرمره دكزی واسطه‌سیله بحر سفید صولریله برلشدیرن استانبول بوغازی (بوغاز ایچی) نامیله معروف اولوب امتداد طولانیٔ وسطیسی ۳۰ بیك ذراع مقدارنده و اك عریض محللی دخی اناطولی وروم ایلی فنارلری بیننده اولان مسافه‌درکه (٤٢٧٠) و اك طار اولان یری دخی اناطولی وروم ایلی حصارلری بیننده اولان مسافه‌درکه (٧٠٠) ذراعدر •

بیوكدره ایله استنیه بكقوز تسمیه اولنان قریه‌لر ساحللرنده بوغاز برمقدار وسعت پیدا ایدرك بیوكدره بكقوز استنیه قویلرینی تشکیل ایدر •

بوغازك محافظه‌سیچون قره‌دكز جهتنك اناطولی وروم ایلی طرفلرنده اصول عتیقه وجدیده اوزره موجود بولنان استحکاملره دائر معلومات ومطالعات (جغرافیای عسکریده) تفصیلاً تعریف وبیان اولنمش اولدیغندن بوراده تحریرندن صرف نظر اولنمشدر •

بوغاز صولرینك جریانی اکثریا مرمره دكزی جهتنه اولوب بعض محللرنده جریانك استقامتی وعمومیتله سرعت جریانی تبدل ایدر قره‌دكز بوغازی لطافت هوا جهتیله استانبولك صیفیه‌سی اولوب سواحلی صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش ساحلخانه و بغچه‌لر ایله تزیین اولنمش وایکی طرف ساحلنك اکثری محللرنده مسیرگاهلر ومنتظم کوشکلر وعلی‌الخصوص • بكقوز • بكلربکی • چراغان • طولمه‌بغچه • سرای همایونلریله معمور وآباداندر •

درسعادتدن اعتباراً بوغازك روم ایلی ساحلنده كائن مواقع مشهوره . قباطاش . بشكطاش . اورته‌كوی . ارنبودكویی . ببك . روم ایلی حصاری (١) بالطه لیمانی . بویاجی كویی . میركون استنیه . ینی كوی . قلندركوشكی . طرابیه . بیوكدره . صاری یر ینی محله . روم ایلی قواغی . بیوك لیمان فنار موقعلرندن عبارتدر .

اسكداردن اعتباراً بوغازك اناطولی ساحلنده كائن مواقع مشهوره سیدخی . اسكدار . قوزغنجق . بكلربكی . چنكل كویی . قندیللی . اناطولی حصاری (٢) . قاكلیجه . پاشا بغچه‌سی . بكقوز . اناطولی قواغی . وفناریدر .

اوروپای عثمانینك حدود جنوبیسی سواحلنه دائر تفصیلات

(١٠) حدود جنوبیسنی تشكیل ایدن مرمره دكزینك شمال ساحلی — حدود جنوبی‌یی تشكیل ایدن ساحل پای تخت سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌ه اولان استانبول شهرجسیمندن بدأ ایله غربه بعده غربیٔ جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدرك بحرسفید بوغازی مبدئنده

---

(١) فاتح سلطان محمدخان علیه الرحمة والغفران حضرتلرینك انشا بیوردقلری معروف برحصاردر

(٢) ییلدیرم بایزیدخان حضرتلری طرفندن بنا ایدلمشدر .

بولنان . انجیر . بروننده ختام بولورکه حدود مذکورده شایان اشعار اوله‌رق همنامی اولان کوللرك ساحلنده تأسیس ایدلمش وکوللرك دکز ایله کسب اتصال ایتدکاری محلده غایت متین برر کارکیر کوپریلری موجود اولان کوچك وبیوك چکمجه . قصبه‌لریله . سلیوری . قصبه‌سی وسفائن دخولنه مساعد برلیمانی حاوی اولوب مرمره ارکلیسی نامیله یاد اولنان ارکلی قصبه‌سی وشرق ایمپراطورلنی زماننده اسمنه (رودستو) تسمیه ایدلمش والیوم مرکزلوا اولان . تکفور طاغی . قصبه‌سی و . مرفته . نام قضا مرکزی ومرکزلوا اولان . کلیبولی . قصبه‌سی واقعدرکه موقعنك برقسمی جزئی مرتفع بر بایر اوزرنده قسم دیکری دوز برمحلده بنا اولندیغندن . لدوس . روزکارینك اسدیکی زمانده هواسی تبدل ایدر . موقع مذکور روم ایلینك اثنای فتحنده برنجی دفعه اوله‌رق تاریخ هجرتك ۷۵۹ سنه‌سنده (سلطان اورخان علیه‌الرحمة‌والغفران) حضرتلری طرفندن ضبط ایدلمشدر .

(۱۱) قلعهٔ سلطانیه بوغازی — اوروپای عثمانی ایله اسیای عثمانی اره‌سنده شرقیٔ شمالیدن غربیٔ جنوبی‌یه طوغری امتداد ایدن (بحرسفید بوغازی) مرمره جهتنده (روم ایلی طرفنده) اینجیر برونندن و (اناطولی جهتنده) ترسانه . برونندن بدأ ایدرك . فکه . و یکیشهر برونلرنده نهایت بولور .

قلعهٔ سلطانیه بوغازی وضعیت طبیعیه‌سی اقتضاسنجه یك نظرده واسع برنهرکبی مشاهده اولنور بوغاز ذکر اولنان قطعه‌لر اره‌سنده بولندیغی حالده بحرسیاه بوغازی واسطه‌سیله مرمره دکزینه جریان

ایدن صولری بحرسفید صولریله برلشدیرمکه واسطه اولدیغندن صولر بوغاز داخلنده شدتله جریان ایدر . اشبو بوغازك امتداد طولانیسی (٦٠) میل عرض وسطیسی (٤) میل وقلعهٔ سلطانیه‌نك شمالنده (١٩٠٠) یکی ارشون وعمق وسطیسی ایسه (٥٥) یکی آرشوندر بوغازك روم ایلی ساحلنده بوندن اقدم ذکر اولنان کلیبولی قصبه‌سیله . مایدوس . و . کلیدالبحر . و . سدالبحر . قریه‌لریله اناطولی ساحلنده مرکزلوا اولان . قلعهٔ سلطانیه . قصبه‌سی و بونك اوکنده بوغازك محافظه‌سنه مخصوص استحکاماتدن . چملك . استحکامی موجود اولوب استحکامات سائره ایله بوغازك مدافعه‌سی (جغرافیای عسکریده) مفصلاً تعریف ایدلمش اولمغله بوراده ذکرندن صرف نظر ایدلمشدر .

بوغازه جریان ایدن . قجا . اسمنده برصو شیطان تپه‌سی جوارنده . فوجه‌لر . قریه‌سی یقیندن نبعان وغربیٔ شمالی‌یه طوغری جریان ایله . کمرطاغ . اتکلرندن ظهور ایدن برصو ایله ملاقی اولدقدن صکره بوغازه منصب اولور .

بحرسفید بوغازیله . ساروس . نام دیکر (معارض) کورفزی اره‌سنده کائن . کلیبولی . شبه جزیره‌سی شرقیٔ شمالیدن غربیٔ جنوبی‌یه طوغری آکسا میل موقعندن اعتباراً (٨٣) میل ممتد اولوب . فکه . برونده نهایت بولور . عرض وسطیسی ٢٢ ایله ٥,٥ میل ماییننده‌در . جزیره‌نك استقامت طولانیسی اوزرنده بولنان طاغلر تکفور طاغی سلسله‌سنه مربوط اولوب بونلرك

اتكلری اوزرینه بنا اولنان مایدوس . موقعی وحوالیسی . یموق .
اخراجاتیله . بولایر . واكسامیل موقعلری دخی جزیره‌نك
برزخی اوزرنده بولندقلرندن جهت عسكریه‌جه اهمیته شایاندرلر .
بوغازك داخلنده وروم ایلی ساحلنده واقع . نغره . برونك
قارشوسنده بولنان . كلیا . مرساسی (سلطان اورخان علیه الرحمت
والغفران) حضرتلرینك مخدوملری معیت موجودیله تدارك
ایتدكاری صال اوزرنده برنجی دفعه اوله‌رق روم ایلی جهتنه
كچدكاری محل اولوب یقیننده بولنان (چیمنی حصاری) نامنده
اولان قلعه‌یی ضبط ایتدكدن صكره كلیبولی جهتنه حركت
بیورمشلردر .

(١٢) اطه‌لر دكزی ساحلی — كلیبولی شبه جزیره‌سنك
منتهاسی اولان فكه برونندن بدأ ایدرك . پلاتامونی . موقعی ایله
سلامبریا . نهری منصبی اره‌سنده كائن اولان خط فاصله قدر
امتداد ایدر .

فكه برونندن باشلایان مذكور حدود قسمی بتون كلیبولی شبه
جزیره‌سنك ساروس كورفزی جهتنده بولنان شمال غربی ساحلیله
محصولدار اولان تكفور طاغنك اطه‌لر دكزینه منتهی اولان
اتكلریله ساروس كورفزینی ومریج نهرینك منصب اولدیغی اینوس
لیمانی وبوندن (٩) میل بعدنده اولان وادرنه‌دن كلان تیمور یولك
نهایتلندیكی دده اغاج لیمانی وصكره . لاغوس . نام دیكرله . قره اغاج

لیمانی تشکیل ایلدیکی مثللو اینوس ودده اغاج وقره اغاج قصبه‌لرینی
وقره‌صو (مستا) نهرینك فمی حاوی اولورکه بونك جنوبنده
بولنان طاشوس اطه‌سیله روم ایلی ساحلی اره‌سنده (٣) میل
عرضنده برده قنال بولنور .

قره‌صو فمندنصکره غربیٔ شمالی‌یه طوغری دائره‌وی الشکل
امتداد ایدن ساحل قواله کورفزینی وبر بیوك دوریم ایله دکزه
طوغری توجهله اورفانی کورفزینی وصکره حالیکدیا شبه جزیره‌سنی
تشکیل ایلدیکی مثللو قواله واورفانی قصبه‌لرینی حاوی اولور .

(١٣) حالیکدیا شبه جزیره‌سنك حاوی اولدیغی . آینه‌روز .
لونغوس . کسندیره . نامرلرنده اولان اوچ کوچك شبه جزیره‌نك
دخی ما بینلرنده تشکیل ایلدکاری آینه‌روز وکسندیره کورفزلری
وخصوصیله انلردن صکره واقع اولان مشهور سلانیك کورفزی
ومرکز ولایت اولمسیله برابر اوروپا تیمور یوللرینك اطه‌لر دکزی
ساحلنده‌کی مبدئی بولنمسی مناسبتیله شهر تشعار وتجارتکاه اولان
سلانیك شهری ودرت ساعت ایلروسنده . واردار . نهرینك فمی
ودها صکره اینجه قره‌صو نهرینك منصبی وکیتروس وقتریده
ولفترخوری قریه‌لریله پلاناموتی قلعه‌سی وسلامبریا نهرینك اغزی
تفصیل اولنمقده بولنان حدوده عائد اولان ساحل مذکورك باشلیجه
ذکره شایان موادندن بولنورلر .

﴿ دولت علیهٔ عثمانیه نك یونانستان ایله ﴾
﴿ اولان حدودینه دائر معلومات ﴾

(١٤) بوحدود سلانیك كورفزینك جهت غربیسی ساحلنك قربنده واقع پلاتامونی قلعه‌سنك جنوبندن بدأ ایله غربه طوغری ممتد اوله‌رق . نزه‌رو . قریه‌سنی دولت علیه‌ده . كولنی . یونانستانده براقدقدنصكره . چاریچنه . موقعنك تخمیناً ٤ میل جنوبندن بعدالمرور غربیٔ جنوبی‌یه دونه‌رك . سلامبریا . نهرینك صولنه‌منصب اولان . چاریچنه . چاینی قطع ایتدكدنصكره غربه بعده شمال غربی‌یه متوجه اوله‌رق . اینجه قره‌صو . نهریله . سلامبریا . نهرلری حوضه‌لرینی تفریق ایدن خط تقسیم میاهی تعقیب ایدرك غربه بعده غربیٔ جنوبی‌یه دونه‌رك . زیغوس . بریستری . تپه‌لرندن كچه‌رك نارده نهرینك صولنه منصب اولان برصو ساحلنده بولنان . قلاریتا . موقعندن اعتباراً جنوبه متوجه ونارده نهرینك صول ساحلی بوینجه . پره‌وزه . كورفزینه قدر ممتد اولوب نهرمذكور یانیه ولایتیله حدود طبیعی‌یی تشكیل ایدر .

﴿ اوروپای عثمانینك حدود غربیسی سواحلی ﴾

(١٥) ادریاتیق دكزی ساحلی . — اشبو حدود غربی‌یی تشكیل ایدن ساحل . پره‌وزه . كورفزینه منصب اولان نارده نهری فمندن اعتباراً (پره‌وزه) موقعنه قدر كورفزك شمال ساحلندن عبارتدر .

پره‌وزه‌دن اعتباراً شماله طوغری امتداد ایدن حدود ادریاتیق دکزی ساحلندن عبارتدر .

حدود مذکوره بویانه نهری منصبنده ختام بولورکه . پارغه . قصبه‌سی و . قلاماس . نهری فمی . آیاسراندا . اسکله‌سی جهت شمالیده . آولونیا . لیمان وقصبه‌سی و . ویوسا . نهری منصبی و . دراج . قصبه‌سیله لیمانی و بونك جهت شمالیسنده دخی درینا نهری فمی ذکر اولنان حدودك باشلیجه ذکره شایان موقعلرندندر .

اوروپای عثمانینك جهت غربیسنده

قره‌طاغ ایله اولان حدود

(١٦) بوحدود بویانه نهرینی فمندن اعتباراً برمقدار تعقیب ایتدکدنصکره اشقودره کولنك قسم اعظمنی دولت علیه جهتنده براقه‌رق . پودغوریچه . و . مدون . موقعلرینی قره‌طاغ مملکتنه ترك ایله شرقی شماله بعده غربه متوجه اوله‌رق . لیم . چاینی بعده تارا . و . پیوا . صولرینی بعدالقطع غربیٔ جنوبی‌یه دونه‌رك (اورزن) موقعنده آوستریا حدودیله کسب اتصال ایدر .

حدود مذکوردن اعتباراً آوستریا دولتنك دالماجیا ایالتیله بوسنه وهرسك قطعه‌لری خط فاصلنی تشکیل ایتمك اوزره شماله طوغری متوجه اوله‌رق . اونا . چاینه منتهی اولنجه‌یه قدر حدود وضعی اولوب . اونا . چایی دخی . صوا . نهرینه ملاقی اولدیغی محله‌قدر حدود طبیعی‌یی تشکیل ایدر .

اوروپای عثمانی سلسلهٔ جبالی

مطالعات عمومیه

طاغلر . ياپلالر . اووالر . خطوط تقسیم میاه . ورسائلر

(١٧) مطالعات عمومیه . — اقلیم وارض وحالت طبیعیهٔ محلیه‌نك انسان اوزرینه خصوصا انسانك ومزاج فکر ومیلانی جهتلرینه تأثیرات عظیمه‌سی اولوب بونلردن برنجی درجه تأثیری اولان اقلیمدر. فقط طبیعت ارضیه وافکار ملل اوزرینه واقع اولان تأثیرات خارجیه‌یی دخی بوصره‌ده تعداد ایتملیدر .

علی‌العموم طاغلر اهالی‌یی تقسیم ایدن حدودك باشلیجه‌سی واك بیوکی اولدیغندن شایان دقتدرلر .

طاغلر شرقدن غربه طوغری متوجه بولندقلرنده شمالدن جنوبه طوغری توجهلرندن دها زیاده تفریق ایدرلر ایلك حالده اقلیمجه وتنبتجه و بالطبع خلقجه اختلافات عمیقه‌یی احداث ایتمش اولور .

کرهٔ ارض اوزرنده موجود اولان جبال طبیعتده یکدیکرینه مربوط اولوب منفرد جبال ایسه نادراً بولنور .

چونکه موره برونلرنده اولان جبال ایله کرید وردوس اطه‌لری بیله اناطولی جبالنه مربوطدرلر .

جبالك اشکال خارجیه‌سی اکثر یا ترتیبات داخلیه‌یه مربوط اولدیغندن مختلف وغیرمنتظم اوله‌رق بولنورلر .

بو مثللو سلسله‌لرك بعض تپه‌لری صارپ وقوراق اولوب قار وبوز ایله مستور واهرام ومخروط شکللریله متشکل بولندقلرندن بونلر ایچون . سیوری تپه . بوینوز . قوله . تعبیرلری قوللانلمقده‌در. مدور اولان تپه‌لره .قبه . تعبیراولنوب ایلرولرنده اورمان چایر باغ بولنور .

صرتلر بللی اولمیه‌رق واسع ومدور بولنوب استقامتلری مختلف اولورایسه . بایرنامنی آلور صرتك محصولات ونباتاتی هوانك طبیعتنه منوط اولدیغندن ارتفاعلری تزاید ایتدکجه هوانك درجهٔ حرارتی تناقص ایتدیکندن نباتات نشو ونمادن محروم قالورلر .

طاغلر ارتفاعلرینه نظراً درت قسمه منقسم اولوب قسم اول (٣٥٠٠) یکی آرشوندن عبارت اوله‌رق درت طبقه‌یه آیریلوب بوطبقه‌لردن . برنجیسی . زرعی . ایکنجیسی . اورمان اوچنجیسی . مرعا . دردنجیسی دائما اوزرنده قار اکسیك اولمیان طبقه‌در .

قسم ثانی (٢٨٠٠) دن (٣٥٠٠) یکی آرشونه‌قدر اولوب بونده‌ده درت طبقه موجوددر .

قسم ثالث (١٢٠٠) دن (٢٨٠٠) یکی آرشونه‌قدر اولوب اوچ طبقه‌یه مالکدر .

قسم رابع (١٢٠٠) یکی آرشوندن دون اولدیغی حالده یالکز اولکی ایکی طبقه کندوسنده موجوددر .

طاغلرك ارتفاعلری سببیله اتکلرنده بولنان اقلیمه اسه‌جك

روزكارلری كسمكده اولديغندن اوواده اسكان ايدن اهالينك سلب راحتلرینی موجب اولور طاغلرك هواسی لطيف وسرت اولوب سكاننك اخلاقی ايسه تيزمزاج وطبيعتلری جزئی شی ايله متأثر اولدقلرندن دلاور وجسور اولدقلری كبی حريت وطننی غايت سورلر ايسه‌ده اكثريا اوضاع وحشيانه‌ده بولنورلر .

چول و بحردن صكره الك اعلا حدود جبال اولديغندن همجوار اولان ايكی دولتی كاملاً بربرندن تفريق ايدر ومعدنيات ونباتاتك حصولنه مالك اولدقلرندن طرفينك ثروت و يسارينه خدمت ومعاونت ايدرلر .

(١٨) اوروپای عثمانيده بولنان طاغلر باشليجه ايكی بيوك سلسله‌دن عبارتدر : برنجيسی غربیٔ شماليدن شرقیٔ جنوبی‌يه طوغری ممتد اولان . آلب ديناريك . طاغلريدر . ايكنجيسی ذكر اولنان سلسله‌دن انفصال ايله بحرسياه ساحلنده واقع امينه برونده نهايت بولان (بالقان) طاغلريدر .

آوستريا مملكتی داخلندن شرقیٔ جنوبی‌يه طوغری ممتد اولان آلپ . طاغلری ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك بوسنه قطعه‌سنه داخل اولدقدنصكره ايكی قسمه آيريلور . بريسی . بوسنه . اسنمده بوسنه قطعه‌سنك شمالندن جنوبنه طوغری ممتد اولور . ايكنجيسی ادرياتيق ساحلنه موازی اوله‌رق آوستريا ممالكندن دالماچيا اراضيسی داخلنده شمالدن جنوبه طوغری امتداد ايدركه بوقسمنه دالماچيا سلسله‌سی نامی ويرلمشدر . مع مافيه شمالدن جنوبه طوغری

امتداد ایدن دالماچیا سلسله‌سی اهالینك تفریقنه مخصوص باشیلجه برحدود تشکیل ایدرکه جهت شرقیسنده اسکان ایدن اهالیدن اکثریسنك مذهبی اسلام اولمق اوزره بوسنه‌لیلردن وجهت غربیسنك اهالیسی دخی عمومیتله خرستیان اولدقلری حالده دالماچیالیلردن عبارتدر .

بوسنه سلسله‌سی (سنار) نهری منبعینك جوارنده وتقریباً (٢٣٤٠) یکی آرشون ارتفاعی اولان دینار طاغندن آق و قره دیرین نهرلرینك بولشدیغی محل قربنده (پرزرین) ایله (قالقان دلن) قصبه‌لری اره‌سنده (٣٢٠٠) یکی ارشون ارتفاعی اولان چار طاغنه قدر (٤٠٠) میل مسافه‌یه ممتد اولوب بو امتدادی داخلنده ارتفاعی (١١٠٠) دن (٢٠٠) یکی ارشونه قدر تبدل ایدر ذکر اولنان (دیرین) نهری بوسنه قطعه‌سنك شمالندن جنوبنه طوغری ممتد اولان سلسلهٔ جبالی بوسنه وارنبودلق سلسله‌لری نامیله ایکی قسمه تفریق ایدر بوسنه طاغلری اراسنده محصور قالان وادیلرك اك بیوکی قیالق تپه‌لر ایله طولو اولان هرسك قطعه‌سیدر .

قطعهٔ مذکوره بوسنه قطعه‌سی کبی محصولدار اراضیی وواسع مرعالری حاوی اولمیوب یالکز شمال شرقیسنده واقع (قوپریس) یایلاسی (٥٠٠٠) قدم ارتفاعنده‌در .

بوسنه سلسله‌سنك شمال اتکلری محصولدار اراضیی وکوزل اورمانلری منبت ومحصولدار وادیلری حاوی ایسه‌ده جنوب جهتی

بالعكس شمالنه نسبتاً محصولسز واکثری محللری دخی قیالقدن عبارت اوله‌رق قره طاغ مملکتنه داخل اولور .

اوروپای عثمانی . داخلنده واقع سلسلهٔ جبالك برلشدکلری محل اولمق حسبیله معروف اولان (چار) طاغی سطح بحردن (٣٠٠٠) یکی ارشون قدر یوکسکدر بونك جهت شمالیسنده واقع (قوصوه) اوواسی جهات اربعه‌سی جبال ایله محاط غایت کنیش بر یایلادن عبارت اولوب عثمانلولرك مظفریت فوق‌العاده لریله کسب شهرت ایلمشدر . سالف‌الذکر چار طاغندن آیریلان سلسلهٔ جبالدن بری جهت شرقیه ودیکری جنوبه طوغری مختلف اسملر آلتنده امتداد ایدرلر .

چار طاغندن جنوبه طوغری امتداد ایدن (پند) ارنبودلق سلسلهٔ جبالی . مچوه . طاغلرینی تشکیل ایتدکدنصکره یونانستانده واقع (اغرافه) طاغلریله کسب اتصال ایدرك (قورنت) برزخنده ارتفاعلری تناقص ایتمك اوزره (موره) شبه جزیره‌سی داخلنه کیره‌رك اوروپا قطعه‌سنك منتهاسی اولان (ماتاپان) برونده ختام بولور .

سلسلهٔ مذکوره‌دن آیریلان شعبات جبال . اشقودره . مناستر یانیه . ولایتلرینك داخلنده شرقدن غربه طوغری ممتد اوله‌رق ادریاتیق دکزی ساحلنده ختام بولورلر شعبات مذکوره‌دن باشلیجه‌سی ییلدیرم . طاغلریدرکه یانیه شهرینك شمالندن کچه‌رك . اولونیا . کورفزینی تحدید ایدر و (غلوسا) برونده ختام بولور (پند)

ارنبودلق سلسله‌سنك دیکر شعبه‌سی . اولیمپوس . کسوه . طاغلر نامنده سلانیك کورفزی ساحلنه موازی اوله‌رق بولنور بونلرك اره‌سنده مشهور (تمپه) وادیسیله برچوق کچید و بوغازلر واردر . ارنبودلق سلسله‌سنی تشکیل ایدن طاغلرك جهت واستقامتلری پك مختلف اولدیغندن اره‌لرنده‌کی دره‌لرك امتدادلری تعیین ایدیله‌مز مع مافیه وندیك دکزی ساحلنده بولنان طاغلرك اتکلرنده طار واکسز اوله‌رق بولنان اوولرك برقسمی بطاقلقدر (مثلا دیرین نهری منصبیله برات اووه‌سی اره‌سنده‌کی بطاقلق کبی) ارنبودلق سلسله‌سنك شعباتی اره‌سنده باشلیجه منبت ومحصولدار اووه‌لر . قاستوریه . اوخریدا . پرزیا . نامنده اوچ اووه‌دن عبارت اولوب بونلر یانیه شهریله مناستر شهرلری اره‌سنده‌درلر .

ارنبودلق طاغلرینك اکثری محللری صارپ قیالقدن عبارت ایسه‌ده طاغلرك اره‌سنه دوشن طار وادیلر زیاده‌سیله منبت ومحصولدار درلر .

چار طاغندن شرقه طوغری امتداد ایدن سلسله . قره طاغ . نامنی الەرق اسکوبك جهت شمالیسنده . قچانیك . (مشهور قوصوه اووه‌سی بونك شمالنده کائندر) کچیدینی بعدالتشکیل (اکری پالانغه) نك جهت شمالیسنده استقامتی شرقئ جنوبیه تبدیل ایله (ریلو) و (ویطوش) بالقانلرینی تشکیل ایدر بوایکی موقع اره‌سنده صماقو یایلاسی بولنور .

صماقو موقعنك جهت شرقیسنده (قیز دربندی) و (قپولی

دربندی) نی تشکیل ایتدکدن صکره (قوجه بالقان) نامنی آلورکه سلسلهٔ مذکوره طونه نهرینه منصب اولان . ایسکر . نهری واسطه‌سیله شرقی وغربی ناملریله ایکی قسمه تفریق اولنور .
غربی قسمی ذکر اولنان سلسله‌دن عبارتدر بوقسمك غربیٔ شمالی‌یه طوغری امتداد ایدن برشعبه‌سی بلغارستان ایله صرپستان حدودینی تشکیل ایدرك طونه نهری ساحلنه قدر امتداد ایدر .

قوجه بالقان (شرقی بالقان) سلسله‌سی جنوب جهتنده . اورطه . قره‌جه . طاغلریله . کوچك . و . امینه . بالقانلرینی تشکیل ایدرك جهت شرقی‌یه طوغری ممتد اولوب قره دکز ساحلنده و (امینه) برونده نهایت بولور .

بلغارستان ایله (مریچ) اووالرینی تفریق ایدن شرقی بالقان سلسله‌سنك شمال اتکلری غایت محصولدار اراضی‌یی حاوی اولوب جنوب اتکلری ایسه بالعکس غایت دیك وقیالقدن عبارت عادتا دیوار شکلنده‌در ساحل بحره قریب محللرنده برطاقم محصولدار یایلالر وواسع اووالر بولنور بونلرك اك مشهوری قزانلق اوواسی اولوب قره‌جه طاغ ایله بالقان سلسله‌سی اره‌سنده کائندر .
سالف الذکر . ریلو . بالقانندن آیریلان وشرقیٔ جنوبی‌یه طوغری ممتد اولان برسلسلهٔ جبال (دسپوط) نام دیکرله (ردوپ) اسمنی الور . سلسلهٔ مذکوره شرقیٔ شمالی‌یه طوغری قره‌جه بالقان اسمنده برشعبهٔ جبل ترك ایتدکدن صکره مریچ نهرینه طوغری عرضی تزاید وارتفاعی تناقص ایتمکده اولدیغی حالده ممتد اولور

وادرنه شهری قربنده ارتفاعلری آز تپه‌لر تشکیل ایدر وجهت جنوبیسنده دخی منبت ومحصولدار اووالر بولنور .

سلسلهٔ مذکوره مریچ نهرینك جریانه مساعد برمجرا ترك ایتدکدنصکره ساروس کورفزیله مرمره دکزینك شمال ساحلنه موازی اوله‌رق امتداد ایدن تکفور طاغی تشکیل ایدر .

تکفور طاغی ارتفاعی جزئی تپه‌لردن عبارت اوله‌رق مرمره دکزی ساحلنه موازاتاً امتداد ایله قره‌دکز بوغازی ساحلنده استرانجه طاغلریله کسب اتصال ایدر تکفور طاغنك شمال وجنوب اتکلری محصولدار ایسه‌ده اورمانی آزدر .

بالقان سلسله‌سنك شعبات جنوبیه‌سندن اولان استرانجه طاغلری قره‌دکز ساحلنه موازی اوله‌رق جنوبه طوغری امتداد ایدر .

سالف‌الذکر استرانجه طاغلری شرق وجنوبه طوغری ممتد اولمق اوزره متعدد شعبات جبال تشکیل ایدر بونلردن جهت شرقیه‌یه آیریلان برشعبهٔ جبل . مدیا . قصبه‌سنده قره‌دکزه منصب اولان مدیا . ایرمغنی ایکی شعبه‌یه تفریق ایدرکه بوشعبه‌لر اره‌سیله طرفینده بولنان اراضی کاملاً تیمورمعدنی حاویدر قره‌دکز بوغازی جوارینه منتهی اولان جنوب نهایتی ایسه بلغراد اورمانی تپه‌لرندن عبارتدر .

(١٩) خط فاصل میاه (*) — بوندن اولکی ماده‌ده ذکر اولنان جبال متسلسله‌نك خط فاصل میاهلری اوروپای عثمانی‌یی

(*) ایکی حوضی یکدیکرندن تفریق ایدن خطه (خط فاصل میاه) دینلور .

باشليجه درت ورسانه (*) (مائله) يه تقسيم ايتمشلردر بوسنه قطعه‌سی داخلنده . سنار . نهری منبعی قربندن اعتباراً شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری (چار) طاغنه قدر امتداد ايدن بوسنه سلسله‌سی خط فاصل مياهی شرقاً قره دكز ورسانی غرباً ادرياتيق دكزی ورسانی تفريق ايتديكی كبی شعبات جبالی خط فاصل مياهی دخی (صاوا) نهرينه منصب اولان چايلرك حوضه (**) لرينی تفريق ايدر .

چار طاغندن جنوبه طوغری امتداد ايدن ارنبودلق سلسله‌سنك خط فاصل مياهی غرباً ادرياتيق دكزی شرقا اطه‌لر دكزی ورسانلرينی و بو سلسله‌نك شعبات جبالندن اولان (فيلورينه) طاغلری خط فاصل مياهی دخی (اينجه قره‌صو) ايله (واردار) نهرينه منصب اولان قره‌صو چايلری حوضه‌لرينی تفريق ايدر .

چار طاغی قره دكز ايله اطه‌لر دكزی ورسانلرنده جاری (موراوا) و (واردار) نهرلری منبعلرينی تفريق ايتديكی كبی شرقه طوغری امتدادندن حاصل اولان بالقان طاغلری دخی قره دكز ورسانيله اطه‌لر دكزی ورسانی و بو ورسانلر داخلنده فوق‌العاده محصولدار اولان طونه و مريچ نهرلری حوضه‌لرينی آيرر چار

(*) بردكزه طوغری مائلا واقع اولان نهر حوضه‌لرينك هيئت مجموعه‌سنه اول دكزك سلسلهٔ مذكوره‌يه نظراً (ورسانی) ياخود (مائله‌سی) تعبير اولنور .

(**) برنهرك (حوضی) ويا (حوضه‌سی) وياخود اووه‌سی اول نهرك واكا منصب اولان صولرك طولاشدقلری اراضی‌يه تسميه ايديلور .

طاغنك جهت شمالیسنده واقع جهات اربعه‌سی طاغلر ایله محاط (قوصوه اوواسی) غایت کنیش بر یایلادن عبارتدر .

شرقی بالقان طاغلرندن آیریلان استرانجه طاغلریله تکفور طاغی قره دکز واطه‌لر دکزی ورسانلریله مرمره دکزی ورسانتی یکدیکرندن تفریق ایدر .

اوروپای عثمانینك خط فاصل میاهلر واسطه‌سیله منقسم بولندیغی ورسانلر . بحرسیاه . مرمره . اطه‌لر . ادریاتیق . دکزلری ورسانلرندن عبارت اولوب بونلرك داخلنده کائن ولایات شاهانه مادهٔ مخصوصه‌سنده ذکر اولنه‌جقدر .

تقسیمات ملکیه

اوروپای عثمانینك ولایاته تقسیمی

(٢٠) ولایات شاهانه . — اوروپای عثمانی تقسیمات ملکیه‌یه نظراً (اطه‌لر دکزنده کائن کرید ولایتی دخی داخل اولدیغی حالده) بر ایالت ممتازه ایله اون ولایتدن عبارت اولمق اوزره اداره‌جه اون بر دائره‌یه ومستقلاً اداره اولنان ایکی متصرفلغه تقسیم اولنمشدرکه بونلرده : استانبول . ادرنه . شرقی روم ایلی . سلانیك . یانیه . اشقودره . مناستر . قوصوه . بوسنه . ولایتلریله بلغارستان ایالت ممتازه‌سی . وسرفیجه . وچتالجه . متصرفلقلریدر .

﴿ ولايانك اصول اداره‌سی ﴾

(٢١) ولايتلردن هر بری باب عالينك انتخابيله خاكپای شاهانه‌دن بالاستيذان تعيين بيورلان بر والئ والاشانك تحت اداره‌سنده اولوب وسعتلرينه كوره تقسيم اولندقلری لوا (سنجاق) لرك هر بری دخی متصرفلرك وسنجاقلرك دخی آيريجه تقسيم اولندقلری قضالر قائممقاملرك وقضالرك تقسيم اولندقلری ناحيه‌لر ايسه مديرلرك تحت اداره‌لرنده بولنورلر .

والينك تحت اداره‌سنده اوله‌رق مركز ولايتلرده بولنان مجلس كبيرلرده طرف دولتدن منصوب برر . دفتردار . نائب . مكتوبجی مفتش اوقاف . دفتر خاقانی مديری . ايله مأمورين سائره بولنوب بونلر باب عاليدن كلان اوامرك والويه‌دن كوندريلان تحريرات ومضبطه‌لرك قرائتيله ايجابنك اجراسنه وعموم ويركو تحصيلنه نظارت ايدرلر .

مجلس كبيردن ماعدا . محكمهٔ شرعيه . مجلس دعاوی . تجارت . استيناف . بلديه . منافع عموميه . اسملريله دها ديكر مجلسلر اولوب بونلر قوانين موضوعه‌يه رعايتله احكام شرعيه واجرای نظام مستحسنهٔ مرعيه‌يه مأموردرلر .

لوا مركزلرنده : اداره . تمييز . حقوق . منافع عموميه . مجلسلری قضالرده دخی مجلس اداره . محكمهٔ بدايت . مجلس بلديه . منافع عموميه مجلسی و ناحيه‌لرده ايسه : ناحيه و . منافع عموميه . مجلسلری بولنور .

ناحیه . قضا . لوا . مركزلرنده تسویه‌سی ممكن اولمیان مصالحی مدیر وقائممقام ومتصرفلر مركز ولایته ومستعجل برایش ظهورنده طوغریدن طوغری‌یه والی ولایته عرض ایدرلرایسه‌ده متعاقباً منسوب ومتعلق قضا ولوا مركزلرینه بیان ایدرلر .

﴿ ورسانلرك ولایاته تقسیمی ﴾

(٢٢) اوروپای عثمانینك منقسم بولندیغی . مرمره دكزی . اطه‌لر دكزی . ونديك دكزی . قره‌دكز ورسان (مائله) لرینك هر بری جسامتلرینه نظراً بر یا برقاچ ولایاته تقسیم اولنمشلردر .

انلردن مرمره دكزی ورسانی شهر اماتی (استانبول ولایتی) ایله ادرنه ولایتنه (بونلرك برقسمی‌ده قره دكز ورساننده‌در) اطه‌لر دكزی ورسانی دخی سلانیك ولایتی وشرقی روم ایلی ایالتیله مناستر و یانیه ولایتلرینه (بوصوك ایكی ولایتك برقسمی ونديك دكزی ورساننده‌در) ونديك دكزی ورسانی دخی اشقودره ومناستر و یانیه ولایتلرینه (بوصكره‌كی ایكی ولایتك برقسمی اطه‌لر دكزی ورساننده‌در) وقره‌دكز ورسانی ایسه بلغارستان ایالتی ایله شرقی روم ایلی وادرنه واستانبول ولایتلرینه (بوولایتلرك برقسمی‌ده مرمره دكزی ورساننده‌در) تقسیم اولنمشلردر .

﴿ مرمره دکزی ورسانده بولنان ولایات ﴾

﴿ استانبول ولایتی ﴾

(٢٣) استانبول ولایتی ممالك محروسهٔ شاهانه‌دن آسیا واوروپا قطعه‌لرینی تفریق ایدن قره‌دکز بوغازی قربنده اولان مواقع مهمه‌یی شاملدر .

حدود . — ولایت مذکوره شمالا بحرسیاه شرقا قسطمونی ولایتنك بولی سنجاغیله جنوبا مرمره دکزی وبوندن حاصل اولان ازمید کورفزی غرباً مستقلاً اداره اولنان چتالجه (قضاء اربعه) سنجاغیله محاط ومحدود اولوب مرکز ولایت (٤١ درجه .. دقیقه ١٦ ثانیه عرض شمالیده) (صفر درجه) طولنده وپارسه نظراً ٢٦ درجه ٣٠ دقیقه ٥٠ ثانیه طول شرقیده واقع دولت علیهٔ عثمانیه نك پای تخت سلطنت وقرارکاه خلافتلری اولان ﴿ استانبول ﴾ شهر شهیریدر .

استانبول ولایتی : بك اوغلی . اسکدار متصرفلغیله . اطه‌لر بکقوز . شیله . قرتال .ککبوزه . قضالرینی حاویدر .

﴿ استانبول ﴾

(٢٤) مرمره دکزی ورسانك بدایتنده (قره‌دکز بوغازینك منتهاسنده) بولنان استانبول شهر جسیمی ١٦ یکی میل (کیلومتره)

چورەسنده مثلث شکلنده برسور عتيق ايله محاط اولوب مثلثك راس زاويەسی (سرای بورنی) وقاعدەسی روم ايلی جهتی وساقيننده بريسی مرمره دكزی ساحلی ديكری خليج درسعادت ساحليدر .

استانبول شهر جسيمنك برقسم ساحليسنی تشكيل ايدن و (قرن ذهب) اسميله شهر تشعار اولان خليج درسعادت كاغدخانه وعلی بك دره‌لری نامنده اولان صولرك برلشديكی محلدن بدأ ايله كتدكجه كسب وسعت ايدرك سرای بورنی نام محلده ختام بولور .

ذكر اولنسان دره‌لر اسطرانجه طاغلرندن نبعان ايدرك شايان اشعار اولان كاغدخانه وعلی بك قريه‌لری اوكندن جريان ايدرلر . كاغدخانه دره‌سی ساحلنده (كاغدخانه قصر همايونی) واردر . خليج درسعادت مبدأ محلندن اعتباراً طرفين ساحلی طوغله خرمنلرينی حاوی اولديغی حالده غير منتظم اوله‌رق بهاريه وقره اغاج موقعلرينه‌قدر امتداد ايدر . قره اغاجده طوپ ومهمات ناريه‌سی محـافظه‌لرينه مخصوص متعدد انبارلر موجود اولوب بونلره يقين هرنوع فشنك اعمالنه مخصوص برفابريقهٔ همايون واردر . قره اغاجدن اعتبـاراً خاليجی اوغلی وپيری علی پاشا(بوراده شركت خيريه واپورلرينك تعميرينه مخصوص برفابريقه واردر) خاصكوی بعده متعدد فابريقه وحوضلری شامل ترسانهٔ عامره وبونك ايلروسنده عزب قپوسی . غلطه . هرنوع طوپ اعمالنه‌مخصوص فابريقه‌لری شامل طوپخانهٔ عامره موقعلری بولنوب خليجك بوجهت ساحلی غلطه و بك اوغلنك برجهتی محاط اولديغی كبی استانبول ايله بينلرينی تفريق ايدر .

بهاریه‌قربنده ایوب سلطان دینمکله مشهور اولان محلده اصحاب کرامدن مهماندار ﴿ حضرت رسالتپناهی ﴾ { خالد بن ابی ایوب الانصاری } رضی عنه الباری حضرتلرینك تربهٔ شریفلری موجود اولوب مقام مذکور استانبول اهالیسی عندنده برنجی درجه‌ده محترمز یارتکاه برمحلدر ایوبك ایلروسنده صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش فسخانه فابریقهٔ همایونی موجود اولوب بورادن ایلروده سرای بورنی نام موقعه قدر اولان ساحل استانبول شهر جسیمنك برجهتنی احاطه ایدر ٠

نفس استانبول یدی عدد تپه اوزرینه بنا اولنمغله شهره دکزدن باقلدیغی حالده برطاقم مناره‌لر وجامع قبه‌لری ومرتفع بنا ومصنع سرایلر والوان مختلفه ایله رنکارنك خانه‌لر ومذکور خانه‌لر اره‌سنده کائن بغچه‌لر وازهار متنوعه ایله مستور اغاجلر و بعض آثار عتیقه هب برلکده اوله‌رق نمایان اولدیغندن منظره‌سنده اولان کوزللکی ونظارت بحریه‌سی ایسه بشقه‌جه برلطافت ویردیکندن بونجه آثار جسیمه ایله برابر مواقع معتنابی حاوی برشهر اولدیغندن فوق‌العاده مهم وشایان تماشا برشهر رعنادر ٠

استانبول ایله قارشوسنده بولنان اسکدار بك اوغلی و غلطه‌دن عبارت بلاد ثلثه‌ده بولنان ابنیهٔ عالیه‌نك باشلیجه‌لری وخیلی سلاطین عثمانیه‌نك اقامتکاهی بولنمش اولان ومرمره دکزی بوغاز ایچی وخلیج درسعادت ایله محاط نیم جزیره اوزرنده واقع جهانده

بینظیر برمنظرهٔ فراحفزایه نائل اولان طوپقپو سرای دلکشاسی (که الیوم درونندهٔ ذات حضرت رسالتپناهینك حرقهٔ سعادتلری محفوظدر ؛ وسرایك اطرافنده بولنان وکلخانه اسمیله معروف اولان بغچه واردر) و بشکطاش و بکلربکی ساحلسرای فرحفزالری . باب عالی . و . باب مشیختپناهی . باب سرعسکری . مالیه . طوبخانه . ترسانه . در .

جوامع مشهوره‌لر . ایاصوفیه . سلیمانیه . فاتح . والده . ایوب . حرقهٔ شریف . نور عثمانیه . یکی جامع . سلطان بایزید . لاله‌لی . شهزاده . حمیدیه . جامع شریفلریدر .

داخل شهرده آثار عتیقه‌دن معدود اولان چنبرلی طاش بیوك قسطنطین زماننده آسیای عثمانیده واقع (یوق قلعه) بلده‌سندن تاریخ میلادك ٣٣٠ سنه‌سنده نقل اولنمش وتاریخ مذکورده یونانستانده واقع فیلادلفی شهرندن (بورمه‌لی عمودی) ستون (تونجدن معمولدر) نقل ایدلمش و بونك جوارنده تاریخ میلادك ٣٧٢ سنه‌سنده مصردن نقل ایدیلان یکپاره بر دیکیلی طاش موجود وسلطان احمد میداننده مرکوز اولدیغی کبی . ایاصوفیه . جوارنده . بیك بر دیرك . زیرك . وسلطان سلیم جوارنده . قرق بردیرك . اسملرنده اولان مخزنلر . زیرك . جامع شریفی ایله (فتحیه) (قیعریه) جامعلری دخی آثار عتیقه‌دن معدود اولوب شایان تماشادرلر .

معارف — استانبول شهری داخلنده بولنان مکاتب ابتدائیه‌نك مقداری چوغالمقده ومکاتب رشدیه‌لر دخی سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده تنظیم واصلاح اولندیغندن دوام ایتمکده بولنان اطفال مسلمین آز وقت ظرفنده علوم وفنونی اوکرنمکده مشکلاته تصادف ایتمزلر . باشلیجه بولنان مکاتب عالیه‌لر دخی پانغالتیده کائن (مکتب حربیهٔ شاهانه) کلخانه‌ده کائن (مکتب طبیهٔ شاهانه) وحالیجی اوغلنده کائن طوبجی واستحکام صنفلرینه مخصوص (مهندسخانهٔ بریٔ همایون) وهکبه‌لی اطه‌ده کائن (مکتب بحریهٔ شاهانه) وتحت حمایهٔ فیض غایهٔ حضرت ملوکانه‌ده اوله‌رق ۱۲۹٤ ده کشاد اولنان (مکتب ملکیهٔ شاهانه) (هر صنف ملکیه مأمور یتشدیرمکه مخصوص برمنشأ ترقیدر) و۱۲۹۹ ده تأسیس بیوریلان (هندسهٔ ملکیه) و (مکتب طبیهٔ ملکیه) و بونلردن ماعدا (مکتب سلطانی) (صنایع نفیسه) و (مکتب صنایع) و ۱۲۹۰ ده کشاد اولنان (مکتب دارالشفقه) (دارالمعلمین) و (لسان مکتبی) ومکاتب سائره وآیریجه کتب متنوعه ونفیسه‌یی حاوی متعدد کتبخانه‌لر موجوددر . سلاطین عظام حضراتنك جوامع شریفه وتربه‌لری قربنده بولنان جسیم مدرسه‌لرده لسان عرب ایله لسان عثمانی وامور شرعیه وقوانین اسلامیه‌یی تحصیل ایله ریاضات وتاریخ وجغرافیا مثللو علوم وفنون نافعه دخی تدریس اولنور . مدرسه‌لرك موجودی ۱۰٤ ده بالغ اولیور ایسه ده مشهورلری . نور عثمانیه . یکی جامع . ایاصوفیه . سلطان احمد .

سلطان بايزيد . سليمانيه . فاتح . مدرسه‌لريدر .

ساحل شهرده امين اوكى نام محلدن اقسرايه قدر ممتد اولان ترامواى خطى بريسى طوپقپو ديكرى صماتيه‌يه قدر اولمق اوزره ايكى قوله آيريله‌رق ايشلمكده‌در .

بلاد ثلثه‌دن ايكنجيسى يعنى غلطه وبك اوغلى خليج درسعادت واسطه‌سيله استانبولدن تفريق اولنمشدر اتصالات دائمه‌يى تأمين ايتمك ايچون طرفين ساحللرى اره‌سنده برى اونقپانى ديكرى يكى كوپرى نامنده محكم ومنتظم تيموردن معمول ايكى كوپرى انشا ايدلمشدر خليج درسعادتك هرنقطه‌سى سفائن جسيمه‌نك حركتنه مساعد درينلكده مالك اولديغندن اوچ بيكى متجاوز سفائن حربيه‌نك بارينه بيلمسنه مساعد بروسعتده مالكدر غلطه بك اوغلى اسواقى منتظم وخانه‌لرى كاركير اوله‌رق بنا اولنمش وانجق بك اوغلى جهتى ١٢٨٧ تاريخنده وقوعبولان حريقده كاملاً دينه‌جك درجه‌ده محترق اولمش ايسه‌ده سرعتله صورت منتظمه‌ده انشا ايديله‌رك هيئت قديمه‌سنى دكشديرمش اولديغندن جاده‌لرى توسيع وتنظيم اولنمشدر استانبول جهتنده اولديغى كبى بوراده‌دخى برى شيشلى‌يه ديكرى اورته كويه كيتمك اوزره ايكى ترامواى خطى ورده غلطه ايله بك اوغلى اره‌سنده تحت الارض تونل ايچنده برتيمور يول خطى واردر .

بلاد ثلثه‌نك اوچنجى قسمى (اسكدار) شهر جسيميله ملحقاتى اولوب شهر مذكور اناطولىٔ شاهانه‌نك اك معمور ومعتنا شهرلرندن

اولەرق استانبول شهريله مرمره دكزينه ناظر وبحرسياه بوغازی نهايتنده باشليجه ايكی طاغ اوزرينه بنا اولنمشدر داخل شهرده ابنيهٔ عاليەدن معدود ومتعدد مشهور جامع شريفلريله قشله وخستەخانەلر واردر شهرك قارشوسنده وساحلدن يوز متره مسافەدەمرمره دكزی ايچنده (قيزقله) اسمنده برفنار واردر ٭

اسكدارك اوچ ميل بعدنده وساحل بحرده كائن مواقع مشهورەدن بريسی قاضی كوی موقعيدركه ميلادك ٦٨٥ تاريخنده خالكيدونيا نامنده تأسيس اولنمشدر ٭ موقع مذكور باشليجه ايكی تپه اوزرينه صورت منتظمەده كاركير بنالرك انشاسيله حصوله كلوب برجهتی مرمره ساحلی جهات سائرەسی باغلر ايله محاط وهواسی قريب اعتدالدر ٭ بونك برساعت مسافەسنده فناربغچه اسمنده مرمره يه طوغری ايلرولمش بربورونك تشكيل ايتمش اولديغی اراضی موسم صيفده تنزهكاه اولوب بورونك نهايت نقطه سنده برقرمزی ثابت فنار بولنديغی كبی حيدر پاشايه دخی برتيمور يول ايله مربوطدر ٭

استانبول تاريخ ميلادن ٦٥٨ سنه مقدم (مغاربيزانس) اسمنده برحكمدار معرفتيله بنا اولنمش ودفعاتله محاصره اولنەرق يداجانبه كچدكدنصكره استرداد اولنمش ونهايت (سلطان اورخان) (وسلطان يلديرم بايزيد) و (سلطان مراد خان) حضراتنك زمان سلطنتلرنده دخی محاصره وتضييق اولنمش ايسەده وقوعات سائرەنك ظهوری سببيله ضبطنه موفق اولنه مامشدر (هجرت نبويه علی صاحبها افضل الصلوة واكمل التحيەنك ٨٥٧)

سنه‌سی جمادی‌الاولی سنك يكرمنجی بازار كونی علی‌الصباح ﴿ فاتح سلطان محمد خان ﴾ حضرتلری طرفندن ضبط اولنه‌رق (تفصيلاتی تاريخ قسطنطنيه‌ده) اولوقتدنبرو جهانكير اولان دولت ابدمدت عثمانيه‌نك پای‌تخت سلطنتی اتخاذ ايدلمش واليوم جهان منير اسلامك دارالخلافه‌سی بولنمشدر .

﴿ استانبول ولايتنه ملحق قضالر ﴾

(٢٥) ككبوزه قضاسی — مركز قضا اولان ككبوزه اسكدارك جهت شرقيسنده وازميد كورفزينك شمال ساحلنده واقع داريجه . قريه‌سنه ٥ ,١ ساعت مسافه‌ده اطرافی باغلر ايله محاط برصرت اوزرينه بنا اولنمش قديم برقصبه اولوب داخلنده آثار عتيقه‌دن معدود سلطان سليمان وزراسندن چوبان مصطفی پاشانك جامع ومدرسه وعمارتی موجود اولوب خانه واسواقيدخی اولدقجه منتظمدر .

قرتال قضاسی — مركز قضا اسكدارك جهت شرقيسنده ازميد كورفزی شمال ساحلنده واناطولی شمندوفر كذركاهنده بغچه‌لريله مشهور اولان . قرتال . قصبه‌سيدر . قصبه‌يه برساعت مسافه‌ده واقع . يقاجق . قريه‌سی هواسنك كوزللكی جهتيله صيفيه اتخاذ ايدلمشدر قضايه ملحق . مالتپه . دخی ازميد كورفزينك شمال

ساحلنده كائن ناحیه مركزی اولوب خانه لرینك اكثریسی كارگیر واسواقی منتظم واولدقجه معمور برموقعدر .

بكقوز قضاسی — مركز قضا اولان بكقوز قره دكز بوغازینك اناطولی ساحلنده كائن برقصبه اولوب درونده جاری صویی وجوارنده بولنان برتپه ده واقع زیارتگاه اولان (یوشع) تربه سیله مشهوردر .

شیله قضاسی — مركز قضا بحر سیاه ساحلنده همنامی اولان دره نك دكزه منصب اولدیغی محلده كائن شیله قصبه سیدر . شیله قره دكز بوغازی جوارنده شایان اهمیت برموقع عسكریدر .

﴿ اطه لر قضاسی ﴾

شهر امانتی اداره سنده بولنان اطه لر قضاسی مرمره دكزنده وازمید كورفزی آغزنده كائن . قزیل اطه لر . نامیله موجود جزائر مجتمعه هیئت مجموعه سندن عبارت اولوب بونلردن مسكون اولنلری . بیوك اطه . هكبه لی . برقوس . قنه لی . اطه لری وغیر مسكون اولنلری دخی . صدف اطه سی . سیوری . یصی . اندیراوتیوس . بیتی . اطه لری اولوب بونلرده خیرسز اطه لر نامیله یاد اولنورلر .

مسكون اولنلردن بیوك اطه ایله هكبه لینك جسامتیله معموریتلری وهواسنك لطافتیله درسعادته اولان قربیتلرندن استانبول وخصوصا

بك اوغلی اغنیاسی مذکور اطه‌لری صیفیه اتخاذ ایتدکلرندن معموریتی کوندن کونه ترقی ایتمکده‌در .

مرکز قضا بیوك اطه اولوب هکبه‌لی اطه‌سنده دخی مکتب بحریهٔ شاهانه ایله مرتفع بر محلنده برعدد روم مکتبی واردر .

استانبول ولایتی داخلنده مستقلاً اداره اولنان

چتالجه متصرفلغی

(٢٦) حدود — شمالاً بحرسیاه شرقاً استانبول ولایتی جنوباً مرمره دکزی غرباً ادرنه ولایتنك تکفور طاغی وقرق کلیسا سنجاقلریله محاطدر .

چتالجه متصرفلغی — چتالجه . سلیوری . چکمجهٔ کبیر . چکمجهٔ صغیر . قضالرینه تقسیم اولنمشدر .

مرکز لوا اولان چتالجه قصبه‌سی درسعادتك غربیٔ شمالیسنده اسطرانجه سلسلهٔ جبالی شعباتندن بر ینك اتکی اوزرنده مؤسسی وتیمور یول استاسیونه ٢٠ دقیقه مسافه‌ده واقع اولوب خانه واسواقی اولدقجه منتظم وشایان تماشا جامع شریفلری واردر قصبه‌جزئی عارضه‌لی براووه‌یه وارقه‌سی جباله ناظردر .

سیلوری قضاسی — مرکز قضا مرمره دکزی ساحلنده دکزه طوغری ایلرولمش بر برون اوزرینه بنا اولنمش اولان

سلیوری قصبه‌سی اولوب اهمیت قدیمه‌سنی غائب ایتمش ایسه‌ده الیوم کمور یغورت ویپاغی اخراجاتی وهرسنه ایلول سکزنده قوریلان پناریله کسب شهرت ایتمکده‌در .

بیوك چکمجه قضاسی — مرکز قضا همنامی اولان کولك ساحلنده واقع بیوك چکمجه قصبه‌سی اولوب کولك بوغازنده برکارکیر کوپری موجود (سلطان سلیمان خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده انشا ایدلمش) در وکولك بوغازندن ماعداسی کمیلرك سیر وحرکتنه مساعد بر درینلکده مالك اولدیغندن جزئی برمصرفله کوزل برلیمان حالنه وضع ایدیله‌جکی ایدیلان تحقیقاتدن اکلاشلمشدر .

کوچك چکمجه قضاسی — معموریتی وهواسنك کوزللکی ودرسعادته اولان قربیتی جهتیله کوچك چکمجه قضاسیچون مرکز اتخاذ ایدیلان (مقری کوبی) مرمره دکزی ساحلنده وشمندوفر کذرکاهنده‌در بوقضایه ملحق . ترقوس . صو یولی . ناحیه‌لرندن ترقوس ناحیه مرکزی همنامی اولان کولك ساحلنده‌در .

چتالجه متصرفلغنی تشکیل ایدن اراضینك شمال جهتندن ماعدا محلی چیلاق برطاقم تپه‌لر وبونلرك اره‌سنده واقع چایرلقلر وواسع کوللرایله محاط اولوب انهار جاریه‌سی دخی ذکر اولنان کوللره منصب اولان بروجه آتی صولردن عبارتدر :

کوچك چکمجه کولنه منصب اولان (طاشلی دره) صو یدرکه چتالجه قضاسی داخلنده . یاصسی اورن . قریه‌سنك شرق طرفندن

طوسون وچلینکیر قریه‌لرندن و یارم بورغازموقعندن مرور ایدرك کوله‌منصب اولور . بیوك چکمجه کولنه منصب اولان . قره‌صو . اسطرانجه طاغلرینك جنوب اتکلرندن ایکی قول اوله‌رق ظهور ایدر برنجی قول . طوربه‌لی . قریه‌سی جوارندن نبعان و . قباجه . اینجه‌کز . قریه‌لرینی صولنه وچتالجه قصبه‌سنی صاغنه ترك ایله چتالجه . اورجونلی . قریه‌لریله . بابانقاش . جوارندن کلان ایکنجی قول ایله برلشدکدنصکره بیوك چکمجه کولنه منصب اولور .

بونلردن ماعدا اسطرانجه طاغلرندن ظهور ومتعدد تابعلرك برلشمسیله جسامت پیدا ایدرك اسطرانجه قریه‌سیله قرای سائره‌دن مرور ایدن اسطرانجه دره‌سی دخی ترقوس کولنه منصب اولور .

ادرنه ولایتی

(٢٧) حدود — ادرنه ولایتی شمالاً شرقی روم ایلی ولایتی غرباً سلانیك ولایتی جنوباً مرمره دکزی قلعهٔ سلطانیه بوغازی واطه‌لر دکزیله وجهت شرقیسیدخی مستقلاً اداره اولنان چتالجه متصرفلغیله محاط ومحدوددر .

ولایت مذکوره . ادرنه . قرق‌کلیسا . تکفور طاغی . کلیبولی . دده اغاج . کوملجنه . سنجاقلرینه تقسیم اولنمشدر .

﴿ ادرنه سنجاغی ﴾

ادرنه . جسر مصطفی پاشا . جسرارکنه (اوزون کوپری) حوضه قضالریله نواحیٔ ملحقه‌یی جامعدر .

مرکز ولایت اولان ادرنه مریچ نهری ساحلنده و استانبولك غربیٔ شمالیسنده ٤٤ ساعت مسافه‌ده کائن برشهردر .

شهر مذکور اوروپای عثمانی داخلندن درسعادته کلان باشلیجه یوللرك نقطهٔ تلاقیسنده بولنمغله شایان اهمیت بر موقع مستحکمدر ادرنه‌ایله بوسنجاغه ملحق قصبه‌لر تفصیلاتی مریچ نهریله توابعی حوضه‌لرنده ذکر اولنمشدر .

﴿ قرق کلیسا سنجاغی ﴾

قرق‌کلیسا . آخته بولی . مدیه . طرنوی . لوله برغوس . ویزه . بابای عتیق . قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

قرق‌کلیسا قضاسی — مرکزلوا ادرنه‌نك جهت شرقیسنده بابای عتیق دره‌سی قربنده درسعادتدن‌ادرنه‌یه کیدن جاده اوزرنده محصولدار براراضی داخلنده واقع . قرق‌کلیسا . قصبه‌سیدر .

قصبه ایله ادرنه اره‌سنده برشمندوفر خطی انشاسی متصوردر .

آخته بولی مدیه قضالری قره‌دکز ساحلیله اسطرانجه طاغلرینك اتکاری اره‌سنده کائن وقسم اعظمی اورمانلقدن عبارت اولان اراضی‌یی جامع اولوب مرکزلریدخی قره‌دکز ساحلنده برر آچیق

لیمانی حاوی اولان آخته بولی و مدیه قصبه‌لریدر . مدیه قضاسنه ملحق (صماقوجق) ناحیه‌سنده تیمور معدنی موجود اولوب بورادن اخراج اولنان معدن طوبخانهٔ عامره‌یه نقل اولنور .

آخته بولی قضاسی داخلنده قره‌دکزه جریان ایدن قره‌اغاج صویی شرقی روم ایلی ولایتیله ادرنه ولایتلرینك قره‌دکزه منتهی اولان حدود صنعیسنی تشکیل ایدن خط تقسیم میاهك جنوب جهتنده تشکیل ایتدیکی بر مجرا اولوب واسیلیقو قریه‌سی اتصالندن بعدالمرور دکزه منصب اولورکه قریهٔ مذکوره ساحلنی تعقیب ایدن یولك اوزرنده وحدودك پك یقیننده‌در . باقی قصباتك تفصیلاتی ارکنه نهری حوضه‌سنده کله‌جکدر .

﴿ تکفور طاغی سنجاغی ﴾

تکفور طاغی . چورلی . خیره بولی . معلقره . قضالریله ۱۰ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

تکفور طاغی سنجاغی — ولایتك جهت جنوبیسنده مرمره‌یه ساحل اولان منبت و محصولدار اراضی‌یی حاوی اولوب اراضیٔ مذکوره‌نك جهت شرقیسی ارتفاعلری جزئی تپه‌لر ایله بونلرك اره‌سنده کائن اووالردن وجهت غربیسیدخی تکفور طاغی سلسله‌سندن عبارتدر . سنجاق مرکزی ایسه مرمره دکزی ساحلنده وادرنه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده کائن باشلیجه زخیره و یوك وسائره اخراجاتیله مشهور اولان (تکفور طاغی) قصبه‌سیدر

سنجاغك حاوی اولدیغی قصبات سائره تفصیلاتی حوضهٔ انهاره درج ایدلمشدر .

﴿ کلیبولی سنجاغی ﴾

کلیبولی . اینوز . شارکوی . مرفته . کشان قضالریله ۱۲ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

کلیبولی سنجاغی — ولایتك جهت جنوبیسنده کلیبولی شبه جزیره‌سندن وساروس کورفزینك محصولدار اولان شمال ساحلیله تکفور طاغی سلسله‌سنك جنوب وشرق اتکلری اره‌سنده کائن اراضیدن عبارتدر . جاری صولریدخی قاضی کوی موقعندن مرور ایدن قواق دره‌سی ساروس کورفزینه وکشان قربندن کچن صو دخی اینوز لیماننه داخل اولور .

سنجاق مرکزی ادرنه‌نك جهت جنوبیسنده بحرسفید بوغازنده همنامی اولان لیمان ساحلنده کائن کلیبولی قصبه‌سیدر .

اینوز قضاسی — مرکز قضا اینوز لیماننك آغزنده دکزه طوغری ایلرولمش بر برون اوزرنده واقع برقصبه اولوب تجارت قدیمه‌سنی غائب ایتمش والیوم (کوب) اعمالیله شهرت بولمقده‌در . مرفته وشارکوی قضالرینك مرکزلریدخی مرمره دکزینك ساحل شمالیسنده کائن همنامی اولان قصبه‌لر اولوب باشلیجه زخیره واخلامور اغاجی اخراجاتیله کسب شهرت ایلمشلردر .

کشان قضاسی — مرکز قضا تکفور طاغی سلسله‌سنك اتکلرنی تشکیل ایدن برتپه‌نك اوزرنده و درسعادتدن سلانیکه کیدن پوسته یولنده واقع . کشان . قصبه‌سی اولوب بونك جهت شمالیسی آچیغندن مرور ایدن . به‌آس . دره‌سی اینوز لیمانه منصب اولور .

﴿ ده‌ده اغاج سنجاغی ﴾

دیمتوقه . ده‌ده اغاج . اورته کوی . صوفیلی قضالریله ۱۶ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

ده‌ده اغاج سنجاغی — آرده وارکنه نهرلریله اطه‌لر دکزی ساحلی اره‌سنده (ردوب) سلسله‌سنك شرقه طوغری امتداد ایدن طاغلریله محاط ومحصولدار براراضیدن عبارتدر .
مرکز لوا اولان . دیمتوقه . قصبه‌سی ادرنه‌نك جنوبنده کائن برقصبه‌در .

ده‌ده اغاج قضاسی — مرکز قضا اطه‌لر دکزی ساحلنده ادرنه‌دن کلان تیمور یولك نهایت موقعی اولان ده‌ده اغاج قصبه‌سیدر . قصبه موجود بطاقلقلرك نهایتنده ودوز برمحلده بنا اولندیغندن هواسی وخیم ایسه‌ده معموریت وتجارتی کوندن کونه تزاید ایتمکده‌در . موقع مذکورك شرق وغرب ساحلی آلچق وچاقللو قومصال اولوب ایکی میل مسافه ایچرودن بدأ ایدن برسلسلهٔ جبال

مقری . برونه قدر امتداد ایدرکه اکثری محلی مزروعدر .

اورته کوی وصو فیلی قضالرینك مرکز ادارەلریدخی اورته کوی وصو فیلی قصبەلریدرکه اولکیسی محصولدار بر اووا داخلنده ایکنجیسی تیمور یول کنارنده اولوب تجارت وسائرەجه کسب شهرت ایلمشلردر .

﴿ کوملجنه سنجاغی ﴾

کوملجنه . اسکیچه (یکیجه قره صو) اکری دره . آخی چلبی قوشقواق (سلطان یری) جبل . داریدره . قیرجه‌علی . قضالریله نواحیٔ ملحقەیی حاویدر .

کوملجنه سنجاغنی تشکیل ایدن اراضینك قسم اعظمی (ردوب) بالقانندن عبارت اولوب ساحل قسمی ایسه ارتفاعلری جزئی تپەلر وبونلرك ارەسنده کائن اووالردن متشکلدر .

مرکز لوا قره اغاج لیماننه منصب اولان (کوملجنه) درەسی قربنده واقع کوملجنه قصبەسی اولوب باشلیجه توتون وسختیان اخراجاتیله کسب شهرت ایلمشدر .

یکیجه قره صو قضاسی — مرکز قضا یکیجه اوواسی دینمکله مشهور اوواده ودکزه جاری اسکیجه درەسی قربنده سائر محللرده چیقان توتونلره فائق توتون اخراجیله مشهور . یکیجه قره صو قصبەسیدر .

اکری دره قضاسی — مرکز قضا آلاطاغك جهت شمالیسی اتکنده . ارده . نهرینك صاغنه منصب اولان بردره قرینده اکری دره قصبه‌سیدر .

آخی چلبی قضاسی — بوقضا اورمان ومرعالرینك کثرتی واراضیسنك قسم اعظمی . ارده . نهری وتوابعیله سقی وارواسی وپباغیدن اعمال اولنان شیاق وبوکا مماثل شیلر ایله اورماندن قطع اولنان کراسته وسائره اخراجیله کسب شهرت ایلیوب مرکز قضاسی دخی . آخی چلبی . قصبه‌سیدر .

داری دره قضاسی — مرکز قضا ارده نهری توابعی قرینده وقوجه یایلانك جهت شمالیسنده واقع . دره کوی . قصبه‌سیدر .

سلطان یری قضاسی — قضا . معدن وقارلق طاغلریله قوجه یایلا ارەسنده کائن فوق‌العاده محصولدار براراضیدن عبارتدر .

قیرجه علی قضاسی — ولایتك جهت شمالیسنده و شرقی روم ایلی ولایتنك جهت جنوبیسنده قسم اعظمی عارضه‌لی اولدیغی حالده فوق‌العاده منبت ومحصولدار براراضی‌یی جامع اولوب باشلیجه اخراجاتی توتوندر قضانك موجود نفوسی یکرمی بیکی متجاوز اولدیغی حالده کافه‌سی فوق‌العاده جسور وجنکاورلکله مشهور (پوماق) تعبیر اولنان اهالیٔ اسلامیه‌در مرکز قضالره دائر تفصیلات سائره حوضهٔ انهارده کله‌جکدر .

﴿ اطه‌لر دكزى ورساننده بولنان ولايات ﴾

سلانيك ولايتى

(٢٨) حدود — سلانيك ولايتى شمالاً . قوصوه وروم ايلئ شرقى شرقاً ادرنه ولايتنك كوملجنه سنجاغيله جنوباً اطه‌لر دكزى ومناستر ولايتنده بولنان سرفيجه متصرفلغى غرباً مناستر ولايتيله محاط ومحدوددر .

﴿ سلانيك سنجاغى ﴾

سلانيك . لنغظه . اينـه‌روز . كسنديره . عورتحصـار . طوبران . استرومجه . كوپريلى . تكوش . يكيجهٔ واردار . وودينه قره‌فريه . كوكيلى . قضالريله طقوز ناحيه‌يه تقسيم اولنمشدر .

سلانيك شهرى همنامى اولان كورفزك سـاحل شماليسنده مرتفعجه برتپه‌نك اتكنده واقع اولوب جهات ثلثه‌سى نصف دائره شكلنده اسكى برسور ايله محاط ايسه‌ده تاريخ بنـاسنه دائر روايات مختلفدر . سورك ساحل قسمى يقيله‌رق ١٠ ذراع عرضنده منتظم بررختم انشا ايدلمشدر شهر مذكور درسعادتك جهت غربيسنده ١٢٠ ساعت مسافه‌ده همنامى اولان ولايت مركزى واوروپا تيمور يوللرينك اطه‌لردكزى ساحلنده نهايت موقفى بولنديغندن فوق‌العاده مهم وتجارتكاه برشهر مشهور اولوب ٧٩٣ تاريخنده (ييلديرم

بایزید خان) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده فتح اولنمشدر .
داخل شهرده مؤسسات خیریه ایله متعدد جامع شریف تکیه اصلاحخانه وابنیهٔ سائرهٔ موجودهسی صورت منتظمهده بنا وانشا ایدیلهرك کسب معموریت ایتمکده ایسهده جوارنده بولنان بطاقلق ایام خریفده هواسنی افساد ایدر .

لنغظه قضاسی — مرکز قضا (حالکدیکیا) شبه جزیرهسنك (برزخی) اوزرنده ایواسیل کولنه جاری بردره قربنده . لنغظه . قصبهسی اولوب نواحئ ملحقهسندن . کلریه . ناحیهسنده انشا آتده استعمالی قولای اولان برنوع بیاض طاش معدنی واردر . داخل قضاده حبوبات وسائره کثرتله حصوله کلدیکی کبی وجوده نافع قاپلیجهلری ومؤسسات خیریهیی ویوزدن متجاوز قرایی شاملدر .

اینه روز . کسندیره قضالری — اطهلر دکزی ساحلنده واقع اورفانی کورفزیله سلانیك کورفزی ارهسنده کائن (حالکدیکیا) شبه جزیرهسنی تشکیل ایدن اراضیی حاویدر .
جهات ثلثهسی دکز وجهت شمالیسی . بشیك وایواسیل . کوللریله محاط اولان شبهجزیره . اینهروز . لونغوز . کسندیره . کوچك شبه جزیرهلرینی تشکیل ایدن اراضئ واسعهدن عبارتدر .
اینه روز قضاسی بونامده اولان جزیرهدن عبارت اولوب جزیره کاملاً دینهجك درجهده قیالقدن عبارت ایسهده آب وهوا ولطافت موقعیهجه دیکرلرینه فائق اولوب شمالدن جنوبه قدر اولان

طولی نهایتنده واقع . سانتو . برونه قدر ٤٠ میل وعرض وسطیسی ٦ میل امتداد ایدر .

جهت شمالیسنده وساحلده بولنان (برسو) قریه‌سنک جنوبنده واقع . براولیقا . اوواسی ٢ میل عرضی حاوی اولوب بوراده اسکیدن حفر اولنمش برقنالك اثاری واردر جزیره داخلنده یکرمی مناستر طقوز اسکیت (ایکیوز کشیلك راهب خانه‌دیمکدر) ویوزکیلی (اللی کشیلك راهب خانه) موجوددر .

ذکر اولنان مناسترلرده التی بیکی متجاوز پاپاس اسکان ایدوب بونلر معیشتلرینه مدار اولمق اوزره تسبیح وبوکا مماثل شیلر اعمال ایتدکاری کبی کراسته و یاغ تجارتیله مشغولدرلر .

سالف‌الذکر مناسترلره مربوط و (متوح) تعبیر اولنان التمش بش قطعه چفتلکك حاصلاتی دخی رهابینك اداره‌لرینه تخصیص ایدلمشدر جزیره داخلنه هرسنه کلان روس زواری درت بیك وروم زواری ایکی بیك راده‌سنده اولوب بونلرك جزیره داخلنده‌کی مدت اقامتلری مختلفدر . اینه روز قضاسنك مرکز اداره‌سی جزیره داخلنده واقع (قریس) قریه‌سیدرکه برحکومت قوناغیله تلغرافخانه وبرقاچ دکاندن عبارتدر جزیره‌نك امور اداره‌سی طرف دولتدن منصوب برقائممقام ایله مناسترلرك بهرسنه تبدیل ایدلمکده اولان وکیللرندن متشکل برهیئته مودوعدر . اینه روز قضاسی قرامین عالیه واولبابده‌کی ارادات مخصوصه‌موجبنجه تکالیف‌امیریه‌دن‌معاف اوله‌رق سنوی ویرکوی مقطوعی اولان (٧٢٠٠٠) غروش‌جزیره‌نك‌وکیل

مخصوصی معرفتیله طوغریجه مالیه خزینهٔ جلیله‌سنه تسلیم اولنور .

کسندیره قضاسی — لونغوز شبه جزیره‌سیله حالکدیکیا شبه جزیره‌سنك شمال جهتنده قسم اعظمی اورمان و بالقاندن عبارت اولان اراضیٔ واسعه‌یی حاویدر . مرکز قضا سلانیکك شرقیٔ جنوبیسنده و بسیط بر اراضیده کائن (بولیروز) قریه‌سیدر قضایه ملحق اولان لونغوز شبه جزیره‌سی . اینه‌روز و کسندیره کورفزلری ارەسنده کائن شمالدن جنوبه طوغری دراپانو برونه‌قدر ممتد اولوب قسم اعظمی قیالقدن عبارت اولدیغندن نفوس موجوده‌سی آزدر .

عورتحصار قضاسی — سلانیك قضاسنك جهت شمالیسنده محصولدار بر اراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضا (خرجان) کولنك جهت شرقیسنده و ۳ ساعت مسافه‌ده واقع (قلقش) قصبه‌سیدر . قضایه ملحق (کوکلی) ناحیه‌سنده موجود دستکاهلرده کلیتلی اوله‌رق عبا وشیاق نسج واعمال اولنور .

طویران قضاسی — مرکز قضا همنامی اولان کولك غربیٔ جنوبی ساحلنده مؤسس واولدقجه دلنشین برقصبه‌در .

استرومجه قضاسی — سلانیکك طرف شمالیسنده جهات اربعه‌سی جبال متسلسله ایله محاط اولان استرومجه قضاسی غایت منبت ومحصولدار اراضی‌یی شامل اولوب مرکز اداره‌سی اولان . استرومجه . قصبه‌سیدنخی خدائی نابت چام اشجاریله مزین ومنظره‌سی

لطیف برکوچك طاغك اتکنده واقع کوزل برقصبه اولدیغی کبی اتصالنده بولنان وقدرت فاطره‌نك انواع فیوضات وتزیناتنه مظهر اولان اووا ایله قصبه درونندهکی چنار وامثالی اغاجلر و باخصوص اطرافنده بولنان نزهتکاهلر منظرهٔ لطیفه‌سنی برقاتدها پارلادر .

کوپریلی قضاسی — قضانك اکثری محلی هرنوع محصول یتشدیرمکه صالح وهواسی معتدل ودرونندن جریان ایدن متعدد صولر واسطه‌سیله برچوق اراضی سقی واروا اولندیغی کبی برچوق دکرمانلر دخی تحریك اولنور . مرکز قضا واردار نهرینك طرفین ساحلنده صورت منتظمه‌ده بنا اولنمش اولان کوپریلی قصبه‌سیدرکه مسند صدارتده سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یه فوق‌العاده حسن خدمتلریله شهرتشعار اولان کوپریلی زاده‌لرك وطن اصلیلری اولمق جهتیله کسب شهرت ایلمشدر .

تکوش قضاسی — مرکز قضا واردار نهرینه ملاقی اولان برصو کنارنده واقع . قوادار قصبه‌سیدر . داخلنده آثار جلیلهٔ اسلامیه‌دن بك چوق بنالر موجود اولدیغی کبی منسوجاته مخصوص متعدد دستکاهلری حاویدر .

وودینه قضاسی — مرکز قضا . لادوه . دره‌سنك طرفین ساحلنده کائن اشجار مثمره ایله مالا مال وحقیقةً برموقع لطافت اشتمال اولان . وودینه قصبه‌سیدر . نواحیٔ ملحقه‌سندن .

اوستروه . ناحیه‌سنك مركزی همنامی اولان كولك شرق ساحلنده واقعدر داخل قضاده اوزوم محصولی كثرتلی اولدیغندن ۷۰۰ بیك قیه‌یی متجاوز شراب اخراج ایدر .

یكیجهٔ واردار قضاسی — مركز قضا شرقیٔ شمالیسی اصپرلق . تعبیر اولنور طاغ ایله وجهت شمالیسی جبال متسلسله شرق وغرب جهتلری دخی منبت ومحصولدار اراضیٔ وسیعه وجنوباً اورمان وكول ایله محاط اولان . یكیجهٔ واردار . قصبه‌سیدر . داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن (غازی اورنوس) بكك جامع كبیریله ابنیهٔ سائره‌سی موجود اولوب داخل قضاده دخی هرنوع حبوبات حصوله كلدیكی كبی پك چوق حاصر سازی بولندیغندن قبا حاصر اعمالنه مخصوص دستكاهلر واردر .

قره‌فریه قضاسی — سلانیك كورفزینه منصب اولان اینجه قره صو نهری حوضه‌سنك منبت ومحصولدار اولان قسم سفلاسی اراضیسنی شاملدر . مركز قضا شمال وجهت غربیسی جبال متسلسله شرق وجهت جنوبیسی منبت ومحصولدار اراضیٔ وسیعه‌ایله محاط اولان قره فریه قصبه‌سی اولوب بونك جهت غربیسندن آق وقره‌صوناملریله نبعان ایدن صولردن بری داخل قصبه‌دن ودیكری كنارندن جریان ایدرك بربرلریله برلشدكدنصكره (نیش) كولنه‌منصب اولور سالف‌الذكر صولرك قصبه داخل وخارجندن جریانی اهالینك فوق‌العاده استفاده‌لرینی موجب اولمقده‌در . جوارنده بولنان

اورمانلر هر نوع كراستهيه صالح اشجارى وقزيل مرمر اوجاقلرينى حاويدر .

نواحئ ملحقهسندن . آغستوس . ناحيهسنك مركزى قضانك شمالنده شرق وشرقئ شماليسى منبت ومحصولدار اولان اووه ايله محاط . آغستوس . قصبهسيدر . قصبهنك غربندن نبعان ايله داخلندن جريان ايدن صولر برچوق فابريقهلرى تحريكه واسطه اولديغى كبى اراضئ مزروعهسنك اروا واسقاسنه دخى خدمت ايدر . قصبه اولقدر جسم دكل ايسهده معموريتى وكليتلى شياق اخراجى سايهسنده كسب شهرت ايلمشدر .

كوكيلى قضاسى — مركز قضا سلانيكك جهت شماليسنده واقع كوكيلى قصبهسيدر .

﴿ سيروز سنجاغى ﴾

سيروز . پتريج . تيمورحصار . زيخنه . جمعه . منلك . رازلق . نوره قوب . قضالريله يدى ناحيهيه تقسيم اولنمشدر .

سيروز قضاسى — قضا فوق العاده محصولدار بر اراضىيه مالك واهاليسى ايسه بو نسبتده چالشقان اولدقلرندن زراعتجه ترقى ايتمكده وصنايع جهتندن دخى ايلرولمكده اولدقلرى نسج ايتدكلرى قماش وسائره نك سنهدن سنهيه چوغالمقده بولنمسيله استدلال اولنيور . مركز لوا اولان سيروز شهرى سلانيكك شرقئ شمالى طرفنده سيروز

اووه‌سی داخلنده احمد پاشا دره‌سنك طرفین ساحلنده كائن معمور وجسیم برقصبه اولوب شرقیٔ شمالیسی كوچك برطاغ وغرباً جبال متسلسله شرق وجنوب طرفیدخی منبت ومحصولدار ارضیٔ واسعه ایله محاطدر .

داخلنده مؤسسات خیریه‌دن متعدد ابنیه وعسكری قشله‌لری وفابریقه‌لر وخارجنده دخی شایان تماشا مسیره‌لر واردر .

اهالیٔ قضا كثرتله توتون واپك بوجكی یتشدیرمكله مشغولدر .

تیمور حصار قضاسی — اراضیسی سائر قضالرقدر جسیم دكل ایسه‌ده واردار نهری قضانی ایكی‌یه تفریق وتوابعندن اولان صولر دخی اراضینك اروا واسقاسنه یاردم ایتدیكندن محصولدار ومنبت برمحلدر . مركز قضا وارداره جاری بردره قربنده اوفق تپه‌لر ایله محاط برمحلده . نار . بغچه‌لرینك كثرتیله كسب شهرت ایلیان . تیمور حصار . قصبه‌سیدركه كنارندن جاری صولر دخی منظره‌سنجه برتأثیر لطیف حاصل ایلمشدر .

نوره قوب قضاسی — شرقیٔ شمالیسی روم ایلیٔ شرقی ولایتیله محدودو . قره‌صو . نهری منبعنی جامع طاغلق براراضیدن عبارتدر .

مركز قضا . پریم . طاغنك شرق اتكی نهایتنده وقره صویه جاری بردره كنارنده جهات اربعه‌سی اشجار مثمره ایله محاط اولان نوره قوب قصبه‌سیدر . اهالیٔ قضا توتون زرعی وعبا . كلیم . كبی

شیلرك اعمالیله مشغولدرلر نواحیٔ ملحقه‌دن اولان . روپجوز . ناحیه‌سنك مرکز اداره‌سیدخی . ناستان . قریه‌سیدر .

رازلق قضاسی — نوره‌قوب قضاسنك جهت شمالیسنده بلغارستان وروم ایلی شرقی ایله محدود واکثری محلی طاغلقدن عبارت براراضی اولوب مرکز قضا قره صو تابعلرندن بری اوزرنده کائن . رازلق . (مهومیا) قصبه‌سیدر . داخل قضاده برچوق عبا ایچون دستکاهلر وحزارلر موجود اولوب طاغلرنده چیقان برنوع بیاض و یاقوته مائل برطاشدن یوزوك وسائر شیلر یاپیلوب بعضاً یمورطه بیوکلکنده پارچه‌لرید خی ظهور ایتمکده‌در . قضانك شمال حدودنده عساکر شاهانه‌نك اقامتنه مخصوص برچوق حدود قلبه‌لری انشا ایدلمشدر .

زیخنه قضاسی — تاقیانوز کولنك جهت شرقیسنده واقع طولانی بر اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا کوچك قره صو (انکیستا) تابعی کنارنده چقور برمحلده بولنان . ذلاخوه . قریه‌سیدر . قریهٔ مذکوره هرنقدر چقور برمحلده ایسه‌ده میاه جاریه‌سنك کثرتی وهواسنك لطافتی سببیله‌یارم ساعت مسافه‌ده اولان زیخنه قصبه‌سی یرینه مرکز قضا اتخاذ ایدلمشدر .

نواحیٔ ملحقه‌سندن اولان اورفانی ناحیه‌سی مرکزی همنامی اولان کورفزك شمال ساحلی قربنده‌در .

پتریج قضاسی — مرکز قضا (بلش) طاغنك شمال اتکنده استرومنیجه دره‌سنه یارم ساعت مسافه‌ده واقع . پتریج . قصبه‌سیدر

آثار معموريتدن برشي يوق ايسه‌ده اهاليسي فوق‌العاده چالشقاندر ٠

منلك قضاسي — مركز قضا استروما نهرينه منصب اولان ايكي دره ارەسنده وخانه‌لري بربري اوزرينه مبني وچارشوسي ايكي صره‌دن عبارت اولان ٠ منلك ٠ قصبه‌سيدر ٠

بارانك نزولي زماننده صولر طغيان ايتديكندن دكانلره كيرمك ايچون بش آلتي اياق نردبان ايله چقيلور قصبه‌يه متوجه بولنان يوللر دره‌لري تعقيب ايدن طار يوللردن عبارت اولوب يكرمي دقيقه قدر امتداد ايدرلر . قصبه‌نك اسواقي طار وغير منتظم ايسه‌ده هواسي لطيف وكيجه منظره‌سي پك شعشعه‌ليدر قضايي تشكيل ايدن اراضينك اكثري محلي طاغلق وطاشلق ايسه‌ده انكين محللري محصولداردر ٠

جمعهٔ بالا قضاسي — جهت شماليسي بلغارستان ايله محدود اولوب داخلندن جريان ايدن استرومانهري قضايي ايكي‌يه تفريق ايله توابعي اراضينك قسم اعظمني سقي واروا ايتديكندن منبت ومحصولداردر ٠

مركز قضا بلغارستان حدودينه قريب واسترومانهرينك سلانيك ولايتنده اولان حوضه‌سنك بدايتنده و باشلیجه جاده اوزرنده وبردره كنارنده مواقع مهمه‌دن اولان . جمعه . قصبه‌سيدر ٠

قصبه اشجار مثمره ايله محاط برموقع لطيف اولوب معموريت قديمه‌سني كوندن كونه اعاده ايتمكده‌در ٠

﴿ درامه سنجاغی ﴾

درامه . قواله . صاری شعبان . قضالریله بش ناحیه یه تقسیم اولنمشدر .

درامه قضاسی — مرکز لوا اولان درامه قصبه‌سی سلانیك شهرینك شرقیٔ شمالیسنده بسیط براراضی داخلنده قوری دره‌نك طرفین ساحلنده کائن . درامه . قصبه‌سیدر .

قصبه‌نك شرقیٔ شمالیسندن مرور ودائمی صورتده جریان ایدن بردره برچوق دکرمانلرك تحریکنه واسطه اولدیغی کبی طرفین ساحلنده یتشدیرلمش اولان اغاجلر ایسه شایان تماشا برمنظره حاصل ایتدکلرندن بونلرك سایه‌لری التنده اتخاذ اولنان تنزهکاهلر فوق العاده نفاست ولطافتی حائزدرلر .

قصبه‌نك شرقیٔ جنوبی جهتنده وتقریباً ۷۵ میل طولنده غایت منبت ومحصولدار بر اووه واردر .

داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن معدود پك چوق ابنیه وچادر بزی اعمالنه مخصوص متعدد دستکاهلر موجود اولوب خصوصا (سلطان یلدیرم بایزید خان) حضرتلری طرفندن تأسیس ایدیلان جامع شریف مشهوردر . توتون وچورابیله فوق العاده کسب شهرت ایدن درامه قصبه‌سی (۷۷۵) سنهٔ هجریه‌سنده لالا شاهین پاشا وغازی اورنوس بك معرفتلریله ضبط ایدلمشدر .

نواحیٔ ملحقهٔ مشهوره‌سندن اولان (براو یشته) ناحیه‌سنك

مركزى . پيلاف تپه . شعباتندن . برناد طاغنك . شرق جهتنده بولنان بر وادى درونده واقع جهات ثلثه‌سى جبل مذكورايله محاط اولان براويشته قريه‌سى اولوب درونندن جريان ايدن برصو ناحيه‌يه برساعت مسافه‌ده اولان . بره‌كتلوكوانه . (براو يشته) بطاقلغنه منصب اولوب فضله‌سى چاى اغزى جهتنده دكزه منصب اولور .

قواله قضاسى — مركز قضاسلانيكك جهت شرقيسنده وساحل بحرده خليجه مهم بر بندر تجارت وموقعاً حائز انواع لطافت اولان قواله قصبه‌سى اولوب اطرافى سورايله محاط ومحدود وهرجهتى معمور اولديغى كبى سايۀحضرت پادشاهيده معموريتى كوندن كونه تزايد ايتمكده وسور خارجنده دخى برچوق منتظم ابنيه تأسس ايتمكده‌در .

جهات ثلثه‌سى محصولدار تپه‌لرايله محاط اولوب باشليجه حاصلاتى زخيره ودخان وايپكدن عبارتدر . قصبۀمذكوره‌ده (سلطان سليمان خان حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده) مجارستاندن اسير ايديلان يهوديلر اسكان ايدلمش ومتوفا مشهور مصرلى محمد على پاشا دخى محل مذكورده قدمنهادۀ عالم شهود اولمشدر .

صارى شعبان قضاسى — قضا هرنقدر منبت ومحصولدار براراضى‌يى جامع ايسه‌ده مركزقضا . كره‌ميتلى . اسكله‌سنه بربچق ساعت مسافه‌سى اولان وخانلر تسميه اولنان پازار محليدر محل مذكور سكنه‌سى هيئت حكومتدن ماعدا اللى‌قدر خانجى وبقالدن عبارتدر .

﴿ ادریاتیق دکزی ورساننده بولنان ولایات ﴾

﴿ یانیه ولایتی ﴾

(٢٩) یانیه ولایتی اوروپای عثمانینك منتهای غربیٔ جنوبیسنده واقع منبت ومحصولدار اووه‌لرایله متعدد اورمانلری جامع واکثری محللری طاغلقدن عبارت اولان اراضی‌یی شاملدر .

یانیه ولایتی — جهت شمالیسی اشقودره ومناستر ولایتلریله جهت شرقیسی ینه مناستر ولایتیله سرفیجه متصرفلغی وجهت جنوبیسی یونانستانك ترحاله (مقدم یانیه ولایتی داخلنده ترحاله سنجاغنك مرکزی ایدی) اراضیسیله وجهت غربیسیدخی اوطرانت بوغازی وونديك دکزی ساحلیله محاط ومحدوددر .
ولایت مذکوره . یانیه . ارکری . برات . لسقوویك . پره‌وزه . سنجاقلرینی حاویدر .

﴿ یانیه سنجاغی ﴾

یانیه . آیدونات . فیلاد . مچوه . قضالریله درت ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .
مرکزولایت اولان . یانیه . شهری همنامی اولان کولك غرب ساحلنده وکوله طوغری ایلرولمش اولان چیقندی اوزرنده وقدیم (دودونا) شهری یرنده بنااولنمشدر . شهر مذکور برحصارایله

محاط خانه واسواقی اولدیجه منتظم آب هواسی لطیف وجهت غربیسی طاغلق ودیگر ایکی طرفی اووه ایله محاطدر .

تجارت وصنایعی وارنبودلق داخلنده بولنان مواقع مشهوره‌نك برنجیسی اولدیغندن ازهرجهت شایان تقدیردر . (۸۳۵) تاریخنده دولت علیهٔ عثمانیه طرفندن ضبط ایدلمشدر . گولك جهات اربعه‌سنی محاط اولان طاغلردن جهت شرقیسنده‌کی (میجیکلی) طاغلری سائرلرینه نظراً مرتفع اولوب غرب جهتنده بولنان طاغلر ایسه دکزه طوغری امتداد ایدرك ارتفاعلری تناقص ایدر ومحاط اولدیغی اراضی دخی محصولدار ایسه‌ده سطح بحردن مرتفع بولندیغندن موسم شتا حکمنی شدتله اجرا ایدر . گولك داخلنده بولنان اطه‌ده یوزی متجاوز خانه ایله برقاچ مؤسسات خیریه واردر .

آیدونات قضاسی — مرکز قضا یانیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده برطاغ اتکنده باغلر ایله محاط اولان . پره‌میتا . قصبه‌سیدر . قضانك جامع اولدیغی اراضی مطلوب درجه حاصلات ویرمدیکندن اهالیسی تیمورجیلك مکاره‌جیلك ایله مشغولدر .

فیلاد قضاسی — مرکز قضا قلاماس چایی حوضه‌سنی تفریق ایدن طاغك شعباتندن برینك اوزرنده کائن فیلاد قصبه‌سی اولوب بغچه ومبذول اولان زیتون اغاجلرینی حاویدر .

قضانك وندیك ساحلنده اوفق گمیلرك اوغرامقده بولندیغی . صایاد . نامنده براسکله‌سی واردر .

مچوه قضاسی — مرکز قضاهمنامی اولان طاغك اوزرنده کائن . مچوه . قصبه‌سیدر . مچوه قصبه‌سی دولت علیهٔ عثمانیه ایله یونانستان حدودینه قریب برموقعده وبواسمده اولان بوغازك مخرجنده بولنان شایان اهمیت برموقعدر .

﴿ ارکری سنجاغی ﴾

ارکری . تپه‌دلن . دلوینه . قوره‌لش . ایاسراندی . قضالریله ایکی ناحیه‌یه تقسیم ایدلمشدر .

ارکری . قصبه‌سی همنامی اولان سنجاق مرکزی اولوب (ارجینك) نامنده قیالقدن عبارت اولان برطاغك اوزرنده یکدیگرندن متفرق اولمق اوزره اوچ محله‌دن عبارتدر . قصبه‌یی تشکیل ایدن محله‌لر بربرلرندن درین دره‌لر واسطه‌سیله تفریق اولندیغی کبی دره‌نك ساحلنه طوغری انشا ایدیلان خانه‌لر واسطه‌سیله کسب جسامت ایتمکده‌در موقعك ایلروسنده منتظم برکوپری واردر .

داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن پك چوق ابنیه بولندیغی کبی قرای ملحقه‌سندن بعضیلرنده دخی آثار عتیقه‌دن معدود ابنیه خرابه‌لری مشاهده ایدلمکده‌در .

دلوینه قضاسی — مرکز قضا یانیه ولایتنك مشهور اسکله‌لرندن اولان (ایاسراندا) اسکله‌سنه ۱۳ میل مسافه‌ده

وردره ایله متفرق ایکی تپه اتکنده کائن هواسی صاغلم وباغلر ایله محاط اولان . دلوینه . قصبه‌سیدر .

ایاسراندا قضاسی — مرکز قضا برقاچ خان ایله بعض ابنیه‌دن عبارت ایاسراندا نامنده اولان اسکله اولوب مرکز ولایت اولان . یانیه . شهریله صورت منتظمه‌ده انشا ایدیلان شوسه یول واسطه‌سیله مربوط بولندیغندن تجارت وسائره‌جه کسب اهمیت ایتمسنه بناءً مرکز قضا اتخاذ ایدلمشدر .

تپه دلن قضاسی — قضا صعب‌المرور طاغلر ایله محاط براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا . ویوسا . چاینک باشلیجه توابعندن اولان . درینو . دره‌سنک ملاقی اولدیغی محلده کائن . تپه‌دلن . قصبه‌سیدر . داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن متعدد ابنیه وباخصوص (سلطان بایزیدخان) حضرتلرینک جامع شریفیله تپه‌دلنلی علی پاشانک جامع وعمارتلری اثار عتیقه‌دندر . قصبه تپه‌دلنلی علی پاشانک وطن اصلیسی اولدیغندن تاریخجه کسب شهرت ایلمشدر .

قوره‌لش قضاسی — مرکز قضا درینو دره‌سی تابعی کنارنده واقع . قاردیکی . قصبه‌سیدر .

❖ برات سنجاغی ❖

برات . آولونیه . تیموریجه . اسقراپار . قضالریله ایکی ناحیه‌یه تقسیم ایدلمشدر . برات قصبه‌سی . همنامی اولان سنجاق مرکزی

اولوب غربی . ده‌وول . چایی ساحلنده و بر طاغ اتکنده کائن هواسی آغیر برقصبه‌در .

جوارنده پك چوق باغ و بوستانلر وداخلنده دخی سجاده وسائر اشیانك نسج اولنمسنه مخصوص دستکاهلر واردر .

قصبه ارنبودلق داخلنده واقع مواقع مهمه‌دن اولدیغندن ارنبودلق بلغرادی نامیله یاد اولنمقده‌در .

آولونیه قضاسی — قضانك شامل اولدیغی اراضی ادریاتیق دکزی ساحلنی تشکیل ایدن طاغلرك منبت ومحصولدار اتکلرندن عبارت اوله‌رق مرکز قضا همنامی اولان لیمانك ایکی میل شمالنده واقع آولونیه قصبه‌سی اولوب اطراف اراضیسی منحط و بطاقلق اولدیغندن ایام صیفده هواسی مخل صحت ایسه‌ده موقع مزبور جهت عسکریه‌جه مهمدر . لیمان ایله قصبه اره‌سنده منتظم برشوسه موجوددر .

قرای ملحقه‌سندن . سله‌نیجا . قریه‌سی جوارنده ظهور ایدن زفت معدنندن کلیتلی اخراجات وقوعبولمقده اولدیغندن نفع خزینه‌یی موجب اولمقده‌در .

تیموریجه قضاسی — یکدیکرینه ملاقی اولان شرقی وغربی ده‌وول . چایلری حوضه‌لرینی تفریق ایدن واکثری محلی قیالقدن عبارت اولان . تومور . بالقانیله طرفین اتکلرینی شامل اراضیدن عبارت اولدیغندن اهالیٔ قضانك برچوغی مدار تعیشلرینی تأمین

ایتمك ایچون ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك سائر محللرینه تجارت ایتمك اوزره گیتمکه مجبوردرلر .

مرکز قضا مذکور بالقانك جهت غربیسنده . تیموریجه . (تومور) قصبه‌سیدرکه مأمورین حکومت ایله برقاچ یوز اهالیدن ماعدا نفوسی اولمدیغی کبی اثار معموریتدن دخی برشی گوریله‌مز مع مافیه موقعنك اهمیتی جهتیله مرکز قضا اتخاذ ایدلمشدر .

اسقراپار قضاسی — غربی ده‌وول ایله . ویوسا . نهری حوضه‌لرینی تفریق ایدن وقسم اعظمی غیر مزروع اولان اراضیدن عبارت بولندیغندن اهالیسنك برقسمی برای تجارت درسعادت ایله مواقع سائره‌یه گیتمکه مجبوردرلر . اهمیت موقعیه‌سنه بناءً مرکز قضا اتخاذ ایدیلان . چرناووده . موقعی ایکی تپه ارەسنده کائن اولوب ابنیه‌سی مرکز حکومت ایله برقاچ دکان وابنیهٔ سائره‌دن عبارتدر .

﴿ اسقوویك سنجاغی ﴾

لسقوویك . پرمدی . پالی بوغون . قونیچه . قضالرینه تقسیم اولنمشدر .

لسقوویك قضاسی — مرکز قضا ولوا یانیه‌نك جهت شمالیسنده جزئی عارضه‌لی برمحلده بولنان . لسقوویك . قصبه‌سیدر داخل قصبه‌ده مؤسسات اسلامیه‌دن پك چوق ابنیه بولندیغی کبی قصبه‌یی تشکیل ایدن

خانه‌لر دخی اولدقجه منتظم واهالیسنك قسم اعظمیدخی صاحب ثروت اولدقلرندن قصبه تجارت وخصوصات سائره‌جه کسب شهرت ایلدیکنه بناء مرکز لوا اتخاذ ایدلمشدر ٠

پرمدی قضاسی — ٠ مرکز قضا ٠ نومرجقا ٠ بالقانك شرقیٔ شمالی اتکنده ٠ ویوسا ٠ نهری ساحلنده صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش خانه‌لری حاوی اولان ٠ پرمدی ٠ قصبه‌سیدر ٠

قضا سائرلرینه نظراً مزروع اراضی‌یی شامل ایسه‌ده اخراجات اك یقین اولان (ایکی کونلك) ٠ ایاسراندا ٠ اسکله‌سنه نقل اولنور ٠

پالی بوغون قضاسی — مرکز قضا دلوینوچای حوضه‌سنی تفریق ایدن سلسله‌نك برتپه‌سی اوزرنده اطرافی باغلرایله محاط واهالیسنك قسم اعظمی خرستیان اولان وستینا ٠ قصبه‌سیدر ٠

قونیچه قضاسی — مرکز قضا ٠ لازاری ٠ بالقانك جهت شمالیسی اتکنده ویوسا چاینی تشکیل ایدن دره یقیننده مواقع مهمه‌دن اولان ٠ قونیچه ٠ قصبه‌سیدر ٠

داخل قصبه‌ده مؤسسات اسلامیه‌دن سلطان سلیمان خان حضرتلرینك بنا وانشا ایتدیردکلری جامع شریف ایله برقشله وسائره موجوددر ٠

﴿ پره‌وزه سنجاغی ﴾

پره‌وزه ٠ مارغالیج ٠ لوروس ٠ قضالریله ٤ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر ٠

پره‌وزه قضاسی — ولایتك غربیٔ جنوبیسنده کائن کلیتلی زیتون اشجارینی جامع غرب وجنوبی ساحل ایله محاط بر اراضی‌یی شامل اولوب مرکز لوا دخی یانیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده وهمنامی اولان لیمان ساحلنده دوز برمحلده جهات ثلثه‌سی دکزه ناظر وقره ایله محاط اولدیغی قسمیدخی برخندق ایله محافظه ایدلمش اولان (پره‌وزه) قصبه‌سیدرکه تجارت وجهت عسکریه‌جه اهمیت فوق‌العاده‌یی حائزدر . داخل قصبه‌ده ابنیهٔ عالیه موجود اولدیغی کبی بز وکلیم وچوراب نسج اولنمسنه مخصوص متعدد دستکاهلردن چیقان کلیتلی حاصلات ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك برخیلی محللرینه ارسال اولنمقده‌در .

مارغالیج قضاسی — مرکز قضا پارغه اسکله‌سنك شرقیٔ شمالیسنده وبرتپه اوزرنده کائن هواسی صاغلم اولان . مارغالیج قصبه‌سیدر .

قضانك شامل اولدیغی اراضینك قسم اعظمی زیتون اشجاریله مستور اولدیغندن بونلردن حاصل اولان رغن زیت سائر محللرده کنه نسبتاً لذیذ اولدیغندن قضانك باشلیجه تجارتنی پیدا ایدر .

لوروس قضاسی — مرکز قضا پره‌وزه . لیمانه جاری بردره یقیننده کائن . لوروس . قصبه‌سیدرکه جهت جنوبیسی بطاقلقدن عبارت بر اراضیدر .

اشقودره ولايتی

(٣٠) حدود — اوروپای عثمانینك جهت غربیسنده بولنان اشقودره ولايتی شمالاً . قره‌طاغ . مملكتيله . قوصوه . ولايتی شرقاً . قوصوه ومناستر وجنوباً يانيه ولايتلريله جهت غربيسيدخی ادرياتيق دكزيله محاطدر .

ولايت مذكوره اشقودره ودراج نامنده ايكی سنجاغی حاوی اولوب كرچه اراضيسی طاغلقدر اما جريان ايدن انهار محصولاتك كثرتله حصول بولمسنه ياردم ايلمكده ايسه‌ده اهالیٔ ولايت زراعته اولقدر ميال اولمدقلرندن مطلوب درجه‌ده استفاده اولنه‌مامقده‌در .

ايام شتاده يغمورلرك متمادياً كثرتله نزولی انهار جاريه‌نك مجرالرندن خارجه چيقه‌رق اطراف اراضيی استيعاب ايتملری محصولاتك مضرتنی موجب اولديغی كبی مرور وعبوره دخی خيلوجه سكته ايراث ايدر .

قسم اعظمی اسلام ومتباقيسی اديان سائره‌دن عبارت بولنان اهالیٔ ولايت عموميتله جسور وجنكاور اولوب صورت دائمه‌ده استعمال اسلحه ايله مشغولدرلر .

ولايتك اهالیٔ عموميسی ميانده (ماليسيا) و (ماليسور) تعبير اولنان اهالينك اسكان ايتدكلری جبل اساميسيله مقدار نفوسلری ومنقسم بولندقلری بيراقلر بروجه زير جدول درونه درج ايدلمشدر .

	اسامیٔ جبل مع ناحیه	مقدار نفوس ذکور	بیراق عددی
١	حوط جبلی	١٥٠٠	٢
٢	قلمنده »	٣٥٠٠	٤
٣	غروده »	٢٥٠٠	١
٤	قصراط »	٢٥٠٠	١
٥	اشقرل »	٢٥٠٠	١
٦	رج مع لوحه »	٣٠٠٠	٢
٧	شاله وشوش »	٥١٠٠	٦
٨	قوبليق »	٠٥٥٠	١
٩	كول كنارى	٠٥٥٠	١
١٠	پوستريبا جبلی	١٨٥٠	٤
١١	شلاق »	١٥٠٠	١
١٢	تمال »	٨٥٠	١
١٣	غريزه	٤٠٠	١
١٤	اير يبول »	٧٠٠	١

﴿ اشقودره سنجاغی ﴾

اشقودره . آق حصار (اقجه حصار) پوقه . لش . مردیتا طوز . قضالریله یکرمی ناحیه یه تقسیم اولنمشدر .

اشقودره قضاسی — مركز ولايت اولان اشقودره شهری همنامی اولان كولك ساحل جنو بیسنده جهات ثلثه‌سی طاغلرایله محاط واسع براراضیده بولندیغندن خانه‌لری یكدیكرندن متفرق اوله‌رق بناایدلمش وچارشوسیدخی صورت منتظمه‌ده بنااولنمقده بولنمشدر .

داخل شهرده متعدد جامع شريف قشله وحمام وفابریقه‌لر ایله ابنیهٔ سائره موجود اولوب داخلندن جریان ایدن بویانه نهری . درینا . نهریله كسب اتصال ایتدیكندن درین نهرك جوشغون زماننده بویانه‌دن جاری صو سهولتله جریان ایده‌مدیكندن طغیان ایله شهرك داخلنه طاغلمقده بولندیغندن بومضرتدن قورتلمق ایچون درین نهرینك اسكی مجراسنه تحویلی عملیاتی اجرا اولنمقده‌در .

اشقودره شهر مستحكمی (تفصیلاتی جغرافیای عسكریده) اسكندر رومی زماننده انشا اولنوب برقاچ دفعه ملل سائره النه كچمش ایسه‌ده (٨٨٣) تاریخنده بالذات (فاتح سلطان محمد خان ثانی) حضرتلری طرفندن ضبط اولنه‌رق ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنمشدر .

شهر مذكور اهالیسیدخی ١٥ بیراغه تقسیم اولنه‌رق حال سفریده صره‌سیله سوق اولنورلر . وجبالده مسكون اهالیسیدخی (لقه دوقه كین) تعبیر اولنان قانونه تابعدرلر .

آق حصار قضاسی — مركز قضا ایشیم وماط چایلری حوضه‌لرینی تفریق ایدن طاغلردن برینك اتكی اوزرنده بنا اولنمش

اولان آقچه حصار قصبه‌سیدر قصبه‌نك مرتفع محلنده اهمیتی اولمیان دیوار داخلنده ٦٠ قدر خانه انشا ایدلمشدر .

پوقه قضاسی — اشقودره قضاسنك جهت شرقیسنده غایت طاغلق براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا دخی یوکسك برمحلده واقع . پوقه . قصبه‌سیدر .

لش قضاسی — درین نهریله ماط چایی اره‌سنده کائن بسیط براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا ساحله برچق ساعت مسافه‌ده ودرین نهرینك ساحل یسارنده واقع . لش . قصبه‌سیدر .

میردیتا قضاسی — ماط چایله توابعنك نبعان ایتدکاری واکثری قیالق وغیر مزروع براراضیدن عبارت اولدیغندن اهالی قضا فقیر ایسه‌لرده جنکاورلکلریله مشهور وکاملاً (قتولیك) مذهبنده درلر مرکز قضا دخی . اورش . ناحیه‌سیدر .

طوز قضاسی — اشقودره کولنك شرقیٔ شمالی جهتنده کائن واکثری محلی اوودن عبارت براراضی‌یی جامعدر مرکز قضا قره طاغ حدودی قربنده واشقودره‌دن . پودغوریچه . یه کیدن طریق کنارنده و . حوط . طاغی اتکنده کائن . طوز . قصبه‌سیدر .

﴿ دراج سنجاغی ﴾

دراج . پکین . تیران . قوایه . شیاق . قضالریله اوچ ناحیه یه منقسمدر .

دراج قضاسی — مرکز قضا اصل دراج سنجاغنك دخی مرکزی بولنان وندیك دکزی ساحلنده دکزه طوغری ایلرولمش اولان برون اوزرنده واقع وبرسور عتیق ایله محاط اولان . دراج . قصبه‌سیدر .

قصبه دوز برموقعده وهمنامی اولان کولك ساحل جنوبیسنده بولندیغندن هرنقدر تجارتکاه برمحل ایسه‌ده ایام صیفده هواسی مخل صحتدر دراج رومالولر زماننده مواقع مهمه‌دن اولدیغندن دفعاتله محاصره اولنمش و بالاخره (سلطان بایزید خان ثانی) حضرتلری طرفندن ضبط اولنمشدر .

پکین قضاسی — بعض محللری بطاقلق واکثری محلی ایسه منبت ومحصولدار اووا ودره‌لری جامع وولایتك جنوبنده واقع اراضیدن عبارت اولان قضانك مرکز اداره‌سی . اشقومبی . نهرینك ساحل یمینی قربنده دوز براراضیده واقع وجهت جنوبیسی اووه وبطاقلق ایله محاط اولوب ایام صیفده هواسی مخل صحت اولان . پکین . قصبه‌سیدر .

تیران قضاسی — مرکزقضا اشقومبی نهری حوضه‌سنده وبرطاغك اتکنده اولوب داخلندن جریان ایدن متعدد صولر

واطرافی باغ وزیتون اشجاری ایله محاط وهواسی غایت صاغلم اولان • تیران • قصبه‌سیدر •

داخل قضاده اعمال اولنمقده بولنان مشین وسختیان ایولکی جهتیله کسب شهرت ایلدیکندن هرطرفه ارسال اولنمقده‌در قصبه دراج لیماننه منتظم شوسه یول ایله مربوطدر •

قوایه قضاسی — مرکز قضاهمنامی اولان دره ساحلنده وساحله ایکی ساعت مسافه‌ده قدیم حصار اثارنی حاوی اولان • قوایه • قصبه‌سیدر اشقودره ولایتنك قصبهٔ مزبوره‌یه قدر اولان ساحلی مرتفع ایسه‌ده بورادن ایلرویه ساحل الچق وبطاقلقدن عبارتدر •

شیاق قضاسی — مرکزقضا • ارزن صویی • کنارنده ومرکزلوانك شمالنده طاغ اتکنده کائن • شیاق • قریه‌سیدر •

قوصوه ولایتی

(٣١) حدود — قوصوه ولایتی شمالا • صرپستان • غربا • بوسنه قطعه‌سیله • قره‌طاغ مملکتی • واشقودره ولایتی جنوبا مناستر وسلانیك ولایتلریله شرقاً سلانیك ولایتی وبلغارستان قطعه‌سیله محدود ومحاطدر •

قوصوه ولایتی • پریشتنه • ایپك • اسکوب • یکی پازار • طاشلیجه سنجاقلرنی حاوی واطه‌لر دکزیله وندیك دکزی وبحرسیاه ورسانلرنی وبونلر داخلنده جاری انهارك منبعلرنی تفریق

ایدن جبال متسلسله‌یی جامع ومنبت ومحصولدار یایلا واووه‌لری شاملدر .

﴿ قوصوه سنجاغی ﴾

پریشتنه . ولجترین . کیلان . متروویجه . برشوه . قضالرینه تقسیم اولنمشدر .

قوصوه قضاسی — مرکز ولایت . ایبار . چاینه ملاقی اولان . لاب .و. سینجه . دره‌لری قربنده وقجانیك بوغازینك جهت شمالیسندن اعتباراً امتدادایدن و ﴿ سلطان مراداول وثانی ﴾ حضرتلرینك مظفریت فوق‌العاده‌لریله کسب شهرت ایلیان قوصوه اووه‌سنك جهت شمالیسنده اطراف ثلثه‌سی طاتلی میللی بایرلرایله محاط منظره‌سی لطیف برطاغ یماجنده کائن تجارتگاه اولان (پریشتنه) قصبه‌سیدر .

قصبه‌نك خارجنده اوچ چاریك مسافه‌ده ﴿ شهید سلطان مراد اول ﴾ حضرتلرینك تربه‌لری زیارتگاه خواص وعوامدر .
درون قصبه‌ده مبرات اسلامیه‌دن متعدد ابنیه موجود اولوب باشلیجه‌سی سلطان مشار الیه ایله ﴿ سلطان محمد خان ثانی ﴾ حضرتلرینك جامع شریفلریدر .

ولجترین قضاسی — بوقضا مرکز ولایتك جهت شمالیسنده

بولنەرق كندى جهت غربیسی طاغلق وشرقیسی قوصوه صحراسیله محاط ومحصولدار براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا تیمور یول کذرکاهنده قوصوه اوواسنك منتهاسنده . سیتنیجه . صوبی کنارنده واقع . ولجترین . قصبه‌سیدر .

کیلان قضاسی — مرکز قضا پریشتنه‌دن صرپستان داخلنه کیدن جاده اوزرنده مرکز ولایتك شرقیٔ جنوبیسنده و . شرق موراوا . نهری توابعندن بری کنارنده دوز برمحلده اولدیجه مفید برتجارتی اولان . کیلان . قصبه‌سیدر .

مترو ویجه قضاسی — مرکز قضا ایبره صوینك طرفیننده سیتنیجه دره‌سنك مذکور صویه ملاقی اولدیغی محل قربنده سلانیکدن کلان تیمور یولك نهایت موقفی اولان . مترو ویجه . قصبهٔ مستحکمه‌سیدر .

قصبه صرپستان ایله بوسنه قطعه‌سندن کلان جاده‌لرك تلاقی نقطه‌سنده بولندیغندن تجارت وجهت عسکریه‌جه مواقع مهمه‌دن معدوددر .

برشوه قضاسی — مرکز قضا صرپستان حدودی قربنده روم ایلی شمندوفریله اوروپا شمندوفرینی ربط ایدن خط التصاق اوزرنده وبرطاغ اتکنده کسب توسع ایتمکده بولنان . برشوه . قصبه‌سیدر .

﴿ ایپك سنجاغی ﴾

متعدد صولر ایله متفرق یوکسك طاغلری کوزل وصیق اورمانلر ایله ذکی وجسور مهیب القامه و بی فتور اهالی یی جامع اولان ایپك سنجاغی . ایپك . ترغوو یشته . یاقوه . برانه . غوسینه . قضالریله بر ناحیه یه تقسیم اولنمشدر .

ایپك قضاسی — مرکزی سنجاق مرکزی اولان و . آق درین . نهرینك توابعندن بولنان . بستریجه . دره سی کنارنده لیپه بالقانی شعباتندن برینك اتکنده بنا اولنمش ومتعدد اقارصولری جامع ومواقع مهمه دن اولان . ایپك . قصبه سی (نام عتیقی بتشیوم) در . قضانك شامل اولدیغی اراضی توتون استحصالنه مساعد اولدیغی کبی درون قصبه ده دخی فوق العاده ظریف اسلحهٔ ناریه اعمال اولنور .

ترغولشته قضاسی — مرکز قضا . ایبار . چاینه منصب اولان . راجقه . دره سی منبعنده و . بوسور . بالقاننك شمال شعباتنده واقع ترغو یشته قصبه سیدر .
قضانی تشکیل ایدن اراضینك برقسمی چام اورمانلغندن عبارت وقسم اعظمی ایسه طاشلق اولدیغندن مزروعاتی از وغیر کافیدر .

یاقوه قضاسی — مرکز قضا مرکز ولایتك غربنده شمال وجهت غربیسی محصولدار اولان . رقه . اوواسیله وجنوبیه دخی

• خاص • قولی طاغلریله محاط همنامی اولان دره‌نك طرفین ساحلنده كائن یاقوه قصبهٔ مشهوره‌سیدر •

برانه قضاسی — مركز قضا درینا نهری توابعندن اولان .لیم. چایی ساحل یسارنده وقره طاغ حدودینه غایت یقین برموقعده واقع • برانه • قصبه‌سیدر •

قضایی تشكیل ایدن اراضینك جهت غربیسی صعب المرور قیالقدن عبارت بولندیغندن محصولدار دكل ایسه‌ده جهت شرقی وجنوبیسی اولقدر صرب اولمدیغی كبی منبت ومحصولدار واهالیسی ایسه فوق العاده جسور وجنكاوردرلر • موسم شتا قضا داخلنده شدتلیجه حكمنی اجرا ایدرسه‌ده معیشت اهالیجه تأثیری آزدر •

غوسینه قضاسی — شرق وشرقیٔ جنوبیسی محصولدار وغربی طاغلق واورمانلقدن عبارت اراضیی شاملدر مركز قضا • پلاوه • كولنه جاری برده كنارنده • غوسینه • قضاسیدر • قصبهٔ مذكوره مواقع مهمهٔ عسكریه‌دن معدود وقره طاغ حدودی جوارنده كائندر •

﴿ اسكوب سنجاغی ﴾

دائرهٔ ولایتك شرقیٔ جنوبیسنده بولنان اسكوب سنجاغنك جهت شرقیسی بیوجك بالقانلر وجهات سائره‌سی صورت دائمه‌ده جریان ایدن صولر ایله متفرق فوق العاده محصولدار اووالردن

عبارت اراضی‌یی شاملدر .

معموریت جسامت واردات جهتلریله ولایتك مهم برلواسندن معدود بولنان اسکوب سنجاغی . اسکوب . پلانقه . اشتیب . رادویشته . قره‌طوه . قوچانه . قضالریله درت ناحیه‌یه منقسمدر .

اسکوب قضاسی — واردار نهرینك طرفین ساحلنده قسم اعظمی محصولدار اولان اسکوب اوواسنی جامعدر .

مرکز لوا مقرولایتك جهت جنوبیسنده قسم اعظمی صاغ ساحلنده اولمق اوزره واردار نهری واسطه‌سیله ایکی‌یه تفریق اولنمش وشرقاً غازی بابا غرباً قوری حمام نامیله معروف وتقریبا ١٠٠ متره قدر ارتفاعی حاوی اولان ایکی بایر ارەسنده واقع اسکوب شهریدر .

شهر مذکور همنامی اولان اووانك نهایتنده وقچانیك بوغازینك کیروسنده روم ایلی شمندوفرلریله اوروپا شمندوفرلرینك التصاق ایتدیکی محلده بولندیغندن (تفصیلاتی جغرافیای عسکریده) تجارت وجهت عسکریه‌جه فوق‌العاده مهم برموقعدر .

پلانقه قضاسی — صربستان ایله بلغارستان حدودلری ارەسنده قره طاغ نامنده اولان طاغ ایله قره‌جه طاغك احاطه ایتمش اولدیغی اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی دخی ذکر اولنان طاغلرك ارەسندن جریان ایدن . اکری دره ٠و٠دوراق

صولری طرفین ساحلنده . دوه باغردان . دیمکله مشهور
کچیدی حاوی اسکوب ایله . کوستندیل . ارەسندەکی طریق مهمك
اوزرنده صرپستان حدودینه بش ساعت مسافەده اولان
(اکری پلانقه) قصبەسیدر .

اشتیب قضاسی — مرکز قضا منبت ومحصولدار اولان . مصطفی
اوواسی . جنوبنده .براغلینجه . درەسی کنارنده جوار قصبەلره
نسبتاً منتظم ابنیهٔ جسیمەیی جامع اولان . اشتیب قصبەسیدر .
قضایی تشکیل ایدن اراضینك قسم اعظمی محصولدار اولدیغندن
اهالیٔ قضا اولدقجه صاحب ثروتدرلر .

رادویشته قضاسی — مرکز قضا بلاسقاویجه . طاغنك جنوب
اتکنده واسترومنیجه درەسی تابعلرندن بریسی اوزرنده عارضەلی
براراضی داخلنده واقع . رادویشته . قصبەسیدر .

قره طوه قضاسی — مرکز قضا مذکور قره طاغك غربیٔ
جنوبی اتکلرنده وهمنامی اولان دره کنارنده برطرفی دیك قیالقله
محاط اولان . قره طوه . قصبەسیدر .

قوچانه قضاسی — مرکز قضا بریقالنجه درەسی منبعی یقیننده
وعارضەلی براراضی داخلنده مرکزلوانك شرقنده واقع . قوچانه
قصبەسیدر .
بوقضایی تشکیل ایدن اراضینك اکثری محلی چلتیك تارلالرندن
عبارت اولدیغندن کلیتلی واعلا پرنج استحصال اولنور .

قومانوه قضاسی — اکثری محلی مزروع اووادن عبارت بولنان اراضی‌یی جامعدر مرکز قضا اسکوبدن صرپستان داخلنده اولان . ورانیه . موقعنه کیدن تیمور یول کذرکاهنده و اوزونجه اووا دخلنده وبردره قربنده مؤسس . قومانوه . قصبه‌سیدر .

قصبه خط التصاق کذرکاهنه تصادف ایلدیکندن سرعت فوق‌العاده ده کسب معموریت ایده‌جکدر .

﴿ یکی بازار سنجاغی ﴾

یکی بازار . آقوه . یکی واروش . قولاشین . قضالریله اوچ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

یکی بازار سنجاغی — ولایتك غربیٔ شمالیسنده جهات ثلثه‌سی صرپستان وبوسنه قطعه‌سی وقره طاغ مملکتیله محاط اولوب طاغ واورمانلر ایله مستور واکثری یرلری طاشلق واولدقجه محصولدار اراضی‌یی وبواراضی داخلنده کائن مواقع مهمهٔ عسکریه‌یی حاوی اولدیغندن سائر سنجاقلره ترجیح اولنور .

مرکز لوا . تره‌بینا . دره‌سی جوارنده بوسنه قطعه‌سنه کیدن یول اوزرنده دوز براوواده مواقع مهمه‌دن معدود اولان . سنیچه . قصبه‌سیدر .

یکی بازار قضاسی — . ایبار چایی . حوضه‌سنی تشکیل ایدن اراضی‌یی شامل ومرکز قضاسیدخی . یاوور . طاغلرینك جهت

جنوبیسنده وصرپستان ایله بوسنه قطعه‌سنه کیدن طریقك اوزرنده اطرافی طاغلر ایله محاط وانواع آثار مدنیه‌یی محتوی اولان . یکی پازار . قصبه‌سیدرکه جهت عسکریجه شایان اهمیت برموقعدر .

آقوه قضاسی — جهت غربیسی قره طاغ وغربئ شمالیسی بوسنه قطعه‌سیله محاط اراضی‌یی حاوی ومرکز قضاسیدخی . لیم چایی ساحل یسارنده کائن . آقوه . قصبه‌سیدر .

یکی واروش قضاسی — مرکز قضا لیم چاییله تابعی بولنان . اوماج . دره‌سی مابیننده سنیچه‌دن سرای بوسنه‌یه کیدن طریق اوزرنده کائن . یکی واروش . قصبه‌سیدرکه صرپستان حدودینه یقین بولندیغی جهتله شایان دقت برموقعدر .

قولاشین زیر قضاسی — کوزل اورمانلری ومتعدد صولری حاوی اراضیدن عبارت اولوب اهالئ قضا اخلاق مرغوبه ایله متصف اولدقلری کبی عموماً (طائفهٔ نسابیله) استعمال اسلحه ایله مشغول بولنورلر مرکز قضاسی قرای ملحقه‌سندن اك جسیمی اولان (شاهویك) قریه‌سیدر .

﴿ طاشلیجه سنجاغی ﴾

لوا دائرهٔ ولایتك جهت غربیسی منتهاسنده کائن . طاشلیجه . پره‌پوی . قضالرینی شاملدر .

طاشليجه قضاسى — مركز قضا اولان طاشليجه قصبه‌سى بوسنه قطعه‌سيله قوصوه ولايتى حدودينى تشكيل ايدن . ليم . چاينه جارى بردره كنارنده شايان دقت برموقعدر .

پره‌پوى قضاسى — مركز قضا ليم چاينك صاغنده صرپستان حدودى قربنده وسنيچه‌دن سراى بوسنه‌يه كيدن عمومى جاده اوزرنده‌در . (١)

﴿ ونديك دڭزى ايله اطه‌لر دڭزى ورسانده ﴾
﴿ بولنان ولايات ﴾

مناستر ولايتى

(٣٢) مناستر ولايتى شمالاً قوصوه واشقودره شرقاً سلانيك ولايتلريله جنوباً سرفيچه متصرفلغى و يانيه ولايتى غرباً يانيه واشقودره ولايتلريله محاط ومحدوددر .

ولايت مذكوره متعدد كوللرى واكثرى محلى طاغلقدن عبارت اوله‌رق برچوقده انهار جاريه‌يى جامع واولدقجه منبت ومحصولدار

---

(١) قوصوه ولايتى داخلنده بولنان مواقع مهمه‌نك جهت عسكريجه تفصيلاتى مهندسخانهٔ برئ همايون حربيه صنفلرينك تدرس ايتمكده بولندقلرى جغرافياى عسكرى كتابنده وجهت سائره‌سى تفصيلاتى دخى اشاغيده حوضهٔ انهارده كوريله‌جكندن بوراده ذكرندن صرفنظر اولنمشدر .

براراضی‌یی شامل اولوب اهالیسیدخی چالشقان وغایت جسوردر ولایت مذکوره تقسیمات ملکیه‌یه نظراً . مناستر . دبره . کوریجه . پرزرین . سنجاقلرینه منقسمدر .

مناستر سنجاغی

مناستر . اوخری . پرلپه . قرجوه . فیلورینه . قضالریله یدی ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

مناستر قضاسی — ولایتك وسطنده کائن محصولدار اووالری جامع وجهت غربیسی (پریشتری) طاغلریله محاط اراضی‌یی شامل اولوب مرکز ولایت دخی (جبل شاخك) اتکنده وبوطاغدن جریان ایدن . دراخور . دره‌سنك طرفین ساحلنده منتظم اوله‌رق بنا اولنمش اولان (مناستر) شهریدر .

شهر مذکور اوچنجی قول اردوی همایون مرکزی اولوب داخلنده متعدد جامع شریف ایله تکایا ومکتب اعدادیٔ شاهانه ورشدیهٔ عسکری وملکیه رشدیه‌سیله مکاتب سائره وجسیم دائرهٔ عسکری وحکومت قوناغیله عساکر شاهانه اقامه‌سنه مخصوص قشله وابنیهٔ سائره‌یی جامعدر .

داخلندن جریان ایدن (دراخور) دره‌سنك سواحلی صورت منتظمه‌ده ریختم ایله تزیین اولندیغی کبی اتصالات دائمه‌یی تأمین ایتمك ایچوندخی دره اوزرنده متعدد کوپریلر واردر داخل شهرده

نسج اولنان عبا وكليم وكموشدن اعمال اولنان هر نوع مصنوعات رغبت عموميه مظهر اولمشدر .

اوخری قضاسی — مركز قضا مناسترك جهت غربیسنده وهمنامی اولان كولك شرقیٔ شمالی ساحلنده كوله طوغری ایلرولمش اولان برون اوزرنده كائن وخانه‌لری یكدیكرندن متفرق اوله‌رق انشا ایدلمش اولان . اوخری . قصبه‌سیدر قصبهٔ مذكوره مقدما مواقع مهمه‌دن ایدیسه‌ده شمدیكی حالده اهمیتنی غائب ایتمشدر . جوارنده تیمور كوكرت باقر معدنلری موجود ایسه‌ده شایان استفاده اولمدقلرندن ایشلدلمامكده وفقط قصبه‌نك جهت سائره‌جه تجارتی ترقی ایتمكده‌در .

پرلپه قضاسی — مناسترك شرقیٔ شمالیسنده محصولدار براراضیدن عبارت اولوب مركز قضا دخی همنامی اولان دره‌نك طرفین ساحلنده ومحصولدار بر اوواسنك وسطنده ومواقع مهمه‌یه كیدن جاده‌لرك اوزرنده كائن . پرلپه . قصبه‌سیدر .

قیرچوه قضاسی — مركز قضا مناسترك شمالنده وهمنامی اولان دره كنارنده وبرطاغ اتكنده واقع . قیرچوه . قصبه‌سیدر .

فیلورینه قضاسی — مركز قضا همنامی اولان دره كنارنده (ترجقه) بالقاننك جهت شرقیسی اتكنده كائن وبرچوق مؤسسات اسلامیه‌یی جامع اولان . فیلورینه . قصبه‌سیدر .

﴿ دبره سنجاغی ﴾

دبرۀ بالا . دبرۀ زیر . البصان . ماط . قضالریله نواحی‌یه منقسمدر .

دبرۀ بالا قضاسی — مرکز قضا کندی منسوب اولدیغی لوانك مرکزی اولوب قره‌درین نهرینه منصب اولان . رادیکا . صوینك تشکیل ایتدیکی زاویه‌ده کائن . دبرۀ بالا . قصبه‌سیدر سنجاغی تشکیل ایدن اراضینك آکثری محلی طاغلق اولدیغندن اسکان ایدن اهالینك قسم اعظمی غایت جسور اولدقلری کبی چالشقاندرلر .

دبرۀ زیر قضاسی — لوانك جهت شمالیسنده وقره درین نهری جوارنده کائن . دبرۀ زیر . قصبه‌سیدر .

البصان قضاسی — اشقومبی نهری حوضه‌سنی تشکیل ایدن واکثری محلی دوز ومحصولدار اولان اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسیدخی منبت ومحصولدار واورمانلغی حاوی براووا داخلنده واقع ومواقع مهمه‌دن اولان (البصان) قصبه‌سیدر . داخل قصبه‌ده غایت مقبول تفنك چاقاغی اعمال اولندیغی کبی سائرجهتله اولان تجارتیدخی شایان دقتدر . جوارنده بولنان نهر اوزرنده منتظم اوچ عدد کوپری واردر .

ماط قضاسی — مرکز قضا همنامی اولان چایك ساحل یمینی قربنده والچق براوواده بولنان . ماط . قصبه‌سیدر .

﴿ كوريجه سنجاغی ﴾

كوريجه . استارووه . كسريه . قولونيه قضالريله اوچ ناحيه‌يه تقسيم اولنمشدر .

كوريجه قضاسی — مركز قضا دەوول . چايی تابعی جوارنده دوز بر اوواده كائن مركز لوا اولان . كوريجه . قصبه‌سيدر .

استارووه قضاسی — مركز قضا برات چايی تابعی كنارنده وباشليجه بر يول اوزرنده اولان . استارووه . قصبه‌سيدر .

كسريه قضاسی — كسريه كولنك جوانب اربعه‌سنده بولنان منبت ومحصولدار اراضی‌يی شامل اولوب مركز قضا دخی مذكور كولك غرب ساحلنده كوله طوغری ايلرولمش بر برون اوزرينه بنا اولنمش اولان . كسريه . قصبه‌سيدر قصبه‌نك هرنقدر تجارتی زياده ايسه‌ده ايام خريفده هواسی براز آغيردر .

قولونيه قضاسی — يانيه‌نك جهت شماليسنده قولونيه قطعه‌سی تعبير اولنان اراضی‌يی شامل اولوب مركز قضاسی دخی قطعهٔ مذكوره وسطنه قريب اولان . قولونيه . قصبه‌سيدر .

﴿ پرزرين سنجاغی ﴾

پرزرين . قالقان دلن . لومه . قضالريله اوچ ناحيه‌يه تقسيم اولنمشدر .

پرزرین قضاسی — مرکز قضا آق‌درین نهرینك ساحل یسارینه بربچق ساعت مسافه‌ده (شـار بالقانی) شعباتندن برینك یماجی اوزرنده خانه‌لری طبقه طبقه بنا اولنمش اولان . پرزرین . قصبه‌سیدر داخل قصبه‌ده سیم مصنوعاتی فوق‌العاده ترقی ایتمش اولدیغندن تجارتی وموقعك اهمیتی سببیله کسب شهرت ایلمکده‌در . جوارنده جریان ایدن صواوزرنده اللی عدد کوپری واردر قصبه‌نك برساعت مسـافه‌سنده واقع (چنـار اغاجی) جسامتی واوزرندن صو یك جریانی جهتیله شایان تماشا وخرستیانلرك زیارتکاهیدر .

قالقان دلن قضاسی — مرکز قضا شار بالقانك شرقیٔ جنوبی شعباتی اتکنده وارداره جاری . بیوك دره. صوبی کنارنده اسلحهٔ جاریه وکموشه متعلق صنایعنك ترقیسیله کسب شهرت ایلیان.قالقان دلن . قصبه‌سیدر .

لومه قضـاسی — شـارطاغنك غربیٔ شمالیسنده قیـالقدن عبـارت وصعب‌المرور واکثری محلی‌غیر مزروع اراضی‌یی شامل اولوب مرکزقضا دخی . اق درین . نهرینه جاری همنامی اولان دره کنـارنده واقع . لومه . قصبه‌سیدرکه اطرافی طاغلرایله محاط اولدیغی کبی هواسیدخی وخیمدر .

﴿ سرفيچه متصرفلغى ﴾

(٣٣) اوروپاى عثمانى داخلنده كائن ولاياتك هيچ برينه منسوب اولميه‌رق مستقلاً اداره اولنمقده بولنان (سرفيچه) متصرفلغى شمالاً سلانيك ومناستر ولايتلريله شرقاً اطه‌لر دكزندن حاصل اولان سلانيك كورفزى جنوباً يونانستانك يكيشهر سنجاغيله غرباً يانيه ولايتيله محاط ومحدوددر .

سرفيچه متصرفلغى تقسيمات طبيعيه‌سنه نظراً ذكر اولنان حدود داخلنده كائن وقسم اعظمى طاغلق وداخلنده جارى . اينجه قره صو . ايله يونانستان داخلنده جارى . سلامبريا . نهرى توابعندن اولان (قرق كچيد) چايلرينك منبت ومحصولدار اولان حوضه‌لرينى تشكيل ايدن اراضيدن عبارتدر .

سرفيچه متصرفلغى — جمعه پازارى (قيالر) . اكرى بوجاق . كره بنه . الاصونيه . ناسليچ . قترينه . قضالريله اون اوچ ناحيه‌يه تقسيم اولنمشدر .

سرفيچه قضاسى — مركز قضا اينجه قره صويه منصب اولان دره جوارنده وقرق كچيد بوغازى تعبير اولنان محلك آغزنده جهات اربعه‌سى منبت ومحصولدار اولان بر اراضيده كائن . سرفيچه . قصبه‌سيدر .

جمعه قضاسی — مرکز قضا استروغه کولنه جاری بردره جوارنده محصولدار برمحلده کائن . قیالر . قصبه‌سیدر .

آکری بوجاق قضاسی — مرکز قضا (۱۷۰۰) قدم ارتفاعنده برتپه اوزرنده سجاده وکچه اعمالیله کسب شهرت ایدن . قوزانه . قصبه‌سیدرکه سرفیچه‌دن مناستره کیدن مهم جاده اوزرنده‌در .

کره‌بنه قضاسی — مرکز قضا اینجه قره صویه جاری همنامی اولان دره کنارنده وارنبودلق طاغلرینك بر بوغازی آغزنده کائن مواقع مهمه‌دن اولان . کره‌بنه . (غره‌ونا) قصبه‌سیدر .

الاصونیه قضاسی — مرکز قضا قرق‌کچید چاینه جاری بردره کنارنده وقرق‌کچید بوغازی قارشوسنده کائن مواقع مهمهٔ عسکریه‌دن اولان (آلاصونیه) قصبه‌سیدر .
(تفصیلاتی جغرافیای عسکریده)

ناسلیچ قضاسی — مرکز قضا اینجه قره‌صو نهرینه یارم ساعت مسافه‌ده برتپه اوزرنده جهت شرقیسی . سناجقو . وغربیسی . شوبان . طاغی ایله محاط هواسی لطیف اسواقی اولدقچه منتظم ولذیذ صولری حاوی اولان . ناسلیچ . قصبه‌سیدر .

داخل قصبه‌ده مؤسسات خيريه ايله قشله وابنيهٔ سائره وايكى كوپرى موجوددر .

قترينه قضاسى — مركز قضا سلانيك كورفزينك غرب ساحلنده كائن . قترينه . قصبه‌سيدر . قصبه اسكله اولديغى جهتله كمور وسائر اخراجاتى ومتصرفلغك باشليجه اسكله‌سى اولديغندن اشتهار ايتمكده‌در .

شرقى روم ايلى ولايتى

(٣٤) شرقى روم ايلى ولايتى جهت شماليسى بالقان طاغلريله جهت غربيسى بلغارستان ايالتيله سلانيك ولايتى جهت جنوبيسى سلانيك وادرنه ولايتلريله جهت شرقيسيدخى قره دكز ايله محاط ومحدود اوله‌رق تقريباً (٣٥٣٨٧) ميل مربعنده اولان بر اراضىٔ واسعه‌يى حاويدر .

ولايت مذكوره‌نك جهت شمالى حدودى قره دكزه منصب اولان بردره‌نك مجراسنى تعقيب ايله . ايواجق . قولبه . قريه‌لرينى بلغارستانه براقه‌رق . دلى قامچيق . چاينى قطع ايله . چنكه . دن ايكى بچق ميل جنوبدن وقرين آباد . قزغان . بالقانلرندن كچه‌رك تيمور قپويه واصل اولدقدنصكره قوجه بالقانك سلسلهٔ اصليه‌سنى تكميل طولاشوب قوزنقه تپه‌سنه واصل اولور بورادن اعتباراً

بدأ ایدن حدود غربیسی . پیرتوب . قریه‌سنی بلغارستانه ترك ایله طوزلی دره‌نك . طپولنیقه . چایله برلشدیکی محله قدر مذکور دره مجراسنی تعقیب ایتدکدنصکره نقاط سائره‌دن کچه‌رك . قادرتپه . نقطه‌سنده بلغارستان ایله اولان حدود غربیسی نهایت بولور .

قادر تپه طاغندن اعتباراً شرقی روم ایلینك سلانیك ولایتیله اولان حدودی . مریچ . نهری توابعیله قره صو توابعی خطوط فاصله‌سندن ودسپوط سلسله‌سی تپه لرندن کچه‌رك . قروشووا . طاغی زروه‌سنه قدر ممتد اولوب بورادن اعتباراً ایشیقلر طاغی تپه سندن بعدالمرور . قیرجه‌لی قضاسنی ادرنه ولایتنه ترك ومصطفی پاشا کوپریسنك بش میل ایلروسندن مریچ نهرینی قطع ایله شماله بعده‌شرقه طوغری متوجه اولوب طونجه نهرینی قطع ایتدکدنصکره . بیوك دربند . موقعنی شرقی روم ایلی داخلنده ترك ایدر . بورادن اعتباراً طونجه وارکنه چایلرینه منصب اولان دره‌لرك خط فاصللرندن کچه‌رك . دوقه . وقره اغاج . صولری بیننده قره‌دکز ساحلنده ختام بولان حدود جنوبیسیدخی ادرنه ولایتندن تفریق ایدر .

شرقی روم ایلی ولایتی دولت علیهٔ عثمانیه‌نك طوغریدن طوغری‌یه حکومت سیاسیه وعسکریه‌سی تحتنده بولنمق وخزینهٔ جلیله‌یه (۲٦,۵۰۰,۰۰۰) غروش ویرکوی مقطوع ویرمك اوزره مختاریت شرطیله اداره اولنمقده وو الیسی خرستیان اوله‌رق دول معظمهٔ سته‌نك موافقتیله جانب باب عالیدن بش سنه ایچون نصب وتعیین اولنمقده‌در .

ولایت مذکوره تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً مطالعه اولنورایسه جهت شمالیسی بالقان سلسلهٔ جبالیله محاط وسلسلهٔ مذکوره جهت جنوبیسی دخی مریچ وطونجه نهرلرینك حوضهٔ سفلالرینی تشکیل ایدن اراضیدن عبارت اولوب اراضیٔ مذکوره فوق‌العاده منبت ومحصولدار اووا و یایلالر ایله وادیلری شامل وجهت شرقیسیدخی (استرانجه) سلسله‌سیله بونك جهت شرقیسنده قره‌دکزه جریان ایدن صولرك اکثری محلی مزروع اولان حوضه‌لریله بونلرك دکزه منصب اولدیغی محللرده تشکیل ایتکلری لیمان وکوچك کورفزلری جامعدر . ولایت مذکوره . فلبه . اسلمیه . تاتارپازارجغی . خصکوی . زغرهٔ عتیق . برغوس . اسملریله التی سنجاغه تقسیم اولنمشدر .

﴿ فلبه سنجاغی ﴾

فلبه قضاسی — مرکزولایت مریچ نهری ساحلنده ارتفاعلری جزئی وبربرینه متصل اوچ تپه اوزرینه بنا اولنمش وایکی طرفی اووه ایله محاط بولنمش اولان . فلبه . قصبه‌سیدر فلبه پرنج وپاغیسیله کسب شهرت ایلمش و ١٢٣٤ سنه‌سنده وقوعبولان حرکت ارضدن خراب اولمش ایسه‌ده کوندن کونه معموریتی تزاید ایتمکده‌در . بوراده مریچ نهری اوزرنده غایت جسیم برکوپری واردر .

اسلمیه سنجاغی — ولایتك جهت شمالیسنده و بالقانلرك جنوبنده منبت و محصولدار وطونجه نهری توابعیله اروا واسقا اولنان اراضی‌یی شامل اولوب سنجاق مرکزیدخی جهات اربعه‌سی طاغلرایله محاط وداخلنده متعدد صولری جاری هواسی لطیف اولان اسلمیه . قصبه‌سیدر قصبه‌بالقان سلسله‌ٔ جبالنك تشکیل ایتمش اولدیغی (تیمورقپو) بوغازی اوکنده بولندیغندن تجارت وخصوصات سائره‌جه مواقع مهمه‌دندر .

تا تار پازارجغی سنجاغی — ولایتك جهت غربیسنده محصولدار براراضیدن عبارت اولوب سنجاق مرکزی اولان پازارجق قصبه‌سی مریچ نهری طرف یسارنده کائن ویوزی متجاوز قرایی حاوی تجارتکاه برمحلدر .

حصکوی سنجاغی — سنجاق مرکزی مریچ نهرینه ملاقی اولودره . تابعی کنارنده و اوزونجه اووا تعبیر اولنان اراضیده کائن برقصبه اولوب داخلنده قاشیق اعمال اولندیغی کبی شهر ایلولده قوریلان و (اوزونجه اووا) نامیله یاد اولنان پنایری دخی فوق‌العاده رواجلیدر . سنجاغك حاوی اولدیغی اراضینك جهت جنوبیسی ادرنه ولایتیله محدود اولدیغی کبی غربیٔ جنوبیسی صعب‌المرور طاغلر ایله محاطدر .

زغرهٔ عتيق سنجاغی — ولايتك جهت شماليسنده قره‌طاغ ايله شعباتی و بونلرك اره‌لرندن طونجه ومريج نهرلرينه جاری صولرايله اسقا اولنان واكثری محللی محصولدار اووالر ايله محاط بولنان براراضی‌يی شاملدر ٠

سنجاق مركزی طونجه نهرينه جاری . سكودلی . دره تابعی كنارنده وقره‌جه طاغ اتكلرنده چرويش ياغيله پاصدرمه وسائره اخراجيله كسب شهرت ايدن . اسكی زغره . قصبه‌سيدر ٠

برغوس سنجاغی — قره‌دكز ساحلنی تشكيل ايدن واكثری محللی استرانجه طاغلريله محاط وبرچوق صولری شامل اراضيدن عبارتدر . سنجاق مركزی قره‌دكزدن حاصل اولان . بورغاز كورفزينك غرب ساحلنده كائن . بورغاز . قصبه‌سيدر ٠

قصبه‌نك شمال وغربنده بولنان ايكی كولدن غرب جهتنده كنه امينه بالقاننده ظهور وآيدوس قصبه‌سندن مرور ايدن صو منصب اولور (عمرفقی) موقعندن مرور ايدن . فقی . دره‌سيله يانبولينك شرقنده واقع طاغدن ظهور ايدن . ماندرا . صوبی قره بيكار موقعندن كچدكدن صكره كورفزك غربیٔ جنوبيسنده‌كی كوله منصب اولور ٠ (۱)

---

(۱) مواقع سائره‌سنك تفصيلاتی حوضهٔ انهارده ذكر اولنمشدر ٠

بلغارستان امارتی

(٣٥) حدودی — بلغارستان شمالا طونه نهری و (رومانیا) مملکتیله شرقاً بحرسیاه جنوباً شرقی روم ایلی ولایتیله سلانیك ولایتی غرباً صربستان مملکتیله محدود ومحاطدر .

بلغارستان امارتی دولت علیهٔ عثمانیه‌نك حقوق حکمرانیسی تحتنده مختاریت اداره ایله ویرکو ویرر برامارت اولمق شرطیله منتخب بر پرنس طرفندن اداره اولنمقده‌در .

بلغارستان امارتی بالقان سلسلهٔ جبالنك جهت شمالیسنده کائن وطونه نهرینه جاری صولرك تشکیل ایتدکلری فوق‌العاده منبت ومحصولدار وبونلری یکدیکرندن تفریق ایدن واشجار مثمره وغیر مثمره‌یی جامع اولان طاغلری شامل بولنان (٦٣٨٦٥) میل مربعنده واسع براراضیدن عبارتدر .

بلغارستان امارتی . صوفیه . ودین . روسجق . شمنی . وارنه . سنجاقلرینه منقسمدر .

صوفیه سنجاغی

صوفیه سنجاغی — امارتك غربی جنوبیسنده طونه‌یه جاری ایسکر نهریله اطه‌لر دکزینه جاری مریج واستروما قره صو نهرلرینك منبعلرینی تفریق ایدن . ریلو . ویطوش . طاغلریله قوجه بالقانك

برقسم جنوبیسی اتکلرینك تشکیل ایتدیکی اراضی‌یی جامعدر .

مرکز امارت . ایسکر . نهری حوضه‌سی داخلنده و یطوش بالقاننك جهت شمالیسنده اوفق تپه‌لرك احاطه‌سندن حاصل اولان اوواننك وسطنده ودرسعادت ایله بلغراد بیننده بولنان شمندوفر کذرکاهنده تجارت وخصوصات سائره‌جه فوق‌العاده کسب اهمیت ایتمکده بولنان (صوفیه) شهریدر .

ودین سنجاغی — طونه نهریله . تیموق . چایی بیننده کائن وطونه‌یه جاری صولر ایله متفرق بولنان براراضیٔ منبته‌یی جامعدر مرکز لوا طونه نهرینك طرف یمیننده اطرافی سور عتیق ایله محاط ومستحکم اولان . ودین . قصبه‌سیدر .

روسجق سنجاغی — سنجاق مرکزی طونه نهری طرف یمینده صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش روسجق شهریدر . شهر مذکور قره‌دکز ساحلنده مشهور اولان . وارنه . لیماننه برشمندوفر ایله مربوط اولدیغی کبی قارشوسنده وطونه ساحلنده بولنان (یرکوی) موقعی دخی اوروپا تیمور یوللرینك طونه ساحلنده نهایت موقفی بولندیغندن فوق‌العاده تجارتکاه برموقع مشهوردر .

شمنی سنجاغی — بوسنجاغك مرکزی عقللی‌قامچیق تابعلرندن بریسنك منبعنده جهات ثلثه‌سی قوس دائره شکلنده طاغ ایله محاط

اولان شمنی قصبه‌سی اوه‌یه ناظر طاغلرك تشکیل ایتدکلری صرتلر ایله دره‌نك طرفینه بنا اولنمشدر .

قصبه‌نك اسواقی اولدقجه منتظم اولوب درونده متعدد جوامع شریفه وسائره واثار عتیقه‌دن معدود وامتدادلری هنوز معلوم اولمیان (پیکار) تعبیر اولنور مغاره‌لر واردرکه درونلرندن صورت دائمه‌ده صو جریان ایدر شمنی تیمور یولی استاسیونی اولان (قسپیچان) موقفنه اوچ ساعت مسافه‌ده‌در .

وارنه سنجاغی — سنجاق مرکزی قره‌دکز ساحلنده همنامی اولان لیمان کنارنده اطرافی باغ وبغچه واوه ایله محاط اولان وارنه . قصبه‌سیدر . بوقصبه روسجق شهرینه تیمور یول ایله مربوط بولندیغندن طونه دردنجی حوضه‌سی داخلنده بولنان اراضینك حاصل ایتدیکی حبوبات خمسه وسائره‌نك اخراجنه مخصوص براسکله‌در (۱)

﴿ بوسنه قطعه‌سی ﴾

(۳٦) بوسنه قطعه‌سی دولت علیهٔ عثمانیه‌نك اوروپا قطعه‌سنده‌كی ممالکنك غربیٔ شمالی منتهاسنده واقع اولوب . بوسنه وهرسك نامنده ایکی ولایتی جامعدر .

---

(۱) ذکر اولنان سنجاقلره منسوب اولان قضالر ایله مواقع سائره حوضهٔ انهارده تفصیل ایدلمش اولدیغندن اشبو سنجاقلر داخلنده آیروجه تحریرندن صرفنظر اولنمشدر .

قطعهٔ مذکوره شمالاً آوستریا مملکتیله شرقاً صربستان مملکتی ویکی پازار سنجاغی غرباً آوستریانك خرواتستان ایالتیله جنوباً قره طاغ مملکتیله محاط ومحدود اولوب عرضاً ۲۰۰ طولاً ۳۰۰ میل وسعتی حاوی بولنمش و ۱۸۷۹ سنهٔ میلادیسی نیسانننك یکرمی برنجی کونی تاریخیله دولت علیهٔ عثمانیه ایله آوستریا دولتی بیننده عقد اولنان یکی پازار مقاوله نامه‌سی موجبنجه موقتاً آوستریا دولتنك اشغال عسکریسی آلتنه آلنمشدر ٭

بوسنه ولایتی ٤٥ درجه ایله ٤٢ درجه عرض شمالیده ۱۷ درجه ایله ۱۳ درجه‌ل طوشرقیده کائن اولوب بوسنه . ایزورنیق . تراونیك . بنالوقه . بهکه . نامنده بش سنجاغه تقسیم اولنمشدر ٭

هرسك ولایتی دخی ٤۲ درجه ۲٤ دقیقه ایله ٤۳ درجه ٥۰ دقیقه عرض شمالیده ۱٦ درجه ۲ دقیقه ایله ۱٤ درجه ٤٥ دقیقه طول شرقی میاننده واقع اولوب طولی ۸۰ عرضی ۱۰ ایله ۲۰ ساعت بیننده‌در ٭

مرکز ولایت اولنان سرای بوسنه شهری درسعادتك غربیٔ شمالیسنده و ۲۱۷ ساعت مسافه‌سنده ۲۸۰۰۰ نفوسی حاوی اولوب ۱۰۱ جامع شریف ایله ۳ کلیسا وسائر ابنیهٔ میریه وجسیمه‌یی جامع وبوسنه چاینه منصب اولان میلیاجقه دره‌سی ساحلنده (فاتح سلطان محمد خان) حضرتلری طرفندن بنا اولنمش برشهر جسیمدر ٭

بوسنه قطعه‌سی تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً مطالعه اولندیغی حالده

غربیء شمالیدن شرقیء جنوبی‌یه طوغری یکدیکرینه موازی اوله‌رق امتداد ایدن سلسلهء جبال اراضی داخلندن جریان ایدن انهارك منبع وحوضه‌لرینی تفریق ایتدیکندن انهار جاریه‌نك برقاچی (بهکه‌دن مرور ایدن . اونا . پنالوقه‌دن مرور ایدن . ورباس سرای شهری قربندن کچن بوسنه صربستان ایله حدود طبیعی‌یی تشکیل ایدن درینا چایلری) صوا نهرینه منصب اولدقلری کبی موسته‌اردن کچن . نارنتا . چایی دخی وندیك دکزینه جریان ایدر .

❊ صوا نهریله بوکا منصب اولان چایلرك تعریفی ❊

(٣٧) صوا نهری آوستریانك خرواتستان ایالتی داخلندن نبعان ایله مواقع مهمه قربندن بعدالمرور . اونا . چاییله ملاقی اولدیغی محلده کائن غرادینا موقعندن اعتباراً . درینا . چاینك صوایه منصب اولدیغی راچه موقعنه‌قدر دولت علیهٔ عثمانیه ایله آوستریا بیننده اولان حدودی تشکیل ایدر .

صوا نهری اوزرنده جسیم ومتین کوپریلر از اولدیغندن طومباز وصندالار واسطه‌سیله مرور ممکن اوله‌بیلور مع هذا طرفینده‌کی اراضینك بعض محللری بطاقلق اولدیغندن بویله محللردن کچلمسی ممکن دکلدر .

اونا چایی — دالماچیا ایالتی داخلنده کائن طاغلردن ظهور وطار پروادیدن جریان ایتدکدنصکره بوسنه قطعه‌سنه دخول واستقامتی

شماله توجیه ایله براطه اوزرنده کائن سنجاق مرکزی اولان بهکه شهرندن بعدالمرور بردیرسك ایله استقامتی شرقیٔ شمالی‌یه توجیه ایلیه‌رك (برود) موقعندن اعتباراً غرادینا موقعنه قدر حدود طبیعیه‌یی تشکیل ایدر (نووی) موقعنده اونا چایی صاغنه (سانا) دره‌سنی اخذ ایدر اونا چایی (امتداد طولانیسی ۲۰۰ میل عمق وسطیسی ٦ : ٧ قدم ایسه‌ده اکثر محللری صیغ اولدیغندن) صال وقایقلرك حرکتنه مساعد دکلدر .

ورباس چایی — هرسك سنجاغنك شمالنده بولنان رادوشا بالقانك شمالندن ظهور وغورنی واقوف موقعیله مواقع سائره قربندن مرور و (بلیوا) ایرمغنك ملتقاسنده کائن یایجه قصبه‌سنی صاغنه ترك ایدر بوقصبه همنامی اولان اورمانك قارشوسنده وبیوك برجاده اوزرنده تراونیك ایله پنالوقه قصبه‌لرینه التیشر ساعت مسافه‌ده واقع اولوب درونده منتظم برکهرچیله فابریقه‌سی واردر (قصبه‌نك ۳ ساعت مسافه‌سنده بلیوا ایرمغنك ٤ ذراع یوکسك محلدن اقان صولر طولی ۲ عرضی یارم ساعت وسعتنده اولان کولی تشکیل ایدر) ورباس چایی شماله طوغری جریان ایدرك سنجاق مرکزی اولان پنالوقه شهرندن مرور ایدر .

داخل شهرده ایاقلری کارکیر اوستی اخشاب منتظم برکوپری موجوددر موقع مذکور اوستریا حدودنده واقع قوستانیچه‌دن اعتباراً بوسنه قطعه‌سی داخلنه کیتمك اوزره انشا اولنان تیموریولك

نهایت موقعیدر بورادن اعتباراً انشاسی متصور اولان تیمور یول بوسنه شهرندن کچه‌رك متروویچه‌ده سلانیك تیمور یولیله کسب اتصال ایده‌جکدر .

قصبه‌نك جوارنده کلیتلی تیمور معدنلری موجود اولدیغندن داخل قصبه‌ده بر تیمور خانه موجود ایدی ورباس پنالوقه قصبه‌سنی بعدالترك شرقیٔ شمالی‌یه طوغری جریان ایدرك (سوین یار) قریه‌سنده صوانهریله کسب اتصال ایدر جریان ایتدیکی مجرا ٢٠٤ میل قدر امتدادی حاوی اولوب مجراسنك قسم اعظمنده قایق وصال سیر وحرکت ایده‌بیلور .

بوسنه چایی — سرای بوسنه شهرینك غربیٔ جنوبیسنده کائن طاغلردن نبعان وصاغنه برچوق صولرك برلشمسیله حاصل اولان وسرای بوسنه شهرندن مرورایدن (میلیاجقه) صوینی اخذایدر بعده شماله طوغری جریان‌ایله .و یسوقا. قصبه‌سندن کچه‌رك مرکز لوا اولان (تراونیك) شهرندن کلان (لاشوا) صوینی صولنه آلور .

شهر مذکورك برقسمی صرت اوزرنده قسم دیکری اووا اوزرینه بناایدلمشدر سوقاقلری طار اولدیغندن دره‌نك جوشقون زماننده صو استیعاب ایدر بوسنه چایی طرفینه الدیغی صولرایله کسب جسامت ایتدکدنصکره مغلای قصبه‌سنی صاغنه بعدالترك (قور تورسقو) قریه‌سنك صاغندن کچر ومجراسنی بردنبره جهت شرقی‌یه توجیه ایدرك

(چاماق) موقعی قربنده صوانهرینه ملاقی اولور مذکور چای ۱۷۰ میل مسافه طولاشه‌رق هرطرفنده اولان عمقی صال وقایقله گزلمکه مساعددر •

درینا چایی — قره طاغ مملکتی داخلندن ظهور وبرمقدار جریان ایتدکدن صکره بوسنه قطعه‌سنه داخل اوله‌رق (فوچه) قصبه‌سنده طاشلیجه قریه‌سندن مرور ایدن صویی الدقدن صکره استقامتی شرقه تبدیل ایله (لیم) صویله کسب اتصال ایدر •

لیم صویی قوصوه ولایتنك پرزرین سنجاغی داخلنده غوسینه قضاسنده (پروقلتی) طاغنك شرقیٔ شمالی اتکلرندن نبعان ایله غوسینه قصبه‌سندن بعدالمرور ایکی ساعت‌قدر محیطی اولان (پلاوه) کولنه داخل اولور کولك شرق ساحلنده همنامی اولان برقصبه جوارنده بولنان اووا غایت منبت ومحصولداردر بعده قره طاغ مملکتنه داخل اوله‌رق برمقدار جریان ایتدکدن صکره مملکت مذکوردن چیقارق یکی پازار سنجاغیله بوسنه قطعه‌سی حدودینی (پریپوی) قصبه‌سنه قدر تشکیل ایدر موقع مذکور جوارنده (سنیچه) قضاسی داخلندن نبعان ومرکزقضادن بعدالمرور برخیلی مسافه جریان وصربستان ایله دولت علیهٔ عثمانیه حدود طبیعیه‌سنی برمقدار تشکیل ایتدکدن‌صکره حدودی ترك ایله جریانی غربه توجیه‌ایدن (اوماج) صوینی صاغنه اخذایله (رود) موقعی قربندن کچه‌رك درینا چاینه ملاقی اولور •

درینا چایی صول جهتندن سیا صوینك برلشدیکی محلدن اعتباراً

دولت علیهٔ عثمانیه ایله صرپستان بینده‌کی حدود طبیعیه‌یی تشکیل ایدرك یبلا تقاوی برمجرا داخلنده جریان وصول ساحلنه ازورنیق قصبه‌سنی بعدالترك راجه موقعی قرشنده (صوا) نهریله کسب اتصال ایدر .

(۳۸) نارنتا چایی — (جه‌مرون) طاغندن نبعان وشماله طوغری جریان ایله (اولوق) قریه‌سیله (قونیجه) قصبه‌سنی صولنه ترك و (راما) دره‌سیله برلشدکدنصکره استقامت جریانی بردنبره جنوبه تحویل ایله غیرمزروع وکاه باغلق اولان اراضیدن بعدالمرور هرسك ولایتی مرکزی اولان موستار شهری وسطندن مرور ایدر .

موستار شهری ایکی بیوك صرتك اره‌سنده متشکل بر بوغازك اورته‌سنده مبنی اولوب شمال وجنوب طرفلری اووالق برحالده‌در شهر مذکورك غرب طرفنده چارشو وحکومت قوناغی ووجوه بلده‌نك خانه‌لری وشرقنده اولان قسمنده ایسه فقرا خانه‌لری انشا ایدلمشدر جوارنده بولنان طاغلرده کثرت اوزره تیمور معدنلری بولندیغندن اهالیسی تیمورجیلك صنعتنده ماهر اولوب قلیج قامه وطبانجه مثللو آلات وادوات اعمال ایدرلر داخل شهرده قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری طرفندن تعمیر ایدلمش ۲۹ ذراع طولنده و ۲۳ ذراع ارتفاعنده کارکیر ومنتظم برکوپری واردر .
نارنتا چایی موستار شهرینی ترك ایتدکدن ومتعدد صولر ایله

برلشدکدنصکره آوستریانك دالماچیا اراضیسنه داخل واوچ قول اوله‌رق وندیك دکزینه منصب اولور •

کرید ولایتی

(٣٩) کرید ولایتی بحرسفیدده‌واقع جزایرکبیره‌دن‌بری اولوب موره شبیه جزیره‌سنك شرقئ جنوبیسنده واطه‌لر دکزینك جنوبنده ٣٥ درجه ٥٠ دقیقه ایله ٣٤ درجه ٥٥ دقیقه عرض شمالیده ٢١ درجه ١٠ دقیقه ایله ٢٤ درجه طول شرقیده واقع اولوب مسافهٔ طولی ٢٥٠ اك طار محللی ١١ کنیش محلی دخی ٥٨ میل اوله‌رق اقسام سائره‌سنك عرضی مختلفدر •

کرید علی‌العموم طاغلق اولدیغندن شرقدن غربه طوغری ممتد اولان صره طاغلر جزیره‌یی ایکی‌یه تقسیم ایدر جنوب قسمی شمالنه نظراً صیجاق اولدیغندن هرنوع محصولات کثرت اوزره نشو ونما بولور •

سلسله‌یی تشکیل ایدن‌طاغلردن‌مرکزه قریب بولنان (واسیلوریطی) طاغی سطح بحردن ٨٠٦٠ قدم مرتفع اولوب زرووه‌سنده قار بولنور جهت غربیده بولنان‌مادارا.طاغی دخی (٨١٠٠) قدم مرتفعدر داخل جزیره‌ده اسکان ایدن اهالینك ٩٢ بیکی اسلام و ٣٤ بیکی رومدر کرید هجرتك ٦٠١ سنه‌سنده وندیکلولره کچمش ایدی ١٠٥٤ تاریخ هجریسنده دارالسعاده اغاسی بولنان (سنبل) اغا حضرتلری مصره کیدرکن بیکی متجاوز حجاج ایله

بولندیغی سفینه‌یه وندیکلولر طرفندن بغتة تعرض اولنه‌رق یولجیلردن برطاقمی اسیر و قسم اعظمی شهید باقیسنکده غرق ایدلدیکی خبری درسعادته واصل اولنجه وندیکلولره اعلان حرب ایدیله‌رك ابتدا حانیه و۲۲ سنه محاصره‌دنصکره قندیه (سلطان محمدخان رابع) زمان سلطنتلرنده کاملا فتح ایدیلوب ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایدلمشدر ٭

﴿ ولایت مذکوره‌نك حاوی اولدیغی سنجاقلر ﴾

حانیه سنجاغی — مرکز ولایت ۳۵ درجه ۳۸ دقیقه عرض شمالیده ۲۱ درجه ٤٠ دقیقه طول شرقیده واقع واطرافی قلعه ایله محاط اولان (حانیه) شهریدر شهر مذکور دکز جهتندن ٤٠٠ ذراع طولنده برسد ایله محافظه ایدلمش مصنوع برلیمانی و۳ جامع شریفی ومتعدد مکتبلری حاوی واسواقی منتظمدر (حانیه شهری تاریخ هجرتك ۱۰۵۵ تاریخنده غازی یوسف پاشا طرفندن ضبط ایدلمشدر ٭)

حانیه‌نك شرقیٔ شمالیسنده ٦ میل بحری مسافه‌ده (آقروتیری) شبیه جزیره‌سنك احاطه‌سندن حاصل اولان (سوده) کورفزی موقع طبیعیسی ووسعت وسالمیتی جهتلریله بحرسفیدده الڭ کوزل برلیمان اولوب ایام شتاده فورطنه‌لر مناسبتیله تهلکه‌یه دوچار اولان سفائنه ملجاء ومأمندر ٭

سوده لیماننك بوغازینی ایکی‌یه تفریق ایدر سوده اسمنده مستحکم براطه واردر کورفزك ساحلنده ۱۲۸٤ سنه‌سندن صکره ترسانه‌ایله

خستەخانه وعسکره مخصوص قشلەلر انشا ایدیلەرك دولت علیهٔ عثمانیەنك بحرسفید دونمماسنه مرکز اتخاذ اولنمشدر حاوی اولدیغی قضالردن کیسامو قصبەسی جزیرەنك نهایت غربیسنك شمال ساحلنده واقع کیسامو کورفزی داخلندەدر سلینه موقعی دخی جزیرەنك غرب نهایتنك جنوبندەدر .

اسفاکیه سنجاغی — سنجاق مرکزی اولان اسفاکیه لیتروس لیمانك جهت شرقیسنده ٣ میل بحری مسافەده تخمیناً ١٠٠ قدر خانەیی شامل اولوب (فرانقو قاستیلی) نامنده کوچك قایقلرك بارینه بیلمسنه مساعد برلیمانی حاویدر .

لوانك حاوی اولدیغی قضالردن سلطانیه قضاسی شمالنده استانبول قصبەسیدخی جنوبنده کائندر .

اسفاکیه لواسی داخلنده ٢٥ میل طولی ٤ میل عرضی حاوی اولان دیباکی ولاشید سنجاغی داخلنده اولان مسارا اووالری غایت منبت ومحصولدار اولدیغندن کریدك اك معتنا محللریدر .

رسمو سنجاغی — سنجاق مرکزی اولان رسمو شهری دکزه طوغری چیقمش برقیالق اوزرنده واقع اولەرق اطرافی قلعه دیوارلریله محاطدر یالکز ١٠٠ و ١٥٠ طونیلەتەلق سفائن استیعابنه کافی اوله بیلور برلیمانی حاوی ایسەده کیروب چیقمق خصوصنده مشکلات چکیلور لوانك حاوی اولدیغی قضالردن (میلو پوطامو) قضاسی شمالنده (اماری) قضاسی دخی اسفاکیه سنجاغنه قریبدر .

قندیه سنجاغی — سنجاق مرکزی اولان قندیه شهری جزیره‌نك شمال ساحلنده اطرافی استحکامات ایله محاط اولوب کوچك برلیمانی حاویدر شهرك قارشوسنده ٧ میل بحری مسافه‌سنده بولنان طاوشان اطه‌سی ٦ میل طولی ٤,٥ میل عرضی حاوی اولوب شمال ساحلی قیالق ایسه‌ده جنوب ساحلی کمیلرك بارینه بیلمسنه مساعد اوفارق لیمانلری ومرمر اوجاقلریله . ریترو . تبریه . مالوز . اسمنده اوچ قضایی حاویدر .

راپتریه قضاسی مرکزی غودرو برونی طرف غربیسنده ١٨ میل بحری مسافه‌ده اطرافی سور عتیق ایله محاط اولوب ایام صیفده هواسی وخیمدر قصبه‌مقدما محل تجارت اولدیغی وسفائن تجاریه ایچون برلیمانی بولندیغی اشارتیله نمایاندر .

لاشید سنجاغی — سنجاق مرکزی اولان لاشید شهری جزیره‌نك جهت شمالیسنده کائندر جزیره‌نك جنوبنده بولنان (اسینه) (یره‌پتره) قصبه‌لری همنامی اولان لیمان ساحلنده‌در .

﴿ کرید ولایتنده‌کی جاده‌لرك تعریفی ﴾

حانیه‌دن قندیه‌یه کیدن طریق — حانیه‌دن چیقان یول برمقدار جنوبه طوغری کیتدکدنصکره شرقه دونه‌رك سوده‌ده‌کی بطاقلقلر کنارندن مرور ایتدکدنصکره ساحلدن ایریلور بعده اوفق بایرلردن

مرور ايله (آپوقرونا) اوواسنه داخل اولور بوراده ارميرو چاينى بعدالمرور (امارى) موقعنه اوغرايەرق (رسمو) قصبەسنه واصل اولور جاده رسمو قصبەسنى وساحلى ترك ايله عارضەلى اراضيدن نچەرك ١١ ساعتده قنديه قصبەسنه واصل اولور قنديەدن مساره اوواسنه كيدن جاده اولاجنوبه بعده غربه متوجه اولەرق عارضەلى اراضيدن و (بسيلورتى) طاغنك درونندن طولاشەرق (مسارا) اوواسنده (ابوزليقا) قريەسنه واصل اولور .

حانيەدن ديكر بريول ساحله موازى اولەرق (أليكان) اوواسندن مرور ايله (كيسامو) موقعنه واصل اولور .

﴿ صولره دائر مطالعات عموميه ﴾

(٤٠) صولرك نفوذينه مساعد وغيرمساعد اراضى .

سطح ارضه يغان يغمورلرك بر مقدارى بخاره منقلب اولوب برمقداريدخى زمينك ميل وانحرافنه كوره جريان ايتديكى كبى مقدار باقيسيدخى بولديغى ارەلقلردن ارضه نفوذ ايدوب درين محللرەقدر اينر وتحت الارض مناسب برمحلده وطاش طبقاتى ارەسنده تجمع ايتدكدنصكره ابتدايره نفوذ ايتديكى محلدن ينه سطح ارضه چيقوب پيكار ومنبع حاصل ايدر .

امدى صو يك زميندن ضبط ايله جريانى اخذ ايتديكى استقامت مختلفه ومنكسرەيه مجرا تعبير اولنوب بومجرا داخلنده جارى صويەدخى (نهر) تسميه اولنور .

هر قسمنی برنهر ایله بونهره جاری صولر هیئت مجموعه‌سنه (منظومهٔ انهار) دینلور .

نهرلر منبعلرینك ارتفاعلریله طولاشدقلری مواقعه وتابع اولدقلری مجرانك امتدادینه کوره جریانی سریع ویاساکن اولدیغی مثللو مجراسی کزنجی واستقامتی ییلانقاوی ومستقیم اوله بیلور .

شویله‌که منبعی یوکسك اولوبده یغان یغمورلر طبقات ارضیه‌یه نفوذ ایتمیه‌رك بردنبره زمین اوزرندن صیریلوب کیدرلر ایسه بالطبع اوجوارده بولنان نهرلرك صولری پك چوق وسرعت جریانی شدید اولور .

بونك عکسی اولور ایسه آز وسرعت جریان تدریجی اولور .

اکر منبعی یوکسك ومجرا طولی قیصه اولور ایسه صوبك جریانی امواج مدهشه‌دن مرکب برطوفان مأدن عبارت اولور .

برنهرك طاشیدیغی صوبك جسامتنه سبب نه اولدیغی نظر مطالعه‌یه آلنور ایسه منبعنك بیوکلکی وآقدینك سرعتی واکا تابع اولان انهارك کثرتیله جسامتلری ومجراسنك انتظامی واك جوار اراضینك جنسی وهوانك تأثیری ومملکتك فصولی وحوضی ایچنده بولنان اورمانلرك وکنارلرنده بولنان نباتاتك نوعیدر .

صولرك مجرالرندن طاشمملری نبعان ایتدکلری جبالده منتظماً یغان یغمورلردن نشئت ایدر وانهار مذکوره‌نك طاشملرینی متعاقباً حوضی کلیاً باصه‌رق چکلدیکی زمانده منبت بربالچق قالور (نیل مبارك کبی) انهارك کثرتی بولندیغی مملکتك باشلیجه ترقیسنه سبب اولدیغی کبی

طرفین ساحلیدخی مملکت اهالیسنك مرکز تجارت اتخاذ ایتدکلری قصبه‌لری جامعدر .

مجاریٔ انهار طبیعی بریول اولدیغندن جسامتلرینه کوره قایق وصال ایشلیه بیلور وجریان استقامتنه عموداً نهرلرك اوزرینه قوریلان کوپریلر دخی نهرلره عموداً کلان اتصالات دائمه‌یی تأمین ایدر .

﴿ انهار جاریه حوضه‌لری ﴾

(٤١)اوروپای عثمانینك ورسانلری داخلنده بولنان حوضهٔ انهار مرمره دکزی ورسانده بولنان .حوضهٔ انهار . بو ورسانده جاری صولر شایان اهمیت اولمدقلرندن (٢٦) ماده‌سنده ذکر اولنمشدر .

﴿ اطه‌لر دکزی ورسانده بولنان حوضهٔ انهار ﴾

مریچ نهری حوضه‌سی — مریچ نهری ٤٠٠ میل امتدادی حاوی ومجراسنك اکثر محلی قوملی وطرفین ساحلی الچق اولدیغندن صولرك جوشقون زمانلرنده الچق اولان اراضی‌یی صو استیعاب ایدرسه‌ده برمخاطره ظهور ایتمز نهرك عرضی وعمقی قایق وصاللرك سیر وحرکتنه مساعد ایسه‌ده شرقیٔ روم ایلی داخلنده بولنان قسمنده ایکی طرف ساحلنده اولان دکرمانلرك صولرك آزلغی وقتنده ایشلیه بیلملریچون انشا ایدلمش اولان سدلر قایقلرك سیرو حرکتنه

باشليجه مانع اولديغندن بونلرك برر برر قالديرلمسيله نهرك سير سفائنه مساعد بر حاله وضعى چارەسنه باقلمقده اولديغى اكلاشلمشدر .

مريج نهرى شرقئ روم ايلى ولايتيله بلغارستان ايالت ممتازەسنك حدودى اوزرنده صماقو طاغندن ظهور ايله قيز دربندى آغزنده وعميق بر دره ايچنده مواقع مهمەدن اولان . بانيه . موقعندن كچدكدنصكره دسبوط طاغلرى اوزرنده ومهوميادن فلبەيه كلان طريق اوزرنده واقع (چەبينا) موقعى قربندن كچن اللى دره صوينى صاغنه اخذ ايله شرقئ روم ايلى ولايتى داخلنده اولان اهتمان قصبەسى جوارندن وقصبەنك قربندن جريان ايدن (توبولنيجه) چاييله برلشدكدنصكره تاتار پازارجق موقعنى صولنه ترك ايدر .

مريج نهرى موقع مذكورەقدر طار برمجرا داخلندن جريان ايدوب بورادن اعتباراً توسع ايدرك پرنج ترلالرى آرەسندن جريان ايدر ترلالرك اقتضا ايتديكى زمان صولانمليچون حفر اولنان صومجرالرى اراضيى سطرنج وارى تقسيم ايلمشلردر . مريج نهرى قارلق طاغندن ظهور ايدن ونوره قوب ايله فلبه آرەسندەكى يول اوزرنده اولان . پطاق . قريەسى جوارندن كچن بردرەيى صاغنه اخذ ايتدكدنصكره شرقئ روم ايلى ولايتى مركزى اولان (فلبه) شهرندن مرور ايدر .

مريج نهرى استانيماقه موقعندن كچن چپەلى درەسنى صاغنه اخذ ايتدكدنصكره پاپاسلى موقعى قربندن جريان وصولنه اكثر اهاليسى پوماقلردن عبارت اولان اهالئ اسلاميەنك اسكان ايتديكى

اراضی داخلندن جریان ایدن و . قلیسوره . قارلوه . موقعلری قربندن کچن تابعلر ایله کسب جسامت ایدن چایی اخذ ایدر . بعده چرپان . قصبه‌سی یقیننددن کچن بردره‌یی صولنه الدقدنصکره طرنوی سیمنلیسی جوارنده اوچ دره‌نك اجتماعیله حاصل اولان چایی اخذ ایدر . قره‌جه طاغك اتکنده بولنان . اسکی زغره . موقعندن کچوب برتابعی اخذ ایدن سکودلی دره و یکی زغره موقعی قربندن کچن سازلی دره رودین قریه‌سنده برلشدکدنصکره جنوبه طوغری جریان ایدرك مریجه منصب اولور . مریج صاغنه خصکوی قصبه‌سندن کچن اولو دره‌یی اخذ ایدر تابعلرندن بری دخی اوزرنده هرسنه قوریلان پنایری ایله کسب شهرت ایلیان اوزونجه اووا موقعندن واولو دره قضا مرکزی اولان حارمانلی قصبه‌سی قربندن بعدالمرور مریج ایله ملاقی اولور .

مریج نهری جسر مصطفی پاشا موقعنه بش میل مسافه‌ده ادرنه ولایتی داخلنه دخول وموقع مذکور قربندن مرور ایدر بوراده اون طقوز کمری حاوی منتظم برکوپری واردر .

مریج نهری صاغنه چرمن قصبه‌سنی بعدالترك صاغنه (آرده) وصولنه (طونجه) نهرلرینی اخذ ایله ادرنه شهرندن مرور ایدر مرکز ولایت اولان (ادرنه) برطرفی برتپه اوزرنده دیکر طرفی طونجه ومریج نهرلرینك تلاقی واجتماع ایتدکاری محلك قربنده کائن برشهر عظیمدر . شهر مذکور تاریخ هجرتك ۷۶۳ سنه‌سنده (سلطان مراد خداوندکار) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده فتح

وضبط اولنه‌رق سلاطين آل عثمان حضراتنك پای تخت ثانيلری اولمش و (٨٩) سنه محل مذكورده اقامت اولندقدنصكره (فاتح سلطان محمدخان ثانی) حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده درسعادته نقل اولنمشدر . درون شهرده سلاطين عثمانيه‌نك اقامتلری اثناسنده انشا بيوردقلری ابنيهٔ عاليه‌دن اك مشهوری (سلطان سليم ثانی) عليه‌الرحمت‌الباری حضرتلرينك درت منارهٔ مرتفعه‌لی و برقبهٔ رفيعه اوزرينه‌مبنی جامع مباركلری و (سلطان بايزيدخان ثانی) حضرتلرينك برقبه وايكی مناره‌لی جامع شريفلری و (سلطان مراد خان ثانی) حضرتلرينك وسط شهرده كائن طقوز قبه وايكی مناره‌لی جامع شريفی وسائر جامع شريفلر وهرمحلده مكاتب ابتدائيه و برعدد رشديه مكتبی واردر . بوندن ماعدا برعسكری مكتب اعداديسيله مدرسه‌لری وجسيم سواری قشله‌سيله علی پاشا چارشوسی وشايان تماشا آثار عتيقه وسائره موجود اولوب حرير قماشلری ويون معمولاتی كاوساله كل ياغی وكل صويی بولنديغی كبی پك چوق ايپك بوجكلری واسع طوت بغچه‌لری واردر .

شهرمذكور مريچ طونجه نهرلرينك تلاقی نقطه‌سنده بولنديغی كبی درسعادت يانبولی صارم بك و صوفيه و دده اغاج موقعلرينه شمندوفر ايله اتصال كسب ايتمش اولديغندن تجارت وخصوصات سائره‌جه‌فوق‌العاده كسب اهميت ايلديكندن ايكنجی اردوی همايونه مركز اتخاذ اولنمشدر .

مريج نهری ادرنه شهرینی ترك ایتدكدن صكره كسب توسع ایتمكه باشلیه‌رق ٥٠ طونیلاته‌لق قایقلرك حركتنه مساعد برمجرا حاصل ایدر . بعض قریه‌لر قربندن مرور ایله استقامتنی غربه تحویل ایدرك قوجه یایلا طاغندن ظهور ایدن ودیموتوقه قصبه‌سندن كچن قزیل دلی صوینی اخذ ایدر موقع مذكورده آثاری الان موجود اولان برسرای تاریخ هجرتك ١١٢٥ سنه‌سنده اسوج قرالی اون ایكنجی شارلك اقامت ایتدیكی محلدر اوزادنصكره مریج نهری استقامتنی جنوبه تحویل ایله طاغلرك تشكیل ایتدیكی بوغازدن مرور وصولنه ایپصاله قصبه‌سندن كچن برده‌یی اخذ وصاغنه فره‌جك موقعنی تركایدر . موقع مذكوراولدقجه واسع براووانك جوارنده یكدیكرندن اوچورم وساطتیله تفریق قلنمش اولان ایكی بایر اوزرینه بنا ایدلمش ودرسعادت ایله سلانیك وادرنه‌یه كیدن یوللرك نقطهٔ تلاقیسنده بولنمشدر . مریج صولنه تكفور طاغی شعباتندن ظهور وكشان قصبه‌سی یقیننده مرور ایدن برده‌یی اخذ ایتدكدنصكره واسع ومستوی براراضیدن كچه‌رك ایكی قول اوزره اینوس لیماننه منصب اولور .

آرده نهری حوضه‌سی

(٤٢) ارده نهری . قره صو چایی حوضه‌سیله آرده نهری حوضه‌لرینی تفریق ایدن قوشلر طاغی اوزرنده واقع آرده قریه‌سی جواراندن ظهور ومركز قضا اولان آخی چلبی نام دیكر (اسمیلان)

قصبه‌سنی صولنه ترك ایله فلبه‌یه کیدن طریق اوزرنده واقع (پاشماقلی)
موقعندن کچن بردره‌یی و (پتقووا) موقعندن کچن کوچك آرده
صوینی صولنه الدقدن وقوروجه و یران قریه‌سی جوارنده صول
جهتندن جام دره ایله برلشدکدنصکره (قیرجه‌لو) موقعی قربندن
جریان ایدرك اطه‌قلعه موقعنده صاغ جهتندن صوغانلی دره ایله
برلشور مذکور دره معدن طاغنك جنوب اتکلرندن نبعان وداریدره
ومستانلی موقعلریله مواقع سائره قربندن جریان ایدر . (مستانلی
سلطان یری تعبیر اولنان اراضی‌یه مرکز اتخاذ اولنمشدر) بعده
شرقه طوغری جریان وصاغنه (صار یشانلو) ناحیه مرکزیله
مواقع سائره قربندن آقان بوغاز دره‌لرینی اخذ ایتدکدنصکره
شرقه طوغری کیدرك ادرنه جوارنده مریچ نهریله کسب اتصال
ایدر . نهر مذکور ۸۰ میل امتدادی حاوی اولوب منبعندن منصب
اولدیغی محله‌قدر جریان ایتدیکی اراضی قیالقدن عبارت وطرفینی‌ایسه
صرپ ودیکدر .

﴿ طونجه چایی حوضه‌سی ﴾

(٤٣) طونجه چایی قوجه بالقانك جنوب اتکلرندن ظهور
و. قلیفر . قصبه‌سندن مرور ایله شبقه بوغازندن کلان وقزانلق
قصبه‌سندن کچن برتابعی صولنه اخذ ایدر .

قزانلق قضاسی داخلندن متعدد صولر جریان ایتدیکندن درت
عدد کوپری واردر قصبه‌نك اطراف وجوارنده بولنان جسیم

كل ترلالری کثرتله کل یاغیله صوینك حصولنه یاردم ایدر
طونجه شرقه طوغری ییلانقاوی اولەرق جریان واسلمیه
قصبەسندن کچن بردره‌یی صولنه اخذ ایدر . موقع مذکورك جهات
ثلثەسی طاغلر ایله محاط وداخلندن متعدد صولر جریان ایتدیکندن
هواسی غایت لطیفدر بوراده خیلیجه واسع برعبا وشیاق فابریقەسی
موجود اولوب حزیرانده برپنایر قورلمقده اولدیغندن تجارتجه ترقی
ایتمکده‌در .

طونجه چایی (قرین آباد) موقعی جوارندن مرور ایدن ازماق
دره‌سنی صولنه اخذ ایتدکدنصکره شمندوفرك نهایت موقفی اولان
(یانبولی) قصبەسندن جریان ایدر بوراده جسیم برکوپری واردر
طونجه جنوبه طوغری جریان وطرفیننه متعدد دره‌لر اخذ
ایلدکدن و (یکیجه قزل اغاج) موقعی قربندن مرور ایله بعده
صولنه بیوك دربند ایله پاپاس کوی موقعلرندن کچن صولری اخذ
ایتدکدنصکره قره حمزه موقعندن بعدالمرور ادرنه . شهرنده مریج
نهریله ملاقی اولور . طونجه چایی حوضەسی داخلنده بولنان اراضی
منبت ومحصولدار اولدیغندن حاصل اولان زخیره وسائره موجود
بولنان تیمور یول وطرق سائرهٔ منتظمه واسطەسیله مطلوب ایدیلان
محله سهولتله سوق اولندیغندن تجارت وزراعت ترقی ایتمکده‌در .

﴿ ارکنه چایی حوضەسی ﴾

(٤٤) ارکنه چایی استرانجه سلسلەسی شعباتندن اولان

(قره تپه) جوارندن ظهور وسرای ناحیه‌سندن بعدالمرور برچوق تابعلر الهرق طرفینی دیك براراضیدن غربیٔ جنوبی یه طوغری جریان ایله صول جهتدن (چورلی) دره‌سیله کسب اتصال ایدر چورلی مرکز قضا اولوب ارتفاعلری جزئی تپه‌لر ایله محاط اوواتك برجهتنده وادرنه‌نك (١٠٠) میل شرقنده وچورلی دره‌سنك صولنه قریب برموقعده‌در ارکنه غربیٔ شمالی‌یه طوغری جریان بعده (بیاض کوی) دره‌سنی صاغنه اخذ ایدر دره‌نك ملاقی اولدیغی محله قریب (قارشدیران) بیوك قریه‌سی واردر .

ویزه قصبه‌سی اسطرانجه طاغلری شعباتندن بیوك تپه‌نك اتکنده اولوب تجارتی جزئی ایسه‌ده خصوصات سائره‌جه مهمدر ارکنه صاغنه ایکی قولدن عبارت و . لوله بورغاز . موقعندن کچن دره‌یی اخذ ایدر قوللرك آره‌سنده پیکار حصار موقعی واردر موقع مذکور ادرنه‌یه ١٨ وتیمور یول استاسیونه یارم ساعت مسافه‌ده‌در ارکنه چاپی تکفور طاغنك شمال اتکلرندن ظهور ایدن بوجا دره‌سنی صولنه و . بابا اسکی . دره‌سنی صاغنه اخذ ایدر .

بوجا دره‌سی ١٢٠٠ قدم ارتفاعنده اولان برتپه‌نك اوزرنده قضا مرکزی اولان (معلقره) قصبه‌سی جوارندن کچه‌رك صاغنه اینه‌جك موقعندن مرور ایدن برتابعی الدقدنصکره خیره بولی قصبه‌سندن مرور ایدر . بابا اسکی دره‌سی اسطرانجه سلسله‌سنك جهت غربیسندن ظهور ومرکز لوا اولان قرقکلیسا موقع مشهوری قربندن جریان و بابای عتیقدن مرور ایدرك ارکنه ایله برلشور

قرق کلیسا حوالیسی محصولدار اولدیغندن زراعت وتجارتی تزاید ایتمکده بولندیغی جهتله ادرنه شهرینه برتیمور یول ایله ربطی تصور اولنمقده‌در . ارکنه خصکوی وحوضه موقعلرندن کچن حوضه دره‌سی صاغنه اله‌رق غربه طوغری جریان واوزون کوپری موقعنده استقامتنی جنوبه تحویل ایله صاری خانلو قریه‌سی جوارنده مریچ نهری ایله کسب اتصال ایدر (اوزون کوپری) نام دیکر (جسر ارکنه) موقعنده (١٣٥٠) ذراع طولی حاوی (١٧٠) کمر اوزرینه (جنتمکان سلطان مراد خان ثانی) حضرتلرینك زماننده انشا اولنان غایت متین برکوپری واردر .

ادرنه ولایتی داخلنده کوملجنه سنجاغنه ملحق اولوب برناحیه مرکزی بولنان . مقری . مارونیا . نك ایلروسنده دکزه منصب اولان . یاردملی دره . قوجه یایلانك جنوب اتکلرندن ظهور ومتعدد دره‌لر ایله کسب اتصال ایدرك غربیٔ جنوبی‌یه طوغری جریان وصول جهتی آچیغنه . شاهخانه . یاردملی . ناحیه‌لرینی ترك ایدر .

فنار برونك شمالنده (برون) کولنه منصب اولان قره‌جه صو قارلق طاغنك شرقندن ظهور وسنجاق مرکزی اولان کوملجنه موقعندن مرور ایدر .

﴿ قره صوچایی حوضه‌سی ﴾

(٤٥) قره‌صو (ریلو) بالقاننك شرقیٔ جنوبی شعباتندن وشرقی روم ایلی ولایتیله بلغارستان حدودینك برلشدیکی محلك

جنوبنده رازلق ناحیه‌سنده کائن ایزوم نام محلدن نبعان و رازلق
و بانیه موقعلرندن کچن تابعلری صاغنه اخذ ایتدکدنصکره بطاق دره
تعبیر اولنان طار ودرین براراضیدن جریان و بعده صاغ جهتنه
برساعت مسافه‌ده بولنان نوره قوب موقعندن کچن اوچ طوغروق
دره‌سنی اخذ ایدر . قصبه‌نك جهت غربیسنده بولنان اوچ طوغروق
طاغندن نبعان ایدن صو قصبه‌نك داخلندن بعدالمرور قره صو ایله
کسب اتصال ایدر . قره صو بورادن اعتباراً توسع ایتمکه باشلیه‌رق
دسپوط طاغلرندن ظهور و . باروتین . موقعی قربندن مرور ایدن
. دسپوط . دره‌سنی صولنه اخذ ایتدکدنصکره شرقیٔ جنوبی‌یه
طوغری جریان وچاغلابق . موقعی قربندن بعدالمرور دوز
براووایه داخل وصاری شعبان موقعنی صاغنه ترك ایتدکدنصکره
ایکی قول اوله‌رق . طاشوس . اطه‌سی قارشوسنده دکزه منصب
اولور . قره صو منبعندن منصبنه قدر جریان ایتدیکی مجراسنك
طولی تخمیناً (١٧٠) میل امتدادنده‌در .

﴿ استروما چایی حوضه‌سی ﴾

(٤٦) استروما . نام دیکر (قره صو) بلغارستان داخلنده
بولنان و یطوش بالقانی جهت غربیسی شعباتندن برقاچ قول اوله‌رق
ظهور و (رادومیر) (کوستندیل) (دوبنیجه) موقعلری قربندن
مرورایدن تابعلری ایله برلشدکدنصکره سلانیك ولایتی داخلنه دخول
وصولنه (ریلو) بالقانی جنوبندن نبعان ایدن (ریلو) دره‌سنی اخذ ایدر .

کوستندیل حصارلق تعبیر اولنان طاغك اتکنده بنا اولنمش برقصبه اولوب جوارنده کوزل مرعالر وداخلنده دخی پك چوق قاپلیجه‌لر واردر . دوبنیجه قصبه‌سی دخی ایکی یوکسك طاغك آره‌سنده واقع بر بوغازده وجمعه قصبه‌سندن صوفیه‌یه کیدن طریق اوزرنده‌در .

استروما قره صو سلانیك ولایتی داخلنده وصوفیه‌یه کیدن طریق اوزرنده مواقع مهمه‌دن اولان جمعه قصبه‌سنی صولنه ترك ایله استرومینجه چایله کسب اتصال ایدنجه‌یه قدر درین بر بوغاز داخلندن جریان ایدر . استرومینجه چایی نام دیکر (کوچك قره صو) (بلاسقاویجه) طاغنك جنوبندن ظهور و . رادویشته . (استرومجه) موقعلری قربندن کچن اوفق دره‌لری بعدالاخذ طار وقیالقدن عبارت اراضیدن جریان ایله پتریج موقعی استقامتنده قره صو ایله برلشور استروما چایی منلیك موقعندن کلان بر دره ایله برلشدکدن صکره بر بوغاز داخلندن کچه‌رك سرز اووه‌سنك بدایتنده بولنان (دمیر حصار) موقعندن کلان برصویی صولنه الدقدنصکره سرز اووه‌سندن کچه‌رك (تاقیانوس) کولنه منصب اولور کوله منصب اولان . احمدپاشا . چایی چایرلی بالقان تعبیر اولنان طاغك اتکلرندن ظهور ایدرك سرز موقعندن مرور ایدر سرز سلانیك ولایتی سنجاق مرکزلرندن وفوق‌العاده محصولدار اووه داخلنده‌و برتپه اتکنده بنا اولنمش تجارتله مشهور برشهر اولوب درونده جسیم (پموق) فابریقه‌لری واردر . بوزطاغنك جهت شمالیسندن لیسه

قریه‌سیله قرای سائره قربندن جریان ایدن کوچك قره صو براز خارجاً جریان ایتدکدنصکره نوره قوب وزیخنه قضالری حدودینی تشکیل ایدن بوز طاغندن تحت الارض قناللر واسطه‌سیله مرور وزیخنه قضاسی حدودنده خارجه چیقارق درامینجه دره‌سیله برلشدکدنصکره . ییلان قوله‌سی . تعبیر اولنان محلده . تاقیانوس . کولنه ملاقی اولور مذکور لیسه قریه‌سندن کوله‌قدر ٢٠ ساعت طولی ٣ متره عمقی حاویدر . بوز طاغی اتکلرندن ظهور ایدن . درامینچه ایرمغی یاخود (قوری چای) سنجاق مرکزی اولان درامه قصبه‌سندن بعدالمرور قره صو ایله برلشور استانبوله ٩٠ ساعت مسافه‌ده اولان درامه قصبه‌سی برابر اتکنده بنا اولنمش اطرافی باغ و بغچه‌لر ایله محاط اولوب درونده متعدد صولر جریان ایدر .

﴿ واردار نهری حوضه‌سی ﴾

(٤٧) واردار نهری (سوحاغورا) طاغنك جهت غربیسندن یعنی قالقان دلن قضاسنك . قوستووا . ناحیه‌سنه برچق ساعت مسافه‌ده کائن ویرطوق قریه‌سنده‌کی طاغ اتکندن یکرمی دکرمان چویره‌جك جسامتده نبعان ایله (قوستووا) موقعندن کچدکدنصکره صولنه (قالقان دلن) قصبه‌سندن کچن بردره‌یی آلور .

واردار نهری قره‌جه طاغ ایله شار بالقانی آره‌سنده بولنان قچانیك کچیدیله موقعندن مرور ایدن (تراونقه) دره‌سنی صولنه اخذ ایتدکدنصکره واسع ومحصولدار اولان اسکوب اووه‌سیله موقعندن

مرور ایدر . اسکوب موقعی اطرافنده بولنان اراضیده هر نوع محصولات اولدیغی کبی توتونیدخی پك اعلادر موقع مذکور سنجاق مرکزی اولوب تیمور یول کذرکاهنده بولندیغندن تجارتی ترقی ایتمکده در .

واردار نهری اسکوب موقعنی ترك ایتدکدنصکره شرقیٔ جنوبی یه طوغری جریان ایدرك صولنه برقاچ صوبك برلشمسیله حاصل اولان (اکری صو) دره سنی اخذ ایدر قراطوه صویی اسکوبدن صوفیه یه کیدن طریق اوزرنده بولنان اکری بلانغه قصبه سی جوارندن ظهور وموقع مذکوردن مرور ایله صولنه الدیغی برده یقیننده برجهتی مروره غیر مساعد قیالقدن عبارت دره ایچنده بنا اولنمش اولان (قره طوه) قصبه سندن کچدکدنصکره صاغنه (قومانوه) قصبه سندن کچن دیکر برصو ملاقی اولور واردار نهری برقاچ صو ایله ملاقی اولدقدنصکره (کوپریلی) قصبه سندن مرور ایدر . کوپریلی قصبه سی یکدیکرینه مقابل ایکی بایر اوزرینه بنا اولنمش برشهر اولوب ایپك بوجکی تخمی تجارتیله مشهوردر . بوراده غایت منتظم بر کوپری واردر .

واردار (کوپریلی قصبه سنه قدر آلمش اولدیغی تابعلر ایله کسب جسامت ایلدیکندن بورادن اعتباراً صال نقل ایدر) بابوکا طاغندن ظهور وبرقاچ موقع قربندن جریان ایدن (بابوکا) دره سنی صاغنه و (بریقالینجه) دره سنی صولنه اخذ ایدر .

(بریقالینجه) دره سی (بلاسقاویجه) طاغنك جهت شرقیسندن

ظهور وابتدا شماله وبعده غربه طوغری جریان ایله (قوجانه) قصبه‌سندن و (اشتیب) قضاسی مرکزی قربندن بعدالمرور (مصطفی اوواسی نامنده) اولان محصولدار براوودن جریان ایدن (اورله) صو بیله ملاقی اولدقدنصکره وارداره منصب اولور .

واردار نهری شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری ایکی طاغ اره‌سنده واقع عمیق بر بوغازدن جریان وصاغنه قره‌صو چاینی اخذ ایدر برقاچ چایك برلشمسیله حاصل اولان قره‌صو چایی جنوبه طوغری جریان ایدر ایسه‌ده تصادف ایتدیکی (فیلورینه) طاغلرنده مجرا بوله‌مدیغندن استقامت جریانی بیوك بر دوریم ایله شرقیٔ شماله توجیه ایدرك وارداره ملاقی اولور . بابوکا طاغنك جنوبندن ظهور ایدن بر تابع یعنی (پرلپه‌دره‌سی) (پرلپه) موقعندن کچر موقع مذکور مرعا وچایرلقدن عبارت محصولدار براووه داخلنده بنا اولنمشدر . بو دره‌نك صاغنه ملاقی اولان و (قیرجوه) موقعی قربندن کچن دره ایله (تیمور حصار) قصبه‌سندن کچن چایی اخذ ایتدکدنصکره مناستر اوواسنه دخول ودراخوه دره‌سیله اجتماع ایدر . بو دره مناستر شهرندن جریان ایدر قره‌صو چایی فیلورینه طاغنك شمال اتکندن ظهور وکسریه‌دن مناستره کیدن طریق اوزرنده واقع فیلورینه موقعندن کچن بر دره‌یی صاغنه اخذ ایتدکدن واستقامت جریانی شرقیٔ شمالی‌یه توجیه وخیلی مسافه جریان ایتدکدنصکره . استوبی قریه‌سی جوارنده وارداره ملاقی اولور .

واردار نهری تکوش قضاسی مرکزی اولان قوادار قصبه سندن

كلان اوفق دره‌یی آلور و (تیمورقپو) موقعنی صاغنه وطوپران
كولنی صـولنه بعدالترك متعدد كوچك كوللر ايله دره‌لری حاوی
منحط ومحصولدار براووه داخلنده جريان ايدر . واردار نهری
يكيجه كولنك اياغی اولان (قره اسحق)چاینی صاغنه الدقدنصكره
سلانيكه درت سـاعت مسافه ده سلانيك كورفزينه منصب اولور
بونهرك امتداد طولانيسی (٢٩٠) ميل تخمين اولنيور كوله منصب
اولان پلیج ايرمغی . قوشوف . طـاغنك شرقیٔ جنوبی اتـكلرندن
نبعـان ايله فوق‌العـاده محصولدار واطرافی اورمانلقدن عبـارت
طـاغلر ايله محـاط اولان (قيرجوه) اووه‌سندن بعـدالمرور
(وودينه) قصبه‌سندن كچن .لادوه. نامنده‌كی دره‌یی الدقدنصكره
يكيجه كولنه منصب اولور .

(وودينه) اسكندر ذوالقرنينك ولادت ايلديكی محلدر قصبه
برطاغك اتكنده بنـا اولنمش وداخلندن كچن صـولر خارجـنده
برلشدكدنصكره برچاغليان تشكيل ايدرلر (قره اسحق چايی مقدما
سير سـفائنه مسـاعد برمجرايه مالك اولديغـندن كميلر وودينـه
موقعنه‌قدر كله‌بيلورلر ايدی) يكيجه كولنك‌شمال ساحلنه اوچ‌ميل
مسـافه‌ده واقع . يكيجهٔ واردار . قصبه‌سی نفوس موجوده‌سنك
قسم اعظمی اسلام ايديسه‌ده ١٢٥٥ تاريخنده اجرای احكام ايدن
(طاعون) علت مخوفه‌سی تقليل نفوسنی بادی اولمشـدر (كولك
قعريله اطرافنده‌كی اراضی داخلنده كورنمكده اولان‌احجار وسائره
(طبقـات‌الارض) لك ويرمش اولديغی معلوماته نظراً اسـكيدن

واسع وعميق بر كورفز اولدیغی تحقیق ایدییور الیوم سلانیك کورفزینه منصب اولان صولرك کتوره بیلدیکلری قوم وسائره دن تدریجاً طولهرق شمدیکی حاله کلمشدر) یکیجه کولنك جهت غربیسنه منصب اولان ایانیقوله دره سی شرابیله کسب شهرت ایدن اغستوس ناحیه سندن مرور ایدر بو ناحیه قره طاغك اتکنده بنا اولنمش اولوب شمال وجهت شرقیسی منبت ومحصولدار اووه ایله محاط واولدقجه معمور اولدیغی کبی داخلنده بموق وایپکدن غایت مقبول قماش نسج واعمال اولنور .

﴿ اینجه قره صو حوضه سی ﴾

(٤٨) اینجه قره صو کسریه کولنك جهت غربیسنده واقع ارنبودلق سلسله سی شعباتندن غراموزه طاغندن ظهور وکسریه کولنی صولنه ترك ایتدکدنصکره شرقی جنوبی‌یه طوغری جریان ایدر .

کسریه کولی ٤٢ میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی اولوب داخلنه طوغری ایلرولمش اولان برونك مبدأ محلنده کسریه قضاسی بنا ایدلمشدر . کولك جوانب اربعه سنده متعدد قریه‌لر ایله چفتلکلر واردر .

اینجه قره صو (ناسلیچ) موقعی‌قربندن بعدالمرور (غره‌ونا) موقعندن کچن دره‌یی صاغنه اخذ ایتدکدنصکره (دیمنیقه) قریه سی جوارنده استقامتنی بردنبره شرقی شماله توجیه ایدرك صاغنه

سرفیجه قصبه‌سنی صولنه آکری بوجاق قضاسنی ترك ایدر .

بعده قره فریه . قصبه‌سنك برساعت جنوبندن کچدکدنصکره . قترین . قضاسی داخلنده‌کائن . لبانوه . قریه‌سی جوارنده دکزه منصب اولور. اینجه قره‌صو (۲۵۰) میل طولی حاوی برمجرایه مالك ایسه‌ده جریانی ثباتسز اولدیغندن اکثر وقت طغیان ایدرك طرفینده‌کی اراضی‌یی بطاقلق حالنه وضع ایتدیکی کبی بعض دفعه‌ده مجراسنی تبدیل ایدر . بونك مجراسی سیرسفائنه قابل دکل ایسه‌ده اورماندن قطع اولنان کراسته‌لرك نقلنه مساعددر قایقلر واسطه‌سیله اتصالات تأمین اولنور .

﴿ وندیك دکزی ورسانده بولنان حوضهٔ انهار ﴾

(٤٩) نارده وقلاماس چایلری حوضه‌سی — یانیه ولایتی داخلنده بولنان . مچوه . طاغندن ظهور ایدن نارده چایی مچوه قصبه‌سی یقیننده‌ن کچن بردره‌یی اخذ ایتدکدنصکره جنوبه طوغری جریان ایدرك . قالارینا . موقعندن کلان بردره‌یی صولنه اخذ ایدر موقع مذکوردن اعتباراً نارده چایی دولت علیهٔ عثمانیه ایله یونان دولتی بیننده اولان حدود طبیعیه‌یی تشکیل ایدر .

نارده چایی معتدد تابعلر الدقدنصکره یونانستان داخلنده بولنان . نارده . قصبه‌سنی صولنه بعدالترك پره‌وزه کورفزینه منصب اولور نارده قصبه‌سی تجارت وخصوصات سائره‌جه مهم اولوب بوراده اتصالات دائمه‌یی تأمین ایچون برکارکیر کوپری واردر . پره‌وزه

كورفزينك شمال ساحلى نارده نهرى منصبندن اعتباراً دولت عليهٔ عثمانيه‌نك وساحل جنوبيسى يونانستانكدر .

قلاماس چايى — يانيه موقعنك غربئ جنوبى جهتنده واقع طاغدن ظهور و برچوق تابعلر ايله كسب جسامت ايدرك متعدد قريه‌لر جواردن بعدالمرور . قورفو . اطه‌سى قارشوسنده ايكى قول اوله‌رق ونديك دكزينه منصب اولور .

ويوسا چايى حوضه‌سى — ويوسا چايى مچوه طاغنك جهت شماليسندن ظهور وطرفينى صرپ ودرين برمجرا داخلندن جريان ايله قونيجه . موقعى قربندن مرور وصاغنه لسقويق قصبه‌سى يقيندن كچن بردره‌يى اخذ ايتدكدن صكره برمدى قصبه‌سندن كچر قصبه‌يى تشكيل ايدن خانه‌لر غايت متين اوله‌رق انشا اولنمشلردر .

ويوسا چايى صولنه دلوينا كى قريه‌سى جواردن ظهور وطرفينى اولدقجه مستوى بر اراضيدن جريان ايدن . دلوينو دره‌سنى اخذ ايدر . بودره . اركرى . قصبه‌سنى صولنه ترك ايله محصولدار اراضى داخلندن غربئ شماليه طوغرى جريان ايدرك تپه‌دلن قصبه‌سى جنوبنده متعدد مجرالر واسطه‌سيله ويوسا چاينه ملاقى اولور .

ويوسا چايى تپه‌دلن قصبه‌سنى صولنه بعدالترك (بوراده جسيم بركوپرى واردر) متعدد قريه‌لر جواردن جريان ايتدكدنصكره اولونيه . كورفزى بدايتنده ذكره منصب اولور .

ده وول چایی حوضه‌سی — غراموس طاغنك شمال اتكلرندن ظهور وغربی . ده وول . اسمنده شماله طوغری جریان ایدرك (بقلیستا) موقعنك غربیٔ شمالیسنده (فیلو) قریه‌سی اوكنده شرقیٔ ده‌وول ایله برلشدكدنصكره (بوراده كوپری واردر) (ونتروق) كولندن كلان صویی صاغنه اله‌رق اووا داخلنده بولنان (كوریجه) قصبه‌سنی صولی آچغنه بعد الترك سویتا كولنه منصب اولور بعده مالیكی كولیله‌ده برلشدكدنصكره شماله طوغری جریان ایله (سیلوا) طاغنك شمالنی طولاشدقدنصكره بردنبره غربیٔ جنوبی‌یه طوغری جریان ایدرك (قوسارا) قریه‌سنده برات چاییله برلشور .

برات چایی (غراموس) تپه‌سنك جهت غربیسندن ظهور وغربیٔ شمالی‌یه طوغری جریان ایدرك برات قصبه‌سنی صاغنه بعدالترك ده وول چاییله برلشور برات قصبه‌سی سنجاق مركزی اولوب برده‌رنك طرفینه بنا اولنمش برموقعدر .

ده وول چایی (موروس) نامنده كوچك بركولدن ظهور ایدن صو ایله ملاقی اولدقدنصكره اشقودره ولایتیله یانیه ولایتلری حدودینی تشكیل و یبلانقاوی اوله‌رق جریان ایله بحره منصب اولور . وپوسا چایی منبعندن منصب اولدیغی محله قدر جریان ایتدیكی مجراسنك طولی (٢٠٠) میل تخمین اولنیور .

اشقومی‌وایشیم چایلری — اشقومبی چایی مناستر ولایتی داخلنده بولنان . اوخری . كولنك جهت غربیسنده كائن طاغلردن

ظهور وغربه طوغری اولا طار بعده واسع بردره‌دن جریان ایدرك صاغنه . البصان . قصبه‌سنی ترك ایدر .

اشقومبی چایی طرفین ساحلنده متعدد قریه‌لری ترك ایدرك بکین ناحیه‌سی قربندن بعدالمرور بحره منصب اولور .

اوچ قولك برلشمسیله حاصل اولان ایشیم چایی . تیران . قصبه‌سی قربندن بعدالمرور همنامی اولان قریه یقیننده‌ن کچدکدنصکره دکزه منصب اولور .

درین نهری حوضه‌سی — (آق) و (قره) درین نامنده ایکی چایك برلشمسندن حاصل اولان درین نهری (۱٤۰) میل طولی حاویدر .

قره درین چایی — مناستر ولایتی داخلنده واقع (اوخری) کولندن ظهور ایدر .

کولك جنوب ساحلنده (استرووا) قصبه‌سی وشرق ساحلنده دخی (۷َ,٤۱ْ عرضنده ۲۹َ,۱۸ْ طولنده) اوخری قصبه‌سی واردر .

اوخری جوارنده کموش کوکرت و باقر معدنلری موجود اولدیغی کبی تجارتیله دخی مشهوردر ذکر اولنان کولك جهت شرقیسنده واقع (برسینا) موقعی همنامی اولان کولك جهت شمالیسنده کائن برمرکز قضادر .

قره درین اوخری کولنك شمالندن چیقدقدنصکره (استروغا)

قصبه‌سی داخلندن جریان ایدر (بوراده شهر ایلولده مشهور برپنایر قوریلور) بعده شماله طوغری طار واکسزدره داخلندن جریان ایله سنجاق مرکزی اولان (دبره) قصبه‌سنی صاغنه ترك ایدر قصبه قره درین چاینك صاغنه ملاقی اولان (رادیقا) دره‌سنك تشکیل ایتدیکی زاویه داخلنده وذکر اولنان صولری تفریق‌ایدن خط تقسیم میاهك نهایتنده کائندر . ذکر اولنان سنجاغی تشکیل ایدن اراضی داخلنده‌کی اهالی فوق‌العاده جسور وتجارتله مشغولدرلر .

قره درین قولاشین قضاسی مرکزنی صاغنه بعدالترك برچوق تابعلر ایله . برلشدکدنصکره (کوکس) قریه‌سی جوارنده (آق‌درین) چاییله کسب اتصال ایدر .

آق درین چایی — ایپك قصبه‌سنك شرقیٔ شمالیسندن نبعان ایدن صولرك برلشمسیله حاصل اولان آق‌درین چایی (ایپك قصبه‌سی برطاغك اتکنده بنا اولنمش ومتعدد اقارصولری حاوی ونفوسنك قسم اعظمی اسلامدر) پریشتنه قضاسی داخلنده (راموبا) قریه‌سی خذاسنه‌قدر یاقوه‌دن کچن برصوبی صاغنه الەرق شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری جریان بعده بردیرسك تشکیل ایتدکدنصکره استقامتی غربیٔ جنوبی‌یه تحویل وصولنده پرزرین شهرندن کلان مارنقادره‌سیله برلشدکدنصکره استقامت مذکوره اوزره جریان ایدرك اشقودره ولایتنه داخل اولوب کوکس قریه‌سی جوارنده قره‌درین چاییله برلشور .

آق درین چاینك صاغنه منب اولان دره كنارنده بولنان «یاقوه»
قصبه‌سی محصولدار براووانك وسطنده بنا اولنمشدر .

درین نهری — آق وقره درین چایلرینك اجتماعیله حاصل اولان درین نهری (لش) قصبه‌سی استقامتنه‌قدر جریان ایتدیکی مجرانك طرفینی دیك اولدیغندن هر محلنده صولدن صاغه كچمك ممكن اوله‌مز نهر مذكور اولا غربیٔ شماله بعده غربیٔ جنوبی‌یه طوغری صاغ وصولنه برقاچ تابع الدرق ومتعدد قریه‌لر جوارندن مروروبویانه نهریله برلشمك اوزره صاغنه برمجرا ترك ایتدكدنصكره (لش) قصبه‌سنك صاغندن بعدالمرور دكزه منصب اولور . قصبه بایراتكنه بنا اولنمش ایسه ده اطرافی بطاقلق اولدیغندن موسم صیفده هواسی محل محتدر .

بویانه نهری اشقودره كولنك دكزله اولان اتصالاتنی تأمین ایدر برمجرادر .

﴿ قره دكز ورسانی داخلنده بولنان حوضهٔ انهار ﴾

(٥٠) طونه نهری حوضه‌سنك بلغارستان داخلنده بولنان قسمی .
طونه نهری بلغارستان ایله صرپستان بیننده حدود طبیعیه‌یی تشكیل ایدن تیموق نهرینی صاغنه اخذ ایتدكدنصكره بلغارستان ایله (رومانیا) حدودینی تشكیل ایتمك اوزره شرقه طوغری جریان بعده بیوك بردیرسك تشكیل ایدر وبلغارستانك مواقع مشهوره‌سندن اولان درین شهرینی صاغنه ترك ایدر بوراده طونه اوزرنده براطه

واردر طونه نهری (لوم پلنغه) قصبه‌سنك شرق طرفندن . لوم قریه‌سی جوارندن ظهور ایدن لوم و (برقوفچه) جوارندن نبعان ایله چیرنوفچه قصبه‌سندن کلان صو ایله اجتماع ایدن (اوکوست) چایلرینی صاغنه اخذ ایتدکدنصکره راخوه قصبه‌سندن بعدالمرور (ایسکر) چاینی صاغنه آلور .

ایسکر چایی تیمور قپو بالقانندن نبعان وتیمور معدنلرینی کوزل وواسع مرعالری حاوی مرتفع براوبوا وسطنده بنا ایدلمش اولان صماقو. قصبه‌سندن مرور ایتدکدنصکره شماله طوغری میل ایدرك و یطوش بالقاننك شرق اتکلرندن جریان ایدن‌و(صوفیه) شهرندن کچن (بلیچه) دره‌سنی آلور .

ایسکر چایی (حلقه‌لی) نام دیکر (اسلیونیجه) موقعندن‌کچن بردره‌یی صولنه اله‌رق (قوجه) بالقاننك تشکیل ایتدیکی کدیکدن کچدکدنصکره شرقیٔ شمالی‌یه میل ایله اتره‌پول قصبه‌سی جنوبندن نبعان ایدن کوچك ایسکر چاینی صاغنه بعدالاخذ استقامت جریانی شماله توجیه ایدر وطرفینی دیك وطار برمجرایی ترك ایله کسب توسع ایتمکه باشلار و (ایسلاتینا) قصبه‌سندن کلان صویی صولنه آلدقدنصکره (زیجی) قریه‌سی جوارنده طونه نهرینه ملاقی اولور .

طونه صاغنه ایکی اوفق کول ترك ایتدکدنصکره ویدچاینی اخذ ایدر ویدچایی (تتوا) قصبه‌سنك شرقیٔ جنوبیسنده بالقان طاغلرندن نبعان وقصبه‌نك داخلندن مرور ایتدکدنصکره شماله طوغری جریان ایدرك صاغ جهتنه (غازی عثمان پاشا حضرتلرینك مظفریات

متواليه‌سيله كسب شهرت ايدن پلونه) قصبه‌سنی ترك ايله طونه نهرينه منصب اولور .

طونه نهری ويدچايی اخذ و برمقدار جريان ايتدكدنصكره بيوك بالقانك شمال اتكلرندن نبعان ولوفچه قصبه‌سندن بعدالمرور (اوسمه) قريه‌سی اوكنده بردنبره استقامتی غربیٔ شماليه توجيه ايدن (اوسمه) چايیله برلشدكدنصكره نيكبولی قصبه‌سی اوكندن جريان ايدر . بوقصبه طرفينی تپه‌لر ايله محاط درين دره ايچنده بنا اولنمشدر .

طونه نهری صاغ ساحلنده واقع (زيشتوی) قصبه‌سنی بعدالترك (يانترا) چايی ايله كسب اتصال ايدر . يانترا چايی شبقه بالقانك شمال اتكلرندن نبعان ايله برابر اوزرنده بنا اولنمش اولان (غابرووا) قصبه‌سندن گچر بعده (دره‌نوا) موقعندن مرور ايدن بردره‌يی اخذ ايتدكدن صكره مركز قضا اولان (طرنوه) قصبه‌سندن گچر . يانترا چايی قصبه‌نك (اوچ ر بعنی احاطه ايتمك اوزره) اطرافده قوس شكلنده برمجرا داخلندن جريان ايدر .

يانترا چايی صاغنه (اله‌نه) قصبه‌سيله مواقع سائره‌دن مرور ايدن تابعلری آله‌رق استقامتی غربه تحويل وصولنه سروی قصبه‌سندن گچن دره‌يی اخذ ايتدكدنصكره شماله طوغری جريان ايله (بلا) قصبه‌سنی صاغنه بعدالترك طونه نهرينه منصب اولور .

طونه نهری استقامت جريانی شرقیٔ شماله توجيه وآق وقره لوم دره‌لرينك برلشمسيله حاصل اولان .لوم چايی. روسچق شهرينك

غربنده صاغنه اخذ ایدر تلوم چاینه منصب اولان بردره کنارنده غایت محصولدار اراضیی حاوی اولان (هزارغراو) قصبه‌سی واقعدر روسجق شهری طونه نهرینك صاغ طرف ساحلنده کوزل بر لیمانی حاوی اولوب قره دکز ساحلنده واقع وارنه لیماننددن کلان تیمور یولك نهایت موقعیله موقع مذکور بلغارستانك تشکلندن مقدم طونه ولایتی نامنده اولان ولایت مرکزی ایدی (موقعك قارشوسنده طونه‌نك صول ساحلنده رومانیا مملکتی داخلنده واقع (یرکوی) شهری اوروپا داخلندن کلان شمندوفرلرك نهایت موقعی اولوب بوراده یالکز طونه نهری مرور ایدیله‌رك روسجق شمندوفریله وارنه‌یه کلینور .)

طونه نهری صاغنه (طوتره قان) قصبه‌سنی ترك ایله سلستره موقعنده رومانیه اراضیسنه داخل اولدقدنصکره بحرسیاهه منصب اولور .

بلغارستان داخلندن قره‌دکزه منصب اولان (طونه نهرندن ماعدا) چایلردن شایان اهمیت اولانلری وارنه لیمانه منصب اولان (دونه) چاییدرکه بوچای اوچ قولك برلشمسیله حاصل اولور . یکی‌پازار . براوادی . قصبه‌لرندن کچدکدنصکره . دونه کولنه منصب اولور بعده دارنه لیمانه جریان ایدر .

وارنه لیمانك جنوبنده قره دکزه منصب اولان قامچی چایی . عقللی ی . دلی . قامچی نامنده ایکی قولك برلشمسیله حاصل اولمشدر .

عقللی قامچی . عثمان پازار . قصبه‌سی جوارندن ظهور واسکی جمعه (بورا اهالیسی قوزه تجارتیله مشغولدر) قضاسندن کچدکدن صکره شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری جریان صاغنه . اسکی استانبول . موقعندن کلان بردره‌یی وصولنه (شمنی) قصبه‌سندن مروراید ن دیکر بردره‌یی اخذ ایله شرقه طوغری جریان ایدرك دلی قامچی چاییله برلشور .

دلی قامچی شرقی روم ایلی ولایتی داخلنده اسلمیه‌نك شمالنده واقع بالقاندن نبعان ایله تیمورقپو بوغازیله قزان موقعندن کلان دره ایله برلشدکدنصکره (دوبرول) قریهٔ مشهوره‌سی قربندن بعدالمرور عقللی قامچی‌یه ملاقی اولور . قامچی چایی . کوپری کویندن کچدکدنصکره قره دکزه منصب اولور دلی قامچی بردنبره صویی وسرعت جریانی تزاید ایلدیکندن صورت دائمه‌ده کچید محللرندن مرور ممکن اولمدیغی کبی اکثر وقتده مجراسنی تبدیل ایلدیکندن (دلی قامچی) نامیله یاداولنمسنه باشلیجه سبب اولمشدر .

(٥١) کوللر — اوروپای عثمانی داخلنده بولنان کوللردن برنجیسی : اشقودره ولایتی‌داخلنده شرق‌وجنوب جهتلری منبت ومحصولدار اووه‌دن وشمال وغرب جهتلریدخی طاغلق وطاشلقدن عبارت اراضی ایله محاط بیضی شکلنده‌اولان (اشقودره) کولی(بویانه) اسمنده اولان مجراسی واسطه‌سیله فضله اولان صویی وندیك دکزینه جریان ایدر . کولك طول وسطیسی ٣٠ عرض اعظمیسی ١٥ میل اولوب مجراسیدخی سیر سفائنه مساعد بردرینلکه مالکدر

كولك غربیٔ شمالیسندن برقسمی قره طاغ ممالكی داخلنده اولوب
مجراسنك برقسمی دخی دولت علیهٔ عثمانیه ایله قره طاغ مملكتی
حدود طبیعیه‌سنی تشكیل ایدر . كولك جهت شرقیسنده یكدیكرینه
برر بوغاز ایله برلشان ایكی اوفق كول‌دها واردر . اشقودره كولنه
جاری صولر (زم) وموراچه وبونلره تابع صولردن عبارت اولوب
موراچه چایی قره طاغ ممالكی داخلنده ظهور وبرخیلی محلدن جریان
ایتدكدنصكره كوله منصب اولور زم چایی دخی اشقودره ولایتی
داخلندن نبعان ایله برمقدار محلی حدود طبیعیی تشكیل ایتدكدنصكره
قره طاغ مملكتنه داخل اولوب موراچه ایله كسب اتصال ایدر .

ایكنجیسی : یانیه ولایتی داخلنده‌كائن یانیه كولی جهات اربعه‌سی
طاغلر ایله محاط اولوب بونلردن شرق طرفنده‌كی میچكلی طاغلری
سائرلرینه نظراً مرتفع اولوب جهت غربیسنده بولنانلر ایسه دكزه
طوغری امتداد ایدرك ارتفاعلری تناقص ایدر .

صولرك چوغالوب ازالمسنه نظراً ایكی قسمه تفریق اولنان یانیه
كولنك قسم جنوبیسی شبه منحرف شكلنده‌در لاپشته تعبیر اولنان
شمال قسمی ایسه اوزون وطار اوله‌رق غربه طوغری امتداد ایدر
تخمیناً برساعت عرضی وایكی بچق ساعت طولی واولدقجه طاتلی‌صویی
حاوی اولان كولك فضله صولری تحت‌الارض قناللر واسطه‌سیله
وندیك كورفزینه جریان ایدر قناللر بعض دفعه طیقاندقلرنده
١٠٩٦ تاریخنده وقوعبولدیغی كبی طغیان ایدرك اطرافنده‌كی اراضیی
كاملاً صو التنده براقور .

اوچنجیسی : مناستر ولایتنك مناستر سنجاغی داخلنده سطح بحردن ۸۰۰ ذراع ارتفاعی و ۱۲ الی ۱۵ میل عرضی و ۲۸ میل طولی حاوی اولان . اوخری کولی . درکه صوبی براق و داخلنده هر نوع بالق بولندیغی کبی قعریده دخی قوملیدر حاصلات سنویسی ۳۵۰۰ لیرای عثمانیدر .

دردنجیسی: سلانیك ولایتنك سیروز سنجاغی داخلنده واقع تاقیانوس کولیدرکه غربی شمالیدن شرقی جنوبی یه طوغری ممتد اولوب امتداد طولانیسی ۳۷ عرض وسطیسی بش میلدر . کوله استروما نهری منصب اولدیغندن فضله اولان صوبی برمجرا واسطه‌سیله اورفانو کورفزینه منصب اولور مجرانك سیر سفائنه قابل برحاله کلمسیچون امتیاز احسان اولنمشدر .

بشنجیسی : استانبول ولایتنك چتالجه سنجاغی داخلنده ایکی بچق میل عرضی و ۱٤ میل طولی وطاتلی صوبی حاوی . ترقوس کولیدر . بو کولك صوبی صورت مخصوصه‌ده انشا ایدیلان یوللر واسطه‌سیله استانبول بك اوغلی و بوغاز ایچنك روم ایلی ساحلنده اولان موقعلرینه جریان ایتمکده‌در .

ذکر اولنان کوللردن ماعدا کوچك کوللر بروجه زیر جدول مخصوصنه درج ایدلمشدر .

منسوب اولدیغی قضا	کوللرك اسمی	منسوب اولدیغی قضا	کوللرك اسمی
عورتحصار	آجی کول	کوریجه	سیو رینا
دلوینه	اکترامیلی	طویران	طویران
سلانیك	ایواصیل	آولونیه	قره‌وستا
اوستروا	اوستروا	کسندیره	قارغی
درامه	براویشته	کسریه	کسریه
مناستر	پرسبا	کسریه	حالیکی
کسندیره	بشیك	کوپریلی	موقره
سیروز	بوطقووا	برات	موروس
پکین	ترپوف	قره‌قریه	نیش
عورتحصار	خرجان	مناستر	ونتروق
وارنه	دونه	چتالجه	چکمجهٔ کبیر
طویران	ریزان	چتالجه	چکمجهٔ صغیر

(۵۲) باشلیجه قاپلیجه‌لر — اوروپای عثمانی داخلنده بولنان قاپلیجه‌لر هرنوع علل وامراضه نافع اولوب اکثریسنك دخی اوزرلری صورت منتظمه‌ده اوله‌رق انشا اولنان ابنیه واسطه‌سیله محافظه ایدلمش اولدیغندن بوجهتله وقت معینلرنده کلان اهالینك کمال درجه استراحتلرینی موجب اولدیغی کبی اجرتلری دخی دون اولدیغندن هرصنف اهالینك استفاده‌لرینی تسهیل ایدر .

بالتجربه علل وامراضه نافع اولدقلری تحقق ایدن قاپلیجه‌لر منسوب بولندقلری قضالر حذالرنده بروجه زیر جدول درونه تحریر ایدلمشدر

منسوب اولدقلری قضالر	قاپلیجه‌لر	منسوب اولدقلری قضالر	قاپلیجه‌لر
اسکیچه قضاسی	ایکی عدد	قوچانه	بانه
اکربدره	بر عدد	یکی پازار	ایلیجه قریه‌سنده
لسقوونك سنجاغنده	فوکس ایلیجه‌سی	لانغطه	اوچ عدد
پرمدی	بر عدد	تیمور حصار	۲
اشتب	بر عدد		

(۵۳) منبع صولری — اوروپای عثمانی داخلنده بولنان منبع صولری غیر قابل تعداد دینه‌جك درجه‌ده کثرتلی بولندقلری کبی شرب واستعماللری جهتلرینه نظراً دخی متنوع بولندقلرندن بونلرك بر بر تفصیلی همان غیر ممکن اولمسیله برابر درس پروغرامنك دخی خارجنه چیقلمق کبی بر محذوری داعی اولور .

منبع صولرینك قابل شرب اولانلرندن اکثریسی مخصوصاً انشا ایدیلان یوللر واسطه‌سیله مرکز ولایت وسنجاقلره وحتی قریه‌لره بیله کتوریله‌رك اهالینك استفاده‌سنی موجب اولور ومحل مذکورك تنظیفاتنه دخی فوق العاده معاونتده بولنور .

جسیم اولانلری ایسه مخصوصاً یاپیلان (جدوللر) دروننده جریان ایتدیریله‌رك دقیق وخزار وبونلره مماثل فابریقه‌لرك تحریکی وبونکله برابر تارلالرك اروا واسقا اولنمسی خصوصنده استعمال اولنمقده بولندقلری جهتله اهالیء مملکتك ثروت وسامانه خدمت ومعاونت ایدرلر .

الك جسيم اولان منبع صولری ایسه باشلیجه بر نهرك منبعنی تشکیله سبب اولدیغندن و نهرلر ایسه وسائط نقلیه ایچون طبیعی بر یول اولدقلرندن طرفین ساحلنده اسکان ایدن اهالینك هر صورتله استفاده‌سنی موجب اولدیغی جهتله شایان ذکردر .

مثلا قالقان دلن قضاسنده (ویرطوق) قریه‌سی داخلنده (ویرطوق) منبع صویی . واردار . نهر جسیمنك منبعنی تشکیله سبب اولدیغی کبی ارکری سنجاغی داخلنده (ویرو) منبعی ویوسا نهری تابعنك منبعنی ومناستر ولایتی داخلنده واقع اوخری کولی ادریاتیق دکزینه منصب اولان وایکی قولدن عبارت بولنان درین نهرینك قره درین قولنك منبعنی تشکیل ایتدیکی کبی ولایت مذکوره داخلنده بولنان کسریه کولی دخی سلانیك کورفزینه منصب اولان اینجه قره صو نهرینك منبعنی تشکیل ایدر .

ممالك محروسهٔ شاهانه داخلنده بولنان مملحه‌لر ایسکله مرکز مدیریتی مشعر جدولدر

مربوط اولدیغی سنجاق	مملحه‌نك اسمی	مربوط اولدیغی سنجاق	مملحه‌نك اسمی	مربوط اولدیغی سنجاق	مملحه‌نك اسمی	مربوط اولدیغی سنجاق	مملحه‌نك اسمی
جنابجه	مسلم		اطه		بیجه	[illegible]	اینسبه
[illegible]	جوکنده	[illegible]	بزنیع قره‌بسه		بولاینه		قافوره
	قره‌کول		سکود	[illegible]	بلقلق		بریسقه
	قرلجه		قوجه‌جدیده		کفزه	[illegible]	بوشامه
[illegible]	جریر		بیلاوس		صدح		باشمامه
	اغا		کنفری		سرکهل		طوسوده
	باره	[illegible]	جبانه		زینجب		قالیدرم
	آسیه‌قنعه		علی‌بابا		سلایلی	قتاقتاق	بنیسی دلیک
	آده‌محله		طابطاوه		قره‌بیدوت	قندیه	اسپرلنغه
	قریزی		برلو		جنروش	مدللو	فسلکه
	فرکان		بوریه		کوملجه	قوزیه‌نیه	بهرامشاه
	دان		بوتجه		چافری	ابوالو	بقلك
	طانوس	[illegible]	اقچه‌قوبلی		جدیه	؍؍	صاریساقه
	صباغ		صاریضیا		کوجه		لهجی‌بوستول
	کنجومك		حقوق		خارکوده		امزوداباد
	مامرواده	زودبیر	کوم		خامو		وقف
[illegible]	قوریذ	[illegible]	ندمی		جرید	بجه	زبیره
	برجان		جبرود		جلاقلی		ثقره
	کولزیس		دمرخو		لقفلوم	لجه	صلیف
	طمس	انطاکیه	آطه		اشترك	قفرو	جیزان
	قیفسه		جبول		بیکوك		قصبه
	جانیك		درابج		طوزحصار		شافر
	محمودی		قوایر		بیکجه		فرسانه
	حمور		سماك		ماردوبه		بیبا
	برومك		اولونیه		بلبدك		عثمان
	جوللی		صباده		بلیح		حالی
	جبل الملح		براستوی		قره		

اسباب مدافعهٔ بریه و بحریه

(٥٤) مدافعهٔ طبیعیه — یکدیگری علیهنه حرکات خصمانه‌ده بولنان اردولرك حرکتلرینی براز و یاخود برچوق زمان تأخیره سبب اولان دکز نهر وسلسلهٔ جباله . مدافعهٔ طبیعیه . تسمیه اولنور .

مواقع مستحکمه — سلسلهٔ جبالك کچید محللریله حوضهٔ انهار داخلنده بولنان طرق مواصله‌نك برلشدکلری قصبه‌لر ایکی دکزی بربرینه ربط ایدن بوغازلر امین ومحفوظ لیمان ساحلنده تجارتکاه اولان شهرلر شایان اهمیت مواقعدن معدود اولدقلری جهتله استحکامات لازمه ایله تحکیم اولنان بوکبی معتنا موقعلره (مواقع مستحکمه) تعبیر اولنور .

اوروپای عثمانی داخلنده بولنان طونه نهریله بالقان سلسلهٔ جبالی وصوا نهریله بوسنه سلسلهٔ جبالی وبوسلسله‌لر بیننده جاری نهرلر مدافعهٔ طبیعیه‌دن معدود اولدقلری کبی ادرنه شهریله . مچوه . بوغازی وسلانیك شهریله بحرسفید وبحرسیاه بوغازلری دخی مواقع مستحکمه‌دندر .

ذکر اولنان سلسله‌لرك شعباتیله جهت واستقامتلرینه وحوضهٔ انهاره دائر (١٨ و ١٩) ماده‌لرنده تفصیلات لازمه اعطا اولنمش وجهت عسکریه‌سنه دائر معلومات دخی (جغرافیای عسکریده) تفصیلاً بیان اولنمش اولدیغندن تکرارندن صرفنظر اولنمشدر .

اوروپای عثمانی داخلنده بولنان تجارت وعسکری لیمانلری

(٥٥) قره‌دکز ساحلنده بولنان لیمانلر — برنجیسی قره‌دکز ساحلنده بولنان . وارنه . لیمانی اولوب بلغارستانك باشلیجه واك مشهور برتجارتگاهیدر .

روسجق شهریله بینلرنده برتیمور یول خطی موجود اولدیغندن طونه نهری دردنجی حوضه‌سنك ادخالات واخراجاتی کاملاً بولیمان ایله اجرا ایدیلور لیمان غلطه برونك دکزه طوغری ایلرولمسیله حاصل اولمش ایسه‌ده مطلوب درجه‌ده محافظه‌لی دکلدر .

درسعادتدن حرکت ایدن واپورلر همان ١٤ ساعتده واصل اولورلر .

ایکنجیسی بورغاز کورفزی اولوب مخرجنك کنشلکی ٨ طولی ١٨ میل واکثری محللری دخی درین اولدیغندن سفائن جسیمه داخل اوله‌بیلور . فورطنه ظهورنده کورفز داخلنده بولنان کمیلر بورغازك ٣ میل مسافه‌سنده اولان . بوروس وچنکانه . لیمانلرینه التجا ایتمکه مجبوردرلر کورفز شرقی روم ایلی ولایتنك باشلیجه براسکله‌سیدر . مع مافیه تجارت وجهت عسکریه‌جه فوق العاده اهمیتی حائزدر .

اوچنجیسی استانبول لیمانی — مرمره دکزی ورسانتك بدایتنده (قره دکز بوغازینك منتهاسنده) بولنان واستانبول

شهر جسیمنك برقسم ساحلیسنی تشکیل ایدن و (قرن ذهب) اسمیله شهر تشعار اولان خلیج درسعادت کاغدخانه وعلی بك دره‌لری نامنده اولان صولرك برلشدیکی محلدن بدأ ایله کیتدکجه کسب وسعت ایده‌رك .سرای برونی. نام محلده ختام بولور ایوبه قدر اولان طولی ٦٨٠٠ ذراع اولوب ١٢٠٠ عددی متجاوز سفائن جسیمهٔ حربیه‌یی استیعابه کافی وهر نوع هبوب ریاحدن مصون وصویی دائما جاری وطرفین ساحللری غایت دیك (هر کمی ساحله یناشه‌بیلور) واوچورومليدر .

استانبول لیمانی آوروپای غربی ایله آسیای وسطی . عجمستان . کرجستان. مملکتلرینك وافریقا ایله امریقا قطعه‌لرینك مرکز تجارتی وقره‌دکز ایله بحرسفید وبحر محیط اطلاسیده سیروسفر ایدن سفائن تجاریه‌نك مرکزی اولدیغندن تجارت وجهت عسکریه‌جه فوق العاده اهمیتی حائز اولدیغی کبی کوندن کونه ترقی ایتمکده بولنان تجارتی سایه‌سنده اوروپاده بولنان لیمانلره تفوق ایتمکده‌در .

دردنجیسی : استانبولك ٨٠ میل جهت غربیسنده ٣٢ کمرلی مشهور برکوپری‌یی حاوی . سلیوری . لیمانی اولوب کمور اخراجیله مشهوردر .

بشنجیسی : استانبولك ٨٥ میل جهت غربیسنده حبوبات اخراجیله مشهور . ارکلی . لیمانیدر .

آلتنجیسی : شرق وغرب کمیلرینك اقامتکاهی اولان .کلیبولی لیمانیدرکه.باشلیجه مصر قطعه‌سیله سوریه وادرنه ولایتلری ادخالات

واخراجاتی مروریه‌سیله کسب شهرت ایلمشدر .

یدنجیسی : کلیبولیدن ١٠٠ میل جهت غربیده قسیل وددی اخراجیله مشهور . مقری . لیمانیدر .

سکزنجیسی : اینوس لیمانی . درکه جهت شمالیسنه منصب اولان مریچ نهرینك کتور دیکی قوم وسائره‌دن طولمش اولدیغندن نهر واسطه‌سیله لیمانه نقل اولنان زخیره وسائره‌یی آلمق اوزره کلان کمیلر ٤ میل آچیقده تیمور آتمغه مجبور درلر .

طقوزنجیسی : ادرنه‌دن کلان تیمور یولك نهایت موقفی اولمغله کسب شهرت ایلیان . دده اغاج لیمانی . مریچ نهری منصبنك ٩ میل غربیء شمالیسنده واقع آچیق برلیمان اولدیغندن فورطنه‌لی هوالرده کمیلرك بارینه بیلمسنه مساعد اوفق برمندیرك انشا ایدلمش ایسه‌ده احتیاجه کافی دکلدر .

اوننجیسی : قره اغاج (لاغوس) لیمانی سفائن صغیره‌نك بارینه بیلمسنه مساعد برلیمان اولوب غرب طرفنده‌کی برون اوزرنده برخراب قلعه وشرق طرفنده دخی برطاقم خرابه‌لر واردر .

اونبرنجیسی : قواله لیمانی . سفائن متنوعه‌نك دخولنه مساعد ویالکز جنوب روزکارندن محفوظ (دیوءساروس) نامنده اولان قویك داخلنده برتیمور محلندن عبارتدر باشلیجه اخراجاتی روم ایلیء شاهانه‌یه کیدن داخل حساب اولمدیغی حالده ٥ ملیون اوقه (کیلو غرام) توتون ٤٠٠٠٠٠ اوقه پموق ٥٠٠٠٠ قیه کتان دخی یالکز فرانسه‌یه اخراج اولنمشدر .

اون ایکنجیسی : سلانیك لیمانی . دوز بر طاقم تپه‌لری حاوی اولان قره بروندن بدأ ایله شرقیٔ شمالی‌یه طوغری امتداد ایدوب ساحل شمالیسنده . سلانیك . شهر مشهوری کائندر .

اوروپای عثمانینك اطه‌لر دکزی ساحلنده باشلیجه بر لیمانی اولدیغی کبی صربستان تیمور یوللریله کسب التصاق ایدن . مترووبچه . تیمور یولنك دخی اسکله‌سی اولدیغندن تجارتی تزاید ایتمش وجهت عسکریه‌جه دخی فوق العاده اهمیتی حائزدر .

ادخالات سنویسی ١٢٨٩٢٠٠ لیرای عثمانی اخراجاتی دخی ١٢٩٥٨٠٠٠ لیرای عثمانیدر .

اون اوچنجیسی : پره‌وزه لیمانی . اوروپای عثمانینك منتهای غربیٔ جنوبیسنده و یانیه ولایتنك پره‌وزه لواسی داخلنده ادریاتیق دکزندن حاصل اولان . نارده . کورفزی مدخلنده هر نوع باندیره‌یی حامل اولان سفائنك دخولنه مساعد کوزل بر لیمان اولوب پوسته اموریتی دخی لوئید قومپانیه‌سی واپورلری اجرا ایدر .

کورفز ٤٠ میل طولی ١٥ میل عرضی حاوی شمال وشرق روزکارلرندن امین ومحفوظ اولوب قعرینك بعض محللرنده بولنان دوکندی طاشلردن احترازاً هر بر محلنه کمیلر تیمور آتمقدن اجتناب ایدرلر .

اون دردنجیسی : پارغه لیمانی . یانیه ولایتنك لسقویك سنجاغنك ادریاتیق دکزی ساحلنده . پاقسوس . اطه‌سی قارشوسنده کوچك بر لیمان ایسه‌ده اخراجاتی کلیتلی در .

اون بشنجیسی : آولونیا لیمانی.یانیه ولایتنك ادریاتیق دکزی ساحلنده . انکیتا . برونده نهایت بولان ومهموز شکلنده برشبه جزیره‌نك احاطه‌سندن حاصل اولان آولونیا کورفزی داخلنده غایت ایشلك برلیمان اولوب اخراجاتنك قسم اعظمی ایتالیایه نقل اولنور .

اون‌التنجیسی : دراج لیمانی . اشقودره ولایتنك ادریاتیق دکزی ساحلنده اولدقجه محافظه‌لی اولوب ادخالات واخراجاتی تزاید ایلدیکی جهتله اهمیتی آرتمش وجوارنده بولنان تیمور معدنلرینك ایشلدلمسیله منبع تجارت اوله‌جغی کبی . پره‌وزه . لش . لیمانلرندنصکره اوچنجی درجه عسکری لیمانیدر .

اون یدنجیسی : لش لیمانی . اشقودره ولایتی داخلنده وادریاتیق دکزی ساحلنده اشقودره ولایتنك باشلیجه اخراجات وادخالاتنه مخصوص براسکله اولوب نقلیات عسکریه دخی بواسکله واسطه‌سیله اجرا ایدلدیکندن اهمیتی اولکی حالنه نسبتاً تزاید ایلمشدر .

اقلیم

درجهٔ حرارت — اسن روزکارلر .

(٥٦) اوروپای عثمانی اقالیم مختلفه‌یی حاوی اولوب جهت شمالیسنده شدت‌شتا حکمنی تمامیله اجرا ایدر (طونه دردنجی حوضه‌سی‌وبوسنه قطعه‌سنده اولدیغی کبی) طونه دردنجی حوضه‌سنك جهت جنوبیسنده بولنان بالقان سلسله‌سنده دخی شتاحکمنی اجرا ایدر

سلسلهٔ مذکوره ایله اطه‌لر دکزی ساحلی اره‌سنده بولنان اراضیده شتانك شدتی ایکی اولکیلر درجه‌سنده دکلدر وساحله قریب بولنان محللرده ایسه درجه‌سی خیلیجه تنزل ایدر . ارنبودلق سلسله‌سنده شدت شتا بالقان سلسله‌سنده‌کی درجه‌ده اجرای احکام ایده‌مز بوسنه قطعه‌سیله طونه حوضه‌سنده یاز بردرجه‌یه قدر حکمنی اجرا ایدرسه‌ده مدتی جزئی اولوب جنوب جهتلرنده یعنی مریچ حوضه‌سیله مرمره واطه‌لر دکزی ساحلنده وارنبودلق سلسله‌سنك جنوبنده یاز صیجاق وهوا پك خفیف اولور .

موسم شتاده متمادیاً دینه‌جك درجه‌ده شمال روزکارلری (پویراز) وآره صره جنوب (لدوس) روزکارلری وزان ایدرکه بوروزکار شتانك حکمنی تنقیصه بادی اولور .

یازین وزان ایدن شمال روزکارلری دخی درجهٔ حرارتك ازالمسنی (هوانك سرینلکنی) موجب اولور . (۱)

﴿ یوللر واتصالات ﴾

(٥٧) باشلیجه یوللر — شمندوفرلر . کوپریلر .

باشلیجه یوللر — مرکز سلطنت سنیهٔ عثمانیه اولان استانبول شهر جسیمندن بدأ ایدن یوللر اوروپای عثمانی داخلنه اوچ قول اولمق اوزره متوجه بولنورلر .

---

(۱) اوروپای عثمانی اقالیم مختلفه‌سنك زراعته تأثیری ایله تفصیلات سائره‌سی ایچون مطبوع اولان زراعت جغرافیاسنه مراجعت بیورلمسی .

برنجی قول — مرمره واطه‌لر دکزیله وندیك دکزی ساحلنه موازی اوله‌رق امتداد ایدر .

ایکنجی قول — قوجه بالقان سلسله‌سنك جنوبندن مرور ایتمك اوزره شرقدن غربه طوغری امتداد ایدر .

اوچنجی قول — قره دکز ورسانی داخلنه طوغری متوجه بولنور .

برنجی قول — مرمره واطه‌لر دکزی ورسانده بولنان جاده .

استانبول سورینك سلیوری قپوسندن چیقان یول چکمجه قصبه‌لریله کوپریلرندن بعدالمرور ساحلی تعقیب ایدرك وسلیوری قصبه‌سندن کچه‌رك ارکلی یه کیدن یولی‌صولنه وکوپری کوینده چورلی‌یه کیدن طریقی صاغنه ترك ایله تکفور طاغنه واصل اولور . (بورادن صاغطرفه آیریلان شوسه . لوله برغوسی . قصبه‌سندن کچه‌رك قرق‌کلیسایه داخل اولور) جاده تکفور طاغندن اعتباراً ساحلدن تباعد ایدرك . اینه‌جق . قریه‌سیله . معلقره . کشان موقعلرندن مرور ایدر . (کلیبولیدن‌کلان شوسه‌یول کشان ایله اوزون کوپریدن کچه‌رك ادرنه‌یه کیدر .) جاده . اینوسه . کیدن یولی‌صولنه ترك ایله منتظم برکوپری ایله مریج نهرنی بعدالمرور . فره جك . قصبه‌سنده . ده‌ده اغاجنه . کیدن یولی صولنه براقه‌رق شیلو تپه‌سی اوزرندن آشه‌رق تصادف ایتدیکی دره‌لری منتظم کوپریلر ایله بعدالمرور کوملجنه موقعنه واصل اولور جاده کوملجنه قضاسندن بعدالمرور سلانیك ولایتنه داخل اولدقدنصکره ساحلی تعقیب ایله قواله قصبه‌سیله

براو یشته ناحیه‌سی مرکزندن . پیلاف . طاغی اتکلرندن اورفانی موقعنه واریر (براو یشته‌دن شماله ایریلان طریق . ذیلخوه . قصبه‌سنده . درامه . وسیروزه . کیتمك اوزره ایکی‌یه تفریق اولنور) جاده‌اورفانی‌یی تعقیب ایتدکدنصکره . بشیك . کوللرینك شمالندن کچه‌رك . کلیسالو . موقعنده سیروزه کیدن یولی صاغنه ترك ایله . سلانیك . شهرینه داخل اولور .

« سلانیکدن چیقان یوللر »

ایکنجی طریق — جاده سلانیك شهرندن چیقدقدنصکره عورتحصار . قصبه‌سندن وطوران کولی جنوبندن بعدالمرور طوران قصبه‌سنه داخل اولور بعده استرومینجه قصبه‌سنه کیدن یولی صاغنه ترك ایله . اشتیب . قصبه‌سندن مرور ایتدکدنصکره کلیسالی قریه‌سی جوارنده . قومانوه . دن کچه‌رك صرپستان داخلنده بولنان . نیش . شهرینه کیدن یولی صاغنه ترك ایله . اسکوب . قصبه‌سنه واصل اولور وبوراده واردار نهری ساحلنی تعقیب ایله کوپریلی موقعیله مواقع سائره‌دن کچه‌رك سلانیك شهرندن کلان دیکر جاده ایله برلشور . اسکوبدن صاغه آیریلان بر یول خارچین قریه‌سندن کچدکدنصکره . قومانوه . قصبه‌سنده صرپستان داخلنه کیدن یوله ملاقی اولور .

جاده اسکوبدن اعتباراً تیمور یول کنارینی تعقیباً قچانیك بوغازندن بعدالمرور .قوصوه. اووه‌سنه دخول وبعده مرکز ولایت

اولان پریشتنه شهرینه مواصلت ایدر .

اوچنجی طریق — سلانیکدن مناستره کیدن طریق واردار نهرینه قدر تیمور بولك صاغ و صولطرفندن کیدرك وارداره تصادفنده موجود اولان کارکیر کوپریدن بعدالمرور ساحلی تعقیب ایدرك قترینه قصبه‌سیله اولیمبوس طاغنك اتکلرندن طولاشه‌رق پلاتیمونا موقعنی کچدکدنصکره . یونانستان داخلنده اولان یکیشهر قصبه‌سنه کیدن طریقی صولنه ترك ایله یکیجه کولنك جهت شمالیسندن کچه‌رك یکیجهٔ واردارقصبه‌سنه داخل اولور بوراده . اغستوس . قره فریه . سرفیجه . الاصونیه قصبه‌لرندن کچه‌رك یونانستان داخلنده بولنان یکیشهره کیدن دیکرجاده‌یی صولنه بعدالترك . وودینه .استروغه. قصبه‌لرندن کچدکدنصکره . سوخاغوره . بالقانی اتکلرینی طولاشه‌رق مرکزولایت اولان مناستر شهرینه واصل اولور .

مناستردن شماله کیدن برجاده . پرلبه . قصبه‌سنه اوغرادقدنصکره اووا داخلندن بعده میللی بnaراضیدن کچه‌رك (بابونا) طاغی اوزرنده بولنان عبدی پاشا خانه اوغرادقدنصکره پرلبه‌دن ۱۲ ساعت مسافه‌ده‌اولان کوپریلی قصبه‌سنده سلانیکدن پریشتنه‌یه کیدن یول ایله برلشور .

مناستردن جنوبه آیریلان یول . فیلورینه‌دن کچدکدنصکره کسریه کولی غرب ساحلنی تعقیب ایدرك کسریه قصبه‌سنه داخل اولور . بعده جنوبه متوجهاً طاغلق اراضیدن کچه‌رك (غرمونا) موقعنه اوغرادقدنصکره . مچوه . بوغازیله موقعندن بعدالمرور

مركز ولايت اولان « يانيه » شهرينه داخل اولور .

مناستردن غرب جهتنه كيدن يول اوخرى قصبه‌سندن وكولك شمال ساحلندن كچه‌رك البصان قصبه‌سندن بعدالمرور ونديك دكزى ساحلنده بولنان (دراج) ليماننه واصل اولور .

مناستردن شماله آيريلان طريق پرلپه موقعندن كچدكدنصكره « كوپريلى » قصبه‌سنده سلانيكدن كلان يول ايله برلشور .

مركز ولايت اولان يانيه شهرينه اطه‌لر دكزى ورسانى داخلندن كلان يوللر بوندن مقدم تعريف اولنمش ايدى جاده يانيه شهرنده برقاچ قوله تفريق اولنور جنوبه آيريلان قول مچوه‌دن كچه‌رك يونانستان داخلنده بولنان ترحاله شهرنده تيمور يول ايله برلشمك اوزره صول جهتنه برشعبه ترك ايتدكدنصكره نارده شرينه اوغرايه‌رق (پره‌وزه) قصبه‌سنده نهايت بولور .

يانيه‌دن غربه آيريلان ديكر جاده « فيلیات » قصبه‌سنده (بارغه) ليماننه اوغرايه‌رق پره‌وزه‌دن كلان يول ايله برلشدكدنصكره ساحلده واقع (اسقلانوه) ليماننه كيدن يولى صولنه ترك ايله برمقدار ساحل بوينجه كيدر بعده « دلوينه » « اركرى » قصبه‌لرندن كچدكدنصكره « تپه‌دلن » « قوينجه » « برمدى » قصبه‌لرينه اوغرايه‌رق يانيه‌دن كلان جاده ايله برلشدكدنصكره ويوسا چايى صول ساحلنى براز تعقيب ايدرك آولونيه ليماننه داخل اولور جاده موقع مذكوردن اعتباراً دكزه « منصب اولان صولرى عموداً قطع ايدرك قوايه قصبه‌سنده بوندن مقدم تعريف ايديلان يول ايله برلشه‌رك

(دراج) قصبه‌سنه داخل اولور .

جاده ساحلی تعقیب و تپه‌دلن . برات . البصان . تیران اقحصار . دن کچه‌رك کلان یول ایله کسب اتصال ایتدکدنصکره (لش) موقعندن بعدالمرور مرکز ولایت اولان اشقودره شهرینه واصل اولور .

اشقودره‌دن باشلیجه چیقان جاده‌لردن بری غربه متوجه اوله‌رق بو یانا مجراسنی تعقیباً قره طاغ اراضیسنه داخل اولدقدنصکره ایکی‌یه تفریق اولنه‌رق بار واولکون لیمانلرنده نهایت بولور . شمال جهتنه کیدن طریق کولك ساحلنی تعقیب ایله (غوسینه) قصبه‌سنه کیدن یولی صاغنه ترك ایله قره طاغ داخلنده بولنان . پودغوریچه‌یه واصل اولور .

اشقودره‌دن جهت شرقیه متوجهاً کیدن یول (دیرین) نهری صول جهتنده بولنان اراضی داخلندن وصعب‌المرور محللردن وتصادف ایتدیکی درین نهرینی‌وزیرخان کوپریسندن کچه‌رك (یاقوه) قصبه‌سنه واصل اولور بوندن ایلری . پرزرین . قالقان دلن قصبه‌لرندن بعدالمرور اسکوبده بوندن مقدم ذکر اولنان جاده‌یه ملاقی اولان یولی صاغنه وایپك قصبه‌سنه کیدن یولی صولنه ترك ایتدکدنصکره پریشتنه شهرنده . اسکوبدن کلان یول ایله برلشور .

پریشتنه‌دن شماله کیدن جاده متروپچه‌دن کچه‌رك یکی پازار موقعنده ایپکدن کلان جاده ایله برلشدکدنصکره (سنیچه) و (یکی‌واروش) قصبه‌لرندن بعدالمرور (پره‌پوی) موقعنه واصل اولور بورادن

اعتباراً بوسنه قطعه‌سنه داخل اوله‌رق طاشليجه وقوچه قصبه‌لرندن
كچدكدنصكره سراى بوسنه شهرينه داخل اولور .

ايكنجى قول — برنجى طريق . درسعادتك ادرنه قپوسندن
چيقدقدنصكره . چتالجه . سراى . ويزه قصبه‌لرينه اوغرايه‌رق
(اركنه نهرينه منصب اولان دره‌لره تصادفنده اوزرلرينه انشا
اولنمش اولان اخشاب وكاركير كوپريلردن كچه‌رك) سنجاق مركزى
اولان قرق كليسا قصبه‌سنه داخل اولور . بورادن آيريلان برجاده
باباى عتيق . خيره بولى . قصبه‌لرندن بعدالمرور . تكفور طاغنه
واصل اولور (قرق كليسادن خيره بولى موقعنه قدر يول شوسه‌در)
قرق كليسادن قره دكز ساحلنده اولان آخته بولى موقعنه كيدن
جاده طرنوى قصبه‌سندن مرور ايدر .

جاده قرق كليسا موقعنى بعدالترك . حوضه . قصبه‌سندن كچه‌رك
ادرنه . شهرينه داخل اولور . بعده جسر مصطفى پاشا قصبه‌سندن
كچدكدنصكره شرقئ روم ايلى ولايتنه داخل اوله‌رق (حبيبجه)
قريه‌سندن . خرمانلى . خصكوى . پاپاسلى . قصبه‌لرندن بعدالمرور
شرقى روم ايلى ولايتى مركزى اولان . فلبه . شهرينه داخل اولور
جاده موقع مذكورى ترك ايله تاتار پازارجق و بانيه موقعلرينه
اوغرايه‌رق بلغارستانه دخول وصماقو . قصبه‌سندن مرور ايدرك
بلغارستان مركز اداره‌سى اولان (صوفيه) شهرينه واصل اولور .

اوچنجى قول — صوفيه شهرينه كلان جاده شهر مذكورده
باشليجه درت جهته متوجه اولورلر . بونلردن برى شماله وديكرى

غربیٔ شمالی‌یه آخری غربیٔ جنوبی‌یه وصکره‌کی دخی شرقه متوجهدر .

غربیٔ شمالی‌یه کیدن طریق (حلقه‌لی) نام دیکر (اسکیلونیجه) قریه‌سندن و (دراغومان) بوغازندن بعدالمرور صرپستان ممالکنه داخل اوله‌رق بیرود نام دیکر (شارکوینه) واصل اولور .

شماله کیدن طریق برقوفجه موقعیله مواقع سائره‌دن کچه‌رك طونه ساحلنده بولنان (لوم پلانقه) قصبه‌سنه واصل وبورادن اعتباراً طونه نهری ساحلنی تعقیب ایدرك (ودین) شهرینه داخل اولور .

شرقه ایریلان جاده (ایزلادی) قصبه‌سندن کلان یول ایله برلشدکدنصکره (اتره پول) بالقانی بوغازندن کچه‌رك (اورخانیه) قصبه‌سنه واصل اولور بورادن اعتباراً وید چاییله ایسکر چایی اره‌سندن و (تلیش) موقعندن بعدالمرور (پلونه) موقع مشهورینه وارر جاده بوراده قزانلق ایله . شبقه . بوغازندن کچه‌رك غابرووایه اوغرادقدنصکره سلوی موقعنده طرنوه‌دن کلان یول ایله ملاقی اولان ولوفجه موقعندن کچه‌رك کلان جاده ایله برلشور .

جاده پلونه‌دن جیقدقدنصکره نیکبولی‌یه کیدن یولی صولنه براقه‌رق (انجی یار) قریه‌سی ایلروسنده (زشتوی‌یه) کیدن یولی صولنه بعدالترك (یانترا) چایی صول ساحلنده واقع (قوسنا) قریه‌سنده طرنوه‌دن کلان دیکر بر یول ایله ملاقی اولدقدنصکره مذکور چایك صول ساحلنی تعقیب ایله صاغ ساحلنه متعدد کوپریلر

واسطه‌سیله مروزنده (بیلا) قصبه‌سنه واصل اولور بورادن چایی ترك ایله متعدد قریه‌لر جوارندن بعدالمرور طونه نهری ساحلنده بولنان (روسجق) شهرنده وارنه‌دن کلان تیمور یوله ملاقی اولور .

روسجقدن چیقان یول هزار غراد قصبه‌سندن کچه‌رك (شمنی) شهرینه واصل اولور بورادن ایریلان بریول . اسکی جمعه . عثمان بازار . قزان قصبه‌لرندن واسلمیه موقعندن کچه‌رك . یانبولی قصبه‌سنده ادرنه‌دن کلان تیمور یوله ملاقی اولور .

ایکنجی یول اسکی استانبول قصبه‌سیله . سونغولار . موقعندن کچه‌رك اسلمیه‌دن ایدوسه اوغرایه‌رق اخیولی بورغازنده‌نهایت بولور شمنی‌دن ایریلان دیکر بریول . قسپجان . قریه‌سنده روسجقدن وارنه‌یه کیدن تیمور یوله ملاقی اولور طرق سائرهٔ عادیه خریطهٔ مخصوصه‌سنده برر چیزکی ایله کوسترلمشدر .

(٥٨) تیمور یوللر — استانبولدن بدأ ایدن تیمور یول جدول مخصوصنده ذکر اولنان مواقع ایله چتالجه قصبه‌سنه یارم ساعت مسافه‌دن مرور وسینکلی موقفندن اعتباراً مریج نهرینه منصب اولان ارکنه چاینك صاغ وصول ساحلنی اوزون کوپری موقعنه‌قدر تعقیب ایلر . بعده صورت منتظمه‌ده انشا اولنمش کوپری ایله مریج نهرنی کچه‌رك درسعادته ۲۸۲ میل مسافه‌ده اولان قوله‌لی برغوس موقعنده اطه‌لر دکزی ساحلنده بولنان ده ده اغاجنه کیدن شعبه‌یی صولنه ترك ایدر . موقع مذکوردن اعتباراً مریج نهرینك صاغ ساحلنی تعقیب ایدرك درسعادتدن ۳۱۸ میل مسافه‌ده اولان ادرنه

شهرینه واصل اولور بومقدار مسافه‌یی ١١ ساعت قطع ایدر (اجرت نقلیه ١٠٣ غروش ٣٠ پاره‌در .)

قوله‌لی برغوس موقعندن دده اغاجنه کیدن یول ١٤٧ میل اولوب ٧ ساعت ١٦ دقیقه‌ده قطع ایدر (ذکر اولنان موقعلر ارەسنده‌کی تیمور یولك (مرحلی) قسمنده‌کی میل طولانیسی مقدار اعظمیسنی تجاوز ایتدیکندن یولك (٧,٥) میل طولنده قطارلر تنصیف اولنه‌رق حرکت ایدرلر) تیمور یول مریچ نهری ساحلنی فره‌جك موقعی استقامتنه‌قدر تعقیب ایدوب بوراده نهرك ساحلندن تباعد ایدرك دده اغاجده نهایت بولور .

ادرنه‌دن اعتباراً ٩٠ میل مسافه‌ده اولان (طرنوی سیمنلی)ده یانبولی‌یه کیدن طریقی صاغنه ترك ایتدکدنصکره فلبه شهرندن کچه‌رك وقارل موقعنده بلغارستان شمندوفرلریله کسب التصاق ایدر .

سلانیك تیمور یولی — شمندوفر امین ومحفوظ وفوق‌العاده اهمیتی اولان سلانیك شهرندن چیقارق متمادیاً واردار نهری ساحلنی تعقیب ایدر وجدول مخصوصنده مندرج بولنان مواقع‌ایله کوپریلی واسکوب موقعلرندن وقچانیك بوغازی داخلندن کچه‌رك قوصوه اووه‌سنه داخل وبعده . متروویچه . قصبه‌سنه واصل‌اولور . بورادن اعتباراً بوسنه قطعه‌سندن کچه‌رك اوستریا تیمور یوللریله کسب التصاق‌ایده‌جکدر .

اسکوب موقعندن اعتباراً انشا اولنان تیمور یول صرپستان خطیله . ویرانیه . موقعنده کسب‌التصاق ایلدیکندن طونه نهری

ساحلنده وصربستان مقرحكومتى اولان بلغراد شهرى سلانيك شهرينه شمندوفر ايله ربط ايدلمشدر .

بلغارستان تيمور يوللرى — وارنه ايله روسجق شهرلرى ارەسنده بولنان تيمور يول روسجق شهرندن چيقەرق دلى اورمان تعبير اولنور اراضينك داخلندن وجدولده مندرج مواقع ايله هزارغراد شيطانجق . قاسپچان . موقعلرندن مرور ايدر (بوراده شمنى قصبەسنه برشعبەنك انشاسى متصوردر)

قاسپچاندنصكره يول عارضەلى اراضى ايله قامشلق داخلندن و . دونه . كولنك داخل وخارجندن كچەرك وارنەيه ½ ٦ ساعتده واصل اولور .

يولك شيطانجق موقعنده غايت يوكسك واياقلرى كاركير تيمور بركوپرى واردر .

مخابرات

(٥٩) تلغراف — قرەپوستەلرى — دكز پوستەلرى .

اوروپاى عثمانى داخلنده طوغريدن طوغرىيه پوسته وتلغراف نظارت عليەسى ادارەسنده وكرك بلغارستان ايالتيله شرقئ روم ايلى ولايتى وقومپانيەلر ادارەسنده اولمق اوزره اوچ نوع تلغراف وپوسته مركزلرى موجود اولوب ولايت مركزلرينك كافەسيله سنجاق مركزلرينك اكثريسنده ومشهور ليمانلرده تركجه والسنهٔ اجنبيه اوزره مركز قضالرك جملەسيله مهم اولان نواحى مركزلرنده تركجه

بلغارستان ایله شرقی روم ایلی داخلنده اولان مواقعده وقومپانیه‌لر ادارەسنده اولان مرکزلرده السنۀ اجنبیه اوزره بالجمله مواقع ایله مخابرات تلغرافیه اجرا اولنور .

قره پوسته‌لری — مرکز ولایت مرکزلوا وقضا اولان موقعلرك کافه‌سیله نواحیٔ مهمه مرکزلرینه ویکدیکرینه وممالك اجنبیه‌یه هرلسانده تحریر اولنمش اولان مکاتبی قبول ایتمك اوزره پوسته مرکزلری موجوددر .

مکاتب شمندوفر اولان موقعلره شمندوفر ایله مواقع سائره‌یه تاتار پوسته‌جیلر واسطه‌سیله نقل اولنور . اجرت نقلیه سواحل ایله شمندوفر اولان موقعلره یکرمی‌پاره مواقع سائره ایچون سکسان پاره اخذ اولنور .

دکز پوسته‌لری — ترسانۀ عامره نظارتی آلتنده ادارۀ مخصوصه واپورلری ممالك محروسۀ شاهانه سواحلنده بولنان اسکله‌لرك کافه‌سنه مبدأحرکتلری درسعادت لیمانی اولمق اوزره ایام مخصوصه‌ده یولجی واشیای تجاریه‌یی حامل اولدقلری حالده اجرای سفر ایدرلر ذکر اولنان لیمانلرك اك مشهورلرینه نظام مخصوصی داخلنده دولت علیۀ عثمانیه باندره‌سنی حامل اولان سائر قومپانیه واپورلریله انکلتره وفرانسه واوستریا وروسیه وایتالیا مثللو دول سائره تجارت باندره‌لرینی حامل سفائن تجاریه دخی اجرای سفر ایدر .

ولايت شاهانه نك وسعت واهميتلرينه كوره صنفلره تقسيمني مشعر جدولدر

برنجى صنف ولايتلر	ايكنجى صنف ولايتلر	اوچنجى صنف ولايتلر	مستقل اداره اولنان متصرفلقلر
خداوندكار	ادرنه	اشقودره	جبل لبنان
ارضروم	سلانيك	بتليس	قدس شريف
حلب	مناستر	قسطمونى	زور
آيدين	قوصوه	طرابزون	سرفيجه
طرابلس غرب	يانيه	موصل	چتالجه
بيروت	جزاير بحر سفيد	معمورة العزيز	
بغداد	اطنه	قره سى	
بصره	انقره	درسم	
يمن	قونيه	حكارى	
كريد	سيواس	بنغازى	
	دياربكر		
	وان		
	سوريه		

اسم لوا	اسم قضا	نفوس عمومیسی
(١) استانبول ولایتی		
پایتخت عثمانی	استانبول	٧٣٧٨٢٦
[illegible]	فاتح	
	اطه‌لر	
مرکز لوا	بك اوغلی	
[illegible]	غلطه	
	قاسم پاشا	
	یکی کوی	
مرکز لوا	اسکدار	
اسکدار سنجاغی	قرتال	
	کبوزه	
	کبزه	
	شیله	
(٢) ادرنه ولایتی		
مرکز ولایت	ادرنه	١٣٤٧٦٧
ادرنه سنجاغی	جسر مصطفی پاشا	
	جسر ارکنه	
	حوصه	
مرکز لوا	قرق کلیسا	

اسم لوا	اسم قضا	نفوس عمومیسی
قرق کلیسا سنجاغی	اخته بولی	١١٨٢٤٩
	مدیه	
	طرنوی	
	لوله برغوس	
	ویزه	
	بابای عتیق	
مرکز لوا	تکفور طاغی	٩٢٩٠١
تکفور طاغی سنجاغی	چورلی	
	ملقره	
	خیره بولی	
مرکز لوا	کلیبولی	٧٥٩٦٢
کلیبولی سنجاغی	انوس	
	شارکوی	
	مرفته	
	کشان	
مرکز لوا	دده اغاج	١٠٢٠٥٧
دده اغاج سنجاغی	اورته کوی	
	صوفلی	
	دیمتوقه	

اسامی لوا	اسامی قضا	نفوس عمومی
مرکز لوا	کوملجنه	٢١٤٨٩٥
کوملجنه سنجاغی	آغری دره	
	اخی چلبی	
	قوشقواله	
	قیرجه علی	
	جبل	
	اسکیجه	
	درابده	
(٣) سلانیک ولایتی		
مرکز ولایت	سلانیک	٣٣٧٣٢٧
سلانیک سنجاغی	لنقضه	
	اینه روز	
	کسندره	
	عورت حصار	
	دویرانه	
	استرومجه	
	کوپریلی	
	تیکوشی	
	یکیجه وارداره	
	وودنه	
	قره فریه	
	کوکیلی	
مرکز لوا	سیروز	٢٥٧٣١٤
سیروز سنجاغی	پتریچ	
	دمورحصار	
	زخنه	
	جمعه	
	منلك	
	رزلوغ	
	نوره قوب	
مرکز لوا	دراما	٧٦٩٤٥
دراما سنجاغی	قواله	
	صاری شعبان	
(٤) یانیه ولایتی		
مرکز ولایت	یانیه	٢٠٩٢١
یانیه سنجاغی	آیدوناط	
	فیلاط	
	مچوه	

اسامی لویه	اسامی قضا	نفوس عمومیسی
مرکز لوا	ارگری	٢٥٩٩٠
آرگری سنجاغی	تپه دلنه	
	دلوینه	
	قوره لس	
	ایاسراندی	
مرکز لوا	برات	٧٠٥٧٠
برات سنجاغی	آولونیه	
	تموریچه	
	اسقراپار	
مرکز لوا	لسقوبلق	تقریباً ٧٥٠٠٠
لسقوبلق سنجاغی	پرمدی	
	یالی بوغوله	
	قونیجه	
مرکز لوا	پره وزه	
پره وزه سنجاغی	مارغالیچ	
	لوروس	
(٥) اشقودره ولایتی		
مرکز ولایت	اشقودره	
	آقحصار	

اسامی لویه	اسامی قضا	نفوس عمومیسی
اشقودره سنجاغی	بوقه	٢٤٠٧١
	لش	
	مردیتا	
	قونه	
مرکز لوا	دراج	٢٩٨٩٠
دراج سنجاغی	یکیه	
	قوایه	
	شیاقه	
(٦) قوصوه ولایتی		٨١٨٤١
مرکز ولایت	پرشتنه	
قوصوه سنجاغی	ولجترنه	
	گیلان	
	متروویچه	
	پروشوه	
مرکز لوا	ایپک	٤٠٥٨٧
ایپک سنجاغی	ترغوویشته	
	یاقوه	
	برانه	
	غوسنیه	

اسم لوا	اسم قضا	نفوس عمومیسی	اسم لوا	اسم قضا	اسم لوا
مرکز لوا	اسکوب	٢٥٧٨٧١		دبرهٔ زبر	
اسکوب سنجاغی	پلانقه			البصان	
	اشتیب			ماطه	
	رادوویشته		مرکز لوا	کوریجه	
	قره طوه			استاروه	
	قوچانه			کسریه	
	قومانوه			قولونیه	
مرکز لوا	یکی بازار	٨٧٨٠٩	مرکز لوا	پرزرین	
یکی بازار سنجاغی	آقوه			قالقاندلن	
	یکی واروش			لومه	
	طاشلیجه		(٨) شرقی روم ایلی ولایتی		
	پره پولی		مرکز ولایت	فلبه	
(٧) مناستر ولایتی		١١٨٧١٤	مرکز لوا	اسلیمیه	٧٥١٠٠٠
مرکز ولایت	مناستر		״	تاتار پازارجق	
مناستر سنجاغی	اوخری		״	خاصکوی	
	پرلپه		״	زغرهٔ عتیقه	
	قرجوه		״	برغوس	
	فلورینه		(٩) بوسنه وهرسك ولایتی		
مرکز لوا	دبرهٔ بالا		مرکز ولایت	بوسنه	

اسمى لواء	اسمى قضا	نفوس عمومى	اسمى لواء	اسمى قضا	نفوس عمومى
مركز لوا	خوزله زیر	مجموعى ٢٢٨٥٩٩ ؛ یكون ١٣٣٢١٠ [illegible]		اسینه	
«	زاویلك			بره یزه	
«	نبالوقه		بلغارستان امارتی		
«	بریكه		مركز امارت	صوفیه	٢٨٤٩٠٠
«	موسنار		مركز لوا	ودین	
(١٠) كرید ولایتی			«	روسجق	
مركز ولایت	حانیه		«	وارنه	
حانیه سنجاغی	كیسامو	٢٢٢٠٠٠	(١) چتالجه متصرفلغی		
	سلینه		مركز لوا	چتالجه	
مركز لوا	اسفاكیه			سیلوری	
اسفاكیه سنجاغی	سلطانیه			بیوك چكمجه	
	اپنابنول			كوچك چكمجه	
مركز لوا	رسمو		(٢) سرفیچه متصرفلغی		
رسمو سنجاغی	میلوپوتامو		مركز لوا	سرفیچه	١٨١٢١٩
	اماری			جمعه بازار	
مركز لوا	قندیه			اكری بوجاق	
قندیه سنجاغی	رنیرو			كره بنه	
	بنزیه			الاصونیه	
	مالوزه			ناسیلچ	
مركز لوا	لاشید			قترینه	

﴿ فصل ثانی ﴾

﴿ آسیای عثمانی ﴾

موقع ووضعیت — حدود .

(٦٠) موقع ووضعیت . آسیای عثمانی ٣٠ درجه ایله ٤٢ درجه عرض شمالی و ٢٣ درجه ٤٠ دقیقه ایله ٤٧ درجه طول شرقی اره‌لرنده بولنه‌رق مسافهٔ طولی مرمره دکزندن بصره کورفزینه دکین (٢٢٠٠) مسافهٔ عرضیدخی الك عریض اولان محلندن اعتباراً (١٣٠٠) کیلو متره‌یه (یکی میل) قدر ممتد اولور .

حدود — آسیای عثمانی آسیای صغری تسمیه اولنان اناطولی شبه جزیره‌سیله سوریه وعربستان شبه جزیره‌سنك جهت غربیسنده بولنان حجاز ویمن ولایتلرینی حاوی اراضیٔ واسعه‌یی جامع اولوب اراضیٔ مذکوره‌نك (حجاز ویمن ولایتلرندن ماعداسی) شمال وغرب شمالیسی بحرسیاه استانبول بوغازی مرمره دکزی قلعهٔ سلطانیه بوغازی طرف شرقیسی روسیه وعجمستان مملکتلریله جهت جنوبیسی عربستان وسمت غربیسی دخی اطه‌لر دکزی وبحرسفید ایله محاط ومحدود در .

﴿ آسیای عثمانینك حدود شمالیسنه دائر تفصیلات ﴾

(٦١) آسیای عثمانینك جهت شمالیسنی تشکیل ایدن حدود مقری پالوس . نام محلك یارم ساعت جنوبندن بدأ ایله قره دکز بوغازی منتهاسنده واقع اناطولی فنار موقعنه قدر امتداد ایدن ومتعدد کورفز ولیمانلری حاوی اولان قره دکز ساحلندن عبارتدر حدود مذکوره تقسیمات ملکیه‌یه کوره نظر مطالعه‌یه آلنور ایسه طربزون . سیواس . انقره . قسطمونی ولایتلریله خداوندکار ولایتنك ازمید سنجاغنی محتویدر .

سالف‌الذکر موقعدن بدأ ایدرك غربه طوغری امتداد ایدن مذکور ساحلده . ریزه . قصبه‌سی . فیجی برونی بعده تجارتکاه برلیمانی حاوی آسیای عثمانینك قره دکز ساحلنده باشلیجه براسکله‌سی اولمغله کسب شهرت ایلیان . طربزون . قصبه‌سی وزیتون برونی ایشلك براسکله اولان . کره سون . قصبه‌سی . وونا . پاسون . برونلری اونیه اسکله‌سیله یشیل ایرمق نهری منصبی تجارت ولیمانیله کسب شهرت ایلیان . صامسون . قصبه‌سی . قزیل ایرمق . نهرینك فمی بعده مستحکم امین ومحفوظ اولان لیمانی سایه‌سنده فوق‌العاده کسب شهرت ایلیان (سنوب) قصبه‌سی . کربه برونی . اماصره قصبه‌سی . کمور اخراجیله مشهور ارکلی لیمانی وسقاریه نهری منصبی واناطولی فنار موقعی بولنورکه بوراده آسیای عثمانی حدود شمالیسنك برقسمنی تشکیل ایدن بحرسیاه ساحلی ختام بولوب قسم

جزئیسنی‌ده (ماده ۹) ده مذکور قره‌دکز بوغازینك انا طولی ساحلی تحدید ومتباقی قسم دیکرینی دخی مرمره دکزی ساحلی تشکیل ایدر .

مرمره دکزی ساحلی — اسکدار شهرندن بدأ ایدن مرمره دکزی ساحلی جسیم کورفزلر وشبه جزیره‌لر تشکیل ایدرك جهت غربی‌یه طوغری امتداد ایله قلعهٔ سلطانیه بوغازینك مبدأ نقطه‌سی اولان ترسانه برونده نهایت بولور . حدود مذکوره تقسیمات ملکیه‌سنه نظراً شهر امانتنه ملحق اسکدار سنجاغیله خداوندکار وبالکسر ولایتلرینك برقسمنی جامعدر .

اسکدار شهرندن بدأ ایدن حدود شرقه طوغری ممتد اوله‌رق ازمید وکملیك کورفزلرینك سواحلنی طولاشورکه حدود مذکورده شایان اشعار اوله‌رق سنجاق مرکزی اولان ازمید قصبهٔ مشهوره‌سی . یالوه . ناحیه‌سیله بوز برون وهمنامی اولان کورفزك منتهاسنده واقع کملیك قصبه‌سی بولنور (منبت ومحصولدار اولان ازمید کورفزینك ساحل جنوبیسی کوك وصمانلی طاغلری شمال اتکلرینك وکملیك کورفزینك جهت شمالیسی ساحلی دخی ذکر اولنان طاغلرك جنوب اتکلرینك تشکیل ایتدیکی اراضیدن عبارت اولوب کورفزلر آره‌سنده شرقدن غربه طوغری امتداد ایدن سالف‌الذکر طاغلر بوز برونده نهایت بولورلر) بعده خداوندکار ولایتنك باشلیجه براسکله‌سی اولان مدانیه قصبه‌سی میحالیج چایی منصبی قپوطاغ شبه جزیره‌سی ومنتهای حدود

اولان ترسانه بورونی واردر . حدودك باقی قلان قسمی قلعهٔ سلطانیه بوغازینه عائد اولوب بوغازه دائر تفصیلات (۱۱) ماده‌سنده ذکر اولنمشدر .

﴿ آسیای عثمانینك حدود شرقیسنه دائر تفصیلات ﴾

﴿ دولت علیهٔ عثمانیه ایله روسیه دولتی بیننده اولان حدود ﴾

(۶۲) دولت علیهٔ عثمانیه ایله روسیه دولتی بیننده اولان حدود بحرسیاه ساحلنده کائن (مقری پالوس) نام محلك یارم ساعت جنوبندن بدأ ایله خط مستقیم اوزره برمقدار جنوبه طوغری کتدکدنصکره (ارداله) طاغندن مرور وشرق جنوبی‌یه طوغری میل ایدرك (ارتونیك) جهت جنوبیسنده و برساعت مسافه‌ده کائن . (چوروك) صوینی قطع ایدر . بعده مذکور صو استقامتنجه اوچ ساعت قدر ممتد اولدقدنصکره صوبك تشکیل ایلدیکی دیرسکدن برخط مستقیم اوزره جنوبه طوغری میل و (اولتی) نك یارم ساعت قدر جنوب طرفندن کذران ایدرك نارمانك جهت جنوبیسنه واصل اولور اورادنخی . نارمان . روسیه‌ده قالمق اوزره (بنك) چاینی قطع ایله (باردیزك) برچایرك غربندن جنوبه طوغری کیدوب ویکی کویك یارم ساعت قدر غربندن کچه‌رك ارضرومدن قارصه کیدن جاده‌نك وسطنده‌کائن

فیرونکرد قصبه‌سنه واصل اولور . بوحالده صوغانلی طاغنك برقسمی روسیه‌ده قالور (فیرونکرد) قصبه‌سندن شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری دوران و (منجینکرد) قصبه‌سنك برساعت مسافه‌سندن مرور و (آراس) نهرینی قطع ایله کوسه‌طاغی تپه‌سنه واصل اولوب اورادندخی اراس نهرینه دوکیلان صو ایله جنوباً مراد نهرینه دوکیلان صولر بیننده وخط تقسیم میاه اوزرندن یعنی بوزطاغی . بللی‌طاغی . تپه‌لرندن مرور ایدرك روسیه‌نك اسکی حدودینه منتهی اولور یکی حدود اسکی حدود ایله برلشدکدنصکره شرقه طوغری میل ایدرك (مولاظفر) نام محلك ایلروسنده وایکی ساعت بعدنده مرادنهرینه جریان ایدن درابی صویله . اراس . نهرینه دوکیلان (بارناود) صویی آره‌سنده تقریباً . (۲۳۵۰) ذراع ارتفاعنده بولنان کور طاغنك زروه‌سندن کچه‌رك (الشکرد) قضاسنی دولت علیه‌ده ترك ایله شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری ممتد اولدقدنصکره (۳۲٤۰) ذراع ارتفاعنده اولان بیللی طاغنه وبیللی طاغندن ۸ ساعت جنوبه کیدرك (۳٦۰۰) ذراع ارتفاعنده اولان سیس طاغی اتکندن مرور ایله دارابی صویله قار یشان (سنك) صوینك منبعنه واصل اولور . بعد اوچ ساعت قدر شرقه وایکی ساعت مقداری جنوبه میل ایله . سنك طاغیله . قزل‌طاغ . آره‌سندن مرور ایدرك برخیلی مسافه کتدکدنصکره . قوج باشی . نام موقعنه واصل اولور بورادن شرقیٔ جنوبی‌یه توجه ایله بالقلی کولنك شرق طرفندن وصکره (۲٥٤۰) ذراع

ارتفاعنده اولان صلحا طاغنك زروه‌سندن بعده جهت شرقیده کائن . ارسلانلی . صیجانلی . زروه‌لرندن مرور ایدرك اراس نهرینك ایکی ساعت جنوبنده و بایزیدك اوچ ساعت شمالنده کائن (ماسیس) طاغی تپه‌سنده عجم حدودینه منتهی اولور .

﴿ دولت علیهٔ عثمانیه ایله ایران دولتی بیننده اولان حدود ﴾

(٦٣) حدود ذکر اولنان ماسیس طاغندن بدأ ایله جنوبه طوغری کیدرك (صورب ناسیو نال) بلده‌سنه واورادن دخی جنوب غربی‌یه میل ایدرك بایزیدك ایکی ساعت شرق جنوبیسنده اولان (صورخ اوغلان) نام محله واصل اولور بعده جنوب غربی‌یه طوغری کیدرك . شاندوراق . طاغنك زروه‌سنه واورادندخی شرق جنوبی‌یه میل ایدرك (کلیف ساقاند) شهرینك یارم ساعت جنوبندن کچوب چالدیران سنجاغنی ایرانده وحیدران کوردلری مرعاسنی دولت علیه‌ده براقه‌رق جنوبه طوغری میل ایتدکدنصکره سرای قصبه‌سنك یارم ساعت شرقنده برنقطه‌یه واصل اولور . اورادندخی شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری بربچق ساعت قدر کیدرك شرابخانه نام محله واورادندخی ایکی ساعت شرق جنوبی‌یه میل ایله (قطور) ی ایران دولتنده ترك ایله جنوبه طوغری کیدرك رومیه . کولنه اقان . دالمان نهرینك ایکی ساعت جنوبندن کچن کوچك چایی قطع ایدر کذلك اورادندخی جنوبه میل ایله . وزه قصبه‌سنك ایکی ساعت شرقندن کچه‌رك کلدانی خرستیانلرینی دولت

عليه‌ده ترك وجنوبه ميل ايله برغمه ومادان كويلرينك اوچ ساعت شرقندن كچوب وشرق جنوبي‌يه ميل ايله . شرداشدن . نام محله واصل اولور .

شرداشدن قريه‌سندن جنوبه طوغرى كيدوب (قووزيجه) شهرى درونندن مرور ايله شرق جنوبي‌يه طوغرى ميل ايدوب تپه كوينه وبورادن دخى جنوب جهتنده واقع بستان كوينك جهت يمننده كائن اوفق تپه‌لر زروه‌لرينه واصل اوله‌رق . نيجوبه . قضاسنك بش ساعت جنوبنده شط العرب نهرينه اقان سيواس صوينك كنارنده بولنان . خطوه . كوينه كلور بعده صو بوينجه ٨ ساعت قدر كيدوب صويك ياننده بولنان كويدن كچه‌رك (ديزارس) صوبى مجراسيله التى ساعت قدر ممتد اولدقدنصكره جنوبه ميل ايله . قصرشيرين . تعبير اولنان محلك ٤ ساعت غربندن كچوب سيواس صوينه اقان اولونه صوينى قطع ايدر وبونقطه‌دندخى شرق جنوبي‌يه ميل ايله (منده) ليدن كچوب وبوجهت استقامتنجه يووانه‌نك يارم ساعت جنوبندن جبل ميلقوان سلسله‌سنه كلوب وبوسلسله ايله برخيلى كيدوب بعده شرق جنوبي‌يه ممتد اولدقدنصكره نهر طيبى قطع ايدر وبونقطه‌دن دخى جنوبه كيدرك . بصره . نك شرقندن بعدالمرور . محمره . موقعنه واصل بعده بصره كورفزينه جريان ايدن شط العرب نهرينك منصبنده نهايت بولور .

﴿ آسیای عثمانینك حدود غربیسنه دائر تفصیلات ﴾

(٦٤) آسیای عثمانینك جهت غربیسنی تشکیل ایدن حدودك برقسمی قلعهٔ سلطانیه بوغازینك بحرسفید جهتندن مبدأ نقطه‌سی بولنان یکیشهر بروننده ردوس جزیره‌سی قارشوسنده واقع مرمریس موقع ولیماننه قدر متعدد کورفز ولیمانلر ایله شبه جزیره‌لری جامع اولان اطه‌لر دکزی ساحلندن عبارتدر •

حدود مذکوره تقسیمات ملکیه‌سنجه نظر مطالعه‌یه آلنور ایسه آیدین ولایتی وقره‌سی ایله قونیه ولایتلرینك برر قسمنی شاملدر •

سالف‌الذکر برونده بدا ایله جنوبه طوغری امتداد ایدن ساحلده (بشیکلر) کورفزی (الك شدتلی جنوب روزکارنده بیله کمیلرك مخاطره‌یه اوغرامقسزین بارینه بیله‌جکلری برمرسادر کورفزك قسم جنوبیسی برطاقم دیك وبیاض رنکلی یارلری حاوی اولوب شمال جهتنده دخی بعض ابنیه خرابه‌لری واردر) بونك ایلروسنده قاز طاغنك غربه طوغری امتدادندن حاصل اولان بابابرونی ومذکور برونده اعتباراً شرقه طوغری ممتد اولان ادرمید کورفزی ومنتهاسنده کائن ادرمید قصبه‌سی وغربی جنوبی ساحلنده نفوس موجوده‌سی خرستیان اولان . ایوالق . قصبه‌سی وبونك جنوبنده دیکیلی موقعی وکوچك لیمانلر ایله جهت شمالیسی ساحلنده چاندارلی قصبه‌سنی حاوی اولان چاندارلی کورفزی وباقر چایی منصبی ایله کدوس نهری فمی آسیای عثمانینك اطه‌لر دکزنده فوق‌العاده تجارتکاه اولان ازمیر کورفز ولیمانی کائندر

ازمیر کورفزندنصکره (قلازومن) شبه جزیره‌سی وبونك جهت جنوبیسنده کوچك مندرس نهری منصبی وقوش اطه قصبه‌سی وبیوك مندرس نهری منصبی بولنور .

مندرس نهری فمنك جنوبنده کائن . موندیری . برونندن اعتباراً حدود . عاصم . کورفزی ساحلندن عبارت اولوب کورفزك شرق نهایتنده میلاس قضاسی اسکله‌سی اولان (کولك) قریهٔ مشهوره‌سیله برده اسکله‌سی واردر کورفز کوکرجینلك لیمانیله قازیقلی لیمانلرینی تشکیل ایدر .

عاصم کورفزینك جنوب ساحلی . بودروم . شبه جزیره‌سنی محاط اولوب شبه جزیره‌نك شمال وغرب ساحلنده پاشا لیمانیله کومشلو لیمانلری واردر .

جزیرهٔ مذکوره‌نك جنوب جهتی . استانکوی . کورفزیله محاط وکورفزك جنوب جهتنده دخی (۳۵ میل بحری طولنده) (دورید) نام دیکر کرپیو شبه جزیره‌سی واقع اولوب جزیره‌نك اتکلری دیك ومرتفع طاغلری حاوی وجهت غربیسی نهایتی صعب‌المرور ۱۰۰ الی ۳۰۰ قدم ارتفاعنده عمودی قیالقدن عبارت اولوب اناطولی ساحلندن دکزه طوغری چیقمش واسع براراضی‌یی جامع وساحل جنوبیسنده مرمریس موقع ولیمانی واقعدرکه بوراده آسیای عثمانینك جهت غربیسی حدودینك برقسمنی تشکیل ایدن اطه‌لر دکزی ساحلی ختام بولور .

آسیای عثمانی حدود غربیسنك قسم دیکرینی تشکیل ایدن

بحرسفید ساحلی مرمریس موقعندن . قلعةالعریش . موقعنه قدر ممتد اولوب حدود مذکوره تقسیمات ملکیه‌سنجه نظر مطالعه‌یه آلنور ایسه آیدین ولایتنك منتشا سنجاغیله قونیه . آطنه . حلب . بیروت ولایتلرینك برر قسمنی حاویدر .

سالف‌الذکر موقعدن اعتباراً شرقه طوغری امتداد ایدن ساحلده واسع ومحفوظ . کراسته . پلاموود اخراجیله مشهور اولان قره اغاج . اکینجك . مکری لیمانلری واقع اولوب مکریدن اعتباراً انطالیه قصبه‌سنه قدر ساحل غیر منتظم اولوب شایان اهمیت اولمیان برقاچ برون وقویلری حاویدر انطالیه‌نك ایلروسنده آق‌صو وبونك ایلروسنده کوك صو منصبلری . جیحان . و . سیحان . نهرلری فمی واسکندرون کورفزی واقعدر .

اسکندرون کورفزی قره‌طاش ورأس‌الخنزیر برونلرندن بدأ ایله داخله طوغری زیاده برکیرنتی پیدا ایلدیکندن وضعیت طبیعیه‌سی اقتضاسی جنوب وغرب روزکارلرندن امین اولمدیغندن عادتا آچیق بردکز حالنده‌در .

اسکندرون کورفزندن اعتباراً ساحل جنوبه ممتد اولوب لازقیه . طرابلس شام بیروت عکا . یافه . غزه وقلعةالعریش موقعلری واقعدرکه مذکور قلعةالعریشده اسیای عثمانینك حدود غربیسی نهایت بولور . جزیرةالعرب ایله اولان حدود جنوبیسیدخی بصره موقعنه قدر چولدن عبارتدر .

اسیای عثمانی سلسلهٔ جبالی

طاغلر . یایلالر . اووالر – خط فاصل

میاه – ورسانلر

(٦٥) اسیای عثمانی جبالی بایزید شهری شرقنده ودولت علیه ایله روسیه دولتی حدودی اوزرنده واقع (ارارات) نام‌دیکر (ماسیس) طاغنده مجتمع اولورلر جبل مذکور ۲۵۰۰ یکی‌آرشون ارتفاعنده اولوب عندالنصارا نوح علیه‌السلام سفینه‌سنك انده طوردیغی‌اعتقاد اولنور اشبو عرارات عقدهٔ جبالندن‌باشلیجه اوچ بیوك قول ایریلور بونلرده کورد یاخود ایران سلسله‌سی ایکنجیسی تاوروس سلسله‌سی اوچنجیسی انتی تاوروس سلسله‌سی‌در .

کورد یاخود ایران سلسلهٔ جبالی عرارات مجمعندن بدأ ایله غرب شمالیدن جنوب شرقی‌یه طوغری ممتد اولوب اکثر محللری دولت علیه ایله ایران دولتی بیننده حدود طبیعیه‌یی تشکیل ایتمشدر بوقوللك اك مشهور طاغی بوستان دیارنده واقع وقرآن کریمده حضرت نوح سفینه‌سنك موقفی اولدیغی بیان بیوریلان (جودی) طاغیدر سلسلهٔ مذکوره‌یه متعلق دیکر باشلیجه یایلالر بغداد ولایتی داخلنده واقع قره‌طاغ ازمیرطاغ قندیل‌طاغ و وان ولایتی جنوبنده کائن (بهدنان) (حکاری) (الباغ) (اسبوراغان) دیاریدر .

انتی‌تاوروس — انتی تاوروس سلسله‌سی عرارات مجمع

جبالندن بدأ ايله شمال غربی‌یه طوغری ممتد اولدقدنصکره غربه طوغری میل ایدر ویکدیکرینـه موازی اوله‌رق اوچ سلسله ایله اناطولینك شمال طرفلرنی یعنی قره‌دکز ساحلنده شرقدن غربه طوغری ممتد اولدقدنصکره بوغاز ایچی مرمره دکزی وچناق‌قلعه بوغازنده نهایت بولور بوسلسله‌یی تشکیـل ایدن باشلیجه سرعلر شاهیول طاغ کوسه طاغ صوغانلی طاغ کیرجلی طاغ ارضرومك شرقنده روسیه حدودی اوزرنده‌در بالخار طاغ لازستانده چال طاغ ماصون طاغ (طرابزون) ولایتنده قره‌بل یغمور طاغ کوسه طاغ طاوشان طاغ (بوایکیسنك اره‌سنده کائن اراضی یه صولی اووه تعبیر اولنور) چاملوبل دوه‌جی طاغ (بونلرك اره‌سنده‌کائن اراضینك برقسمنه آرتق اووه قسم دیکرینه قازاووه تسمیه اولنور) اقلی‌طاغ سیواس‌ده قوش طاغ اسکلیب شمالنده اق‌طاغ چیجك طاغ الما طاغ ارجبش‌طاغ (انقره) ده الاطاغ بولینك جنوبنده کوك طاغ صمانلی طاغ (قوجه‌ایلی) ده قاطر طاغ بروسه شهرینك شمالنده کشیش طاغ بروسه‌نك جنوبنده‌در بو طاغك قابلوجه‌لری مشهوردر دومانجی طاغ اق طاغ مراد طاغ کوتاهیه سنجاغنده دمیرجی طاغ ترحاله طاغ کولکن طاغ قره‌سی‌ده قپو طاغ اردك شبه جزیره‌سنده الاطاغ اسم عتیقی (ایدا) بیغا سنجاغنده‌در •

تاوروس — تاوروس سلسله‌سی عرارات مجمع جبالنك جهت شرقیسندن انفصال ایله شمال شرقیدن غرب جنوبی‌یه طوغری کیتدکدنصکره اسکنده‌رون کورفزی قربنده شرقدن غربه طوغری

بحر سفید ساحلنده وانتی تاوروس سلسله‌سنه موازی اوله‌رق اناطولنك جنوبنده ممتد اولور واطه‌لر دکزی ساحلنده نهایت بولور اشبو تاوروس سلسله‌سنك باشلو طاغلری الاطاغ صبان طاغ بنکلول طاغ قوش طاغ ارضرومك جنوبنده مشر طاغ دوشیك طاغ دیار بکر ولایتنده خنزیر طاغ بین بوغا طاغ قانلی طاغ باقر طاغ کاور طاغ دوردن طاغ اطنه ولایتنده الاطاغ بلغار طاغ اطنه ایله قونیه ولایتلری اره‌سنده امیر طاغ سلطان طاغ قونیه‌نك غربنده بوز طاغ جمعه طاغ بابا طاغ ایدین ولایتنده‌در .

اناطولی یایلاسی — شمالده انتی تاوروس وجنوبده تاوروس وشرق وغربده ینه مذکور ایکی سلسله‌نك فرعلری ایله محاط ومحصور اولان اناطولی وسطی قطعه‌سی مرتفع بر یایلادن عبارت اولوب مذکور یایلانك خاکی ولقانلی واکثر محللری قوراق ومزروعاتدن خالی وطوزلی کوللرله مستوردر اشبو یایلانك وسطنده هیچ بر سلسله‌یه مربوط اولمیان تك طاغلر موجود اولوب احجارنده بولنان معادندن وقتیله بو طاغلرك ینار طاغلر اولدیغی اکلاشیلیور بونلرده قیصریه‌نك جنوبنده واقع وسطح بحردن ٤٠٠٠ یکی ارشون قدر مرتفع اولان ارجیاش طاغی وقونیه ولایتی داخلنده اق سرای شهرینك جنوبنده کائن (حسن طاغ) وینه اقسرای شمالنده واقع قوجه طاغ وطوز کولی شمالده بولنان پاشا طاغ وقره‌جه طاغدر .

تاوروس سلسله‌سنك برفرعی اقچه طاغ كوزل طاغ وجبل طولوس نامیله اسكندرون كورفزینك ساحل شرقیسنده ممتد اولوب مذكور كورفزك مبدئی اولان رأس الخنزیر بروننده منتهی اولور بو محلده لبنان جبالی اقچه كوزل وطلوز طاغلری واسطه‌سیله تاوروس سلسله‌سنه متصل اولور ٠

لبنان — لبنان سلسله‌سی رأس الخنزیرك براز جنوبنده واقع عاصی نهرینك اغزندن بدأ ایله بری شرقی ودیكری غربی اوله‌رق یكدیكرینه موازی ایكی سلسله ایله شمالدن جنوبه طوغری ممتد اولور بو ایكی سلسله‌دن غربی لبنان سلسله‌سی طورسینا طاغنی تشكیل ایتمك اوزره سینا شبه جزیره‌سنك منتهای جنوبیسنده نهایت بولور شرقی لبنان ایسه سوریه‌دن چیقنجه ضعیف والچق قوللر ایله عربستانك تهامه قطعه‌سنه دخول ایدر غربی لبنان سلسله‌سنك شامل اولدیغی طاغلرك باشلیجه‌لری جبل اقرع عاصی اغزنده جبل عكار طرابلس شرقنده جبل مخمل جبل سنین جبل لبنان بیروتك شرقنده جبل كرمل ١٥٠ یكی ارشون ارتفاعنده‌در جبل جلبوع بنی اسرائیلك برنجی پادشاهی بولنمش اولان (طالوت) ك وفاتیله مشهوردر شرقی لبنان سلسله‌سنك حاوی اولدیغی طاغلرك باشلیجه‌سی جبل الشیخ شام شریفك غربنده‌در جبل اللجا جبال حوران شام شریف جنوبنده‌در ٠

(جبل جیلاد) صلت بلده‌سی شمالنده جبل عجلون جبل بلقادر بو طاغلك تهامه‌یه ممتد اولان قولی جبل الشخافه‌در ٠

العارض طاغلری — العارض سلسله‌سی جزیرةالعربك جهت غربیسنده شمالدن جنوبه طوغری بحر احمر سواحلنده ممتد اولوب بودخی تهامه قطعه‌سنده لبنان سلسله‌سنه متصلدر بوطاغلردن شمالدن بری نجد دیارینه طوغری یعنی شرقه مائل شمر جبالی ودیکری غربه یعنی سینا شبه جزیره‌سنه مائل طورسینا طاغلری نامنده ایکی قول ایریلور وسطده‌کی عارض قولی حجازك اورته‌سندن مرور ایله جبل قرا جبل عرفات وجبل النوری تشکیل ایتدکدن صکره باب المندب بوغازنده نهایت بولان یمن طاغلرینه متصل اولور العارض طاغلرینك اکثر محللری قوراق وطاشلق اولوب اشجار ونباتات ومنابع جسیمه‌دن عاریدر یمن طاغلری ایسه اکثر محلده الپ طاغلری کبی صیق ویوکسك اولوب مرور ایتدکلری اراضی دخی عربستانك اسویچره‌سی عد اولنه بیلور ٭

(٦٦) خط فاصل میاه — بوندن اولکی ماده‌ده ذکر اولنان جبال متسلسله‌نك خط فاصل میاهلری آسیای عثمانی‌یی باشلیجه بش ورسانه تقسیم ایتمشلردر ٭

آرارات مجمع جبالندن آیریلان وآسیای عثمانینك قره‌دکز ساحلنه موازی اوله‌رق غربه طوغری امتداد ایدن آنتی تاوروس سلسلهٔ جبال شعباتنك خط فاصل میاهی شمالاً قره‌دکز ومرمره دکزی ورسانلرنده جاری انهارك حوضه‌لرینی یکدیکرندن تفریق ایتدیکی کبی تاوروس سلسلهٔ کبیرینك خط فاصل میاهیدخی شمالا قره‌دکز مرمره دکزی ورسانلرینی غرباً اطه‌لر دکزی ورسانی

جنوباً بحر سفيد وبحر محيط هندی ورسانلرینی یکدیکرندن تفریق ایدر .
شعباتندن اولان بوزطاغ خط فاصل میاهی اطه‌لر دکزینه جاری کدوس چایله کوچك مندرس چایلری حوضه‌لرینی وشعبات سائره‌سی خط فاصل میاهی دخی موجود انهارك حوضه‌لرینی (حوضهٔ انهارده تعریف اولنه‌جقدر) تفریق ایدر .

بصره کورفزی ورسانده بولنان قره‌جه وسنجار طاغلری خط فاصل میاهی دجله نهریله فرات نهرلری حوضه‌لرینی تفریق ایدر .
بیروت وسوریه ولایتلری داخلنده اولوب بحر سفید ساحلنه موازی اوله‌رق امتداد ایدن جبل النصاریه . جبل لبنان . جبل شرقیه جبل حارون تسمیه اولنان طاغلر دخی ولایت مذکوره اراضیسنی شرقی غربی نامنده ایکی ورسانه تفریق ایدر .

آسیای عثمانینك خط فاصل میاهلر واسطه‌سیله منقسم بولندیغی ورسانلر بحر سیاه . مرمره . اطه‌لر . بحر سفید . بصره کورفزی ورسانلرندن عبارت اولوب بونلرك داخلنده کائن ولایات شاهانه متعاقبی ماده‌ده صره‌سیله ذکر اولنمشدر .

تقسیمات ملکیه

آسیای عثمانینك ولایاته تقسیمی

(٦٧) ولایات شاهانه — آسیای عثمانی تقسیمات ملکیه‌سنه نظراً (اطه‌لر دکزنده کائن جزایر بحر سفید ولایتی داخل اولدیغی

حالده) ٢٣ ولايت ايله مستقلاً اداره اولنمقده بولنان اوچ متصرفلقدن عبارت اولمق اوزره يكرمى يدى دائره يه تقسيم اولنمشدر بونلرده خداوندكار . قره سى . قسطمونى . طربزون . سيواس . ارضروم آيدين . قونيه . انقره . آطنه . ديار بكر . معمورة العزيز . درسم بتليس . وان . حكارى . حلب . سوريه . بيروت . بغداد . موصل بصره . ولايتلريله . زور . جبل لبنان . قدس شريف متصرفلقى وسيسام بكلكيدر .

﴿ ورسانلرك ولاياته تقسيمى ﴾

(٦٨) آسياى عثمانينك منقسم بولنديغى قره دكز . مرمره دكزى . اطه لر دكزى . بحرسفيد بصره كورفزى ورسانلرينك هر برى جسامتلرينه نظراً بر ويابرقاچ ولاياته تقسيم اولنمشدر .

آنلردن قره دكز ورسانى طربزون . سيواس . انقره . قسطمونى خداوندكار استانبول ولايتلرينه (بوصوك ايكى ولايتك بررقسمى مرمره دكزى ورسانندهدر) مرمره دكزى ورسانى دخى استانبول خداوندكار (بونلرك بررقسمى قره دكز ورسانده) قره سى ولايتلرينه اطه لر دكزى ورسانى ايسه ايدين ولايتى وقره سى ايله قونيه ولايتلرينه (بوصوك ولايتك برقسمى بحرسفيد ورسانده) بحرسفيد ورسانه كلنجه بوده آطنه . حلب . سوريه . بيروت ولايتلرينه بصره كورفزى ورسانى دخى ارضروم . وان . بتليس . حكارى موصل ديار بكر . معمورة العزيز . حلب . بغداد . بصره ولايتلرينه تقسيم اولنمشلردر .

« قره دكز ورساننده بولنان ولايات »

« طربزون ولايتى »

(٦٨) حدود — طربزون ولايتى شمالاً بحرسياه شرقاً روسيه دولتى اداره‌سنده بولنان كرجستان جنوباً ارضروم . سيواس وغرباً قسطمونى ولايتيله محدوددر •

ولايت مذكوره طربزون . جانيك . لازستان . كموشخانه سنجاقلرينه تقسيم اولنمشدر •

« طربزون سنجاغى »

طربزون . كره‌سون . اردو . اوف . سورمنه . تيره بولى . وقف كبير . كوره‌له . (الكو) قضالريله ١٨ ناحيه‌يى جامعدر •

مركز ولايت اولان طربزون برقاچ صولرك برلشمسيله دكرمن‌دره اسمنى آلان صويك بحره منصب اولديغى محلده قره‌دكزك ساحل جنوبيسنده واستانبولك جهت شرقيسنده ٨٩٠ ميل بعد مسافه‌ده برقلعه ايله بعض اثار عتيقه‌يى حاوى غايت جسيم برشهردر ايران واستانبول ايله تجارتى پك ايشلك اولوب (٨٦٦) تاريخنده (سلطان محمد خان ثانى) حضرتلرى طرفندن ضبط ايدلمشدر •

داخل شهرده مؤسسات اسلاميه‌دن متعدد ومنتظم ابنيه مكاتب عسكريه وباقر دوكم خانه‌لرى موجوددر •

کره‌سون قضاسی — مرکز قضا مرکز ولایت اولان طربزونك جهت غربیسنده وساحل بحرسیاهده کائن تجارتکاه برلیمانی حاوی وقیالق برمحل اوزرینه بنا اولنمش اولان کره‌سون قصبه‌سیدر ٭

اردو قضاسی — مرکز قضا طربزونك جهت غربیسنده وونا برونك شرقی جنوبیسنده کندی لیمانیله برابر یارم ساعت مسافه‌ده دیکر برمحافظه‌لی لیمانی حاوی وساحل بحرده واقع اردو قصبه‌سیدرکه آسیای عثمانی داخلنه ممتد اولان وقسم اعظمی صورت منتظمه‌ده شوسه اوله‌رق انشا ایدیلان بغداد جاده‌سنك مبدئی بولندیغندن قصبه اولدیغی حالده نسبتاً کسب اهمیت ایلمشدر ٭

اوف قضاسی — مرکز قضا طربزونك شرقنده وهمنامی اولان دره منصبنده وساحل بحرده کائن اوف قصبه‌سیدر ٭

سورمنه قضاسی — مرکز قضا همنامی اولان دره کنارنده طربزونك شرقنده وساحل بحرده کائن سورمنه قصبه‌سیدر ٭

تیره‌بولی قصبه‌سی — مرکز قضا طربزونك غربیسنده وساحل بحرده کائن اوفق برلیمانی حاوی اولان تیره بولی قصبه‌سیدر ٭

﴿ جانیك سنجاغی ﴾

صامسون . چهارشنبه . بافره . فاتسه . اونیه . ترمه قضالریله اوچ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

صامسون قضاسی — مرکزلوا یشیل وقزیل ایرمق نهرلری قملرینك اره‌سنده وطربزونك جهت غربیسنده ساحل بحرسیاهده محفوظ برلیمانی حاوی وسیواس ولایتنك باشلیجه اسکله‌لرندن اولان صامسون قصبه‌سیدر .

چهارشنبه قضاسی — مرکز قضا طربزونك غربنده منبت ومحصولدار اولان بر اووه داخلنده ویشیل ایرمق نهری ساحلنده کائن چهارشنبه قصبه‌سیدر .

بافره قضاسی — مرکز قضا محصولدار اولان اراضی داخلنده قزیل ایرمق نهری ساحلنده توتون اخراجیله کسب شهرت ایلیان بافره قصبه‌سیدر .

فاتسه قضاسی — مرکز قضا قره‌دکز ساحلند همنامی اولان دره کنارنده کوچك برلیمانی حاوی اولان فاتسه قصبه‌سیدر .

اونیه قضاسی — مرکز قضا ساحل بحرده کائن اوفق برلیمانه مالك اولان اونیه قصبه‌سیدرکه بوراده تجار سفاینه مخصوص خلاط اعمال اولنور .

ترمه قضاسی — مرکز قضا همنامی اولان دره ساحلنده ساحله برساعت مسافه‌ده دوز براراضیده کائن . ترمه . قصبه‌سی اولوب داخل قضاده اورمانلرك كثرتی مناسبتیله نفس قصبه‌ده کستانه وکولکن اغاجلرندن تکنه طباق وقاشیقلر اعمال اولنغله کلیتله درسعادت ومحال سائره‌یه نقل اولنور .

شو بیان اولنان جانیك سنجاغی آسیای عثمانینك اك زنكين سنجاقلرندن اولوب حاوی اراضی تارأسلرینه‌قدر مزروع ارتفاعلری آز صره‌واری تپه‌لردن عبارتدر .

﴿ لازستان سنجاغی ﴾

اتنه . خوبه . ریزه . قضالریله بش ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

ریزه قضاسی — مرکزلوا طربزونك جهت شرقیسنده وبحرسیاه ساحلنده كائن ریزه قصبه‌سیدر . قصبه . بیراغوس برونك تشکیل ایتدیکی برکورفز ساحلنده اولدقجه منتظم ابنیه ایله سائر مؤسسات اسلامیه‌یی جامعدر .

خوبه قضاسی — مرکز قضا طربزونك جهت شرقیسنده وساحل بحرسیاهده روسیه حدودینه قریب بر موقعده اولدقجه معمور همنامی اولان دره کنارنده کائن خوبه قصبه‌سیدر .

اتنه قضاسی — لازستان سنجاغنك جهت شمالیسنده

فوق‌العاده محصولدار اولان اراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضا دخی بحرسیاه ساحلنده کائن اتنه قصبه‌سیدر .

﴿ کموشخانه سنجاغی ﴾

کموشخانه . طرول قضالریله اوچ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

کموشخانه قضاسی — مرکز لوا طربزون شهرینک جهت جنوبیسنده دکرمن دره‌سنه منصب اولان ماچقه صوبی ساحلنده واقع کموشخانه قصبه‌سی اولوب جوارنده بولنان قورشون باقرکموش معدنلریله کسب شهرت ایلمشدر .

لوانک حاوی اولدیغی اراضی اکثریتله طاغلق اولدیغندن محصولات جهتیله برنجی درجه‌یی حائز دکل ایسه‌ده ذکر اولنان معدنلرک کثرتی سایه‌سنده کسب شهرت ایلمشدر .

﴿ سیواس ولایتی ﴾

(٦٩) حدود — سیواس ولایتی شمالاً طربزون . شرقاً ارضروم . معمورة‌العزیز . جنوباً معمورة‌العزیز . حلب غرباً انقره وقسطمونی ولایتلریله محدوددر .

ولایت مذکوره سیواس . اماسیه . توقاد . قره‌حصارشرقی نامنده درت سنجاق ویکرمی‌التی قضا ایله ایکیوزقرق نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر

{ سیواس سنجاغی }

سیواس سنجاغی — سیواس . عزیزیه . قوچکیری . دیوریك حافیك . کرون . دارنده . تنوس . یلدز ایلی . نامليله طقوز قضایی و ١٤ ناحیه‌یی شاملدر .

ولایتك حاوی اولدیغی اراضی عمومیتله منبت ومحصولدار وادیلر ایله یایلالری وزنکین اورمانلری حاوی اولدیغی کبی اکثری محللرنده دخی معدنلر موجوددر .

سیواس قضاسی — مرکز ولایت درسعادتك ٧٦٠ میل مسافه‌سنده قزیل ایرمق نهرینك صاغنه منصب اولان حالص صوبی ساحلنده منبت ومحصولدار بر اووه‌نك وسطنده اسکی برسور ایله محاط بوابج قلعه‌یی حاوی آسیای عثمانینك مواقع مشهوره‌سندن اولان . سیواس . شهریدر . داخل شهرده پك چوق ابنیهٔ عالیه موجود اولدیغی کبی خانه واسواقی اولدقجه منتظم وبحرسیاه ساحلنده کائن مشهور لیمانلره منتظم شوسه یوللریله مربوط اولوب تجارتی مطلوب درجه‌ده دکل ایسه‌ده زنکین باقر معدنلری واردر .

عزیزیه قضاسی — ولایتك جنوبنده بین بوغا طاغنك طرف غربیسنده ظمانتی چاینك قسم سفلاسنی تشکیل ایدن واکثری محلی منبت ومحصولدار اراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضا طاغك اتکارنده وظمانتی چاینی تشکیل ایدن دره کنارنده کائن عزیزیه قصبه‌سیدر .

قوچكيرى قضاسى — كوزل مرعالرى محصولدار اووالرى حاوى ايسه‌ده بعض محللرى طاشلق اولديغندن بورالرده زراعتدن مطلوب درجه استفاده اولنمامقده‌در مركز قضا مفرح برمحلده كائن قوچكيرى قصبه‌سيدر .

ديوريك قضاسى — مركز قضا فرات نهرى توابعندن چالتا صويى كنارنده . اروم بات . طاغنك شمال اتكنده‌كائن متعدد ابنيۀ منتظمه‌يى جامع وسيواسك شرقئ جنوبيسنده اولان ديوريك قصبه‌سيدر بوراده تيمور ومقناطيس طبيعى معدنلرى واردر .

حافيك قضاسى — مركز قضاقزيل ايرمق نهرينه ملاقى اولان صويك تشكيل ايتديكى زاويه داخلنده وسيواسك شرقئ شماليسنده كائن قوچحصار قصبه‌سيدر .

كرون ودارنده قضالرى — بين بوغا طاغنك جهت شرقيسنده‌كائن اوزون يايلا تعبير اولنان اراضينك جهت علياسندن عبارت اولوب مركز قضالريدخى فرات نهرى توابعى جوارنده هرنوع ابنيه‌يى جامع اولان كرون . دارنده . قصبه‌لريدر .

تنوس ويلدز ايلى قصبه‌لرى — مركز قضا همنامى اولان طاغلرك مهم نقطه‌لرنده وبو اسمده اولان دره‌لر جوارنده واقع تنوس ويلدز قصبه‌لريدر .

اماسیه سنجاغی

اماسیه . مرزیفون . کموش حاجی کوی . عثمانجق . وزیر کوپری . حوضه . لادیق . مجیداوزی قضالریله ٥٠ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

اماسیه قضاسی — مرکزلوا سیواسك غربیٔ شمالیسنده جانیك تپه‌لرندن فرهاد طاغی اتکنده ایکی طرفی مرتفع قیالر ایله محاط وادیده خراب برقلعه‌یی وقیالر ایچنده اویولمش مغاره‌لری و کوپری‌یی حاوی یشیل ایرمق کنارنده کائن شایان تماشا اولان اماسیه قصبه‌سیدر .

داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن پك چوق ابنیهٔ منتظمه ایله زیارتکاه انام اولان (مولانا . شروانی . قدس سره السامی حضرتلرینك تربهٔ شریفلریله) برچوق آثار عتیقه واطرافی باغ وبغچه‌لر ایله محاط اولوب مشهور جغرافیا مؤلفی (استرابون) ك محل ولادتیدر اهالیٔ قصبه ایام خریفده باغ وبغچه‌لرنده کائن صیفیه‌لرنده اقامت ایدرلر .

مرزیفون قضاسی — مرکز قضا سیواسك غربیٔ شمالیسنده صولو اووه داخلنده اولدقجه منتظم برقصبه اولوب زنکین باقر معدنلرینی حاویدر .

کموش حاجی کوی قضاسی — مرکز قضا اماسیه‌نك غربیٔ شمالیسنده کموش معدنلرینی حاوی طاغلر ایله محاط برمحلده کائن کموش معدن قصبه‌سیدر .

عثمانجق قضاسی — مرکز قضا اماسیه‌نك غربیٔ شمالیسنده قزیل ایرمق نهری ساحلنده متعدد ابنیه و برکارکیر کوپری‌یی حاوی مواقع مهمه‌دن اولان هواسی معتدل عثمانجق قصبه‌سیدر ٠

وزیرکوپری ایله حوضه لادق قضالری آق وقره طاغلر ایله کمر طاغلری وقزیل ایرمق نهرینك صاغ جهتنده واقع منبت ومحصولدار واکثری محللری کوچك دره‌لر ایله سقی وارووا اولنان اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضالر دخی اماسیه‌نك جهت شمالیسنده کائن همنامی اولان قصبه‌لردر ٠

مجیداوزی قضاسی — قره‌طاغ ایله قیزلر طاغی ارەسنده کائن وهمنامی اولان صویك حوضهٔ سفلاسندن عبارت محصولدار براراضی‌یی حاوی اولوب مرکزقضادخی قره‌طاغك شمالنده ومجید اوزی صویی کنارنده‌در ٠

﴿ توقاد سنجاغی ﴾

توقاد ٠ ذیله ٠ نیکسار ٠ اربعه ٠ قضالریله ٤٥ نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر ٠

توقاد قضاسی — مرکز لوا سیواسك جهت شمالیسنده آق طاغ ایله چاملو بل سلسله‌سنك تشکیل ایتدیکی وادینك نهایتنده وآق صویك قزیل ایرمق نهرینه ملاقی اولدیغی محلده جهات اربعه‌سی طاغلر ایله محاط اولان ٠ توقاد ٠ قصبه‌سیدر ٠

قصبه‌یی محاط اولان طاغلردن بری همان یکپاره اولوب زروه‌سنده آثار عتیقه‌دن معدود برقلعه واردر قصبه‌نك جنوبنده باقرکلیچه‌لرینك ازابه‌سنه مخصوص بر قالخانهٔ عامره و درون قصبه‌ده اوتوزی متجاوز باقر کارخانه‌لری اولوب بونلرده غایت نفیس باقر طاقملری اعمال اولنور .

داخل قصبه‌ده جریان ایدن آق صو ایله دیکر صولرك لذت وطعمی و کرك بوستانلرك اروا واسقاسی خصوصنده چوق فائده‌لری کورلمکده‌در قصبه ١٢٤٤ تاریخنده وقوعبولان حرکت ارضدن اکثری محللی خراب اولمش ایسه‌ده ینه کیت کیده معموریت قدیمه‌سنی بولمقده‌در .

ذیله قضاسی — مرکز قضا سیواسك غربیٔ شمالیسنده دوه‌جی طاغنك بربونی اوزرنده مواقع مهمه‌دن اولان ذیله قصبه‌سیدر .

نیکسار قضاسی — مرکز قضا سیواسك شمالنده کلکیته جاری بردره کنارنده ویوکسك برمحلنده اسکی برقلعه‌یی حاوی اولان نیکسار قصبه‌سیدر .

اربعه قضاسی — برقسمی کلکیت ایرمغنك طرفین ساحلی قسم دیکری طاش اووه تعبیر اولنان منبت ومحصولدار اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا کلکیت چایی ساحلنده کائن صونیسا قریه‌سیدر .

قره حصار سنجاغی

قره حصار . حمیدیه . قویلحصار . صوشهری . الوجره قضالریله ۳۳ نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

قره حصار قضاسی — مرکز لوا سیواسك شرقیٔ شمالیسنده کلکیت ایرمغنه جاری اووه صویی خط فاصل میاهی اوزرنده کوزل بر محلده اشجار مثمره ایله طولو بغچه‌لری وشاب معدنلرینی حاوی طاغلری محتوی اولان ویوك وافیون تجارتیله کسب شهرت ایدن قره حصار شرقی قصبه‌سیدر .

حمیدیه قضاسی — میلان صویی منبعی جوارنده برطاغ اتکنده واقع .حمیدیه. قصبه‌سی همنامی اولان قضانك مرکزی اولوب جوار اراضیسی کاملاً محصولدار وقصبه دخی اولدقجه منتظم اولوب داخلنده مؤسسات خیریه‌دن متعدد ابنیه وسائره موجوددر .

قویلحصار قضاسی — مرکز قضا کلکیت ایرمغنه منصب اولان دره‌نك تشکیل ایتدیکی بر زاویه داخلنده کائن قویلحصار قصبه‌سیدر .

صوشهری والوجره قضالری — بوقضالر مرکز لوانك جهت شرقیسنده کلکیت ایرمغینك طرفین ساحلنده منبت ومحصولدار اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضالری دخی همنامی اولان قصبه‌لردر .

انقره ولایتی

(۷۱) حدود — شمالاً قسطمونی شرقاً سیواس واطنه جنوباً

قونیه وغرباً دخی خداوندکار ولایتلریله محاط ومحدوددر .

ولایت مذکوره اراضیسی منبت ومحصولدار ایسه‌ده موجود بولنان اورمانلر ولایات سائره‌یه نظراً جزئی وخصوصیله (حایمانه) تعبیر اولنان محلده هیچ اغاج یوقدر .

انقره ولایتی تقسیمات ملکیه‌یه نظراً انقره . قیرشهری . یوزغاد قیصریه . سنجاقلرینه افراز اولنمشدر .

﴿ انقره سنجاغی ﴾

انقره . بکبازار . نعللی‌خان . سفریحصار . زیر . بالا . حیمانه جبق‌اباد . یبان آباد . میحالججیق قضالریله ۱۷ نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر

انقره قضاسی — مرکز ولایتدن عبارتدرکه درسعادتک جهت شرقیسنده سطح بحردن ۱۰۰۰ ذراع ارتفاعنده بر طاقم کوچك تپه‌لری حاوی بر اووه‌نك وسطنده وجوانب ثلثه‌سی باغلر ایله محاط اولان انقره (انکوری) شهریدر .

شهرك اطرافی برسور ایله محاط ایدوکی اثاریله مثبت اولدیغی مثللو شهره یکرمی دقیقه مسافه‌ده بر برینه متصل ایکی قشله موجود وداخل شهرده دخی اثار عتیقه‌دن پك چوق شیلر بولندیغی کبی برده قلعه‌واردر . شهر مذکور داخل وخارجندن جریان ایدن صولر ایله کسب لطافت ایتدیکی کبی سوقاقلری واسع ومنتظم هواسی

دخی صاغلمدر جهات ثلثه‌سنی محاط اولان باغلر ایسه ایام صیفده اهالینك تنزه‌کاهیدر . (١)

بکپازار قضاسی — مرکز قضا انقره‌نك غربیٔ شمالیسنده کیرمیر چایی ساحلنده ماجون طاغی اتکنده برچوق باغ وبوستانلری حاوی اولان بکپازار قصبه‌سیدر .

بوندن مقدم وقوعبولان برحریق قصبه‌نك قسم اعظمنی احراق ایتمش ایسه‌ده کوندن کونه صورت منتظمه‌ده اوله‌رق اثار معموریتی تزیید ایتمکده‌در .

داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن متعدد ابنیه وعسکری قشله‌سیله دبوی موجوددر قصبه مختلف استقامتلردن کلان یوللرك نقطهٔ التصاقنده بولندیغندن تجارتجه اهمیتی حائزدر .

نعللی خان قضاسی — مرکز قضا انقره‌نك غربیٔ شمالیسنده برطاغ اتکنده همنامی اولان صوکنارنده واقع نعللی خان قصبه‌سیدر .

سفرحصار قضاسی — مرکز قضا انقره‌نك غربیٔ شمالیسنده سقاریه نهریله بوکاجاری بورساق چایی خط فاصل میاهی اوزرنده منبت محصولدار طاغك اوکنده پك چوق اثار عتیقه‌یی حاوی

---

(١) انقره شهری نهایت اخیلر حکومتی یدینه کچمش و ٧٦٢ سنهٔ هجریه‌سنده خداوندکار سلطان مرادخان اول حضرتلرینه دخی اظهار مخالفت ایلمشلر ایسه‌ده شجاعت غضنفرانه‌لری نزه‌سیله تاریخ مذکورده اعادهٔ لازمهٔ اطاعت ومفتاح مملکتی عتبهٔ علیای خلافت عظمایه تسلیم ایله غازیٔ مشارالیه حضرتلرینه عرض انقیاد وعبودیت ایلمشلردر .

ومختلف استقامتلره کیدن یوللرك نقطهٔ تلاقیسنده شایان اهمیت اولان سفریحصار . قصبه‌سیدر .

زیر وبالا قضالری — انقره‌نك غربیٔ جنوبیسنده منبت ومحصولدار اراضی‌یی وزنکین اورمانلری حاوی اولوب مرکز قضالر دخی همنامی اولان قصبه‌لردر .

حیمانه قضاسی — اکثری محلی اووا و یایلادن عبارت بولندیغندن موسم صیفده جوارنده بولنان اهالی حیواناتلرینی مذکور یایلایه کتورمکه مجبور بولندقلرندن یازین پك چوق اهالی بولنور ایسه‌ده ایام شتاده بارینه‌بیلمك مشکلدر مرکز قضا انقره‌نك غربیٔ جنوبیسنده یایلاده کائن حیمانتین قصبه‌سیدر .

جبیق آبادقضاسی — مرکز قضا انقره‌نك شرقیٔ شمالیسنده وهمنامی اولان چایك کنارنده اووه‌یه ناظر بولنان جبیق آباد قصبه‌سیدر .

میحالیجیق قضاسی — پورساق چاییله سقاریه نهری ارەسندەکائن اولدقجه محصولدار عارضه‌لی براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا دخی برتپه‌نك اتکنده واقع میحالیجیق قصبه‌سیدر .

﴿ قیرشهر سنجاغی ﴾

قیرشهر . کسکین . مجیدیه قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

قیرشهر قضاسی — سنجاق مرکزی اولوب قزیل ایرمق

نهرینه جاری بر دره قربنده اتکلری باغلقدن عبارت جبال ایله محاط هواسی لطیف خراب برقلعه‌یی حاوی وانقره‌نك شرقیٔ جنوبیسنده ونهر مذکوره اوچ ساعت مسافه‌ده کائن قیرشهر قصبه‌سیدر .

کسکین قضاسی — قزیل ایرمق نهری جوارنده اکثری محلی کموش معدنلرینی حاوی عارضه‌لی بر اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا دخی قیزغین طاغی اتکنده کائن کسکین قصبه‌سیدر .

﴿ یوزغاد سنجاغی ﴾

یوزغاد . چوروم . سنغورلی . بوغازلیان . معدن . قضالریله یدی نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

یوزغاد قضاسی — مرکزلوا اولان یوزغاد انقره‌نك طرف شرقیسنده دلیجه صو قربنده مرتفع برمحلده صورت منتظمه‌ده انشا اولنمش هواسی لطیف وشایان اهمیت برقصبه اولوب اطرافنده بولنان طوغله‌دن معمول خراب برسوری و ایاصوفیه‌یه مشابه برجامع شریفی آثار عتیقه‌دن معدوددر .

قصبه اواخر عصر سابقده (چاپان اوغلی) فامیلیاسندن احمدپاشا طرفندن بنا اولنمش وکسب معموریت ایلمش اولدیغندن آسیای عثمانی داخلنده واقع قصبه‌لره ترجیح اولنور .

چوروم قضاسی — مرکزقضا یوزغادك شمالنده قزیل و یشیل

ایرمق نهرلرینك حوضه‌لرینی تفریق ایدن سلسله اتكلرنده متعدد عسكری قشله‌لرینی وابنیهٔ سائره‌یی جامع اولان چوروم قصبه‌سیدر .

سنغورلی قضاسی — مركز قضا انقره‌نك شرقنده بوداق اوزی تعبیر اولنان دره كنارنده مرتفعجه برموقعده كائن سنغورلی قصبه‌سیدركه بوداق اوزی تعبیر اولنور .

بوغازلیان قضاسی — مركز قضا یوزغادك جنوبنده قوزان اوزی نامنده اولان دره قربنده اطراف اراضیسی طاغلقدن عبارت برمحلده كائن بوغازلیان قصبه‌سیدر . قضانك اكثری محللری اورمانلقدن عبارت اولدیغندن اهالیسی كراسته تجارتیله مشغولدر .

معدن قضاسی — مركز قضا یوزغادك شرقیٔ جنوبیسنده كائن قره مغاره قصبه‌سیدر .

﴿ قیصری سنجاغی ﴾

قیصری . دوه‌لو . انجه‌صو قضالریله ایكی ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

قیصری قضاسی — مركزلوا انقره شهرینك شرقیٔ جنوبیسنده قره دره‌یه منصب اولان (۱۰,۰۰۰ ذراع ارتفاعنده دائما اوزرندن قار اكسیك اولمیان) ارجیش طاغنك شمال اتكلرنده وایكی تپه واسطه‌سیله تشكل ایدن ویارم آی شكلنده اولان بروادیده آثار عتیقه‌دن برسور ایله ایچ قلعه‌یی حاوی وتاریخ هجرتك ۷۹٤ سنه‌سنده

دولت عليهٔ عثمانيه ادارەسنه كچن قيصرى قصبەسيدر داخل قصبەده ابنيهٔ ميريەدن كهرچله اعمالنه مخصوص بر فابريقه ايله ابنيهٔ سائره موجود اولوب يموق وكليم تجارتى اپيجه ترقى ايتمكده اولديغى كبى قزيل ايرمق ايله فرات نهرلرى حوضەلرينى يكديكرينه ربط ايدن جادەلرك اوزرنده بولنديغندن شايان اهميت برقصبەدر •

دوه‌لو قضاسى — مركز قضا قيصرينك جنوبنده همنامى اولان كولك جهت شرقيسنده و برطاغ اتكندەكائن مواقع مهمەدن اولان دوه‌لو قصبەسيدر •

اينجه‌صو قضاسى — مركز قضا قيصرينك جهت غربيسنده همنامى اولان كولك غربئ جنوبيسنده كوله جارى برده كنارنده واوركوب قصبەسنەقدر اولان واديه حاكم بولنان مرتفع برقيانك اتكندەكائن اينجه‌صو قصبەسيدر •

قسطمونى ولايتى

(٧٢) آسياى صغرانك جانب شماليسنده بولنان ولاياتدن اولان قسطمونى ولايتى شمالاً بحرسياه شرقاً طربزون وسيواس جنوباً انقره وخداوندكار ولايتلريله غرباً خداوندكار ولايتنه ملحق قوجه ايلى سنجاغيله محاط ومحدوددر •

ولايت مذكوره قسطمونى . سينوب . بولى . كنغرى . سنجاقلرينه تقسيم اولنمشدر •

﴿ قسطمونی سنجاغی ﴾

قسطمونی . طاش کوپری . طاطای . جیده . اراج . اینه‌بولی . طوسیه . اسکلب . زغفرانبولی . قضالریله ١٥ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

قسطمونی قضاسی — مرکز ولایت بحرسیاه ساحلنده اسکله‌سی اولان اینه‌بولی موقعنه ١٨ ساعت مسافه‌ده کوك ایرمق صوینه ملاقی اولان دره‌نك طرفین ساحلنده مختلف جهتلردن کلان طریقلرك نقطهٔ التصاقنده برتپه اوزرنده کارقدیم برقلعه‌یی حاوی اولان قسطمونی قصبه‌سیدر قصبه‌نك شرق وغرب جهتی طاغلر ایله محاط وشمال طرفی اووه‌دن عبارتدر بوراده غایت مقبول اولان عریانی اریکی بولندیغی کبی الما واشجار مثمرهٔ سائره‌نك دخی اعلاسی واردر .

داخل قصبه‌ده زیارتکاه انام اولان متعدد محللر ایله ابنیهٔ سائره موجود اولوب ایپك و یوکدن معمول پك چوق چارشب پشکیر وسائره نسج اولنور .

طاش کوپری قضاسی — قضا مرکزی اولان طاش کوپری قصبه‌سی قسطمونینك شرقیٔ شمالیسنده طاطای دره‌سی تعبیر اولنان کوك ایرمق ساحلنده برطاغ اتکی نهایتنده اولدقجه دوز برمحلده واقع اولوب اطرافی مذکور صوایله صولانور بوستان و بغچه‌لر ایله محاط وهواسی لطیفدر درون قصبه‌ده متعدد ابنیهٔ میریه وسائره موجوددر .

طوسیه قضاسی — مرکز قضا قسطمونینك شرقیٔ جنوبیسنده وکوك ایرمق تابعلرینك طرفین ساحلنده الغاز جبال متسلسله‌سنك جهت شرقیسی اتکلرنده وایکی تپه اره‌سنده برقسمی بایرمسی وقسم دیکری دوز برمحلده واقع طوسیه قصبه‌سیدر قصبه‌نك جواری باغ و بغچه‌لر ایله محاط اولدیغندن هواسی معتدل اولوب شمالدن جنوبه طوغری جریان ایدن دره‌لر قصبه‌نك خارجنده برلشدکدن صکره دوز وواسع پرنج تارلالرینی حاوی اراضی‌یی اروا واسقا ایدرك دوه‌رك چاییله کسب اتصال ایدر باغلر داخلنده بولنان کوشکلر برطاغك صرتی اوزرنده صورت منتظمه‌ده اوله‌رق بنا اولنمش اولدقلرندن اوزاقدن منظره‌لری پك کوزل اولوب صاحب ثروت اولان اهالینك صیفیه‌لریدر .

طاطای قضاسی — اکثری محلی طاغلق واورمانلقدن عبارت بر اراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضا دخی قسطمونینك غربیٔ شمالیسنده وهمنامی اولان دره قربنده دوز برمحلده واقع پازارمحلی اولمغله برقاج خان و برمکتب ایله ابنیهٔ سائره‌یی جامع هواسی کوزل اولدیغندن آثار معموریت کوندنکونه تزاید ایتمکده در .

جیده قضاسی — ولایتك جهت شمالیسنده وساحل بحرسیاهی تشکیل ایدن ومتعدد جاری صولری واشجار مثمره ایله طولو اولان منبت ومحصولدار اراضیدن عبارتدر. مرکز قضا اولوب قسطمونینك جهت شمالیسنده ساحل بحرده دوز برمحلده‌کائن پازار

محلی بولنان جیده قصبه‌سی هرنقدر ابنیهٔ متعدده ومنتظمه‌یی جامع دکل ایسه‌ده هواسی کوزل اولدیغندن مرکز قضا اتخاذ اولنالیدنبرو کسب عمران ایلمکده‌در (قضا نواحیسیله برابر ٣٦ قریه‌یی جامع اولوب برده زنکین کمور معدنی واردر .)

اراج قضاسی — قسم اعظمی طاغاق وجاری صولری حاوی براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا مقر ولایتك غربیٔ جنوبیسنده وهمنامی اولان دره کنارنده‌کی یازی کوی قصبه‌سیدر (قصبه‌یی تشکیل ایدن بازار محلنده برجامع شریف برقاج دکاندن ماعدا اثار معموریت مفقود اولوب دائرهٔ حکومت‌دخی اطرافی ابنیه‌دن خالی برتپه اوزرینه بنا ایدلمشدر .)

اینه بولی قضاسی — هرنوع اشجاری حاوی اورمانلری و باقر معدنلرینی جامع وعارضه‌لی براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا قسطمونینك جهت شمالیسنده ساحل بحرسیاهده برطاغك اتکنده کوزل برموقعده واقع ودروننده متعدد ومفرح بغچه‌لری وجاری صولری ولطافت موقعیه‌سیله برابر معتدل هواسی اولان اینه‌بولی قصبه‌سیدر .

(قصبه مرکز ولایت ایله سائر محلاره منتظم شوسه یوللر ایله مربوط براسکله اولدیغندن تجارت وجهت سائره‌جه شایان اهمیت برموقع اولمغله اخراجات ادخالات سائرمواقعه نظراً چوقجه اولوب هرقومپانیه واپورلری وقت معیننده موقع مذکوره اوغرارلر .)

اسکلب قضاسی — قزیل ایرمق نهریله ایکی‌یه افراز اولنمش وجهت غربیسنده المالو طاغ وجهت شرقیسنده قرق دلیم طاغلریله محاط وکوچك صولر واسطه‌سیله صولانور منبت ومحصولدار ومعدنلری جامع اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا سیدنخی قسطمونینك شرقیٔ جنوبیسنده المالو طاغندن نبعان ایدن صولرك اره‌سنده موقعاً مدورالشکل جبال ایله محاط برمحلده واقع وجریان ایدن صولرك الت واوست طرفلرنده اشجار مثمره‌یی جامع باغ و بغچه‌لری ولطافت موقعیه‌سیله برابر معتدل هوایه مالك اولان اسکلب قصبه‌سیدر .

زغفرانبولی قضاسی — مرکز قضا قسطمونینك جهت غربیسنده اراج چاینه جاری وبربرینه مقابل قیالقدن عبارت دره ایچنده واقع زغفرانبولی قصبه‌سیدر .

قصبه‌نك یارم ساعت مسافه‌سنده هواسی صاغلم وصولری اعلا اولان باغلقده بنا اولنان کوشکلر اهالیسنك صیفیه‌سی اولدیغی کبی قصبه‌نك جهت شرقیسنده فوکاری قریه‌سنده بولنان باغ وبوستان ایله بغچه‌لر اراج صوییله سقی واروا ایدلدیکندن حاصل اولان سبزه ومیوه ایله سائره جوار قضالره ارسال اولنور (قضانك باشلیجه معاملات تجاریه‌سی تفتك کاوساله سختیان حبوبات وکراسته وسائره‌در .)

﴿ بولی سنجاغی ﴾

بولی . دوزجه . ارکلی . بارطین . کرده . کوینك قضالریله نواحی‌یه منقسمدر .

بولی قضاسی — بوقضانك مرکزی منسوب اولدیغی بولی سنجاغنك دخی لوا مرکزی اوله‌رق قسطمونینك غربیٔ جنوبیسنده فیلیوس (بیوك صو) چاینه ۲۰ دقیقه مسافه‌ده یارم ساعتدن اوچ ساعت مسافه‌یه‌قدر امتداد ایدن وطاغلر ایله محاط براووه‌نك وسطنده بولنان بایراتکنده بنااولنمش واطرافی بوستانلر ایله چورلمش اولدیغندن منظره‌سی پك کوزل هواسی معتدل اولان بولی قصبه‌سیدر . (داخل شهرده مؤسسات اسلامیه‌دن متعدد ابنیه بولندیغی کبی قشله ودبوی ویوکسك برمحلده کبیر ساعت‌وخارج شهرده نافع قابلیجه‌لری واردر . جوارنده بولنان اورمانلرك کثرتی واسکداردن اناطولی داخلنه کیدن یوللرك اوزرنده بولنیشی قصبه‌نك برقاتدها اهمیتنی ارتدیرمقده‌در .)

دوزجه قضاسی — مرکز قضا قسطمونینك غربیٔ جنوبیسنده اطرافی طاغ وتپه‌لر ایله محاط براووه‌نك وسطنده بنااولنان دوزجه قصبه‌سیدر . اووانك بعض محللری بطاقلق اولدیغندن هواسی موسم صیفده برازاغیردر مذکور اووه‌ده کثرتله پرنج زرع اولندیغی کبی مرعاسی چوق واورمانلری زیاده بولندیغندن اهالی کلیتلی حرکله یتشدیرمکده‌در .

(دوزجه‌نك جهت شماليسنده و برساعت مسافه‌ده بولنان اسكوبی مرتفع برموقعده هواسی اعلا وصولری ايسه پك لذيذدر ذكر اولنان موقعلر ارەسنده بولنان اووه داخلنده آره صره ظهور ايدن آثار عتيقه‌دن غايت مزين برشهرك موجود اولديغی استدلال اولنمقده‌در .

ساحل بحرده واقع اقچه شهر دخی قضانك اسكله‌سی اولوب بربرندن متفرق ايكی محله‌دن عبارتدر داخل قضاده جريان ايدن ميلان صويی دوزجه‌نك اوچ ساعت جنوبنده كائن (آفتنی) كولندن ظهور وشماله طوغری جريان ايله دوزجه‌يه ٢٠ دقيقه مسافه‌دن جريان وتوابعندن اولان عصار نام دزه‌دن بند واسطه‌سيله داخل قصبه‌يه صو جريان ايتديريلوب باقيسی بحرسياهه جريان ايدر . بو صو واسطه‌سيله برچوق حزارلر تحريك ايلديكی كبی جوار اورمانلرندن قطع ايله قره دكزه سوق اولنان كولكن اغاجلری استانبولده خصوصيله كوركچی‌اصنافنك ايشنه‌يرارايسه‌ده بو سوق وساحلده ادخار كيفيتی شايان اصلاح وترقيدر .)

اركلی قضاسی — مركز قضا قسطمونينك جهت غربيسنده وساحل بحرده اولدقجه محافظه‌لی برليمانه مالك اولان اركلی قصبه‌سيدر . داخل قضاده وساحل بحره قريب موقعده درت عدد كمور معدنلری وهر صورتله استعماله صالح اشجاری حاوی اورمانلری موجود اولوب بونلردن اخراج ايديلان كمور وكراسته دونانمای همايون ايله فابريقه‌لرده صرف اولنمقده‌در داخل قصبه‌ده سفائنه مخصوص خلاط

دخی اعمال ایدیلور .

ارکلینك یارم ساعت مسافه‌سنده دکزه جریان ایدن قوپلیج صویی ۱۰۰ ذراع عرضنده برجسیم دره‌دن عبارت اولوب صویی حرقلر واسطه‌سیله اراضینك اکثر محللرینه کتوریله‌رك محصولاتجه فوائد عظیمه‌یی موجب اولمشدر .

بارطین قضاسی — مرکز قضا مقرولایتك غربیٔ شمالیسنده کائن بارطین قصبه‌سیدر . اووه کویی جوارندن نبعان ایدن بارطین (اووه) صویی بارطین قصبه‌سنك طرفیننده ایکی قول اوله‌رق آقوب وقصبه‌نك آلت طرفنده برلشمکله کسب جسامت ایلیه‌رك قره دکزه جریان ایلدیکندن ادارهٔ مخصوصه پوسته واپورلرینك اقتارمه‌سنی اجرا ایدن اوفق واپورلر موقعه قدر امدشد ایدرلر . اداره‌سی ارکلی کمور معدننه مربوط اولمق اوزره برقاچ دانه کمور معدنی واردر . قضایی تشکیل ایدن اراضینك قسم اعظمی معدنیاتی حاوی اولدیغندن مزروعات حسب الطبیعه جزئیدر .

کرده قضاسی — مرکز قضا قسطمونینك غربیٔ جنوبیسنده مرتفع برمحلده هواسی صاغلم اولان کرده قصبه‌سیدر . قصبه بولیدن قسطمونی‌یه کیدن طریق اوزرنده اولوب جوارنده بولنان اورمانلرده هرنوع کراسته بولندیغی کبی اراضیسیدخی زراعته مساعددر .

کوینك قضاسی — مرکز قضا قسطمونینك غربیٔ جنوبیسنده سقاریه نهرینه جاری صولرك تلاقی نقطه‌سنده صرب برقیالق ایچنده

بنا اولنمش اولان كوينك (طوربالی) قصبه‌سیدركه ازمیددن انقره‌یه كیدن طریق اوزرنده‌در • (دره‌نك كنارنده فاتح سلطان محمد خان حضرتلرینك خواجهٔ فضیلتمندی اولان (آق شمس الدین) حضرتلرینك جامع شریفی ایله تربه‌سی واردر) قصبه‌نك اوزرنده زنجیرلر ایله باغلو جسیم قیالر موجود اولوب اهالیٔ قضا دخی صورت دائمه‌ده نقلیه ایشنده استر استعمال ایدرك عربه‌لرك قوللانیلیشنی بیلمزلر •

﴿ كنغری سنجاغی ﴾

كنغری • قلعه‌جك • چركش قضالریله نواحیه منقسمدر •

كنغری قضاسی — مركزلوا اوله‌رق قسطمونینك جهت جنوبیسنده بایرمس برمحلده واقع وطرفیننده جاری صولری ویمن یساری قبرستانی حاوی اولان كنغری قصبه‌سیدر • داخل قصبه‌ده مؤسسات اسلامیه‌دن متعدد ومنتظم ابنیه موجوددر باغلری قصبه‌نك ایكی بچق ساعت خارجنده وقیا طوزی اخراج ایدیلان مغاره‌لری دخی اوچ ساعت مسافه‌سنده‌در •

قلعه‌جك قضاسی — مركز قضا كنغرینك جنوبنده وقزیل ایرمق نهرینك صاغنده اوچ چاریك مسافه‌ده دوز برمحلده كائن قلعه‌جك قصبه‌سیدر بونك بربچق ساعت مسافه‌سنده قزیل ایرمق نهری اوزرنده جسیم بركوپری واردر •

چركش قضاسی — مركز قضا قسطمونینك غربیٔ جنوبیسنده فیلوس چایی توابعی كنارنده واقع و باشلیجه جاده اوزرنده مواقع مشهوره‌دن اولان چركش قصبه‌سیدر .

﴿ سینوب سنجاغی ﴾

سینوب . بوی آباد . استفان قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

سینوب قضاسی — مركزلوا اوله‌رق قسطمونینك شرقیٔ شمالیسنده وقزیل ایرمق نهری حوضه‌سنك قسم سفلاسنده قره‌دكز ساحلنده اوفق برشبه جزیره‌نك دیلنده واسع ومحافظه‌لی واستحكامات ایله محاط برلیمانی حاوی مواقع مهمهٔ مشهوره‌دن اولان سینوب قصبه‌سیدر .

(داخل قصبه‌ده جامع شریف ایله تكایا ومكتب وقشله‌لر ایله ابنیهٔ سائرهٔ منتظمه وزیارتگاه انام اولان مرقدشریفلر موجود اولدیغی كبی نواحیٔ ملحقه‌سندن اولان كره ناحیه‌سنه قریب برموقعده دخی علل وامراضه نافع قابلیجه‌لری حاویدر .

بوی آباد قضاسی — منبت ومحصولدار بر اراضیٔ واسعه‌دن عبارت اولوب مركز قضاسیدخی قسطمونینك جهت شرقیسنده قزیل ایرمغه ملاقی اولان كوك ایرمغه جاری بردره كنارنده وجهات اربعه‌دن كلان یوللرك نقطهٔ تلاقیسنده مواقع مهمه‌دن

اولان بوی آباد قصبه‌سیدرکه سنه‌ده اوچ دفعه اوچر کون قوریلان پنایرلری مناسبتیله کسب شهرت ایلمکده‌در .

استفان قضاسی — مرکز قضا مقر ولایتك شرقیٔ شمالیسنده وساحل بحرسیاهده کائن کوچك بر لیمانجغی حاوی اولان استفان قصبه‌سیدر . سنه‌ده بر دفعه اوچر کون قوریلان پنایرلری سایه‌سنده کسب اهمیت ایلمکده‌در قضانك محصولات ارضیه‌سی انواع حبوبات ایله کلیتلی المادن ومعاملات تجاریه‌سیدخی صو حزارلرندن چیقار یلوب درسعادت وممالك سائره‌یه نقل اولنان کلیتلی کراسته‌دن عبارتدر .

مرمره دکزی ورسانده بولنان ولایات

خداوندکارولایتی

(٧٣) خداوندکار ولایتی شمالا قره دکز ایله مرمره دکزی شرقاً انقره جنوباً قونیه غرباً آیدین وقره‌سی ولایتلریله محدوددر .

ولایت مذکوره بروسه . قره‌حصار صاحب . کوتاهیه . ارطغرل . ازمید . سنجاقلرینه منقسمدر .

بروسه سنجاغی

بروسه . اطره‌نوس . کرماستی . میحالیج . مدانیه . کملك قضالریله ٦ نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

بروسه قضاسی — مرکز ولایت اولان بروسه شهری

استانبولك جهت جنوبیسنده ومرمره ساحلنه ٨ ساعت مسافه‌ده کشیش طاغی دامننده واقع ودولت علیهٔ عثمانیه‌نك پای تخت قدیمی اولوب اجداد عظام پادشاهان آل عثمان وشهنشاه کرام عدالت نشان علیهم الرحمت والغفران حضراتنك کبیر ومتعدد جوامع شریفه‌لری وعلی الخصوص (سلطان عثمان غازی وخداوندکار ویلدیرم بایزیدخان) حضرتلرینك مراقد سعادتلریله مشهور وعمارات ومدارس وخانه واسواق معموره وبساطین لطیفه ومیاه جاریه ایله مزین اولوب درون شهرده متعدد مکاتب ابتدائیه ورشدیه وآیریجه عسکری رشدیه واعدادیٔ شاهانه مکتبلری واصلاحخانه وایپلیك فابریقه‌لری موجود اولدیغی کبی جوارنده چکرکه . قره‌مصطفی . اسکی ویکی قاپلیجه . بیوك وکوچك کوکردلی . قینارجه ناملریله معروف اولان قاپلیجه‌لری واثار عتیقه‌سیله کسب شهرت ایلمشدر .

شهر مذکور ٧٢٦ تاریخنده طقوز سنه محاصره‌دنصکره (سلطان عثمان غازی) زمان سلطنتلرنده ضبط اولنه‌رق ایکی سنه صکره سلطان اورخان علیه الرحمت والغفران حضرتلری پای تخت عثمانی اتخاذ ایتمشلردر . بروسه صورت منتظمه‌ده بنا اولنمش برشهر ایدیسه‌ده برقاچ دفعه وقوعبولان هجومده ظهوره کلان حریق و ١٢٧٢ تاریخنده اولان حرکت آرض مناسبتیله اکثری یرلری منهدم وخراب اولمش ایسه‌ده اثار معموریتی کوندن کونه تزاید ایتمکده در .

اطره‌نوس قضاسی — مرکز قضا کشیش طاغنك غربیٔ

جنوبیسنده متعدد جاری صولری حاوی منبت ومحصولدار براراضی‌یی محتوی اولوب مرکز قضا دخی همنامی اولان چایك ساحل یسارینه قریب برطاغ اتکنده کائن اطره‌نوس قصبه‌سیدر .

کرماستی قضاسی — مرکز قضا بروسه‌نك غربئ جنوبیسنده اطره‌نوس چایی ساحل یساری قربنده دوز براراضیده کائن کرماستی قصبه‌سیدر .

میحالیج قضاسی — مرکز قضا منبت ومحصولدار اولدیغی کبی درونده متعدد صولری جاری واشجار غیرمثمره‌یی حاوی اورمانلر ایله واسع مرعالری اولوب مرکز قضاسیدخی بروسه‌نك جهت غربیسنده همنامی اولان چایك طرف یمیننده وبرتپه اوزرنده کائن منتظم وتجارتکاه وشایان اهمیت اولان میحالیج قصبه‌سیدر . تومبا وجانباز قریه‌لری میاننده حفر اولنان برقنال موجود راکد صولری نهره جریان ایتدیردیکندن هم صحت عمومیه درجه‌ٔ مطلوبیه‌یه ایصال ایدلمش وهمده صو التنده قالمش اولان ١٥٠٠ دونمی متجاوز اراضئ منبته اهالی‌یه تقسیم ایدلمشدر .

مدانیه قضاسی — مرکز قضا بروسه قضاسنك شمالنده مرمره دکزینك جنوب سواحلنی تشکیل ایدن واکثری محلی زیتونلغی حاوی اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسیدخی مرمره دکزی ساحلنده اولان تجارتکاه براسکله‌دن معدود اولان مدانیه قصبه‌سیدرکه بروسه ایله بینلرنده تسویهٔ ترابیه‌سی اکمال ایدلمش اولان برتیمور یول موجوددر .

کملیك قضاسی — مرکز قضا بروسه‌نك طرف شمالیسنده وکملیك کورفزی منتهاسنده واقع کملك قصبه‌سیدرکه جانلری جنوبه وارقه‌لری جباله مصادف اوله‌رق بنا اولنمش اولوب ساحلك برجهتنده دخی ترسانه‌سی واردر . (٧٣٥ سنۀ هجریه‌سنده سلطان اورخان حضرتلری طرفندن فتح اولنمشدر .)

قره حصار صاحب سنجاغی

قره حصار . عزیزیه . بولوادین . صندقلی قضالریله ٩ نواحیه تقسیم اولنمشدر .

قره حصار صاحب قضاسی — مرکز لوا بروسه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده ٤٠٠ ذراع ارتفاعنده برقیالغك اتکنده وشرق طرفنه ممتد اولان وادینك بدایتنده وابنیۀ جسیم اثارینی حاوی ابرکولنه جاری برنهر لطیف جوارنده کائن قره‌حصار صاحب (آفیون قره‌حصاری) قصبه‌سیدرکه طولی ٢٠٠ عرضی ٨٠ میل امتدادنده کوتاهیه . قره‌مان . انقره سنجاقلریله محاط منبت ومحصولدار صحرالری وکوزل محصولاتی جامع براراضیه مالکدر (قصبه آفیون تجارتیله مشهور اولوب علاالدین سلجوقی زماننده انشا ایدلدیکی مرویدر .)

عزیزیه قضاسی — مرکز قضا سنجاق مرکزینك شرقیٔ شمالیسنده کائن عزیزیه قصبه‌سیدر .

بولوادین قضاسی — امیرطاغنك جنوب وغربیٔ جنوبیسنی تشکیل ایدن اراضیٔ واسعه‌یی حاوی اولوب مرکز قضا دخی اپیر کولنه جاری . ماندراس . صوبی کنارنده کائن اولدقجه منتظم بولوادین قصبه‌سیدر . مذکور صواوزرنده (سلطان سلیم خان حضرتلری طرفندن برجسر کبیر انشا اولنمشدر .)

صندقلی قضاسی — مرکز لوانك جنوبنده طاغلر ایله محاط محصولدار ومتعدد صولری جاری براراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسی دخی همنامی اولان دره کنارنده وبحرسفید سواحلنه ممتد جاده اوزرنده واقع صندقلی قصبه‌سیدرکه درونده متعدد ومنتظم جامع شریفلر ایله ابنیهٔ سائره موجود اولدیغی کبی هواسی صاغلم ومنظره‌سی کوزلدر .

﴿ کوتاهیه سنجاغی ﴾

کوتاهیه . اسکیشهر . سماو . عشاق . کدوس . قضالریله ١٥ نواحی‌یه منقسمدر .

کوتاهیه قضاسی — مرکز لوا بروسه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده پورساق طاغنك اتکنده بنا اولنمش اولان کوتاهیه بلدهٔ قدیمه‌سیدر . (کوتاهیه حصارینك بانیسی سلطان کرمیان اولمق کرکدر حتی ٧٨٣ سنه‌سنده سلطان کرمیان اوغلی غازی خداوندکار ایله عقدمعاهد ایله قلعهٔ کوتاهیه‌یی نیجه ملحقاتیله مشارالیه خداوندکار حضرتلرینه

ويرمش وبوجهتله بعض محلده كوتاهيه سنجاغی صاحب قديمی ناميله لواء كرميان ناميله شهرت بولمشدر) درون شهرده سلطان كرميانك اولو جامع ديمكله معروف بر جامع شريفی ومدارس ومكاتب ومشهور بالقلی حمام ايله ابنيهٔ سائره موجوددر .

اسكيشهر قضاسی — مركز قضا بروسه‌نك شرقیٔ جنوبيسنده وجنوب طرفی طاغ ايله محاط واسع بر صحراده وسقاريه نهری طرفين ساحلنده غايت معمور ومنتظم وتجارتگاه اولان اسكيشهر قصبه‌سيدر . داخل قصبه‌ده بولنان سلطان علاالدين سلجوقی حضرتلرينك آثار عتيقه‌دن معدود اولوب بودفعه (سايهٔ عمران وايهٔ حضرت پادشاهيده صورت منتظمه‌ده تعمير ايدلمشدر .)

قصبه‌يه بر ساعت مسافه‌ده اليوم خرابه‌لری مشاهده ايديلان قره‌جه شهرده (طورسون فقيه طرفندن عثمان غازی حضرتلری نامنه ايلك دفعه خطبه قرائت اولنان بر جامع شريفك اثری موجوددر) لوله طاشی ودكز كوپوكی تسميه اولنان مشهور طاش معدنلری قصبه‌يه ٩ ساعت مسافه‌ده واقعدر .

سماو قضاسی — مركز قضا بروسه‌نك جنوبنده سماو طاغنك جهت شماليسی اتكلرنده كائن سماو قصبه‌سيدر .

عشاق قضاسی — مركز قضا بروسه‌نك جهت جنوبيسنده قزيل طاغ جنوب اتكلرنده واقع جسيم ومنتظم عشاق قصبه‌سيدر . داخل قصبه‌ده مؤسسات اسلاميه‌دن معدود ابنيهٔ عاليه ايله قاليچه

وسجاده نسج اعماله مخصوص متعدد تزگاهلری موجوددر . بو راده چیقان سجاده وحالینك تفاستی جهتیله اوروپاده رغبت عمومیه‌یی جلب ایتمشدر .

كدوس قضاسی — مرکز قضا کوتاهیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده جوانب اربعه‌سی جبال ایله محاط بردره ایچروسنده بنا اولنمش اولان كدوس قصبه‌سیدر . قصبه‌نك جنوب جهتنده بولنان صحرادن كدوس نهری جریان ایتدیکندن اراضیٔ قضا محصولداردر .

﴿ ارطغرل سنجاغی ﴾

بیله‌جك . سكود . یکیشهر . اینه‌کول قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

بیله‌جك قضاسی — مرکز لوا بروسه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده سكود دره‌سی قربنده غایت مخاطره‌لو بر طاقم قیالر اوزرینه بنا اولنمشدر . داخل قصبه‌ده سلطان عثمان غازی حضرتلرینك ایلك دفعه بنا وانشا ایتدکلری جامع شریف وبونك اتصالنده تخت محلی نامیله یاد اولنان برمحل موجود اولوب بوراده غازیٔ مشارالیه حضرتلری برنجی اوله‌رق (تخت عالیٔ بخت عثمانی‌یه) جلوس بیورمشلردر قصبه‌نك غازیٔ مشارالیه حضرتلری طرفندن فتحی فتوحات عثمانیه‌نك الك پارلاق مبدئیدر .

مرکز لوایه ملحق لفكه ناحیه‌سیدخی سقاریه نهرینك صولطرف

ساحلنده وسقاریه یه موازی امتداد ایدن سلسلهٔ جبالدن برینك اتكنده بنا اولنمش غایت لطیف وایپك تجارتیله مشهوردر .

سكود قضاسی — مركز قضا بروسه نك شرقی جنوبیسنده سلطان اوكی تعبیر اولنان اراضی داخلنده برتپه اتكنده هواسی لطیف منظره سی كوزل اولان سكود قصبه سیدر . قصبهٔ مذكوره ارطغرل غازی حضرتلرینه قونیه حكمداری بولنان سلطان علاالدین طرفندن احسان اولنان ایلك قصبه اولوب بوجهتله مطلع انوار سلطنت سنیه بولندیغندن تاریخ عثمانی نظرنده بر بیوك اهمیتی حائزدر .

قصبه نك ٢٠ دقیقه مسافه سنده وغایت مفرح برمحلده ویولك كنارنده جنتمكان فردوس آشیان جدآل عثمان علیه الرحمت والغفران ارطغرل غازی حضرتلرینك قبرسعادتلری بولنوب اولادمعالی نژادلرندن ساوجی بك وسائر تعلقات علیه لری مدفوندر . داخل قصبه ده غازیٔ مشارالیه حضرتلرینك بنا كرده لری اولان مسجدالیوم موجود ومعموردر .

یكیشهر قضاسی — متعدد قراىي وفوق العاده منبت ومحصولدار بر اراضی یی حاوی اولوب مركز قضا دخی بروسه نك شرقنده ازنیق كولنك جهت جنوبیسنده شرق وغربه طوغری آلتی ساعت امتداد ایدن براووه نك جهت شرقیسنده كائن وهرنوع ابنیهٔ منتظمه یی جامع اولان یكیشهر قصبه سیدر . قصبه اوائل ظهور دولت عثمانیه ده سلطان عثمان غازی تحته جلوس ایتمزدن مقدم سلطان علاالدین ایله برلكده ٦٨٩ تاریخنده فتح اولنه رق مؤسس بنیان قوی الاركان

سلطنت سنیهٔ عثمانیه اولان عثمان غازی علیه الرحمت الباری حضرتلری داخل قصبه ده سرای وعساکر شاهانه یه مخصوص قشله وسائره انشاسیله یکیدن اعمار واحیا بیوردقلرندن مقدم اقامت بیوردقلری اسکیشهر موقعندن بورایی تشریف ایله پای تحت عثمانی اتخاذ واسمنه دخی یکیشهر تسمیه اولنمسنه فرمان بیورمشلردر .

اینه کول قضاسی — مرکز قضا بروسه نك شرقنده وکشیش طاغی اوکنده طولاً درت عرضاً ایکی ساعت قدر ممتد اولان براووه نك وسطنده وسقاریه نهرینه جاری کوکصو چاینك صولنده وبرساعت مسافه ده کائن اینه کول قصبه سیدر .

ازمید سنجاغی

ازمید (قوجه ایلی) سنجاغی — ازمید . کیوه . اطه بازاری . قره مرسل . قندیره . قضالریله نواحی یه منقسمدر .

مرکز لوا مرکز ولایتك شرقیٔ شمالیسنده وهمنامی اولان کورفزك منتهاسنده واقع . ازمید . قصبه سیدر (١) قصبه نك هواسی

---

(١) ازمید عهد سابقده . نیقومدیه . اسمیله معروف اولوب . بی تینیا . حکمداری اولان برنجی . نیقومید . طرفندن تأسیس ایدلمش وحیلی وقت روما امپرا طورلرندن . دیوقله جیانوس . ك مقرسلطنتی بولنمش ایدی تاریخ هجریه نك ٧٣١ سنه سنده ازمید سنجاغنده تشکیل ایدن اراضی (سلطان اورخان) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده فتح اولنمش و . اقجه قوجه . نام غازیدخی ازمیدی مدت مدیده محاصره ایتدیکندن قوجه ایلی . سنجاغی نامی ویرلمشدر .

جوارنده اولان بطاقلقلر مناسبتیله براز آغرجه ایسه‌ده اسکله‌سی غایت ایشلك ومعتبر اولوب برترسانه ایله کوزل جامعلری ومنتظم برچارشوسی واردر لوانك اراضیسی محصولدار واورمانلری زنکین ومعدن صولری اعلادر . (جنتمکان غازی سلطان محمد خان حضرتلرینك اولطرفه وقوعبولان سیاحت سنیه‌لرنده اسم قدیمی اولان ازنکمید . لفظنك . ازمید . تعبیری خصوصنه ارادهٔ حضرت پادشاهی شرفصدور بیورلمشدر .)

کیوه قضاسی — مرکز قضا کیوه قصبه‌سی اولوب ازمیدك شرقیٔ جنوبیسنده وبردره کنارنده کائندر .

اطه‌بازار قضاسی — مرکز قضا ازمیدك جهت شرقیسنده سقاریه نهریله صپانجه کولی ایاغی اره‌سنده دوز برمحلده‌کائن . اطه‌بازار قصبه‌سیدر ذکر اولنان صولرك اوزرنده اتصالات دائمه‌یی تأمین ایدر ایکی کوپری موجوددر. سقاریه طغیانی زماننده قصبه واطرافنی صواستیعاب ایتدیکندن خانه‌لرك اکثریسی قازیق اوزرینه بنا ایدلمشدر .

قره‌مرسل قضاسی — مرکز قضا ازمید کورفزینك جنوب ساحلنده قوملقدن عبارت براراضی اوزرنده‌کائن . قره‌مرسل قصبه‌سیدر . قضانك اکثر محلنده زیتون اغاجلری بولندیغندن روغن زیت وایپك حاصلاتی سائر حاصلاته تفوق ایدوب قره‌مرسل اسکله‌سی واسطه‌سیله اخراج اولنور .

قندیره قضاسی — مرکز قضا ازمیدك جهت شمالیسنده وساحل بحرسیاهه قریب برموقعده اولان . قندیره قصبه‌سیدر .

ازمید سنجاغی نواحیٔ ملحقه‌سندن خندق ناحیه‌سی غایت اورمانلقدن عبارت اولوب مرکزی اولان . خندق . موقعنده دخی صورت مکمله‌ده انشا اولنمش برخزار فابریقه‌سی واردر .

ازمید سنجاغیله اسکدار متصرفلغی مابیننده وقره‌دکز ایله ازمید کورفزی اره‌سنده کائن اراضی برچوق قوریلری حاوی اولدیغندن (اغاج دکزی) نامیله یاد اولنور .

اراضیٔ مذکوره داخلنده مرمره دکزینه جاری وشایان اشعار برنهر اولنمیوب انجق . ریوه . شیله . موقعلرنده قره دکزه منصب اولان . ریوه وشیله . دره‌لری بولنورکه المش اولدقلری تابعلر ایله کسب جسامت ایلدکارندن طولاً درت ساعت محللری جکدیرمه تعبیر اولنور . قایقلرك سیر وحرکتنه مساعددر ریوه دره‌سی . اسنجه‌لی . صوبی نامنده ازمید کورفزی ساحلنده طوزله . نام محله برچق ساعت مسافه‌ده برطاغك اتکندن نبعان وطرفینی تپه‌لر ایله محاط بردره داخلندن و اسنجه‌لی نام‌محلدن مرور وملاقی اولان صولر ایله جسامت پیدا ایتدکدن‌صکره ریوه دره‌سی نامنی الور .

قره‌سی ولایتی

(۷٤) قره‌سی ولایتی شمالا مرمره دکزی وقلعهٔ سلطانیه

بوغازی شرقاً خداوندکار جنوباً آیدین غرباً جزایر بحر سفید ولایتلریله محاط ومحدوددر .

ولایت مذکوره قره‌سی بیغا نامنده ایکی سنجاغه منقسمدر .

﴿ قره‌سی سنجاغی ﴾

بالیکسر . بیغادیچ . کمر ادرمید . ایوالق . ادرمید . کونان باندرمه . اردك قضالریله ١٥ ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

بالیکسر قضاسی — مرکز ولایت درسعادتك غربی جنوبیسنده ومرمره دکزینه جاری میحالیچ نهری حوضه‌سنده و بر طاغك اتکنده کائن بالیکسر قصبه‌سیدر . قصبهٔ مذکوره‌یی عجلان زاده‌نك موافقتیله تاریخ هجرتك ٧٣٧ سنه‌سنده سلطان اورخان حضرتلری صلحاً الوب ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایلمشدر قصبه‌نك بولندیغی جبلدن زیتون پاشا اسمنده نبعان ایدن برماء لطیف درون قصبه‌دن جاری اولوب منبعی بولنان موقع دخی اهالینك مشهور مسیره‌کاهیدر داخل قصبه‌ده زیارتکاه انام اولان موقعلر ایله منتظم ابنیه وعبا تزکاهلری موجود اولوب بونلردن چیقان عبالر پك مقبولدر .

بیغادیچ قضاسی — مرکز قضا ولایتك شرقیٔ جنوبیسنده اوروس طاغنك جهت غربیسی اتکلرنده سما وچاینك صاغنه قریب برموقعده کائن بیغادیچ قصبه‌سیدر .

کمر قضاسی — مرکز قضا بالیکسرك غربیٔ جنوبیسنده

وادرمید کورفزینه جاری بردره جوارنده کائن کمر قصبه‌سیدر .

ایوالق قضاسی — قسم اعظمی طاغلقدن وجهت شمالیسی ادرمید کورفزینك ساحل جنوبیسنی تشکیل ایدن منبت ومحصولدار اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی دخی کوچك برشبه جزیره‌نك برزخی بدایتنده اوفق لیمانی حاوی ونفوسنك قسم اعظمی خرستیان اولان ایوالق قصبه‌سیدر .

ادرمید قضاسی — مرکز قضا بالیکسرك جهت غربیسنده کندی نامنده اولان کورفزك ساحل شرقیسنه قریب موصلق طاغ ایله قازطاغنك اره‌سنده حاصل اولان دوزلکده وکورفزه جاری بردره کنارنده واقع ادرمید قصبه‌سیدر قصبه اولدقجه منتظم اولوب باشلیجه زیتون یاغی اخراجیله کسب شهرت ایلمشدر .

کونان قضاسی — مرکز قضا بالیکسرك جهت شمالیسنده قازطاغنك شمال شعباتندن اولان سیوری طاغدن ظهور وشماله طوغری جریان ایدن کونان چاینك ساحل یمیننده کائن لطیف برمنظره‌یی حائز اولان کونان قصبه‌سیدر .

باندرمه قضاسی — منبت ومحصولدار وجزئی عارضه‌لی براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا دخی مرمره دکزی ساحلنده غایت ایشلك وتجارتکاه اولان باندرمه قصبه‌سیدر . قصبه قره‌سی وخداوندکار ولایتلرینك باشلیجه براسکله سیدر .

اردك قضاسی — ولایتك جهت شمالیسنده

مرمره دكزیله محاط قپوطاغ شبه جزیره‌سندن عبارت اولوب مركز قضاسی دخی جزیره‌نك جهت غربیسی ساحلنده كائن اردك قصبه‌سیدر . قصبه‌نك برساعت بعدنده (ملقیس سرایی) خرابه‌سنك آثاری الآن موجود اولوب هر برلرینه اون اياق نردبان ایله اینیلور ویكدیكرینه كچیلور متعدد مغاره‌لر ایله شایان تماشا اثار سائره واردر قپوطاغك ایلروسنده كائن بیوك كوچك جزیره‌لرك كافه‌سی اردك قضاسنه ملحق نواحیدن عبارت اولوب باشلیجه‌لری پاشالیمانی . مرمره . آمیرالی .. آفسیا اطه‌لریدر .

﴿ بیغا سنجاغی ﴾

بیغا . ایواجق . لاپسكی . قلعهٔ سلطانیه . ازینه قضالرینه منقسمدر .

بیغا قضاسی — مركز لوا بالیكسرك غربیٔ شمالیسنده قازطاغنك جهت شمالیسی اتكلرندن نبعان ایله شماله طوغری جریان وبرخیلی اراضی‌یی اروا واسقا ایدن و برچوق دره‌لرك برلشمسیله كسب جسامت ایدرك قره بوغا قریه‌سنك جهت شرقیسنده مرمره‌یه منصب اولان چان چاینك صول جهتی قربنده و برواد‌ینك بدایتنده متعدد ابنیهٔ منتظمه‌یی حاوی اولان بیغا قصبه‌سیدر .

ایواجق قضاسی — مركز قضا بالیكسرك جهت غربیسنده

قاز طاغنك غربه طوغری امتداد ایدن شعبه‌سنك طوزله دره‌سی خط فاصل میاهنی تشکیل ایدن محلده قلعهٔ سلطانیه‌دن ادرمیده کلان جاده اوزرنده کائن ایواجق قصبه‌سیدر .

لاپسکی قضاسی — قلعهٔ سلطانیه بوغازینی تشکیل ایدن واکثری محللی طاغلقدن عبارت براراضی‌یی شامل ومرکز قضاسیدخی بوغاز ساحلنده کوچك برلیمانی حاوی لاپسکی قصبه‌سیدر .

قلعهٔ سلطانیه قضاسی — قلعهٔ سلطانیه بوغازینك آسیای عثمانی سواحلنی تشکیل ایدن وبرچوق دره‌لر ایله تفریق ایدیلان واولدقجه منبت ومحصولدار اولان اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسیدخی بوغاز ساحلنده جاری برصویك ساحل یمیننده دوز برمحله مؤسس واطرافی بعض طاغلر ایله محاط اولان قلعهٔ سلطانیه (چناق قلعه) قصبه‌سیدرکه چناق چوملك دستی وبونلره مماثل طپراق مصنوعاتنك اعلاسی بولنور ساحل دریاده برسلطان ذیشان بناکرده‌سی اولان کارکیر بر قلعه‌یه نسبتله قلعهٔ سلطانیه ومصنوعات مذکوره‌دن ناشی دخی چناق قلعه دینلمشدر .

﴿ اطه‌لر دکزی ورسانده بولنان ولایات ﴾

﴿ آیدین ولایتی ﴾

(۷۵) آیدین ولایتی شمالاً قره‌سی شرقاً خداوندکار وقونیه

ولايتلريله جنوب وجهت غربيسى دخى جزاير بحرسفيد ولايتيله محاط ومحدوددر .

ولايت مذكوره تقسيمات ملكيه‌جه ازمير . صاروخان . آيدين منتشا . دكزلى . نامنده بش لوايه تقسيم اولنمشدر . بو جسيم ولايت غربئ شماليدن شرقئ جنوبى‌يه طوغرى ممتد اولان طولى ٤٠٥ وشرقدن غربه طوغرى امتداد ايدن عرضى دخى ٣٦٠ ميل اولوب اعتدال هوا وقوهٔ انباتيه اعتباريله ممالك محروسهٔ حضرت پادشاهينك الك معتنا ومنتخب بر ولايتيدر .

﴿ ازمير سنجاغى ﴾

ازمير . سفريحصار . قوش اطه‌سى . چشمه . اورله . فوچتين منمن . برغمه . بايندر . تيره . اوده‌مش قضالريله نواحى‌يه تقسيم اولنمشدر .

ازمير قضاسى — آيدين ولايتنك مركز اداره‌سى اولان ازمير شهرى جزاير بحرسفيدك جهت شرقيسنده وهر نوع واپورلرك حركتنه مساعد درينلكده مالك اولان ازمير كورفزينك نهايتنده امين ومحفوظ اولان ازمير ليمانى ساحلنده واقع اولوب ثروت واهميت تجاريه جهتيله اسياى عثمانينك الك ممتاز بر شهرى و برقاچ ولايتك مرساى تجارتيدر . شهر مذكور اسكيدنبرو محاربه وحركت ارض مناسبتيله برچوق كره‌لر خراب اولمش ونهايت ۸۲۸

تاریخنده (سلطان مراد خان ثانی حضرتلری) طرفندن فتح اولندقدنصکره قابلیت موقعیه‌سی جهتیله شرف ومعموریتنی دائما استکمال ایتمکده بولنمشدر .

لیمان صورت منتظمه‌ده انشا اولندیغندن تیمور یول وترامواي خطلری تمدید اولنه‌رق موارادات تسهیل ایدلمش وقره طاش کوزتپه . قارشویقه . بیرون‌آباد کبی متعدد صیفیه‌لر مواردانی دخی شرکت حمیدیه قومپانیه‌سی طرفندن منتظماً ایشلدیلان واپورلر قولایلاشدیرمشدر . آیدین شمندوفری دخی توسع ایتمکده بولندیغندن ازمیر صورت دائمه‌ده تجارت وخصوصات عسکریه‌جه فوق‌العاده کسب اهمیت ایلمکده‌در .

سفریحصار قضاسی — قلازومن شبه جزیره‌سنك برزخنی تشکیل ایدن منبت ومحصولدار اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضا دخی بردیوار ایله اسکی بر قلعه‌یی حاوی صیغه‌جق موقعیله مرساسنك جهت شمالیسنده و بر دره قربنده اولان سفریحصار قصبه‌سیدر .

قوش اطه قضاسی — منبت ومحصولدار قوش اطه کورفزی ساحلنی تشکیل ایدن اراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضا دخی کورفزك ساحلنده تجارتگاه اولان قوش اطه قصبه‌سیدر جهت شمالیسنده‌کائن ایاسلوغ شهر قدیمی ایله آیدین اوغلنك انشا ایتدیردیکی جامع و (دیانه) معبد مشهورینك آثار باقیه‌سی نظر ارباب تماشایه‌الیوم

حیرت بخش اولمقده‌در داخل قصبه‌ده فرانسه معمولاتنه مشابه سختیان و یدەلە وصابون اعمال اولنور •

چشمه قضاسی — قلازومن شبه‌جزیره‌سنی تشکیل ایدن وزراعته اولقدر مساعد اولمیان وفقط اوزوم فلاحتنجه پك زیاده ایلرولمش اولان اراضیءیی شامل اولوب مرکز قضا دخی ازمیر شهرینك جهت غربیسنده رئیس دره کورفزینی تشکیل ایدن بورونك طرف غربیسنده همنامی اولان لیمان ساحلنده واقع چشمه قصبه‌سیدر • ۱۲۹۷ و ۹۸ سنه‌لرنده وقوعبولان حرکت آرض شامل اولدیغی قرانك اکثریسنی تخریب ایتمش ایسه‌ده حالاصورت منتظمه‌ده اوله‌رق بنا اولنمقده‌در. جنتمکان سلطان سلیمان خان قانونی حضرتلرینك دور سلطنتلرنده انشا ایدیلان برقلعه الیوم موجود اولوب حرکت ارضدن بعض محلاری خراب اولمشدر •

اورله قضاسی — حاوی اولدیغی اراضینك باشلیجه حاصلاتی اوزومدن عبارت اولوب مرکزقضاسیدخی ازمیرك جهت غربیسنده مرسای تجارت اولان اورله لیمانی ساحلنه یقین برموقعده واقع اورله قصبه‌سی اولدیغی کبی بونك شمالنده تحفظ خانه ایله قرانتنه دائره‌لرینی جامع قلازومن موقعی واردر • داخل قصبه‌ده آثار عتیقه‌دن برجامع شریف ایله برده قلعه واردر •

فوچتین قضاسی — مرکز قضا ازمیرك غربیٔ شمالیسنده همنامی اولان لیمان ساحلنده واقع فوچهٔ عتیق قصبه‌سیدرکه اطرافی

محیط اولان برسورقدیمك خرابه‌سی الیوم باقیدر فوچه‌لیمانی هرنوع روزکاردن مصون بولندیغی جهتله اطه‌لردکزی ساحلنده الك محفوظ وواسع برلیمان ایسه‌ده حسب‌الموقع تجارتجه کسب اهمیت ایده‌مامشدر یالکز محلی مرکزی اولدیغندن سفائنك امدشدی اکسیك دکلدر .

منمن قضاسی — مرکزقضا ازمیرك جهت شمالیسنده کدوس نهرینك صول ساحلی قربنده متعدد ومنتظم ابنیه‌یی حاوی منمن قصبه‌سیدر .

برغمه قضاسی — قوهٔ انباتیه وکرك جسامتجه ولایت داخلنده بولنان قضالرك الك برنجیسی اولدیغی کبی دائمی‌الجریان برقاچ نهره مالکدر مرکزقضا ازمیرك جهت شمالیسنده باقرچاینه منصب اولان کستل دره‌سی ساحلنده واقع برغمه قصبه‌سیدر .

برغمه وقتیله مرکز اتخاذ اولنمش غایت بیوك واستحکامات ایله تحکیم اولنمش برقصبه اولدیغندن برقاچ دفعه اوانسان محاصره‌ده برچوق محلی خراب اولمشدر خارج قلعه‌ده اجرا اولنان حفریاتدن ظهوره کلان آثارعتیقه موزهٔ همایونی تزیین ایتمشدر داخل قصبه‌ده حیرت‌بخش عقول اوله‌جق درجه‌ده جسیم بربنا موجود اولدیغی کبی قصبه‌نك جنوبنده متعدد آثارعتیقهٔ جسیمه ویلدیرم بایزیدخان حضرتلرینك نام نامیلرینه منسوب اوله‌رق صنایع معماریه‌جه غایت نفیس برجامع شریف واردر .

بایندرقضاسی — الکزیاده زیتون محصولی‌ویرن براراضی‌یه

مالك اولوب مركز اداره‌سی ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده محمود طاغنك جنوب اتكلری نهایتنده وكوچك مندرس چایی طرف یمیننه جاری اركلی چایی قربنده واقع بایندر قصبه‌سیدر .

تیره قضاسی — كوچك مندرس چایی واسطه‌سیله قضانك شامل اولدیغی اراضینك قسم اعظمی اروا اولنمقده اولدیغندن زراعت جهتیله فوق العاده ترقی ایتمكده اولدیغی كبی ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده جمعه طاغنك شمال اتكنده واقع مركز قضاسی اولان تیره قصبه‌سنه دخی بر شمندوفر انشا ایدلدیكندن زراعت بر قات دها تزاید ایتمكده‌در

اوده‌مش قضاسی — قضا منبت ومحصولدار مندرس چایی وتوابعیله اروا اولنان اراضیٔ واسعه‌یی جامع اولوب مركز اداره‌سی ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده مندرسه جاری بر دره قربنده كائن اوده‌مش قصبه‌سیدر .

﴿ صاروخان سنجاغی ﴾

مغنیسا . قصبه . صالحلی . الاشهر . قوله . اشمه . تیمورجی . كردوس . اقحصار . صومه . قرق اغاج . قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

مغنیسا قضاسی — مركزلوا ازمیرك شرقیٔ شمالیسنده كدوس نهرینك صول جهتی قربنده واقع مغنیسا قصبه‌سی اولوب تفصیلات سائره‌سی حوضهٔ انهارده ذكر اولنمشدر .

قصبه قضاسی — اراضیٔ واسعه‌یی جامع ودروننده‌ن
کدوس نهری جاری ایسه‌ده زراعتله اشغال اولنان محلی آنجق
ربعنه مساوی برمقدارندن عبارت اولوب مرکز قضاسی دخی ازمیرك
جهت شرقیسنده کدوس نهرینه ملاقی ایماز دره‌سی قربنده ابنیهٔ
منتظمه وجسیمه‌یی حاوی قصبه . نام دیکر . دورغودلی قصبه سیدر
(داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن شایان تماشا بشبیك جلد کتب
نفیسه‌یی جامع حاجی حسین اغا کتبخانه‌سی واردر .)

صالحلی قصبه‌سی — منبت ومحصولدار اراضی‌یی ومتعدد
جاری صولری شامل اولوب مرکز قضا ازمیرك جهت شرقیسنده
بوزطاغنك شمال اتکلرنده واقع تجارتکاه اولان صالحلی قصبه‌سیدر .

الاشهر قضاسی — مرکز قضا ازمیرك جهت شرقیسنده
الاشهر چاینه جاری صاری قیر دره‌سی قربنده کائن آلاشهر قصبه‌سی
اولوب تفصیلات سائره‌سی حوضهٔ انهارده‌در .

قوله قضاسی — مرکز قضا ازمیرك جهت شرقیسنده کدوس
نهرینك صول جهتنه قریب مقدما ینار طاغ اولان قره‌دوید طاغنك
اتکنده منبت ومحصولدار اولمیان بر اراضی داخلنده کائن قوله
قصبه‌سیدر . لکن نفاست معمولاتندن اولان خالی وسجاده
آورو پاجه رغبت عمومیه‌یی جلب ایتمش ایسه‌ده بو ایش ایله مشغول
اولنلر صنعتلرینك درجهٔ اشتهار واعتباریله متناسب اوله‌جق
بر درجه‌یه واصل اوله‌مامشدر .

اشمه قضاسی — مرکز اداره‌سی مقر ولایتك جهت شرقیسنده کدوس نهرینه جاری همنامی اولان دره قربنده کائن اشمه قصبه‌سیدرکه (طاقمباق خالیسی) منسوجاتی رغبت عمومیه‌یی جالبدر .

تیمورجی قضاسی — ازمیرك شرقیٔ شمالیسنده قره‌سی ولایتی حدودینه قریب تیمورجی طاغی اتکلرنده وهمنامی اولان دره قربنده صعب‌المرور اولان برمحلده کائن تیمورجی قصبه‌سیدر .

کوردوس قضاسی — دائمی‌الجریان برقاچ صولری حاوی قابل زراعت بر اراضی‌یه مالك اولوب مرکز قضاسیدخی ازمیرك شرقیٔ شمالیسنده قوم چایی قربنده واقع کوردوس قصبه‌سیدر .

آق حصار قضاسی — مرکز اداره‌سی ازمیرك شرقیٔ شمالیسنده برطاغ اتکنده وقوم چاینه جاری کوردك دره‌سی قربنده کائن ابنیهٔ منتظمه‌یی حاوی آق حصار قصبه‌سیدر .

صومه قضاسی — مرکز قضا لوانك جهت شمالیسنده باقرچاینك طرف یساری قربنده و برطاغ اتکنده کائن صومه قصبه‌سیدر .

قرق اغاج قضاسی — مرکز اداره‌سی لوانك جهت شمالیسنده باقرچاینك صولی قربنده کائن قرق اغاج قصبه‌سیدر . (١)

---

(١) ذکر اولنان قضالرك تفصیلات سائره لازمه‌سی حوضهٔ انهارده ذکر اولنمشدر .

﴿ آیدین سنجاغی ﴾

آیدین . بوزطغان . نازللی . سوکه . جینه . قضالریله نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

آیدین قضاسی — سنجاق مرکزی اولان آیدین قصبه‌سی ازمیرك شرقئ جنوبیسنده جویز طاغنك جنوب اتکلرنده واقع آیدین قصبه‌سیدرکه تفصیلات سائره‌سی بیوك مندرس چایی حوضه‌سنده ذکر اولنمشدر .

بوزطغان قضاسی — مرکز قضا ازمیرك شرقئ جنوبیسنده آق چایه جاری بردره قربنده کائن بوزطغان قصبه‌سیدر . قضایی تشکیل ایدن اراضی منبت ومحصولدار اولوب صورت دائمه‌ده جاری صولری جامعدر .

نازللی قضاسی — مرکز قضا ازمیرك شرقئ جنوبیسنده بیوك مندرس چاینه جاری بردره قربنده وبربوغاز مخرجنده‌کائن تجارت وزراعتجه سائر قصبه‌لره فائق اولان نازللی قصبه‌سیدر .

سوکه قضاسی — سائر قضالره نظراً زراعت جهتیله شایان اهمیت دکلدر مرکز اداره‌سی ازمیرك جهت جنوبیسنده صامسون طاغی اتکنده کائن سوکه قصبه‌سیدر قصبه‌یه قریب بولنان پالاموط اووه‌سنده شایان تماشا بك چوق آثار عتیقه واردر .

جینه قضاسی — ازمیرك شرقئ جنوبیسنده همنامی اولان چایك صاغ جهتنده دوز برمحلده کائن جینه قصبه‌سیدر .

﴿ دکزلی سنجاغی ﴾

دکزلی . سرای . بولدان . طواس . چال . قضالریله نواحی‌یه منقسمدر .

دکزلی قضاسی — مرکزلوا ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده بیوك مندرس چاینك صولطرفنه جاری دره‌کنارنده معمور ومزین اولان دکزلی قصبه‌سیدر .

سرای قضاسی — مرکز اداره‌سی ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده همنامی اولان دره‌کنارنده کائن آیدین تیمور یولی نهایت موقفی بولنان وتجارت جهتیله کسب ترقی ایدن سرای قصبه‌سیدر .

بولدان قضاسی — مرکز قضا ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده بولدان چایی ساحلنده ودوز برمحلده کائن بولدان قصبه‌سیدر .

طواس قضاسی — متعدد جاری صولری شامل منبت بر اراضیدن عبارت اولوب مرکزقضاسی دخی ازمیرك شرقیٔ جنوبیسنده آق صویه‌ملاقی همنامی اولان دره جوارنده کائن طواس قصبه‌سیدر .

چال قضاسی — مرکز قضا لوانك شرقیٔ شمالیسنده مندرس نهری قربنده ودوز برمحلده کائن چال قصبه‌سیدر .

﴿ منتشا سنجاغی ﴾

مغله . مکری . میلاس . مرمریس . کویجکز . بودروم .

قضالریله ٤ نواحی‌یه منقسمدر .

مغله قضاسی — مرکزلوا مقر ولایتك شرقیٔ جنوبیسنده جینه چاینك منبعی جوارنده کوك آباد کورفزینه آلتی ساعت مسافه‌ده معمور ومنتظم اولان مغله قصبه‌سیدر . مغله قصبه‌سی اسکیدن پك معروف برمحل اولدیغندن برچوق حکمدارلر طرفندن ضبط اولنمش ونهایت منتشا بکلرینك اداره‌سنه کچه‌رك برخیلی وقت بونلرك اداره‌سنده قالدقدنصکره ٧٣٧ تاریخنده ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنمشدر .

نواحیٔ ملحقه‌سندن بندك طاغنك شمال اتکنده بنا اولنمش اولان بوزا ویوك ناحیه سنده نافع برقاپلیجه واردر .

میلاس قضاسی — منبت ومحصولدار براراضی‌یی وهرنوع اشجاری جامع اورمانلری وبو اورمانلردن قطع اولنان کراسته‌لرك بحره نقلنه‌مساعد دائمی الجریان برنهره مالك اولوب مرکزقضاسی صاری نامیله معروف اولان نهرك صول جهتنده صنایع معماریه‌جه انفس آثاردن معدود فیروز پاشا جامع شریفنه‌مالك‌اولان میلاس قصبه‌سیدر قرای ملحقه‌سنك کافه‌سنده کوردوس معمولاتنه مشابه خالی وسجاده کلیتله اعمال اولنور .

مکری قضاسی — مرکزقضا لوانك شرقیٔ جنوبیسنده ترسانه برونندن بدأ ایدن اوفق برطاقم اطه‌جقلری حاوی مکری کورفزندن حاصل‌اولان‌کوزل برلیمانك شرق ساحلنده واقع مکری

قصبه‌سیدر . اراضیسی مزروع و محافظه‌لی لیمانه مالك بولندیغی جهتله کسب شهرت ایلمشدر .

مرمریس قضاسی — مرکز قضا مغله نهرینك جنوبنده وکندی لیمانی ساحلنده بنا اولنمش اولان مرمریس قصبه‌سیدر لیمان امین ومحفوظ وایکی بیکدن متجاوز سفائن استیعاب ایده‌جك وسعته مالك اولوب قصبه اهالیسنك مالی اوله‌رق موجود اولان اللی قدر سفائن ایله تجارت بحریه‌دن خیلیجه مستفید اولورلر .

کویجکز قضاسی — ولایتك اك جسیم اورمانلرینی حاوی اولدیغندن زراعتله اشغال ایدیلان قسمی موجود اراضینك اونده‌بر نسبتنده‌در داخلنده کائن دالیمان چایی اطه‌لر دکزیله بحرسفید ورساتی تفریق ایدن سلسله‌نك شرق اتکلرندن ودالیمان ناحیه‌سی وسطندن جریان ایدر چای اورمانلردن قطع اولنان کراسته‌نك نقلنه واراضینك مزروع اولان قسمنك اروا واسقاسنه دخی واسطه‌در مرکز قضا کویجکز کولنك شمال ساحلنده واقع یوکسك قوم قصبه‌سیدر .

بودروم قضاسی — بودروم شبه جزیره‌سیله کوك اباد کورفزینك شمال ساحلنی تشکیل ایدن ومزروعاتجه سائر قضالره نسبتاً دون بولنان بر اراضی‌یه مالك اولوب مرکز قضاسیدخی شبه جزیره‌نك جنوبنده ایشلك بر لیمان ساحلنده واقع مورخ هره دونك مولدی اولان بودرم قصبه‌سیدر .

شبه جزیرهٔ مذکوره‌نك شمال وغرب ساحلنده پاشا لیمانیله

كومشلو ليمانلری موجود وجنوب ساحلنده دخی استانكوی اطه‌سیله كندیسی بیننده بوغازی مدافعه ایدر صورتده انشا ایدیلان برقلعه اثار عتیقه دندر

قونیه ولایتی

(٧٦) قونیه ولایتی شمالاً سیواس وخداوندكار شرقاً آطنه ولایتلریله جنوباً بحرسفید غرباً آیدین ولایتیله محاط ومحدوددر .
ولایت مذكوره قونیه حمید . بوردور . تكه . نیكده . نامنده بش سنجاغه تقسیم اولنمشدر .

قونیه سنجاغی

قونیه . آقشهر . قره‌مان . اركلی . خادم . ایلغین . سیدی شهری . بك شهری . بوزقیر . قره بیكار . اسبكشان . قضالریله ١٢ نواحی‌یه منقسمدر .

قونیه قضاسی — مركز ولایت اولان قونیه شهری درسعادتك شرقئ جنوبیسنده ارتفاعلری جزئی برطاقم تپه‌لردن متشكل براووه‌نك جهت غربیسنه قریب بر محلده مرتفع سورلری ومربع الشكل قوله‌لری كهرچیله وسختیان فابریقه‌لرینی حاویدر . داخل شهرده مولانا جلال الدین رومی قدس سره السامی حضرتلرینك تربۀ شریفلریله سائر ذوات معتبره‌نك تربه‌لری

زيارتكاه انامدر شهرك جنوبنده كائن مرام نام محلده كائن باغلرى يك مشهوردر .

منبت ومحصولدار وهرجهتله شايان استفاده ومتعدد كوللرى حاوى اولان قونيــه اووه‌سى غربىٔ شماليدن شرقىٔ جنوبى يه طوغرى ممتد اوله‌رق توروس وآنتى توروس سلسلهٔ جبالى بينلرينى تفريق ايدر .

آقشهر قضاسى — سلطـان طاغى ايله ايپر وآقشهر كوللرى اره‌ســنده كائن منبت ومحصـولدار اراضى‌يى جامع اولوب مركز قضاسى دخى قونيه‌نك غربىٔ شماليسنده برجبـال دامننده دوز برمحلده اطرافى باغ و بغچه‌لر ايله محـاط غايت كوزل بر منظره‌يه مالك اولان آقشهر قصبه‌سيدر . داخل وخارجنده جريان ايدن صولر جهت شماليسنده بولنان كوله اقارلر داخل قصبه‌ده (يلديرم بايزيد خان حضرتلرينك بنا ايتديردكلرى برجامع شريف شـايان تماشا اولوب سلطان مشاراليه حضرتلريدخى شهر مزبورده ارتحال داربقـا ايلمشلر ونعش مغفرت نقشلرى بروسه‌يه نقل اولنه‌رق مدفن مخصوصنه دفن ايدلمشدر) نواحىٔ ملحقه‌سندن اولان طوغان حصـار ناحيه‌سى آقشهر كولنه جارى بر دره كنـارنده وقونيه اووه‌سنك برجهتى محـاط اولان سلطان طاغنك اوزرنده واقع بركچيد آغزنده وانقره‌دن انطاليه‌يه كيدن جاده اوزرنده بولنديغندن تجارت وخصوصات سائره‌جه مهم برموقعدر .

قره‌مان قضـاسى — مركز قضـا قونيه‌نك جنوبيســنده

تحت الارض قناللر واسطه‌سیله جاری بر دره کنارنده جهت شرقیسی اووه واطرافی باغ و بغچه ایله محاط بر محلده کائن ومنتظم صورنده بنا ایدلمش اولان قره‌مان قصبه‌سیدر . (قره‌مان مقدما سنجاق وقضالری حاوی برایالت مرکزی اوله‌رق قره‌مان بکلری اداره‌سنده ایدی تاریخ هجریه‌نك ٨٧٢ سنه‌سنده سلطان محمد خان ثانی حضرتلری طرفندن بکلر اداره‌سندن آلنه‌رق بر ولایت حالنه وضع اولنمش ایسه‌ده الیوم همنامی اولان قضا مرکزیدر) نواحیٔ ملحقه‌سندن اولان غفرباد موقعی حاجی بابا طاغنك اتکنده وقونیه ایله قره‌مان اره‌سنده‌کی یول اوزرنده آفیونیله مشهوردر . بوقضانك مخرجی سلفکه اسکله‌سی اولدیغندن بینلرنده صورت منتظمه‌ده شوسه انشا اولنمقده‌در .

ارکلی قضاسی — مرکز قضا قونیه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده آق کوله جاری دره‌نك ساحلندهٔ محصولدار بر اراضی داخلنده واقع ارکلی قصبه‌سیدرکه قونیه ارکلیسی نامیله یاد اولنور .

خادم قضاسی — قسم اعظمی غایت صیق اورمانلغی حاوی صعب‌المرور براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسی دخی صرب برمحلده کائن خادم قصبه‌سیدر .

مخرجی سلندی واناموری اسکله‌لری ایسه‌ده عربه مرورینه مساعد یول هنوز انشا ایدلمامش اولدیغندن محصولات کسب وسعت ایده‌مامشدر .

ایلغین قضاسی — منبت ومحصولدار براراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضاسی قونیه‌نك غربیٔ شمالیسنده کندی نامنده اولان کولك جنوبنده ۲ ساعت مسافه‌ده دوز برمحلده متعدد ابنیهٔ جسیمه‌یی غایت کوزل باغ و بغچه‌لری حاوی اولان ایلغین قصبه‌سیدر .

سیدی شهری قضاسی — مرکز قضا قونیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده غایت منتظم بغچه‌لری وجاری صولری حاوی قره ویران کولنك غربیٔ شمالیسنده کائن سیدی شهری قصبه‌سیدر .

بکشهر قضاسی — مرکز اداره‌سی قونیه شهرینك غربیٔ جنوبیسنده بکشهر کولنك شرقیٔ جنوبی ساحلنده وکولك مجراسی کنارنده دوز برمحلده بنا اولنمشدر . نفس قصبه ایکی قسمدن عبارت اولوب برقسمنه میدان قسم دیکرینه ایچرو شهر تعبیر اولنور .

بوزقیر معدن قضاسی — عارضه‌لی براراضی‌یه مالك اولان بوقضانك مرکز اداره‌سی قونیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده تحت‌الارض قناللر واسطه‌سیله جریان ایدن چهارشنبه نامند اولان صویك طرفین ساحلنده بنا اولنمش اولان . سرستاد . قصبه‌سیدر .

قره پیکار قضاسی — قونیه اووه‌سنك برقسم جزئیسنی تشکیل ایدن وبرچوق اخراجاتی سایه‌سنده کسب شهرت ایلیان برطوز کولنی حاوی اولوب مرکز قضاسی دخی کولك غربیٔ جنوبیسنده وقونیه‌نك جهت شرقیسنده دوز برمحلده کائن .قره پیکار . قصبه‌سیدر .

اسبکشان قضاسی — قونیه اووه‌سنک جهت شرقیسنی محاط براراضی‌یه مالك اولوب مرکز اداره‌سی دخی همنامی اولان کوله منصب اولان دره قربنده قوجه طاغنك اتکنده باغ و بغچه‌لر ایله محاط مشهور برموقعده کائن . قوججصار . قصبه‌سیدر .

﴿ حمید سنجاغی ﴾

اسپارته . یلواج . قره اغاج . اکردیر . اولوبورلو . قضالریله ۹ نواحی‌یه تقسیم اولنمشدر .

اسپارته قضاسی — مرکزلوا قونیه‌نك جهت غربیسنده بوردور واکردیر کوللری اره‌سنده کائن تفصیلاتی آق صو حوضه‌سنده مندرج بولنان اسپارته شهریدر .

یلواج قضاسی — مرکز اداره‌سی قونیه‌نك غربیٔ شمالیسنده آکردیر کولنك شرق جهتنه جریان ایدن بردره کنارنده کائن یلواج قصبه‌سی اولوب جهت شمالیسنده برخرابه واردر . یلواج قضاسنك شمال وغربیٔ شمالیسنده بولنان سلطان طاغ غربیٔ شمالی‌یه طوغری امتداد ایدن شعباتیله بوسلسله‌نك جهت شمالیسنده واقع امیر طاغ وشعباتی قره دکز ایله بحرسفید ورسانلرینی تفریقه مساعد باشلیجه طاغلر اولوب بونلر اره‌سنده موجود صولرایسه ایبر . آقشهر . ایلغین کوللرینه جریان ایدر وسلطان طاغنك شرقیٔ جنوبی شعبه‌سی قونیه‌شهرینه‌طوغری امتداد ایدرك قونیه اووه‌سنك

برجهتی احاطه ایدر .

قره اغاج قضاسی — مرکز قضا قونیه‌نك غربی شمالیسنده بکشهر کوله جاری دره کنارنده بسیط بر محلده بر چوق باغ وبوستانی شامل اولان قره اغاج قصبه‌سیدر .

اکردیر قضاسی — همنامی اولان کولك غربنده کائن اولدقجه محصولدار براراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسی دخی قونیه‌نك جهت غربیسنده وهمنامی اولان کولك غربی جنوبی ساحلنده کائن اکردیر قصبه‌سیدر . کولك ساحلنده نواحی ملحقه‌سندن اولان پارله . ناحیه‌سی مرکزی واردر .

اولوبورلو قضاسی — مرکز قضا قونیه‌نك جهت غربیسنده ومرکزلوانك شمالنده مرتفع برتپه اوزرنده کائن هواسی لطیف ومنتظم بنالری جامع اولان . اولوبورلو . قصبه‌سیدر .

﴿ بوردور سنجاغی ﴾

بوردور . غربی قره اغاج . تفنی . قضالریله ٤ نواحی‌یه منقسمدر .

بوردور قضاسی — مرکزلوا قونیه‌نك جهت غربیسنده همنامی اولان کولك جنوبنده برساعت مسافه‌ده کوله جاری صویك طرفین ساحلنده متعدد تپه‌لر اوزرنده واقع بوردور قصبه‌سیدرکه تفصیلاتی آق صو حوضه‌سنده‌در . لوانك حاوی اولدیغی اراضی

متعدد میاه جاریه ایله اسقا اولندیغندن محصولات مبذولدر .

غربی قره اغاج قضاسی — قسم اعظمی هر نوع اشجاری حاوی اورمانلی ومتعدد کوچك کوللری حاوی بر اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی دخی مقر لوانك غربیٔ جنوبیسنده کائن (آجی بادم) قریه‌سیدر .

تفنی قضاسی — مرکز اداره‌سی قونیه‌نك غربیٔ جنوبیسنده بوردور کولنه جاری بر دره جوارنده مرتفع بر محلده بعض ابنیه‌یی حاوی اولان تفنی قریه‌سیدر .

﴿ نیکده سنجاغی ﴾

نیکده . نوشهر . اقسرای . ارکوب . بور . عربسون . حمیدیه قضالریله ١٤ نواحی‌یه منقسمدر .

نیکده قضاسی — مرکز لوا اولان نیکده قصبه‌سی قونیه‌نك جهت شرقیسنده جهات ثلثه‌سی برساعتی متجاوز بعدده تپه‌لر وجهت جنوبیسی دخی ارکلی قضاسنه قدر اووه ایله محاط اولوب بوجهته عطف نظر ایدنلر برقاچ اوفق تپه‌لردنصکره (طوروس) سلسلهٔ جبالنی تماشا ایدرك متلذذ اولورلر نیکده قصبه‌سی اوچ اقسام جسیمه‌دن عبارت اولوب بونلردن تپه‌ویران وقیاباشی قسملری قصبه‌نك اك یوکسك مواقعندن معدود اولوب صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش اولان کارکیر بنالر ایله تزیین اولنمش ایسه‌ده شهر ایچی

نامیله یاد اولنان اوچنجی قسم ارەسنه تصادف ایدن جسیم برمزارلق لطافت طبیعیەلریله منظرەلرینه خیلیجه ایراث مضرت ایتمکدە بولنمشدر قصبه اون دقیقه خارجندن برساعت مسافەسنده اولان چیلاق تپەلره قدر دائرأمادار باغلر ایله محاط اولدیغندن ایام صیفده اهالینك ثلثانی باغلره نقل ایدەرك امراروقت ایلمکی اعتیاد ایدنمشلردر . داخل قصبەده متعدد جامع شریف ومدارس ایله ابنیهٔ سائره موجود اولوب اسواقی دخی منتظمدر .

لوانك حاوی اولدیغی اراضی محصولدار و برچوق معدنلری حاوی اولوب محصولاتك ایچنده پاموق ایله آفیون کثرت اوزره بولنور .

نوشهر قضاسی — مرکز ادارەسی نیکدەنك شمالندەقزیل ایرمغه جاری بردره قربنده محصولدار اراضی داخلنده واقع آب وهواسی لطیف اولان نوشهر قصبەسیدر .

آقسرای قضاسی — فوق العاده منبت ومحصولدار براراضی‌یه مالك اولوب مرکز قضا نیکدەنك غربیٔ شمالیسنده قونیه‌یه ٥٠ میل مسافەده قوجحصار کولنه جاری بیاض صو ساحلنده متین برقلعەیی منتظم باغ وبغچەلری حاوی وقزیل ایرمق حوضەسندن کلان جاده اوزرنده واقع آقسرای قصبەسیدر .

ارکوب قضاسی — قضا مرکزی اولان ارکوب قصبەسی نیکدەنك شمالنده وبر یایلا داخلنده قزیل ایرمغك ایکی ساعت جنوبنده کوزل برمنظرەیی متعدد باغ وبغچەلری وجاری صولری جامع

اولوب جهت شمالیسنده دخی بر قلعه‌سی واردر قضانك حاوی اولدیغی اراضی محصولدار اولدیغی کبی بیاض و بلغمی معدن طاشی اخراجیله کسب شهرت ایلمشدر .

بور قضاسی — مرکز قضا نیکده‌نك شمالنده آق کوله جاری دره‌نك تشکیل ایتدیکی بطاقلغك منتهاسنده کائن غایت کوزل برمنظره‌یی اولدقچه لطیف هوایی ودروننده جاری صولری حاوی اولان بورقصبه‌سیدر .

عربسون قضاسی — مرکز اداره‌سی قزیل ایرمغك صولنه جاری بردره‌نك طرف یسارنده و بر تپه اوزرنده کائن خانه وچارشولری غیر منتظم اولان عربسون قصبه‌سیدر . داخل قصبه‌ده مزین ومصنع بر جامع شریف ایله مدرسه ومنتظم بر کتبخانه موجوددر .

﴿ تکه سنجاغی ﴾

انطالیه — المالو . علائیه . قاش . افسکی . قضالرینه منقسمدر .

انطالیه قضاسی — مرکز لوا قونیه‌نك جنوبیسنده بحرسفیدك اعلاکورفزلرندن اولان انطالیه کورفزینك ساحلنده یکدیکرندن آلتمیشر ذراع مسافه‌ده ایکی طبقه‌دن عبارت سور ایله محاط برتپه‌نك اتکنه بنا اولنمش اولان انطالیه قصبه‌سیدر .

قصبه میلاددن ١٩٣ سنه‌مقدم بنا اولنمش و١٧٤ تاریخ هجریه‌سنده

عثمانلولر ایله رومار بیننده بر محاربه جریان وقوعبولمشدر شهرك جهت شرقیسی متعدد هرنوع میوه بغچه‌لرینی حاوی اولوب آکردیر کولندن ظهور و بر مدت تحت‌الارض قنالار واسطه‌سیله جریان ایتدکدنصکره شهرك یقیننده تکرار میدانه چیقان صولر مذکور بغچه‌لرك اروا واسقاسی خصوصنده استعمال اولنور .

الالو قضاسی — مرکز لوانك جهت غربیسنده وبردره منبعی قربنده اولان الالو قصبه‌سی همنامی اولان قضانك مرکز اداره‌سیدر .

علائیه قضاسی — مرکز قضا قونیه‌نك جنوبنده بحرسفید ساحلنده تجارتی آز وامنیتسز برلیمانه مالك اولان علائیه قصبه‌سیدر قصبه اوچ طبقه‌دن عبارت اولان قلعه‌سنك ایکی قسمی اره‌سنده بنا اولنمش متعدد جامع شریف ومدرسه‌لری حاوی اولوب ٨٧٦ تاریخنده سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده کدیك احمد پاشا واسطه‌سیله ضبط اولنمشدر .

قاش قضاسی — بحرسفید ساحلنی تشکیل ایدن واکثری محلی طاغلقدن عبارت بولنان اراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسی دنحی دمبره (منوغات) دره‌سی ساحلنده کائن قاش قصبه‌سیدر .

افسکی قضاسی — بحرسفیدك برقسم ساحلینی تشکیل ایدن اراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسیدنحی ولایتك غربی جنوبیسنده طاشلق برمحلده کائن . ماروله . قصبه‌سیدر .

بحر سفيد ورسانی داخلنده بولنان ولايات

آطنه ولايتی

(٧٧) آطنه ولايتی شمالاً قونيه انقره سيواس شرقاً حلب ولايتلريله جنوباً بحرسفيد غرباً قونيه ولايتيله محاطدر .
ولايت مذكوره تقريباً ٥٠٠٠٠ ميل مربع وسعتنده اولوب آطنه . ايچ ايل . قوزان . جبل بركتناملريله درت لوانی محتويدر
ولايتك جهات ثلثه‌سی ايچ ايل طاغلری بوغا طاغی قوزان طاغی بركت طاغی كبی مشهور ويوكسك جبال متسلسله ايله محاط اولوب جانب جنوبيسنده منفرد طاغلردن بشقه يرلريله دائرهٔ ولايت وسطی واسع ومنبت و (چقور) اووه ناميله مشهور اولان محلدن عبارتدر .

آطنه سنجاغی

وسط دائرهٔ ولايتده واقع ومركزی اولان اطنه قضاسيله طرسوس . مرسين . قره عيسالو قضالرينی جامعدر بوسنجاغی تشكيلی ايدن اراضی متعدد جاری صولر ايله متفرق وبرقسمی دخی بحرسفيده منتهی كوچك تپه‌لر ايله بونلرك اره‌سنده كائن منبت ومحصولدار اووه‌لردن عبارتدر .
آطنه قضاسی — مقر ولايت درسعادتك شرقیٔ جنوبيسنده وبحرسفيد ساحلنه ٢٥ ميل مسافه‌ده اوفق برتپه اوزرينه بنا

اولنان وبرجهتی سیحان نهرینك ساحلنده جنوبه طوغری امتداد ایتمش برمستطیل شکلنده واطرافی برچوق ساعت امتداد ایدن باغ و بغچه‌لر ایله محاط اولان آطنه شهریدر . شهرك جوارنده بولنان بطاقلق مناسبتیله هواسی ایام صیفده اغر اولدیغندن اهالیسنك قسم اعظمی یایلاده اسکان ایدر . سیحان نهری اوزره شهره ٤٠٠ ذراع طولنده منتظم برکوپریسی موجوددر . شهرمذکور هارون رشید زماننده طرسوسه والی نصب اولنان . ابوسلیم اذنه طرفندن بنا اولندیغی روایت اولنمقده‌در .

طرسوس قضاسی — مرکز قضا آطنه‌نك جهت غربیسنده وطرسوس چایی طرفین ساحلنده واقع ابنیهٔ عتیقه‌دن برچوق قلعه وقله‌لری ومؤسسات خیریه‌دن متعدد ابنیه‌یی جامع وشمندوفر کذرکاهنده اولان طرسوس قصبه‌سیدر .

مرسین قضاسی — مرکز اداره آطنه‌نك غربیٔ جنوبیسنده وبحرسفید ساحلنده محافظه‌لی برلیمانی و ٤ عدد اسکله‌یی حاوی قونیه قیصری انقره حوالیسی ادخالات واخراجاتیله کسب شهرت ایلمش اولان مرسین قصبه‌سیدر . قصبه داخلندن جریان ایدن صولر واسطه‌سیله برقاچ قسمه منقسم اولوب جهت غربیسنده دخی اثار عتیقه‌یی حاوی برمملکت خرابه‌سی واردر .

قره عیسالو قضاسی — مرکز قضا آطنه‌نك جهت غربیسنده ومرسینك غربیٔ شمالیسنده ٤ ناحیه‌یی حاوی اولان (چیچه‌لی) قریه‌سیدر قضاده کراسته اعمالنه صالح اشجاری حاوی اورمانلرك

بولنیشی نخود وسیسام محصوللرینك زخیره‌یه تفوقی جهتیله اهالیٔ قضا اوچ اولکیلرله مشغول اولوب لوازم سائره‌لرینی (ملبوسات مستثنادر) آطنه‌دن مبایعه ایدرلر .

بوسنجاق داخلنده جریان ایدن وطرسوس اسمنده اولان چای بوغا طاغی معدننك جنوب اتکلریله کوللك بوغازینی تشکیل ایدن تپه‌لردن برقاچ قول اوله‌رق ظهور وکوللك نمرون ناحیه‌لری مرکزلرندن کچه‌رك اولاش ناحیه مرکزینی صاغنه تکه‌لو موقعنی صولنه ترك ایدرك مرکز ولایتدن بعدالمرور بحرسفیده منصب اولورکه بونك جریانندن پك زیاده استفاده اولنور . کوللك ایله نمرون ناحیه‌لری اراضیسی اورمانلق اولدیغندن اهالیسی کراسته تجارتیله مشغولدر هواسی ایسه لطیف اولدیغندن آطنه وطرسوس اهالیسی یایلاق اتخاذ ایتمشلردر .

﴿ ایچ ایل سنجاغی ﴾

ولایتك منتهای غربیسنده واقع سلفکه . ارمناك . کلنار . موط انامور . قضالرینی جامعدر . (ایچ ایل تسمیه‌سنه باشلیجه سبب قونیه موقعندن نظر اولندیغی حالده لوائی تشکیل ایدن اراضینك طاغلر ایچنده کورلمسیدر .)

سلفکه قضاسی — مرکزلوا آطنه‌نك غربیٔ جنوبیسنده کوك صو نامنده اولان نهرك کنارنده برطاقم اثار عتیقه‌یی جامع اولان سلفکه قصبه‌سیدر .

ارمناك قضاسی — مركز اداره‌سی سلفكه‌نك جهت غربیسنده كوك صویه تابع دره‌لرك خط فاصل میاهی او زرنده كائن ارمناك قصبه‌سیدر .

كلنار قضاسی — مركز قضا سلفكه‌نك غربئ جنوبیسنده وساحل بحرده كائن كلنديره قصبه‌سیدر .

موط قضاسی — مركزی سلفكه‌نك غربئ شمالیسنده متعدد صولری وابنیهٔ منتظمه‌یی جامع اولان موط قصبه‌سیدر .

انامور قضاسی — برچوق ابنیه اثارینی جامع وبحرسفید ساحلنك بر قسم جزوئیسنی تشكیل ایدن اراضیدن عبارت اولوب مركز قضاسی دخی جامع شریف ایله دبوی وسائره‌یی شامل اولان (چوران) قریه‌سیدر ذكر اولنان قضالرك تفصیلات سائره‌سی كوكصو چایی حوضه‌سنده‌در .

﴿ قوزان سنجاغی ﴾

ولایتك شرقئ شمالیسنده آب وهواسی لطیف مواقعی واشجار متنوعه‌یی حاوی اورمانلری واسع ومنبت ومحصولدار ومتعدد جاری صولری واثار جسیمهٔ مهمه‌یی جامع بر اراضی‌یه مالك ایسه‌ده نفوسنك آزلغی اكثر محلنك زراعتدن خالی قالمسنه سبب اولمقده‌در سنجاق . سیس . خاچین . فكه . قارص . نامنده درت قضایه منقسمدر .

سیس قضاسی — مرکزلوا آطنه‌نك شرقیٔ شمالیسنده جیحان نهرینه جاری دره‌لر اره‌سنده طار بون دیمکله معروف اولان بربیوك قلعهٔ قدیمه‌نك جهت شرقیسنده واقع سیس قصبه‌سیدر قلعه‌نك جهت شرقیسنده قتوغیکوسك مقراقامتی اولان سکسان اوطه‌یی حاوی برمناستر فن‌معماریجه نظر تحسینی جالب بر بنادر داخل قصبه‌ده مؤسسات اسلامیه‌دن متعدد ابنیه فابریقه دکرمان ومتعدد باغ وبغچه‌لر موجوددر .

حاچین قضاسی — قسم اعظمی قیالقدن عبارت براراضی‌یه مالك اولدیغندن حاصل اولان حبوبات موجود اهالی‌یه کفایت ایتمدیکندن خارجه مراجعته مجبوریت حاصل اولور .

مرکز قضا آطنه‌نك شمالنده سیحان نهری توابعندن اولان کوك صویه جاری همنامی اولان صویك تابعلری اره‌سنده برطاغك صرتنده واقع حاچین قصبه‌سیدر موقعك طارلغندن ناشی خانه‌لری غایت صیق ویکدیکری بغچه‌لرینه ناظر اوله‌رق انشا اولنمشدر شرق وغربندن نبعان ایدن صولر قصبه‌نك اون دقیقه ایلروسنده برلشور ودره‌لر برطاقم حرقلره تفریق اولنه‌رق قصبه داخلنه جریان ایتدیرلدیکندن بغچه‌لرك احیاسنه سبب اولور .

فکه قضاسی — مرکز قضا کوك صویك صاغنده آطنه‌نك شمالنده کائن مواقع مهمهٔ عسکریه‌دن اولان فکه قصبه‌سیدر .

قارص ذوالقدریه قضاسی — انجه‌و محصولدار براراضی‌یه

وچام اشجارینی حاوی واسع اورمانه مالك اولوب مركز اراده‌سی آطنه‌نك شرقیٔ شمالیسنده کائن پازار نام محلدر .

(جبل برکت سنجاغی)

مرکز ولایتك شرق جهتنده حلب ولایتی حدودینه منتهی واصلاحیه. خاصه . بولانق. پیاس. عثمانیه. قضالرینی محتویدر .

مرکزلوا مقر ولایتك شرقیٔ شمالیسنده مشهور ومتعارف اولان کاور طاغنك اوزرنده جهت سیاسیه‌جه فوق‌العاده مهم اولان (یاربوز) موقعیدر بوراده جسیم برحکومت قوناغیله مأمورین خانه‌لرندن وبرقاچ دکاندن ماعدا مدنیته متعلق اثار یوقدر .

اصلاحیه قضاسی — مرکز قضا آطنه‌نك شرقنده صانجیلق کولنه جاری بردره کنارنده اولان اصلاحیه قصبه‌سیدر اهالیٔ قضا عشیرت خلقندن عبارتدر .

خاصه قضاسی — جبل برکتك شرق اتکلرینی تشکیل ایدن اراضیٔ منبته‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسی دخی آق‌دکز کولنه جاری قره صو جوارنده واقع خاصه قصبه‌سیدر .

بولانق قضاسی — مرکز قضا آطنه‌نك شرقنده جبل برکت (کاور طاغی) اتکنده کائن بغچه قریه‌سیدر قضانك جامع اولدیغی اراضی طار اولدیغندن لزومی مقدار محصولات یتشدیره‌مز .

عثمانیه قضاسی — قضانك داخلنده بولنان چلتیك سیسام

وسائر تارلالر صولر ايله اروا واسقا اولنديغندن فوق‌العاده منبت ومحصولداردر مركز قضاسی دخی اطنه‌نك شرقنده بولانق‌صوبی توابعی كنارنده واقع رضائيه‌قصبه‌سی اولوب هواسی وخامتلی اولديغندن يازين اهالينك برقسمی اوچ ساعت مسافه‌ده اولان يايلالره كيدرلر .

پياس قضاسی — مركزقضا اسكندرون كورفزی ساحلنه ١٥ دقيقه مسافه ده واقع پياس قصبه‌سيدركه نامنك تاريخجه حصه‌مند اولديغی اشتهاره متناسب اثار وابنيهٔ عتيقه‌يی جامعدر .

حلب ولايتی

(٧٨) حلب ولايتی سوريه قطعه‌سنك قسم‌شماليسيله آسيای صغرانك قسم جنوبيسنی تشكيل ايدن مرعش نام ديكر ذوالقدريه مملكتندن والجزيره قطعه‌سنك (رها) تسميه اولنان قسم غربيسندن يعنی اورفه سنجاغندن عبارتدر .

ولايت مذكوره شمالاً ديار بكر معمورة‌العزيز سيواس شرقاً موصل بغداد جنوباً سوريه وبيروت ولايتلريله غرباً بحرسفيد وآطنه ولايتيله محدود اولوب دائرهٔ ولايت حلب . مرعش . اورفه نامارنده اوچ سنجاقدن عبارتدر .

حلب سنجاغی

حلب . انطاكيه . كليس . عينتاب . اسكندرون . بيلان . ادلب

معرة النعمان . جسر شغور . باب . منبج . حارم . نامنده‌کی قضالردن مرکبدر .

حلب قضاسی — مرکز ولایت اولان حلب شهری استانبولك شرقیٔ جنوبیسنده (براً ٢٦٣ ساعت مسافه‌ده) کلیس و باب اووه‌لریله جبل سمعانك عارضه‌لی اراضیسنك نقطهٔ التصاقنده و بسیط برموقعده کائندر . شهرك برقسمی سور عتیق داخلنده اولوب خانه‌لرینك قسم اعظمی طاشدن بنا اولنمش اولدیغندن براز رطوبتلی ایسه‌ده هواسی صاغلمدر شهرك شرق جهتی زیتون وفستق باغلریله شمال وغرب جهتی یمش بغچه‌لریله محاط اولوب جنوب طرفی آچیقدر . شهر مذکور ١٦ سنهٔ هجریه‌سنده (حضرت عمر رضی الله عنه افندمزك) عهد جلیل خلافتلرنده غزات مسلمین طرفندن ضبط اولنمشدر .

داخل شهرده جامع کبیر وعمارت وسائره وقشلهٔ همایون ایله اسکی برقلعه موجوددر . شهرك داخلندن جریان ایدن حلب چایی دخی عینتاب شهرینك جنوبندن ظهور و برخیلی محل جریان ایتدکدن صکره المقطع بطاقلغنه دوکیلور .

انطاکیه قضاسی — مرکز قضا حلبك جهت غربیسنده عاصی نهری ساحلنده کائن انطاکیه قصبه‌سیدرکه تفصیلاتی نهر مذکورك تعریفی صره‌سنده ذکر ایدلمشدر .

کلیس قضاسی — هرنوع محصولاتی حاوی بر اراضی‌یه مالك

اولوب مركز قضاسيدخی حلبك شمالنده كائن كليس قصبه‌سيدر داخل قصبه‌ده متعدد ابنيه موجود ايسه‌ده تاريخ بناسی معلوم دكلدر بونك جوارنده وقوعبولان محارباتك كافه‌سنده نتيجهٔ مظفريت عثمانليلرده قالمشدر .

عينتاب قضاسی — مركز قضا حلبك جهت شماليسنده فرات نهرينه جاری ساجور دره‌سی قربنده كائن عينتاب قصبه‌سی اولوب تاريخ بناسی معلوم دكل ايسه‌ده (٨٠٠) تاريخنده شهرت ومعموريتنه بدأ ايدلديكی اكلاشلمشدر قصبه معارف جهتنجه ترقی ايتمش اولديغندن متعدد مدرسه ومكتبلر وبيكس اطفاله مخصوص مكتب وامريقا مسيونر مكتبی وسائره موجود اولديغی كبی جيادت هواسی وكرك كثرت فضلاسی جهتيله اوته دنبرو (عروس عربستان) ناميله معروفدر قصبه‌يه التی ساعت مسافه‌ده اهل صليب محارباتنده مشهور اولان (تپشار) موقعی خرابه‌سی واردر .

اسكندرون قضاسی — مركز قضا حلبك جهت غربيسنده وهمنامی اولان كورفز ساحلنده كائن اسكندرون قصبه‌سيدر .

اسكندرون كورفزی قره طاش ورأس الخنزير برونلرندن بدأ ايله داخله طوغری زياده بركيرندی پيدا ايلديكندن وضعيت طبيعيه‌سی اقتضاسی جنوب وغرب روزكارلرندن امين اولمديغندن عادتا اچيق بردكز حالنده بولنور كورفزك شمال وشمال غربيسنی جبل بركت والماطاغلری احاطه ايدر الما طاغی تاوروس سلسله‌سيله

جبل لبنانی تفریق ایدرکه یوکسکلکی ۱۵۰۰ ذراع اولوب اردور قصیر طاغلری شعباتندندر جبل برکتك نام قدیمی امانوس . عربجه جبل لکام . نامیله یاد اولنور . اسکندرون قضاسی قسما کورفزك ساحلندن عبارت اولوب مرکز قضا الما طاغنك اتکنده وکورفزك ساحلنده حلبك ۱٤۰ میل شمال غربیسنده و ۱٦۰ میل طولنده صورت منتظمه‌ده انشا اولنمش برشوسه یول ایله یکدیکرینه مربوط اولوب بناءعلیه عجمستان ایله اناطولینك وسوریه‌نك اسکله‌سی اولدیغندن معموریتی کوندن کونه ترقی ایتمکده‌در . قصبه تاریخ هجرتدن ۹۵۵ سنه مقدم اسکندر طرفندن بنا اولندیغی و ۱۲۳۸ تاریخنده وقوعبولان حرکت ارضدن وممالك شاهانه‌یه الحاق اولنمزدن مقدم وقوعبولان محاربه‌لردن خراب اولمش ایسه‌ده تشکیل ولایتدن صکره کسب معموریت ایتمکده بولنمشدر .

بیلان قضاسی — مرکز قضا حلبك جهت شمالیسنده الما طاغنك طار بر بوغازی مخرجنده واقع بیلان قصبه‌سی قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری طرفندن ۱۰۵۰ تاریخلرنده مجدداً انشا ایدیله‌رك اهالی توطین وجامع شریف عمارات وسائره بنا ایدلمشدر بیلان بولندیغی موقعه نظراً اسکیدن (باب اسکندرون) نامیله یاد اولنوردی .

حارم قضاسی — مرکز قضا حلبك غربنده واق کولك جنوبنده توتون وافیونی وقضاسی داخلنده بولنان آثار عتیقه‌سیله کسب شهرت ایدن حارم قصبه‌سیدر .

ادلیب قضاسی — مرکز قضا حلبك غربیٔ جنوبیسنده حلبدن شام شریفه کیدن طریق اوزرنده کائن وجوارنده برچوق آثار عتیقه‌یی حاوی اولان ادلیب قصبه‌سیدر .

معرة النعمان قضاسی — ولایتك جنوبنده محصولدار براراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضاسیدخی حلبك جنوبنده وشامه کیدن طریق اوزرنده کائن معره قصبه‌سیدر .

جسرشغور قضاسی — مرکز قضا حلبك غربیٔ جنوبیسنده نهرالعاصی جوارنده کائن جسرشغور قصبه‌سیدر . قصبه‌نك جوارنده اقامیا شهری خرابه‌سیله غایت واسع برمرعا واردر .

باب قضاسی — مرکز قضا حلبك شرقیٔ شمالیسنده فرات نهری کنارنده کائن نزیب موقعنه کیدن طریق اوزرنده دوز براراضیده آثار عتیقه‌یی حاوی اولان باب قصبه‌سیدر .

منبج قضاسی — مرکز قضا حلبك شرقیٔ شمالیسنده کائن منبج قصبه‌سی اولوب داخلنده نام نامیٔ جناب ظل اللهی‌یه منسوب اولمق اوزره برجامع شریف انشا بیورلمشدر .

قصبه قدیماً فوق العاده مشهور برشهر ایدیسه‌ده تیمورلنك طرفندن تخریب ایدلدیکندن آثار معموریتی کلیاً غائب ایتمش والیوم اوچیوزی متجاوز مهاجرین خانه‌سی انشاسیله یکیدن کسب معموریت ایتمکده بولنمشدر .

﴿ مرعش سنجاغی ﴾

ولایتك جهت شمالیسنده کائن اولوب مرعش . البستان . زیتون اندرین . پازارجق . قضالرینه منقسمدر . اراضینك برقسمی کثیرالمیاه اووه‌لقلردن قسم دیکری طاغلقدن عبارتدر .

مرعش قضاسی — مرکزلوا حلبك شمالنده جیحان نهرینك قربنده آغر طاغنك اتکنده هواسی کوزل اولان مرعش شهر قدیمیدر . داخل شهرده اثار عتیقه‌دن برقلعه ایله برده جامع کبیر واردر . مرعش هجرتدن مقدم شمدیکی موقعنك درت ساعت‌قدر شرقنده بنا اولنمش ایسه‌ده برچوق حکمداران یدینه کچدکدنصکره نهایت ذوالقدریه حکمداری موقع حاضرنده مجدداً انشا ایتمشدر . خانه‌لرینك دیوارلری کرپیچ واصول عتیقه اوزره بنا اولندیغندن منظره‌سی اولقدر کوزل دکلدر . قضا هرنوع حبوبات یتشدیرمکه مساعد براراضی‌یه مالك اولدیغی کبی یقین برزمانه قدر دخی کلیتلی زیتون محصولی النه‌جغی شمدیدن اکلاشلمقده‌در .

البستان قضاسی — مرکزقضا حلبك جهت شمالیسنده جیحان نهری ساحلنده کائن البستان قصبه‌سی اولوب تفصیلات لازمهٔ سائره‌سی جیحان نهری حوضه‌سنده‌در .

زیتون قضاسی — کاملاً طاغلق وطاشلق اولدیغندن اهالی ادارهٔ تعیشلری ایچون سائر قضالره کیتمکه مجبوردرلر . مرکزقضا حلبك شمالنده برصو کنارنده طار برمحلده سوقاقلری غیر منتظم

وخانه‌لری یکدیکری اوزرینه بنا اولنمشدر قصبه‌نك شرقنده و برنقطهٔ حاکمه‌ده عساکر شاهانه‌یه مخصوص منتظم برابنیه واردر •

اندرین قضاسی — مرکزلوانك جهت غربیسنده قسم اعظمی منبت ومحصولدار اووه‌لری جامع اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی دخی آندرین قصبه‌سیدر •

پازارجق قضاسی — مرعشك جهت شرقیسنده آق صویك طرفین ساحلنده کائن اراضیی جامع اولوب مرکز قضاسی دخی اوفاجقلی قریه‌سیدر •

﴿ اورفه سنجاغی ﴾

ولایتك جهت شرقیسنده بولنه‌رق • اورفه • بیره‌جك • روم‌قلعه سروج نامارنده درت قضایی حاوی اولوب اراضیسی عمومیت اوزره محصولداردر •

مرکزلوا حلبك شرقیٔ شمالیسنده ایکی کوچك‌طاغ اره‌سنده ابنیه‌سی منتظم ودروننده مقام ابراهیم علیه‌السلام بولنان جامع کبیری موجود اولان اورفه شهریدر •

بیره‌جك قضاسی — مرکز قضا حلبك شرقیٔ شمالیسنده فرات نهری ساحلنده کائن بیره‌جك قصبه‌سیدرکه تفصیلاتی فرات نهری حوضه‌سنده‌در •

روم قلعه قضاسی — مرکزقضا حلبك شرقیٔ شمالیسنده فرات

نهری کنارنده کائن روم قلعه قصبه‌سیدر قضانك شامل اولدیغی اراضی متعدد جاری صولری وکلیتلی اورمانلری ومزروع وادیلری حاوی‌در .

سروج قضاسی — مرکز قضا اورفه‌نك شرقنده کائن وفوق‌العاده معمور اولدیغی حالده تیمورلنك طرفندن تخریب ایدیلان سروج قصبه‌سیدر .

﴿ مستقلاً اداره اولنان زور متصرفلغی ﴾

حدودی — مستقلا اداره اولنمقده بولنان زور سنجاغی شمالاً دیاربکر شرقاً موصل و بغداد ولایتلریله جنوباً بادیة‌الشام غرباً حلب ولایتیله محاط ومحدود اولوب شمالدن جنوبه ممتد اولمق اوزره عرضی تقریباً ۸۰ شرقدن غربه اولان طولی ۱۲۰ ساعتدر .

سنجاغك حاوی اولدیغی اراضینك قوهٔ انباتیه‌سی سنوی زراعتك بره التمش نسبتنده محصول ویرمسیله مقایسه اولنور . پك چوق اثار عتیقه‌یی جامع اولان اوجسیم اراضیده موجود مرعالرایسه مشهور ومعروف اولان عربستان آتلریله عربان الندە بولنه‌رق رعی ایدلمکده بولنان دوه واغنامك وولایات سائره‌دن کلان حیواناتك برقاچ مثلنی اداره ایده‌بیله‌جك وسعته مالکدرلر .

اراضیٔ مذکوره غایهٔ ارتفاعلری ۱۵۰ متره‌یی (یکی آرشون) تجاوز ایتمیان طاغلر ایله محاط مستوی اووه‌لردن عبارتدر هواسی عمومیتله لطیف اولوب موسم شتاده کثرتله باران نزول ایدر .

مركز لوا ايله برقاج قصبه وقريه اهاليسندن ماعداسى (عنزه وشمر عشيرتلرى) عموماً سيار برحالده بولندقلرندن جسور وجنكاور اولدقلرى كبى زراعتدندخى فوق المأمول استفاده ايتمكده درلر .

لوانك مجموع نفوسى اراضينك وسعتنه نظراً قليل ايسه‌ده فوق العاده قوهٔ انباتيه‌يه مالك اولمسى وبونكله برابر بغداد ايله اسكندرون كورفزى اره‌سنده اقصر طرق بولنمسى اهميتنك تزييدينى موجب اولمشدر .

زور سنجاغى تقسيمات ملكيه‌يه نظراً دير . رأس العين . البوكمال عشاره . قضالريله (ويران شهر) يكيشهر . بصيره . سيمه . (شدادى) كوكب . تدمر . ناحيه‌لرينى جامعدر .

مركز لوا درسعادتك شرقىٔ جنوبيسنده فرات نهرينك صاغطرف ساحلنده كائن بيكى متجاوز خانه ايله اماكن سائره‌يى جامع (دير) قصبه‌سيدر . فرات نهرينك تشكيل ايتمش اولديغى برجزيره قصبه‌نك قارشوسنده واقع اولوب بركوپرى ايله اتصالات تأمين ايدلمشدر جزيره اوزرنده موجود بولنان اغاجلرك كثرتى وموسم بهارده‌كى لطافتلرى جهتيله جزيرهٔ مذكوره اهالىٔ بلده‌نك مسيره‌گاهيدر .

اسكى دير تعبير اولنان محله‌سى ايسه كرپيچ طوغله‌سندن بنا ايدلمش وسوقاقلرى غايت طار وغير منتظم يوزى متجاوز خانه‌دن عبارتدر .

رأس العين قضاسى — مركز قضا لوانك شرقىٔ شماليسنده خابور

جانی توابعندن اولان راس العین دره سنك طرفین ساحلنده بنا اولنمش رأس العین قصبه سیدر .

قصبه یی جهات ثلثه سندن احاطه ایدن دره هواسنی صورت دائمه ده شدتله اخلال ایتمکده بولندیغندن اهالئ قصبه هواسی لطیف اولان محلاره هجرت مجبوریتنده بولندقلرندن اهمیتینی غائب ایتمکده در بوندن ماعدا قصبه نك جنوبنده بر میل مسافه ده واقع (عین فصوح) نامنده اولان صودن صورت دائمه ده انتشار ایتمکده اولان روائح کریهه ایسه هوائی تسمیم یاردم ایتمکده در .

قصبه نك ایکی میل جنوبنده اولان (کوکرد) کولندن سنوی التمش بیك غروشی متجاوز کوکرد اخراج اولنور .

البوکمال قضاسی — مرکز قضا مقرلوانك شرقئ جنوبیسنده فرات نهری صاغ ساحلنده کائن . البوکمال . قصبه سیدر .

﴿ بحرسفید ورسانندن سوریه قطعه سی ﴾

(٨٠) بحرسفید ورسانی داخلنده بولنان سوریه قطعه سی تقسیمات طبیعیه سنه نظراً مطالعه یه النديغی حالده اسکندرون کورفزندن قلعة العریش موقعنه یعنی مصرخدیویتی حدودینه قدر بحرسفید ساحلیله بوکا جریان ایدن . نهرالعاصی . ونهرالبکیر دنیلان نهرلر ایله کوللرك وبوکوللره جاری سائر انهارك حوضه لرندن وجهت شرقیسنده دخی فرات نهری حوضه سنه قدر اوفق تپه لری حاوی وواسع برچوللدن شمال طرفی آسیای عثمانی وجنوب طرفیده دخی

عربستاندن عبارتدر تقسيمات ملكيه‌سنه نظراً سوريه قطعه‌سی حلب ـ سوريه ـ بيروت ولايتلريله جبل لبنان وقدس شريف متصرفلقلرينی حاويدر قطعهٔ مذكوره هندستان ايله عجمستان طريقلری اوزرنده آسيای صغری ايله مصر خديويتی بيننده بولنمغله برابر اقليمنك لطافت طبيعيه‌سندن ماعداً اراضيسنك هر نوع اصلاحات واعماراته واهاليسنك هر يوزدن تمدن وترقی‌يه قابليت تامه‌سی اولمسندن طولايی جالب انظار عمومی اولمقده وحتی مقامات مقدسه ومباركه‌يی دخی شامل بولنديغندن فوق‌الغايه اهميته مالكدر . سوريه قطعه‌سی انهار متعدده ايله سقی اولنور غايت منبت ومحصولدار اووه‌لری وشمالدن جنوبه طوغری ممتد برسلسلهٔ جبالی حاوی اولوب ورسان غربيسی آق دكز ساحلنه طوغری كسب انحطاط ايدر . ورسان شرقيسی سوريه چولنی تشكيل ايدن بر يايلايه منتهی اولور قطعهٔ مذكوره داخلنده موجود ديگر طاغلر صره‌سی كلدكجه ذكر اولنه‌جغندن بوراده تفصيلندن صرف نظر اولنمشدر .

سوريه ولايتی

(٨١) سوريه ولايتی سوريه قطعه‌سی داخلنده واقع اولوب شمالاً حلب ولايتی شرقاً زور سنجاغی ايله عربستان جنوباً بيروت ولايتيله عربستان وغرباً دخی بيروت ولايتيله محدوددر .

ولايت مذكوره شام . حما . حوران ناملريله اوچ سنجاقدن متشكلدر

﴿ شام سنجاغی ﴾

دائرهٔ ولایتك وسطنده اولوب . شام . دومانیك . وادی العجم حاصبا . راشیا . بعلبك . بقاع العزیز قضالرندن مركبدر .

مركز ولایت اولان شام شریف درسعادتك شرقیٔ جنوبیسنده سوریه بادیه‌سنك حدود شرقیسنده (١١٠٠ میل) مسافه‌ده جبل قایسونك اتكنده سطح بحردن (٢٤٠٠) قدم ارتفاعنده غرب جنوبیسی جبل شیخ وجبل حوران وغرب شمالیسی جبل حوران ایله محاط واسع بر صحراده مؤسسدر . تفصیلات سائره‌سی برده چاپی تعریفاتی صره‌سنده ذكر اولنمشدر .

دوما قضاسی — شامك جهت شمالیسنده برده نهری وتوابعی ایله اروا واسقا اولنان واحتیاجات محلیه‌دن پك زیاده حاصلات ویرن براراضی‌یه مالك اولوب مركز قضاسی دخی شامه ایکی بچق ساعت مسافه‌ده اولان دوما قصبه‌سیدر .

وادی العجم قضاسی — شامك غربنده محصولدار بر اراضی‌یی حاوی اولوب مركز قضاسی شام اووه‌سنك جنوبنده جبل شیخدن نبعان ایله سائر صولر ایله برلشن عوواج چایی طرفینده بنا اولنان . قطنا . قصبه‌سیدر .

حاصبا قضاسی — مركز قضا شامك غربیٔ جنوبیسنده جبل شیخك اتكنده كائن حاصبا قصبه‌سیدر .

راشیا قضاسی — جبل شیخك اتكلرینی تشكیل ایدن

اراضیی حاوی اولوب جبل مذکوردن جریان ایدن صولر برچوق اوفق کوللر تشکیل ایلدیکندن ایام صیفده هواسی وخیمدر .
مرکز قضا مرتفع برمحلده واقع هواسی سرت راشیا قصبه‌سیدر .

بعلبك قضاسی — شامك جهت شمالیسنده کائن اولوب مرکز قضا عاصی نهرینك تشکیل ایتدیکی وادینك نهایتنده کائن بعلبك قصبه‌سیدر . قصبه‌نك یقیننده‌کی منبعدن نبعان ولیوه قریه‌سندن کچه‌رك عاصی نهریله تلاقی ایدن برصو واردر . بعلبك قصبه‌سی بلدة الشمس دیمکله معروف اولوب درونند‌ه بولنان اثار عتیقه‌یی سیر وتماشا ایدنلر مساعیٔ بشریه‌نك درجهٔ علویت وکمالنه حیران اولورلر .

بقاع العزیز قضاسی — شامك غربیٔ شمالیسنده جبل لبنان ایله جبل غربیه اراسنده کائن منبت ومحصولدار براوه‌دن متشکل اولوب مرکز قضاسی دخی معلقه قصبه‌سیدر .

نیك قضاسی — یکیدن تشکیل اولنان بوقضانك مرکز اداره‌سی شامك شرقیٔ شمالیسنده کائن نیك قریه‌سیدر .

﴿ حما سنجاغی ﴾

ولایتك شرقیٔ شمالیسنده کائن حما . حمص . جبل کلبیه . قضالرندن مرکب اولوب اقلیمی معتدل وجبل کلبیه طرفندن ماعداسی دوز اولدیغی کبی اراضیسنك قسم اعظمی کرك لطافت طبیعیه وکرك

قوهٔ انباتیه‌جه سوریه‌نك برنجی درجه‌ده بولنان اراضیسندن اولمغله همان برقاچ ملیون نفوس استیعاب واداره‌یه کافیدر .

مرکز لوا شامك جهت شمالیسنده عاصی نهری ساحلنده کائن حما قصبه‌سیدرکه تفصیلات سائره‌سی عاصی نهری حوضه‌سنده‌در .

حمص قضاسی — مرکز قضا شامك شمالنده عاصی نهرینه یارم ساعت مسافه‌ده براووه داخلنده وسطنده اسکی برقلعه خرابه‌سنی حاوی ومصنوعاتی مشهور وهواسی لطیف بولنان حمص قصبه‌سیدر .

قصبه قدیماً (امس) نامیله یاد اولنوب کثرت نفوسی ومعموریتیله شهر تشعار برموقع ایدیسه‌ده متوالی الظهور اولان سیلاردن ناشی اثار معموریتی کسب نقصان ایتمشدر .

جبل کلبیه قضاسی — مرکز قضا لوانك غربنده . مصبات . قصبه‌سی اولوب اهالیٔ قضانك برقسمی نصیری وبرقیسمی اسماعیلی دیکری دخی سنی مذهبلرندرلر نصیریلر فوق‌العاده حال و حشت وبدویتده بولندقلرندن قضانك شایان ذکر احوالی یوقدر .

﴿ حوران سنجاغی ﴾

حوران . عجلون . قنیطره . جبل‌دروز قضالرندن متشکل اولوب اراضیسی فوق‌العاده صیجاق اولدیغی کبی انهار جاریه‌سی دخی برقاچ صودن عبارتدر .

مرکز لواسی شامك جنوبنده شریعه نهری توابعی جوارنده کائن

جيدور ناحيه‌سنك . شيخ سعيد . قريه‌سيدر .

عجلون قضاسی — مركز قضا جبل عجلونك اتكنده كائن اربيد قصبه‌سی اولوب اطرافی واسع اورمانلری و برچوق اثار عتيقه‌یی حاويدر .

قنيطره قضاسی — مركز لوانك شمال غربيسنده جبل شيخك جنوب اتكنده كائن قنيطره قصبه‌سيدر .

جبل دروز قضاسی — لوانك شرقنده اهاليسی طائفهٔ دروزدن عبارت واراضيسی منبت ومحصولدار اولوب . مزرعه . قريه‌سی مركز قضا اتخاذ اولنمغله بوراده برقشله‌ايله برتلغرافخانه وسائره انشا ايدلمشدر .

بيروت ولايتی

(٨٢) بيروت سوريه قطعه‌سنك غرب ورسانی داخلنده وبحر سفيد ساحلنده شمالدن جنوبه طوغری متعدد انهار صغيره ايله متفرق اكثری محلی محصولدار واديلر ايله كوزل اورمانلری جامع طولانی براراضی ايله مواقع مهمه‌یی حاوی برولايت اولوب شمالاً حلب شرقاً سوريه ولايتلريله جنوباً حجاز ولايتی وقدس سنجاغيله غرباً بحر سفيد ايله محدوددر .

ولايت مذكوره بيروت . لاذقيه . طرابلس شام . عكا . بلقا نامليله بش سنجاقدن متشكلدر .

﴿ بیروت سنجاغی ﴾

بیروت . صیدا . صور . مرجعیون . قضالرندن مرکب اولان بیروت سنجاغی ولایتك وسطنده وساحلده واقع اولوب اقلیمی معتدل واراضیسی منبت ومحصولداردر .

مرکز ولایت شام شریفك غربیٔ شمالیسنده جبل لبنانك غایت لطیف اولەرق بحر سفید ساحلنی تشکیل ایدن اتکلرینك دکزه طوغری ایلرولمش اولان مثلث شکلنده بایرمسی برمحلده برجهتی کندی نامنده اولان دره ایله وجهت غربیسی قوملق ایله محاط همنامی اولان لیمانی ساحلنده کائن ودکزدن فوق العاده بر منظره ایله کورینلان بیروت شهریدر . شهر مذکور خانەلرینك اکثریسی کارکیر واسواقی منتظم اولوب داخلنده عساکر شاهانەیه مخصوص قشله ایله خستەخانه ومتعدد جامع شریف ایله مکتب رشدیهٔ عسکری ملکی وملل مختلفه طرفندن انشا ایدیلان مکتبلر ایله خستەخانەلری متعدد مطبعەلری حاویدر . بیروت سوریه ولایتك‌ده باشلیجه براسکەسی اولدیغندن شام شریفه منتظم بر شوسه یول ایله ربط اولنمش وبرقاچ سنه مقدم نهر الکلبدن قومپانیەواسطەسیله کتوردیلان صو بعدالتصفیه اهالی‌یه توزیع اولندیغی جهتله معموریتی برقاتدها تزاید ایلمشدر (۵۲۹ سنهٔ میلادیسنده حرکت ارضدن خراب اولمش ایکن الیوم معموریت قدیمەسنی تجاوز ایلمشدر .)

صیدا قضاسی — مرکز قضا شامك غربنده ارتفاعی از بر یایلا اوزرنده وبحر سفید ساحلنده کائن صیدا قصبەسیدر شمال وجنوبنده

ایکی لیمانه مالك ایسه‌ده یالکز شمال جهتنده‌کی ایشلکدر. قصبه‌نك اطرافی برسور ایله محاط اولوب طرف جنوبیسنده بولنان لیمان ایله قصبه‌یی محافظه ایتمك ایچون اسکی برقلعه‌وادر . قضایی تشکیل ایدن اراضی جبل لبناندن نبعان ایدن میاه جاریه ایله متفرق منبت ومحصولداردر .

صور قضاسی — مرکز قضا لوانك جنوبنده وساحل بحرده کائن صور قصبه‌سیدر . صور مقدما سفائن تجاریه‌سی سایه‌سنده کرهٔ ارضك تجارت بحریه‌سنه مالك اوله‌رق ثروت ومدنیتك الك عالی درجه‌سنی احراز ایلمش ایدی قصبه‌نك برقسمی آطه اوزرنده قسم دیکری ساحلده اوله‌رق انشا ایدلمش اولدیغی حالده بخت‌النصر طرفندن تخریب ایدلمش وصورلیلر ایسه آطه اوزرنده‌کی قسمنه التجا ایدرك ١٣ سنه محاصره‌یه مقاومت ایتمشلر ونهایت اسکندرك تضییق زماننده اطه‌نك ساحل ایله اولان فاصله‌سی طولدیریله‌رق ضبط اولنمش والیوم موجود اولان برزخ دخی بوصورتله حصوله کلمشدر .

مرجیعون قضاسی — مرکز قضا لوانك جنوبنده کاطمیه نهری قربنده واقع مرجیعون قصبه‌سیدر .

﴿ طرابلس سنجاغی ﴾

طرابلس . عکار . صافیتا . حصن الاکراد . قضالرندن مرکب [illegible] واديلري

واشجار غير مثمره‌يی حاوی اورمانلری جامع اولوب اقليم ايسه مواقعنه كوره مختلفدر .

مركزلوا شامك غربیٔ شماليسندن سوريه سواحلنه موازی اوله‌رق امتداد ايدن جبل لبنانك اتكلری ارهسنه صقشمش اولان براووه‌نك داخلنده دكزه طوغری ايلرولمش بر برونك اوزرنده بايرمسی برموقعده بولنان طرابلس شام شهری دكزه ساحله ٢ ميل مسافه‌ده جهات ثلثه‌سی لبنان طاغلريله محاط ليمون وپورتقال بغچه‌لری آره‌سنده كائن اولوب ابوعلی نامنده اولان برصو دخی داخلندن جريان ايدر . شهرك اسواقی منتظم خانه‌لری مياه كثيره‌يی وبرقاچ ايپك فابريقه‌سيله اسكی برقلعه‌يی حاوی اولوب برده تراموای خطی واردر . ساحل ايله دكزك بعض دوكندی قيالری ارهسنده حاصل اولان برليمان يالكز شرقیٔ شمالی روزكارندن امين دكلدر . شهر مذكور سلطان سليم خان حضرتلری طرفندن ضبط اولنه‌رق ممالك عثمانيه‌يه الحاق اولنمشدر .

عكار قضاسی — لوانك جهت شرقيسنده كائن طاغلقدن عبارت براراضی‌يه مالك اولوب مركز قضاسی طرابلسك شرقنده كائن (حلبه) قريه‌سيدر . داخل قضاده جبل عكاردن نبعان ايدن وايكی قول اوله‌رق دكزه منصب اولان نهرالكبير جاريدر .

صافيتا قضاسی — مركز قضا طرابلسك شمالنده كائن دركيش قريه‌سيدر . قضا داخلندن نهرالابرش نامنده برصو جريان ايدر . داخل قضاده ساحل بحرده واقع كوچك طرسوس موقعی رواد

اطه‌سی قارشوسنده عادی برقلعه ایله اوفق برلیمانی حاویدر اطه داخلنده واقع مشهور شهر حضرت معاویه طرفندن تخریب ایدلمشدر ذکر اولنان جزیره جوارنده بولنان اطه جقلر ایله برابر کوچك واولدقجه محافظه‌لی برلیمان تشکیل ایدر ٭

حصن الاکراد قضاسی — مرکز قضا طرابلسك شرقیٔ شمالیسنده غایت صرب ومرتفع بر تپه‌ده کائن قلعة الحصن موقعی ایدیسه‌ده موقع مذکورك صرب اولمسی اهالیجه برچوق مشکلاتی موجب اولدیغندن مؤخراً بقیعه اراضیسنده برج العناز نام موقعه نقل اولنمشدر ٭

﴿ لازقیه سنجاغی ﴾

ولایتك ساحل شمالیسنده اولوب لازقیه . جبله . مرقب . صهیون قضالرندن مرکبدر . سنجاغك جهت شرقیسی سویدیه حوالیسندن باشلیه‌رق طولاً ٤٠ عرضاً ١٥ ساعتلك برخط اوزره امتداد ایتدکدنصکره عکار طاغلرینه التصاق ایدن جبال نصیریه ایله محدود ایسه‌ده جهت غربیسی متعدد انهار جاریه ایله متفرق دوز منبت ومحصولدار براراضیدن عبارتدر ٭

مرکز لوا شامك غربیٔ شمالیسنده دکزه طوغری ایلرولمش یارم فرسخ طولنده بردیل اوزرنده واقع لازقیه شهری اولوب پیشکاهنده مدخلی طار واطرافی دوکندی قیالر ایله محاط برده

ليمانی و اردر . ليمان اوتوزی متجاوز سفينه‌نك بارينه بيلمسنه مساعد ايسه‌ده طولمش اولديغندن اطرافنده‌كی ريختم قيالق حالنه كيرمشدر ليمانك تطهيری تصور اولنمقده‌در .

داخل شهرده عساكر شاهانه‌يه مخصوص قشله ايله جامع شريفلر و يموق فابريقه‌سی و بعض آثار عتيقه‌دن معدود بنالری موجود اولوب اسواقی ايسه منتظمدر .

جبله قضاسی — مركز قضا لوانك جنوبنده و ساحلده كائن اوفق بردره كنارنده بولنان جبله قصبه‌سيدر .

مرقب قضاسی — مركز قضا لوانك جنوبنده و ساحل بحرده كائن مرقب قصبه‌سيدر .

صهيون قضاسی — مركز اداره‌سی لوانك شرقنده جبل آقرع اتكنده كائن صهيون قصبه‌سيدر .

﴿ عكا سنجاغی ﴾

ولايتك جنوبنده تاقوره بروننده اعتباراً جنوبه طوغری منبت و محصولدار اوله‌رق ممتد اولان اراضيدن عبارتدر .

مركز لوا اولان عكا شهری اوج فرسخ طولی حاوی بر نهايتی كرميل طاغنه منتهی نصف دائره شكلنده اولان كورفزك نهايتنده دائراً مادار برسور ايله محاطدر .

ليمانی بيوك ايسه‌ده امير فخرالدين زماننده طولديرلمش

اولدیغندن ایشه یرامز عکا قلعه داخلنه بنا اولندیغندن خانه‌لری غایت صیق وسوقاقلری طار اولوب شهرك کتدکجه توسع ایتمسی ایچون خارجنده واقع موقعده غایت منتظم خانه‌لر انشا ایدلمکده‌در . عکایه ایکی بچق ساعت مسافه‌دن جریان ایدن نهردن آچیلان جدول ایله جزار احمد پاشا طرفندن صو کتورلمش اولدیغندن شهرك بوجهتدن اولان مضایقه‌سی دخی رفع ایدلمشدر .

حیفا قضاسی — مرکز قضالوانك جنوبنده نهرالمطع نامنده جریان ایدن صویك دکزه منصب اولدیغی محل قربنده عکا کورفزینك بر نهایتنده واقع حیفا قصبه‌سیدر . ایکی ساعت مسافه‌سنده المانیا مهاجرلری طرفندن اوروپا کویلرینه معادل اولمق اوزره تأسیس ایدلمکده بولنان قریه هر صورتله حیفا موقعنه مرجح اولدیغی کبی کوندن کونه دخی توسع وترقی ایتمکده‌در . حیفایی محاط وعکا کورفزینك جنوب طرفنده‌کی برونی تشکیل ایدن جبل کرمل ١٠٠٠ ذراع ارتفاعنده اولوب زروه‌سی ایسه حضرت الیاسك (علیه السلام) بر مقامی بولنمغله اشتهار ایلمش واثار معمورهٔ قدیمه‌سی بقیه‌سندن اوله‌رق بعض زیتون اغاجلرینی حاوی بولنمشدر .

ناصره قضاسی — مرکز قضا عکانك شرقیٔ جنوبیسنده جبل طابورك تپه‌لریله محاط وقدمه اوزره بنا اولنمش اولان ناصره قصبه‌سیدر . اسم قدیمی لازاریت اولوب حضرت عیسی‌نك (علیه السلام) مولدی بولندیغی جهتله مبارك وتاریخ مسیحینك الك

مقدس مواقعندندر .

طبريه قضاسى — مركز قضا عكانك جهت شرقيسنده واقع طبريه قصبه‌سى اولوب همنامى اولان كولك غرب ساحلنده ابنيهٔ عتيقه‌دن برسورى وجوامع شريفه‌يى حاوى كول ايله طاغلر ارەسنده واقع چاقللى براووه‌نك شمالنده كائندر . موقع مذكور ١٢٥٣ تاريخنده وقوعبولان حركت ارضدن بعض مرتبه خراب اولمشدر

صفد قضاسى — مركز قضا عكانك شرقىٔ شماليسنده جبل چرماق اتكنده كائن صفد قصبه‌سيدر بوقصبه عكا ايله شامه كيدن طريق جوارنده اولوب يهوديلر طرفندن مقدس عد اولنور . وقوعبولان برحركت ارض معموريت قديمه‌سنى محو وپريشان ايلمشدر .

﴿ بلقا سنجاغى ﴾

ولايتك منتهاى جنوبيسنده اراضينك برقسمى متعدد جارى صولر ايله متفرق بوكنان منبت ومحصولدار اووه‌لر وقسم ديكرى طاشلق طاغلردن عبارت اولوب نفوسنك اكثريسى خيمه نشيندر . بوسنجاق . نابلس . صلط . معان . كرك قضالرندن عبارتدر .

مركزلوا شامك جنوبنده شريعه نهريله بحرسفيده جارى صولرك خط فاصل مياهى اوزرنده اطرافى قيالقدن عبارت بردره كنارنده واقع نابلس قصبه‌سى اولوب يازين حرارتى غايت شديد

وقیشین ایسه رطوبتلی اولدیغندن هواسی وخیمدر ٠

صلط قضاسی — مرکز قضا لوانك شرق جنوبیسنده صلط قصبه‌سی اولوب حاوی اولدیغی اراضی فوق‌العاده منبت ومحصولدار ایسه‌ده اهالیسی خیمه نشین اولدیغندن اثار معموریتدن محرومدر ٠

معان قضاسی — مرکز قضا نابلسك شرقئ جنوبیسنده کائن معان قصبه‌سی ایسه‌ده بونکده اهالیسی خیمه نشین وموقعاً غایت اوزاق اولدیغندن اثار معموریت هنوز تقرر ایتمامشدر ٠

کرك قضاسی — مرکز قضا بحرلوطه جاری بردره کنارنده اولوب قائممقام عنوانی حائز برشیخ طرفندن اداره اولنور ٠

﴿ سوریه قطعه‌سی داخلنده مستقلا اداره اولنان متصرفلقلر ﴾

﴿ جبل لبنان متصرفلغی ﴾

(٨٣) حدودی ٠ جبل‌لبنان متصرفلغی شمالاً حمص کولندن ظهور ایدرك طرابلسك شمال طرفنده بحره منصب اولان نهرالکبیر یاخود نهر العکار ایله شرقاً انتی لبنان وجبل شرقی وجبل صارموت ونام دیگر ایله جبل الشیخ اسملریله مسمی اوچ سلسلهٔ جسیمه ایله لبنان سلسلهٔ طویله‌سی بیننده واقع وسوریه ولایتنه تابع بقاع العزیز تعبیر اولنان مشهور ومعمور وبغایت منبت ومحصولدار اولان اراضئ جسیمه ایله وجنوباً عکا سنجاغیله وغرباً بیروت وطرابلس سنجاقلرینه منسوب بعض اراضی وبحرسفید ایله محاط اوله‌رق

اراضئ مذكوره ترابنك فيض وبركتى وآب هواسنك جيادت ولطافتى جهتيله روى ارضك اك كوزل ومشهور موقعلرندن بولنديغى مسلم الانامدر .

جبل لبنان ١٢٨١ سنهٔ ماليه‌سنده اصدار بيوريلان فرمان همايون موجبنجه متصرفى خرستيان مذهبندن اوله‌رق طرف سلطنت سنيه‌دن اون‌سنه مدتله منصوب ورتبهٔ وزارتى حائز بولنسان برذات طرفندن طوغريدن طوغرى‌يه باب عالى ايله بالمخابره اداره اولنور . ويركوى سنويسى مقدار اولوب اقتضاسى حالنده تزييد اولنور .

جبل لبنان متصرفلغى ٨ قضا ايله بونلره ملحق ٣٩ ناحيه‌يى حاوى اولوب مركز اداره‌سى بيروتك ٦ ساعت شرقئ جنوبيسنده بولنان بيت الدين قصبه‌سى اولديغى كبى مرتفع برطاغ اوزرنده بيوك برقلعه‌يى حاوى اولان ديرالقمر قصبه سيدخى لبنان درزيلرينك مركزيدر . جبل لبناندن نبعان ايدن لاوله چاييدخى جبل لبنان متصرفلغيله صيدا قضاسى حدودينى تشكيل ايدرك بحره منصب اولور .

(٨٤) قدس شريف متصرفلغى — مركز اداره‌سى بحر لوطك جهت غربيسنده اولان (قدس شريف) شهرى اولوب زيتا تعبير اولنان برجبلك اتكنده كائن وجوامع ومساكن ومدارس وعمارات واسواق معمورهٔ عاليه وسائر ابنيهٔ رفيعه‌يى حاوى برزيارتكاه قديمدر . وسط شهرده بيت مقدسكه مسجد اقصى اسميله معروف مسجد شريف وسائر مقامات مباركه موجود اولوب ازجمله مسجد مذكور وسطنده واقع صخرةالله تسميه اولنان حجر معلق

زیارتگاه انام بولنمشدر . وینه شهرك داخلنده بیوك قسطنطینك والده‌سی (سنت‌الن) طرفندن انشا اولنمش اولان (قمامه) کلیساسی علی زعم النصارا حضرت عیسی علیه‌السلام دفن اولنمش دیو معتبر وینه اول مقامده قیام بیورمشدر زعمنه بناء قیامه وقمامه اسملریله معروف ومشهوردر شهرك اطرافی غایت عمیق خندقلر ایله تزیین اولنمش فاصله‌لی مستحکم وعالی برسور ایله محاط اولوب ابنیه‌سنك کافه‌سی همان برقات ایسه‌ده شمدیلرده مکلف بنالر انشا اولنمقده‌در .

قدس درت محله‌یه منقسم اولوب بریسنده اسلاملر ایکنجیسنده یهودیلر اوچنجیسنده ارمنیلر دردنجیسنده خرستیانلر اسکان ایدرلر شهر مذکور روی ارضك اك مشهور وقدیم عبادتکاهلرندن بری اولوب اوراجه وقوعبولان محاربات متوالیه اثناسنده برقاچ دفعه‌لر تخریب اولنه‌رق ینه بنا قلنمش ونهایت ۹۲۲ تاریخنده سلطان سلیم اول حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده فتح اولنه‌رق ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنمشدر .

قدس متصرفلغی داخلندن جریان ایدن نهرالعیون منصبنك جنوبنده کوچك برلیمانی حاوی قدمه شکلنده برتپه اوزرنده انشا اولنمش — یافه — قصبه‌سی واقع اولوب اطرافی محاط بولنان دیوارلر فرانسزلر طرفندن تخریب ایدلمشدر موقع مذکور قدس شریفه ٥٥ میل مسافه‌ده‌در بونك جنوبنده عسقلان موقعی خرابه‌سی بعده ساحله قریب تپه‌نك اتکنده اصول عتیقه اوزره مستحکم غزه موقعی واردرکه امام شافعی حضرتلرینك مولدی اولمغله

کسب اشتهار ایلمشدر . غزه موقعی جنوبنده بحره منصب اولان
غزه اسمنده‌کی نهر قدس شریف متصرفلغی داخلنده بحره منصب
اولان صولرك الڭ بیوکیدر . غزه نهری منصبندن عسکره راقه موقعی
و بونك غربنده دخی مصر خدیویتی حدودینك بدأ ایلدیکی محلده
وآسیای عثمانینك بحر سفید ورسانی منتهاسی اولان قلعة العریش
موقعی واردر .

﴿ بصره کورفزی ورساننده بولنان ولایات ﴾

(٨٥) بصره کورفزی ورسانی تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً دجله
فرات نهرلریله وان کولی حوضه‌سندن وبحر خزر ورسانی داخلنده
بولنان اراس نهری حوضه‌سنك قسم سفلاسندن عبارت اولمق
اوزره شمالدن جنوبه طوغری امتداد ایدر . ذکر اولنان ورسان
جهت شمالیدن روسیه ممالکی وقره دکز ورسانی جهت شرقیدن
عجمستان وجهت غربیدندخی آطه‌لر دکزی وبحر سفید ورسانلریله
محدوددر .

بصره کورفزی ورسانی تقسیمات ملکیه‌یه نظراً بروجه آتی
صره‌سیله ذکر اولنه‌جق ولایاته منقسمدر .

ارضروم ولایتی

(٨٦) آسیای عثمانینك شرقیٔ شمالیسندە واقع ارضروم ولایتی

تشكيل ايدن اراضينك جهت شماليسى دائما ذروه‌لرى قارايله مستور غايت ضيق اورمانلغى حاوى مرتفع طاغلر ايله وجهت جنوبيسى متعدد انهار جاريه ايله متفرق منبت ومحصولدار وواسع اولان اووه ومرعالر ايله محاط اولوب شمالنه نسبتاً جنوب سمتلرى هواجه پك لطيف ومعتدلدر •

ولايت مذكوره شمالاً روسيه مملكتى ايله طربزون ولايتى غرباً سيواس جنوباً معمورة العزيز . درسيم . بتليس . وان ولايتلريله شرقاً ايران دولتنك آذربايجان ايالتى وروسيه كورجستانى ايله محدود اولوب ارضروم بايبورد . بايزيد . ارزنجان سنجاقلرندن متشكلدر •

﴿ ارضروم سنجاغى ﴾

ارضروم . اووه . پاسينلر . كيغى . خنس . تورتوم . ترجان كسكيم قضالرينه منقسمدر •

ارضروم قضاسى — مركز ولايت اولان ارضروم درسعادتك شرقئ شماليسنده فرات نهرى قربنده واسع ومرتفع براووه‌نك وسطنده واقع طرز جديدده مستحكم برشهردر •

داخل شهرده متعدد جوامع شريفه ايله عسكرى مكتب اعدادى ورشديهٔ شاهانه موجود وابنيهٔ سائره‌سى مكمل ايسه‌ده سوقاقلرى طار وغير منتظمدر. شهر مذكور (پالاندوكن) تعبير اولنان قارلى برطاغ

اتكنده وسطح بحردن ٤٠٠٠ ذراع مرتفع بولنديغندن موسم شتانك الك شدتلى وقتنده ميزان الحراره ناقص ۳۰ درجه يه قدر تنزل ايدر (ارضروم ٤١٥ سنهٔ ميلاديسنده بنا اولنمش و ۹۲۳ سنهٔ هجريه سنده دولت عليهٔ عثمانيه ممالكنه ادخال ايدلمشدر .

اووه قضاسى — ارضرومك جهت شماليسنده متعدد انهار جاريه ايله متفرق اراضىيى واشجار مثمره وغير مثمرهيى حاوى اورمانلرى مرتفع وواسع يايلالرى منبت ومحصولدار اووهيى شامل اون بش ناحيهدن مركب براراضيدن عبارت اولوب مركز ادارهسيدخى ارضرومه اوچ ساعت مسافهده كائن مؤسسات خيريهيى جامع ايليجه قصبهسيدر .

پاسينلر قضاسى — مركز قضا اولان حسن قلعه قصبهسى ارضرومك شرقنده آراس نهرى توابعى كنارنده واسع براووهنك وسطنده قيالقدن عبارت تپه اوزرنده شايان اهميت برموقع مستحكمدر قضانك حاوى اولديغى اراضى منبت ايسهده شتا حكمنى شدتله اجرا ايدر اهالىٔ قضا اعلا خالى كليم سجاده وسائره اعماليله مشغولدرلر .

كيغى قضاسى — مراد نهرينه جارى پرى چايى وتوابعيله اروا واسقا اولنان اراضىيى شامل اولوب مركز قضاسى ارضرومك غربىٔ جنوبيسنده پرى چايى جوارنده كائن ابنيهٔ جسيمهيى جامع اولدقجه منتظم كيغى قصبهسيدر .

خنس قضاسی — همنامی اولان چای تابعلرینک جریانی سایه‌سنده منبت ومحصولدار وبنکول وقومور طاغلریله محاط اولان خنس اووه‌سنی شامل اولوب مرکز قضا دخی ارضرومک شرقیٔ جنوبیسنده اووه داخلنده خنس دره‌سی کنارنده کائن خنس قصبه‌سیدر . اهالیٔ قضا کردلردن عبارت اولوب طائفهٔ نساصورت دائمه‌ده مقبول ومعتبر اولان سجاده نسجیله مشغولدرلر .

تورتوم قضاسی — روسیه مملکتیله متصل تورتوم صویی جاری وجزئی عارضه‌یی حاوی اولدقجه محصولدار بر اراضیدن عبارت اولوب مرکز اداره‌سی ارضرومک شمالنده چوروق نهری توابعندن قرغه بازار دره‌سی قربنده کائن نخاح قصبه‌سیدر .

ترجان قضاسی — مرکز قضا ارضرومک جهت غربیسنده فرات نهری قربنده کائن مواقع مهمه اولان (مه‌مه خاتون) قریه‌سیدر . قضایی تشکیل ایدن اراضینک برقسمی اشجار غیر مثمره‌یی حاوی اورمانلری محتوی ایسه‌ده یالکز اهالیٔ محلیه‌نك احتطابنه منحصردر .

کسکم قضاسی — لازستان طاغلرینك منبت ومحصولدار اولان جنوب اتکلرینک تشکیل ایتدیکی اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا چوروق نهری حوضه سنده براووه داخلنده ارضرومه ٩ ساعت مسافه‌ده اولان اوکدم قصبه‌سیدر .

﴿ بايبورد سنجاغی ﴾

بایبورد . اسپیر . کلکیت . شیران قضالرندن مرتبدر . مرکز لوا ارضروم شهرینك غربیٔ شمالیسنده وچوروق نهری ساحلنده طربزوندن ارضرومه کلان جاده اوزرنده ابنیهٔ عالیه ومنتظمه‌یی جامع ومواقع مهمه‌دن اولان بایبورد شهریدر .

اسپیر قضاسی — مرکز قضا ارضرومك شمالنده چوروق نهری ساحلنده برطاغ اتکنده واقع همشین قصبه‌سیدر .

کلکیت قضاسی — مرکز اداره‌سی ارضرومك جهت غربیسنده همنامی اولان چای قربنده دوز برمحلده مؤسس چفتلك قصبه‌سیدر . داخل قصبه‌ده متعدد جامع شریفلر ایله تکایا وابنیهٔ سائرهٔ منتظمه موجود اولدیغی کبی هواسیدخی صاغلمدر .

شیران قضاسی — اکثری محلی طاغلق وزنکین اورمانلری وفوق العاده منبت وادیلری شامل اراضی‌یی حاوی اولوب مرکز اداره‌سی دخی کلکیت چاینه جاری بردره قربنده اولدقجه منتظم وهواسی صاغلم اولان (قره‌جه) اولوشیران قصبه‌سیدر .

﴿ بایزید سنجاغی ﴾

بایزید . دیادین . قره‌کلیسا . الشکرد . عنتاب قضالرندن عبارتدر لوا ولایتك جهت شرقیسنده روسیه مملکتیله وان ولایتی

ارەسنه طولانی اولەرق کیرمش اولان وآکثری مجاری صعب المرور جبالی حاوی ومراد نهری توابعیله متفرق منبت ومحصولدار براراضی‌یی شامل اولوب مرکز لواسی دخی ارضرومك جهت شرقیسنده . دیباله . کولنك جنوبنده ٤٨ ساعت مسافه‌ده (جنتمکان سلطان یلدیرم بایزید خان حضرتلری طرفندن بنا وانشا ایدیلان) بایزید شهر مشهوریدرکه آسیای عثمانی ایله ایران دولتی حدودینه قریب برنقطه‌ده وایران داخلنه کیدن جاده اوزرنده تجارت وجهت عسکریجه حائز اهمیت برموقعدر .

دیادین قضاسی — مرکز اداره‌سی بایزیدك غربنده مراد نهری کنارنده کائن دیادین قصبه‌سیدر .

قره‌کلیسا قضاسی — مراد نهرینه جاری پك چوق صولرایله متفرق محصولدار وجهت شمالیسی روسیه حدودیله محاط اولان براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی مراد نهرینك استقامت جریانی تبدیل ایتدیکی دیرسك اوزرنده ونهر مذکور ساحلنده کائن منتظم ابنیهٔ مکلفه‌یی جامع اولان قره‌کلیسا قصبه‌سیدر .

الشکرد قضاسی — مراد نهرینه جاری شریان وتوابعی صولرینی حاوی قسم اعظمی اووه‌دن عبارت محصولدار براراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضاسی بایزیدك جهت غربیسنده مواقع مستحکمه‌دن اولان طپراق قلعه قصبه‌سیدر .

عنتاب قضاسی — مرکز قضا طوطاق قریه‌سی اولوب نام نامیٔ

حضرت پادشاهی‌یه منسوب اولمق اوزره غایت گوزل بر جامع شریف ایله ابنیهٔ سائره موجوددر .

﴿ ارزنجان سنجاغی ﴾

ارزنجان سنجاغی ولایتك غربیٔ جنوبیسنه مصادف انهار جاریه ایله متفرق اراضیٔ مزروعه‌یی و منتظم یوللری هرجهتله شایان استفاده اورمانلری حاوی ارزنجان . رفاهیه . کماخ . قوری‌چای قضالرندن متشکلدر .

مرکزلوا فرات نهری قربنده آرضرومك جهت غربیسنده جوانب اربعه‌سی طاغلرایله محاط اووه‌نك وسطنده متعدد جوامع شریفه ایله ابنیهٔ سائرهٔ منتظمه‌یی حاوی باغ و بغچه‌لرله مزین نفس ارزنجان‌شهریدر شهر مذکور مواقع مهمهٔ عسکریه‌دن معدود اولدیغندن دردنجی قول اردوی همایونه مرکز اتخاذ ایدلمش و بر برینی متعاقباً وقوعبولان حرکت ارض اثار معمورهٔ قدیمه‌سنی تدنی ایتدرمشدر داخل شهرده موجود دباغخانه و سراجخانه و شیاق فابریقه‌لری مثللو عساکر شاهانه لوازماتنی اکماله مخصوص اعمالات محللری واردر .

رفاهیه قضاسی — مرکز اداره‌سی ارزنجانك غربیٔ شمالیسنده کلید چاینه جاری بردره کنارنده طاغك اتکنده کائن کرجانس قصبه‌سیدر .

کماخ قضاسی — مرکز قضا آرضرومك غربیٔ جنوبیسنده

فرات نهری کنارنده موزور طاغی اتکنده تنصر دره‌سی امتدادنده یکدیکرندن متفرق خانه‌لر انشاسیله مؤسس اولان وسلطان سلیم خان حضرتلری طرفندن ضبط وتسخیر ایدیلان کماح قصبه‌سیدر ٭

قوری چای قضاسی — مرکزلوا سنجاغك جهت غربیسنده برطاغ اوزرنده کائن قوری چای قصبه‌سیدر ٭

وان ولایتی

وان ولایتی آسیای عثمانینك جهت شرقیسنده ایران دولتی حدودیله متصل وان کولی حوضه‌سنك شرق جهتیله مراد نهری حوضه‌سنك قسم سفلاسندن عبارت برچوق طاغ ونهرلری وغایت نفیس بغدای وآرپلری حاوی بر اراضی‌یی شامل اولوب وان موش سنجاقلرینه منقسمدر ٭

ولایت مذکوره شمالا ارضروم ولایتی شرقاً ایران مملکتی جنوباً حکاری بتلیس غرباً ینه بتلیس ولایتلریله محدوددر ٭

وان سنجاغی

وان ٠ بارکیر ٠ ارجیش ٠ عادل الجواز ٠ شناق ٠ مکس ٠ کواس قضالرندن مرتبدر مرکز ولایت اولان وان شهری درسعادتك شرقئ جنوبیسنده وان کولنك جهت شرقیسی ساحلنه یکرمی دقیقه مسافه‌ده متعدد جامع شریفلر مدرسه‌لر ومکاتب ابتدائیه ورشدیه

وابنیهٔ سائره ایله نفیس بغچه‌لری حاوی واطرافی سور عتیق ایله محاطدر ارجیش وعادل‌الجواز قضالری کولك شمال ساحلنده متعدد اوفق کوللری حاوی وارالرنده جزئی محصولدار طاغلری شامل اولوب مرکز قضالری دخی کولك شمال ساحلنده کائن همنامی اولان قصبه‌لردر .

بارکیر قضاسی — ولایتك شرقیٔ شمالیسنده مذکور کوله جاری دره کنارنده کائن بارکیر قصبه‌سی مرکز قضا اولوب اهالیٔ قضانك قسم اعظمی حیدرانلی عشیرتیدر .

شتاق قضاسی — . مرکز قضا وانك جنوبنده بهتان صویی کنارنده چقور برمحلده کائن (طاوق) قصبه‌سیدر .

مکس قضاسی — مرکز قضا وان کولنك جنوبنده بهتان صوینه جاری بردره کنارنده کائن موق قصبه‌سیدر .

کواس قضاسی — وان کولنك جنوب ساحلنده طاغلق براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی کولك جنوب ساحلنده کائن همنامی اولان قصبه‌در .

﴿ موش سنجاغی ﴾

موش . ماذکرد . بولانقلی . وارطو قضالرندن مرکبدر .
مرکز لوا وان شهرینك جهت غربیسنده ٤ ساعت عرضی

(١٢) ساعت طولی حاوی اولان موش اووه سنك وسطنده کی تپه نك اطرافنه بنا اولنمش اولان موش قصبه سیدر . موسم صیفده ایکی آی قدر پك صیجاق اولور ایسه ده عموماً لطافتی انکار اولنه مز .

ملاذکرد قضاسی — ولایتك جهت شمالیسنده مراد نهرینك طرفین ساحلنده کائن اولدقجه منبت بر اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسی مراد نهری قربنده کائن ملاذکرد قصبهٔ معموره سیدر .

بولانقلی قضاسی — ولایتك غربیٔ شمالیسنده برقاچ اوفق کوللری وکوزل اورمانلری جامع بر اراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسی لیز قریه سیدر .

وارطووه قضاسی — بینکول طاغنك جنوبنده کائن متعدد دره‌لر ایله متفرق محصولدار وجنوب طرفی طاغلقدن عبارت اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسی کوم کوم قصبه سیدر .

حکاری ولایتی

(٨٧) حکاری ولایتی آسیای عثمانینك جهت شرقیسی منتهاسنده کائن اولوب شرق طرفی عمیق دره‌لر ایله آیرلمش صعب المرور طاغلری وجهت غربیسی جبل جودی ایله بونك شرقنده واقع منبت ومحصولدار اولان یایلالی جامع بر اراضی‌یه مالك اولوب شمالاً وان وبتلیس ولایتلریله شرقاً ایران دولتی مملکتی جنوباً موصل غرباً دیاربکر ولایتلریله محدوددر .

ولایت مذکوره حکاری . کوارا . الباق نامنده اوچ سنجاقدن مرکبدر .

حکاری سنجاغی

چوله‌مرك . بیت‌الشباب . چال . عمادیه قضالرندن مرکبدر .
مرکز ولایت اولان چوله‌مرك قصبه‌سی وان کولنك شرقی جنوبیسنده دجله نهرینه جاری ذاب‌الاعلی چایی قربنده طرفینی طاغلر ایله محاط براووه‌ده کائن اولوب درونده جامع شریف ایله بر مکتب وبرخیلی اهالی خانه‌لرینی جامع ایسه‌ده آثار معموریت مرکز ولایت اولدقدنصکره کوندن کونه تزاید ایتمکده‌در .

بیت‌الشباب قضاسی — ولایتك جهت غربیسنده دوز براراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسیدخی همنامی اولان قصبه‌در .

چال قضاسی — ولایتك جنوبنده طاغلق وصعب‌المرور دره‌لری شامل واکثری محللری اورمانلقدن عبارت اراضی‌یه مالك اولوب مرکز قضادخی ذاب‌الاعلی چاییله توابعی قربنده هرنوع ابنیه‌یی جامع اولان چال قصبه‌سیدر .

عمادیه قضاسی — مرکز قضا مقر ولایتك غربی جنوبیسنده ذاب‌الکبیر چایی توابعی کنارنده یوکسك عتیق برقلعه‌یی حاوی براووه‌ده کائن عمادیه قصبه‌سیدر .

﴿ كوارا سنجاغى ﴾

كوارا . شمدينان . جلوهٔعليا . اورمان قضالرينه منقسمدر .
كوارا سنجاغى ولايتك جهت شرقيسنده ايران مملكتى ايله دولت عليهٔ عثمانيه‌يى تفريق ايدن وغربئ شماليدن شرقئ جنوبى‌يه طوغرى امتداد ايدن سلسلهٔ جبالك جهت غربيسى شعباتيله محاط اولدقجه منبت واهاليسنك اكثريسى جسور وجنكاور اولان اكراددن عبارتدر .

﴿ الپاق سنجاغى ﴾

الپاق . نوردوز . شكوفتى . محموديه . قضالرندن مركب اولان الپاق سنجاغنك جامع اولديغى اراضى وان كوليله دجله نهرينه جارى صولرك خط فاصل مياهنى تشكيل ايدن طاغلر ايله بونلرك ارەسنده كائن منبت واديلرى حاوى اولوب جهت شرقيسى ايسه غربنه نظراً صعب‌المرور ايران سلسله‌سى ايله محاطدر .

﴿ معمورة‌العزيز ولايتى ﴾

(۸۸) معمورة‌العزيز ولايتى شمالاً ارضروم ودرسم شرقاً ديار بكر ولايتلرى جنوباً حلب ولايتنك اورفه سنجاغى غرباً سيواس وحلب ولايتلرى ايله محدود اولوب تقسيمات ملكيه‌يه‌جه خربوت وملاطيه سنجاقلرينه منقسمدر .

﴿ خرپوت سنجاغی ﴾

معمورةالعزیز . کبان معدنی . عربکیر . آکین . قضالریله ۲۲ نواحی‌یه منقسمدر .

معمورةالعزیز قضاسی — مرکز ولایت آستانهٔ علیه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده ۲۱۵ ساعت بعدنده مراد نهری قربنده کائن (مزرعه) شهریدر .

کبان معدنی قضاسی — مرکز قضا مرکز ولایتك جهت غربیسنده مراد نهری قربنده واقع کبان معدن قصبه‌سیدر .

عربکیر قضاسی — مرکز قضا مزرعه‌نك غربیٔ شمالیسنده فراته جاری بر دره قربنده واسع ومحصولدار بر اراضی داخلنده هواسی لطیف وصویی مبذول اولان عربکیر قصبه‌سیدر . قصبه‌یی تشکیل ایدن محله‌لر متفرق اولدیغندن یکدیگرینه یقین قریه حکمنده‌در خانه‌لر اوزرنده کره‌میت بولنمدیغندن بارانددن محافظه‌لری ایچون سیاه و عادتا آلچی کبی سرتلك پیدا ایدن بر نوع طپراق ایله مستوردر .

آکین قضاسی — مرکز قضا فرات نهری ساحلنده مرکز ولایتك غربیٔ شمالیسنده سنکستان بر محلده خانه‌لری کارگیر واسواقی اولدقجه منتظم وهواسی معتدل اولان آکین قصبه‌سیدر .

ملاطیه سنجاغی

ملاطیه . اقچه طاغ . حصنمنصور . کاحته . بهسنی قضالرینه منقسمدر .

ملاطیه قضاسی — مرکز لوا ولایتك جهت غربیسنده اسپوزی نام دیکر یکی ملاطیه قصبه‌سیدر قصبه بك طاغنك شمال اتکنده مستوی بر محلده کثرت میاه واشجاریله کسب شهرت ایتمش ومقر خلافت عثمانیه ایله بغداد واسکندرون ایله طربزون بیننده متوسط بر نقطه بولندیغی ایچون قدیمدنبرو مهم بر قصبه‌در (شیخ نیازی حضرتلرینك مسقط رأسلری اولان نیازی قریه‌سی قصبه‌نك الك مشهور بر محله‌سنی تشکیل ایتمشدر) مع هذا اشجار ملتفة الساقك کثرتی وصیقلغی روزکارك سربست جریاننه غیر مساعد بولندیغندن رطوبتك صورت دائمه‌ده موجود بولنمسی ده قدیم اولان اسکی ملاطیه‌نك نظر رجحاندن دور اولمامسنی موجب اولیور .

اقچه طاغ قضاسی — مرکز قضا لوانك غربنده بر طاغ اوزرنده کائن اقچه طاغ قصبه‌سیدر .

حصنمنصور قضاسی — متعدد صولرایله متفرق منبت ومحصولدار اراضی‌یی جامع اولوب مرکز قضاسی فراته جاری دره قربنده حصنمنصور (آدی یمان) قصبه‌سیدر .

کاحته قضاسی — فرات نهری طرف یميننده بعض محللری طاغلقدن عبارت بر اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسی فراته

جازی دره قربنده کاحته قصبه‌سی درکه اهالیٔ قضانك قسم کلیسنی اکراد تشکیل ایدر .

بهسنی قضاسی — مرکز قضالوانك جنوبنده طاغلق بر اراضیده کائن بهسنی قصبه‌سیدر .

درسم ولایتی

(٨٩) درسم ولایتی آسیای عثمانینك شرقیٔ شمالیسنده فرات ومراد نهرلریله ملتقاسی بیننده محصور وبونلرك حوضه‌لرینی تفریق ایدن درسم طاغلریله محاط کوهستان بر اراضی‌یی شامل جسور وجنکاور بر اهالی‌یه مالکدر .

ولایت مذکوره‌نك شمال وجهت شرقیسی ارضروم جنوباً دیاربکر وجهت غربیسی معمورة العزیز ولایتلریله محاط اولوب درسم وماذکرد نامنده ایکی سنجاقدن مرکبدر .

درسم سنجاغی

خوزات . اوواجق . چمشکزك . چارسنجاق . قضالرینه منقسمدر .

خوزات قضاسی — مرکز ولایت اولان خوزات قصبه‌سی اطرافی طاغلر ایله محاط بر دره قربنده کائن اولوب داخل قصبه‌ده مؤسسات خیریه‌دن بك چوق ابنیه بولندیغی کبی جوارنده آثار عتیقه‌یه دائر بعض ابنیه خرابه‌لری واردر .

اوواجق قضاسی — ولایتك شمالنده كائن اكثری محللی پری چاینه ملاقی دره‌لر ایله متفرق طاغلردن عبارت براراضی‌یه مالك ایسه‌ده اهالئ قضا چالشقان اولدقلرندن محصولات كثرت اوزره یتشمكده در .

چمشكزك وچارسنجاق قضالری — ولایتك جنوبنده فرات ومراد نهرلرینك تشكیل ایتمش اولدیغی زاویه داخلنده منبت ومحصولدار براراضی‌یی شامل اولوب مركز قضاسی دخی مراده جاری بردره قربنده واقع چمشكزك قصبه‌سیدر .

ماذكرد سنجاغی

ماذكرد . قوزیجان . قزل‌كلیسا . پاح قضالرندن مركبدر .
مركزلوا ولایتك شرقنده برطاغ اوزرنده كائن اولدقجه معمور اولان ماذكرد قصبه‌سیدر .

قوزیجان قضاسی — ولایتك جهت شمالیسنده اكثری محلی طاغلقدن عبارت براراضی جامع اولوب مركز قضاسی دخی پری چایی توابعی جوارنده كائن بلومر قصبه‌سیدر .

قزل‌كلیسا قضاسی — مركز قضا حوزاتك شرقئ شمالیسنده پری چاینه ملاقی بردره كنارنده واقع قزل‌كلیسا قصبه‌سیدر .

پاح قضاسی — مركز قضا ماذكردك شمالنده وبرطاغ اتكنده ارزنجاندن كلان جاده اوزرنده كائن‌در .

دیاربکر ولایتی

[illegible] ولایتی جزیرهٔ مابین النهرین (الجزیره)
[illegible] مملکتک قسم غربیسنی حاوی
[illegible] عبارتدر .

ولایت مذکوره شمالاً [illegible] وارضروم شرقاً بتلیس حکاری
جنوباً موصل و[illegible] غرباً معمورة العزیز ولایتلریله محدود اولوب
دیاربکر . ماردین . ارغنی معدنی سنجاقلرینه منقسمدر .

دیاربکر سنجاغی

دیار بکر . سیلوان . لیجه . قضالریله ٨ نواحی‌یه منقسم اولوب
دجله نهری وتوابعی ایله متفرق محصولدار وجزئی عارضه‌لی
براراضی‌یی جامعدر .

مرکز ولایت اولان دیاربکر شهری استانبولک شرقیٔ جنوبیسنده
دجله نهرینک صاغ ساحلنده ونهره نظراً مرتفع برموقعده واطرافی
متعدد قوله‌لری حاوی جسیم برسور عتیق ایله محاطدر . شهرك
اطرافنده بولنان باغ بغچه‌لر وبرجهتنده واقع (فس قیاسی)
تعبیر اولنان محللر اهالینك مسیره‌گاهیدر .

سیلوان قضاسی — مرکز قضا دیار بکرك شرقیٔ شمالیسنده
شایان تماشا آثار عتیقه‌یی وغایت مصنع بربنایی جامع اولان ومقدم
معمور اولوب انقلابات زمان یقه‌یقه کوچك برقریه حالنه کتورمش
اولان مفارقین قصبه‌سیدر .

لیجه قضاسی — مرکز قضا دیاربکرك شرقیٔ شمالیسنده بطمان چایی تابعی منبعنده تاریخجه مشهور اولان عتاق قلعهٔ عتیقه خرابه‌سنی حاوی وباغ بغچه‌لری جامع اولان لیجه قصبه‌سیدر قصبه‌نك جوارنده اثارعتیقه‌دن معدود اولان طاشدن اویولمش مغاره وسائره موجوددر .

﴿ ماردین سنجاغی ﴾

ماردین . جزره . شیرناق . نصبین . مدیات . عونیه قضالریله ٥٤ نواحی‌یه منقسمدر .

ماردین سنجاغی قوهٔ انباتیه‌یه مالك کسیك بر اراضی‌یی شامل اولوب سنجاق مرکزی اولان ماردین قصبه‌سیدخی مرکز ولایتك شرقیٔ جنوبیسنده اووه‌یه ناظر صرب برقیا اوزرینه بنا اولنمش ومنتظم کوشکلری حاوی بغچه‌لری وغایت جسیم وکاملا طاشدن اویولمش صو صهرنجلری کبی برچوق اثار عتیقه‌یی جامعدر .

جزره قضاسی — مرکز قضا ماردینك شرقنده دجله نهری کنارنده تجارتکاه اولان جزره قصبه‌سیدر .

نصیبین قضاسی — مرکز قضا دیاربکرك شرقیٔ جنوبیسنده خابور توابعی اوزرنده دوز برمحلده اثار معموریتدن برخیلی ابنیه‌یی جامع اولان نصیبین قصبه‌سیدر .

مدیات قضاسی — مرکز قضا بر یایلا اوزرنده مختلف استقامتلردن کلان طریقلرك برلشدیکی برمحلده مرکز لوانك جهت

شرقیسنده کائن مدیات قصبه‌سیدر .

عونیه قضاسی — شط العربه جاری برصویك توابعیله متفرق طاغلق بر اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضاسیدخی توابع مذکوره‌دن همنامی اولان دره‌یه ملاقی اولان صویك تشکیل ایتدیکی بر زاویه داخلنده وطاغلر ایله محاط برچقور محله‌دەدر .

﴿ ارغنی سنجاغی ﴾

ارغنی معدنی . پالو . سیورك . قضالریله ٣٣ نواحی‌یه منقسمدر . سنجاغك شامل اولدیغی اراضی برچوق معدنلری منبت ومحصولدار اووه‌لری جامع اولوب مرکزی اولان ارغنی معدن قصبه‌سی دخی مرکز ولایتك غربیٔ شمالیسنده دجله نهری تابعی اولان کموش صو کنارنده‌در . قصبه‌نك موقعی کوزل هواسی لطیف بغچه‌لری دخی چوق اولدیغندن دیاربکرك صیفیه‌سی عد اولنور داخل قصبه‌ده شایان تماشا طاشدن اویولمش صو صهرنجلری موجوددر .

(ارغنی معدنی برصو یولیله طقوز عدد مغاره‌دن عبارت اولوب بونلرك التیسی اعمال اولنمقده واوچی صویولنه منفذ اتخاذ اولنمقده‌در حاصلات سنویه‌سی اون ایکی میلیون قیه جوهردن عبارتدر .)

پالو قضاسی — مرکز قضا دیاربکرك جهت شمالیسنده مراد نهری ساحلنده باغ و بغچه‌لرك کثرتیله کسب شهرت ایدن پالو قصبه‌سیدر . درون قصبه‌ده طاشدن اویولمش برعتیق کلیسا ایله

مكتب واوطه‌لر موجود اولدیغی کبی نهر مذکور اوزرنده مکمل برده کوپری واردر .

چرمیك قضاسی — مرکز قضا دیار بکرك غربئ شمالیسنده محراب طاغی اتکنده فرات نهری توابعندن اولان قزیل چبوق جانبنه جاری سنان دره‌سی اتصالنده کائن چرمیك قصبه‌سیدر .

سیورك قضاسی — فرات نهرینه جاری صولر ایله متفرق منبت ومحصولدار اراضی‌یی شامل اولوب مرکز قضا دخی دیار بکرك جهت غربیسنده بر دره کنارنده کائن جوانب اربعه‌سی باغ وبغچه‌لر ایله محاط هواسی لطیف ومنظره‌سی غایت کوزل اولان سیورك قصبه‌سیدر .

موصل ولایتی

(٩١) موصل ولایتی آسیای عثمانینك جهت شرقیسنده واقع اولوب شمالا حکاری ودیار بکر غرباً حلب جنوباً بغداد ولایتلری وشرقاً دخی عجمستان ایله محدوددر .

ولایت مذکوره موصل . شهر زور (کرکوك) . سلیمانیه سنجاقلرینه منقسمدر .

موصل سنجاغی

موصل . سنجار . عقره . زاحو . دهوك . زیبار . قضالریله

٥ نواحی‌يه منقسمدر .

مركز ولايت اولان موصل شهری بغداد شهر مشهورينك غربیٔ شماليسنده دجله نهرينك ساحل يميننده (نينوا) شهر قديمی قارشوسنده آب وهواسی لطيف اولان بر طاغك اتكنده صحراجهتی خندقلی بر ديوار ايله محاط اولوب دجله اوزرنده اولان اطه ده اسكی بر قلعه‌سی و نينوا خرابه‌سيله بيننده بر كوپريسی واردر . موصل مؤسسات اسلاميه‌دن متعدد جوامع شريفه‌ايله مساجد ومدارس ومكاتبی جامع اولديغی كبی ابنيهٔ سائره ومنسوجات قطنيه وسجاده دستكاهلرينی واكثريسی طاش وطوغله ايله بنا اولنمش ابنيهٔ منتظمه‌يی وباقر تيمور اعمالاتنه مخصوص كارخانه‌لری وبويامغازه‌لرينی جامعدر . (بومغازه‌لرده هندستاندن كلان قماشلر بويانور وقطيفه . كليم . كچه . وادوات زجاجيه‌نك اك اعلاسی اعمال اولنور) .

سنجار قضاسی — سنجار جبلی واسطه‌سيله ايكی قسمه منقسم اووه‌دن عبارت بر اراضی‌يی شامل اولوب مركز قضاسی دخی جبل مذكورك جنوب اتكنده وحلب جاده‌سی اوزرنده كائن سنجار قصبه‌سيدر .

عقره قضاسی — طاغلق بر اراضی‌يی جامع اولوب مركز قضاسی موصلك شرقیٔ شماليسنده ذاب الاعلی چايی تابعی قربنده وبر طاغ اتكنده كائن عقره قصبه‌سيدر .

زاخو قضاسی — مركز قضا دجله نهری طرف يميننه جاری

خابور چایی ساحلنده زاخو جبلنك شمالنده كائن زاخو قصبه سیدر .

دهوك قضاسی — مركز قضا موصلك جهت شمالیسنده دجله نهرینه جاری كوچك بر دره منبعی جوارنده و برطاغ اوزرنده كائن دهوك قصبه سیدر .

زیبار قضاسی — سنجاغك جهت شرقیسنده كائن اولدقجه منبت ومحصولدار اراضئ وسیعه‌یی جامع اولوب مركز قضاسی دخی همنامی اولان قصبه‌در .

﴿ شهرزور سنجاغی ﴾

كركوك . صلاحیه . رواندیز . دانیه . اربیل قضالریله ١١ نواحی‌یه منقسمدر .

مركزلوا موصلك شرقئ جنوبیسنده دجله نهرینه جاری همنامی اولان دره ساحلنده تجارتگاه اولان كركوك قصبه‌سیدر جوارنده پك چوق زفت معدنلری موجـود اولدیغی كبی ١١٥٦ تاریخنده وقوعبولان برمحاربه‌ده مظفریت عظیمه عسكرعثمانیه طرفنده قالمشدر .

رواندیز قضاسی — ولایتك جهت شرقیسنده شرقاً ایران دولتی اراضیسیله محاط اكثری محلی طاغلقدن عبارت براراضی‌یی شامل اولوب مركز اداره‌سی دخی موصلك شرقنده ذاب الاعلی چایی توابعی كنارنده كائن (اهالئ موجوده‌سی جسور وجنگاور اولان كردلردن عبارتدر) رواندیز قصبه‌سیدر .

اربیل قضاسی — مرکز قضا موصلك شرقنده مرتفع براووده اطرافی تراب محیط ایله محافظه اولنمش اولان اربیل قصبه‌سیدر ٠

﴿ سلیمانیه سنجاغی ﴾

سلیمانیه . کلعنبر . مرکه . شهر بازار . قره‌طاغ . بازیان قضالریله ۹ نواحی‌یه منقسمدر ٠

سلیمانیه سنجاغی ولایتك جهت شرقیسنده شرقاً ایران دولتی اراضیسیله محاط دجله نهرینه جاری برطاقم صولر ایله متفرق محصولدار اراضی‌یی جامع اولوب مرکز لواسیدخی موصلك شرقیٔ جنوبیسنده عازمیر طاغنك جنوب اتکنده منتظم ابنیه‌یی جامع تجارتگاه اولان سلیمانیه شهر مشهوریدر ٠

کلعنبر قضاسی — مرکز قضا سلیمانیه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده دیالا نهری توابعی اوزرنده کائن کلعنبر قصبه‌سیدر ٠

مرکه قضاسی — مرکز قضا موصلك شرقیٔ جنوبیسنده واقع سرای کوی قصبه‌سیدر ٠

قره طاغ قضاسی — مرکز قضا موصلك شرقیٔ جنوبیسنده سکیرمه طاغنك شرق اتکنده مؤسس همنامی اولان قصبه‌در ٠

بازیان قضاسی — مرکز قضا موصلك شرقیٔ جنوبیسنده دیاله چاییله دجله نهرینه جاری صولری تفریق ایدن خط فاصل میاهك

اوزرنده مؤسسات خيريه‌دن متعدد ابنيه‌يى جامع اولان بازيان قصبه‌سيدر .

بتليس ولايتى

(٩٢) آسياى عثمانينك جهت شرقيسنده صعب المرور واكثرى محلى طاشلقدن عبارت بر اراضى‌يى شامل اولان بتليس ولايتى شمالاً وان وارضروم شرقاً وان جنوباً حكارى ديار بكر غرباً ديار بكر ومعمورة العزيز ولايتلريله محاطدر .

ولايت مذكوره بتليس . سعرد . كنج . موش .ناملرنده درت سنجاغه منقسمدر .

بتليس سنجاغى

بتليس . اخلاط . قارچيكان . خيزان . موطيكى قضالريله ٣ ناحيه‌يه منقسمدر .

مركز ولايت وان كولنك غربىٔ جنوبى جهتنده همنامى اولان دره قرينده طرفينى جبال ايله محاط اولان كوچك بر اووه‌ده كائن اطرافى سور عتيق ايله محاط ومؤسسات خيريه‌دن بعض ابنيه‌يى جامع اولان بتليس شهريدر . شهر مذكور آسياى عثمانى جهت شرقيسنك برقسم مهمنى تشكيل ايدن اراضينك وسطندن جريان ايله بصره كورفزينه منصب اولان وكورفزك مشكلاتسز طريق نهريسنى

تشکیل ایدن دجله نهرینه حاکم وموانع طبیعیه‌سی سایه‌سنده جهت عسکریه‌جه مواقع مهمه‌دن محدوددر .

اخلاط قضاسی — وان کولنك جهت غربیسی سواحلنی تشکیل ایدن طاغلق واولدقجه محصولدار براراضی‌یی حاوی اولوب مرکز قضاسی دخی کولك غربیٔ شمالی ساحلی قربنده مؤسس سور عتیق ایله محاط اسکی برقلعه‌یی حاوی . اخلاط . قصبهٔ معموره‌سیدر .

قارچیکان قضاسی — وان کولنك غربیٔ جنوبی ساحلنی تشکیل ایدن مرتفع براراضیدن عبارت اولوب مرکز قضاسیدخی کولك ساحلنده کائن نادوان قصبه‌سیدر .

حیزان قضاسی — بتلیس سنجاغنك جنوبنده بهتان وبتلیس صولریله بونلره تابع صولری تفریق ایدن طاغلری حاوی وجزئی محصولدار برمحل اولوب مرکز اداره‌سی دخی بتلیسك جنوبنده کائن وارخان قصبه‌سیدر .

﴿ سعرد سنجاغی ﴾

سعرد . اروا . شروان . رضوان . آرزان . پرواری قضالریله ٢ نواحی‌یه منقسمدر .

مرکزلوا بتلیسك غربیٔ جنوبیسنده دجله نهری ساحلنده معمور وتجارتکاه ومواقع مهمه‌دن اولان سعرد قصبه‌سیدر .

اروا قضاسی — مرکز قضا بتلیسك غربیٔ جنوبیسنده بتلیس

چاپى توابعى كنارنده واقع اروا قصبه‌سيدر .

شروان قضاسى — مركز اداره‌سى سعردك جنوبنده بهتان صويى كنارنده بر خيلى آثارى حاوى اولان شروان قصبه‌سيدر .

رضوان قضاسى — مركزاداره‌سى بتليسك غربىٔ جنوبيسنده يزيدخان صويى ساحلنده مؤسس رضوان قصبه‌سى اولوب حاوى اولديغى اراضينك قسم اعظمى محصولدار اووه‌لرى جامعدر .

ارزان قضاسى — مركز اداره‌سى بتليسك غربىٔ جنوبيسنده يزيد خان صويى كنارنده كائن ارزان قصبه‌سيدر .

پروارى قضاسى — پك چوق صولرى جامع بر اراضى‌يه مالك اولوب مركزاداره‌سى دخى پروارى قصبه‌سيدر .

﴿ كنج سنجاغى ﴾

كنج . صاسون . قلب . چباقجور . جده‌لو . قضالرينه منقسمدر .

مركزلوا اولان كنج شهرى مركز ولايتك غربىٔ شماليسنده فرات نهرى قربنده كائن داخلنده مؤسسات اسلاميه‌دن متعدد ابنيه‌يى جامع برشهر عتيقدر .

صاسون قضاسى — مركزقضا بتليسك جهت غربيسنده دجله نهرينه جارى يزيدخان صويى توابعى اوزرنده كائن اولدقجه معمور اولان حازم قصبه‌سيدر .

قلب قضاسى — آنتوغ ودور غوش طاغلرينك جهت

جنوبیسنده واسع ومنبت براراضیی شامل اولوب مرکز قضاسیدخی نرجکی قصبه‌سیدر .

چباقجور قضاسی — فرات نهرینک طرفین ساحلنی جامع ارتفاعلری جزئی تپه‌لر ایله محصولدار اراضیدن عبارتدر .

بغداد ولایتی

(۹۳) بغداد ولایتی آسیاده کائن ممالک عثمانیه جمله‌سندن اولوب حدودی شمالاً موصل ولایتی بغداددن تفریق ایدن جبل (حمرین) وشرقاً خطهٔ عراقیه جهتنجه ممالک عثمانیه ایله ممالک ایرانیه‌یی تحدید ایلیان جبال متسلسله وجنوباً بصره ولایتی غرباً شام وحلب ولایتلری جهتنده‌کی شامیه چولیله محاطدر .

ولایت مذکوره درجهٔ نهایه‌ده منبت ومحصولدار وهردرلو زراعته قابلیت فوق‌العاده‌یی حائز براراضیٔ وسیعه‌یه مالکدر .

بغداد ولایتی . بغداد . حله . کربلا . عماره . نامنده درت سنجاغه یکرمی قضایه منقسمدر .

بغداد سنجاغی

بغداد سنجاغی ولایتک جهت شمالیسنده دجله وفرات نهرلریله بونلره منصب اولان صولر ایله متفرق محصولدار اراضیی جامع اولوب ذکر اولنان انهاردن اهالینک استفاده‌لری آنجق بارگیر وماکنه‌لر واسطه‌سیله اخذ اولنان صودر فقط توابع مشهوره‌دن

اولان دیاله چایی ایسه درین بر مجرادن جریان ایتمدیکندن اطراف اراضیسی قولایلقله اروا واسقا اولنوب باقی قالان جزئی مقدار صوینی دجله‌یه منصب اولور .

سنجاغك جهت شمالیسی (حمرین) نامنده بر سلسله ایله محاط ایسه‌ده شایان استفاده بر اورمانه مالك اولمیوب یالکز دجله نهری طرفین ساحلیله شهر مذکورك تشکیل ایتمش اولدیغی اطه‌لر اوزرنده آنجق صرفیات داخلیه‌یه کفایت مقدارده اشجاری حاوی اورمانلر واردر دجله مجراسی درین اولدیغی جهتله صوینن استفاده اولنمدیغی کبی طغیانی زماننده دخی موجود بولنان سدلری تخریب ایدرك خیلی خساراتی موجب اولور .

بغداد سنجاغی نفس بغداد ایله کوت الاماره . منده‌لی . خانقین خراسان . سامرا . دلیم . عنه . کاظمیه . جزیره . عزیزیه . نامنده اونبر قضایی شاملدر .

مقر ولایت والتنجی اردوی همایون مرکزی اولان (بغداد) شهر مشهوری پای تخت سنیه‌نك شرقیٔ جنوبیسنده دجله نهری طرفین ساحلنده مؤسس ومنتظم بر کوپری یی حاوی قدیم بر شهردر داخل شهرده متعدد جامع شریف ایله مکاتب و برعدد مکتب اعدادیٔ شاهانه ایله رشدیهٔ عسکریه وملکیه وسائره موجوددر . شهر مذکور ٤٥ سنهٔ هجریه‌سنده (ابوجعفر منصورك) امریله درت سنه ظرفنده اکمال اولنه‌رق پای‌تخت اتخاذ اولنمش بعده دفعاتله ضبط اولنمش ایسه‌ده نهایت‌الامر ١٠٤٥ تاریخنده سلطان مراد

خان رابع حضرتلرینك یدیله ضبط اولنەرق ممالك شاهانەیه الحاق اولنمشدر .

شهری تفریق ایدن دجله نهرینك عرضی ٢٠٠ مترە اولوب بورادن اعتباراً بری عثمانلی دیكری انكلیز اولمق اوزره بصره موقعنه قدر قومپانیه واپورلری ایشلدیكندن بغداد شهرینك تجارتی كوندن كونه ترقی ایتمكدەدر .

كوت الاماره قضاسی — لوانك شرقیٔ جنوبیسنده برجهتی دجله نهریله محاط دوز بر اراضیدن عبارت اولوب مركز ادارەسی دخی دجله نهرینك نشكیل ایتدیكی بر دیرسك داخلنده واقع كوت الاماره قصبەسیدر .

مندەلی قضاسی — اهالیٔ موجودەسنك قسم اعظمی خیمه نشین اولان شمر عشیرتندن عبارت اولوب مركز قضاسی دخی بغدادك شرقیٔ شمالیسنده وایران ممالكی حدودی قربنده ایكی چای ارەسنده كائن مندەلی قصبەسیدر .

خانقین قضاسی — دجله نهرینه جاری دیاله چایی توابعیله اروا اولنان اراضیٔ منبتەیی جامع اولوب مركز قضاسیدخی بغدادك شرقیٔ شمالیسنده وایران حدودی قربنده مواقع مهمەدن اولان خانقین قصبەسیدر .

خراسان قضاسی — دیاله چاینك صاغ جهت ساحلنی تشكیل ایدن اراضی یی حاویدر مركز ادارەسی بغدادك شرقیٔ شمالیسنده

دوز محلده مذكور چايك صاغ جهتنده مبنى . باقوبا . قصبه‌سیدر .

سامرا قضاسى — دجله نهرينك طرفين ساحلنده چولدن عبارت براراضى‌يى جامع اولوب مركز اداره‌سيدخى بغدادك جهت شماليسنده ونهرمذكورك صول جهتنده مؤسس سامرا قصبه‌سيدر .

عنه قضاسى — مركز قضا بغدادك غربئ شماليسنده فرات نهرينك صاغ جهتنده كائن هواسى لطيف وتجارتگاه اولان عنه قصبه‌سيدر .

دليم قضاسى — فرات نهرينك طرفين ساحلنده اشجار مثمره‌يى جامع اولوب مركز قضا دخى ينه نهر مزبورك صاغ جهتنده كائن هيت قصبه‌سيدر .

كاظميه قضاسى — بغداد قضاسنك جهت شماليسنده ودجله نهرينك طرفين ساحلنده كليتلى اشجار مثمره‌يى حاوى دوز براراضيدر مركز قضا دخى بغدادك شمالنده ودجله نهرى صاغنده واقع كاظميه قصبهٔ مشهوره‌سيدر .

﴿ حله سنجاغى ﴾

حله . سماوه . شاميه . ديوانيه . قضالرندن مركبدر . مركزلوا اولان حله قصبه‌سى بغداد شهرينك غربى جنوبيسنده فرات نهرينك طرفين ساحلنده مؤسس اولوب اتصالات دائمه‌يى تأمين ايتمك ايچون بوراده سابح بركوپرى واردر . نهر مذكور سنجاغى ايكى‌يه تفريق

ایتدیکندن جهت شرقیسنه جزره یقه‌سی وجهت غربیه‌سنه شامیه یقه‌سی تعبیر اولنور .

سماوه قضاسی — مرکز قضا بغدادك جنوبنده هندیه قنالنك طرفین ساحلنده خانه‌لری کارکیر اولوب اتصالاتی تأمین ایچون بوراده برکوپری واردر .

شامیه قضاسی — فرات نهریله بوندن آچیلان هندیه قنالی اره‌سنده کائن بعض محللری کوللر ایله مستور منبت وشایان استفاده اولمیان اورمانلغی جامعدر مرکز اداره‌سی قامشدن معمول اللی قدر قلبه‌یی شامل ۳۰۰ نفوس حاوی (ام البعرور) قصبه‌سیدر اهالی قضا عشایر اولوب لسانلری عربی مذهبلری جعفریدر .

دیوانیه قضاسی — مرکز قضا بغدادك جنوبنده وفرات نهرینك طرفین ساحلنده بنا اولنمش منتظم بر قصبه‌در . داخلنده متعدد ابنیهٔ عالیه موجود اولدیغی کبی برده کوپریسی واردر حاوی اولدیغی نواحی‌ده اسکان ایدن اهالی فرات نهرندن آچمش اولدقلری جدوللر واسطه‌سیله اراضی‌یی اروا واسقا ایدرك محصولاتك کثرتله حصول بولمسنه سعی ایدرلر ایسه‌ده خشونت طبیعه‌لری اقتضاسی بینلرنده نزاع متمادی الوقوعدر .

﴿ کربلا سنجاغی ﴾

کربلا سنجاغنك حاوی اولدیغی اراضی فرات نهرندن آیریلان

متعدد جدول وقناللر واسطه‌سیله کاملاً صولانديغندن زراعت خصوصنده دیکر لواره فائق اولديغى كبى موجود بولنان برمملحه دخى آيروجه تزييد ثروتى موجب اولمقده‌در داخل لواده شايان استفاده اورمان يوقدر .

تقسيمات ملكيه‌يه نظراً كربلا . رزازه . هنديه . نجف . قضالرينه منقسم بولنان كربلا سنجاغنك مركز اداره‌سى بغدادك غربئ جنوبيسنده هنديه كولنك غربئ شماليسنده مؤسس اولان (كربلا) شهرى (امام حسين رضى الله تعالى عنه افندمز حضرتلرينك مشهدى) ووقعهٔ جكرسوز كربلانك موقعيدر . شهر مذكور التى بيكى متجاوز خانه‌لرك انشاسيله حصوله كلمش منتظم برمحل اولوب داخلنده متعدد جامع شريف واون قدر مكاتب صبيانيه موجوددر .

هنديه قضاسى — اهاليسى عشاير اولديغندن حاصردن ياپلمش التى بيك قدر قلبه‌لرده اقامت ايدرلر . بونلرك مذهبى جعفرى ولسانلرى عربى ايسه‌ده كربلا نجف قضالرى اهاليسى على الاكثر فارسيجه تكلم ايتدكلرندن ارالرنده‌كى روابط ومناسباتدخى اتحادلسان ومذهبدر مركز اداره‌سى هنديه كولى جوارنده كائن (طويريج) قصبه‌سيدر .

نجف قضاسى — همنامى اولان كولك سواحلنى شامل اراضئ منبته‌دن عبارت اولوب مركز قضاسى دخى (جناب حيدر كرار

امام علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه افندمز حضرتلرینک مدفنی بولنان) نجف اشرف قصبه‌سیدر . (قصبه ۳۵۰۰ عددی متجاوز خانه‌یی وابنیهٔ عالیه‌یی جامعدر .)

﴿ عماره سنجاغی ﴾

دجله نهرینه جاری متعدد صولر واسطه‌سیله بعض محلی بطاقلق حالنده بولندیغندن پرنج زرع اولنمقده ایسه‌ده محصولات سائره‌سی اراضینک قوهٔ انباتیه‌سی نسبتنده حاصل اولمز .

مرکز لوا اولان عماره قصبه‌سی بغداد شهرینک شرقیٔ جنوبیسنده دجله نهری طرفین ساحلنده خرما زردالی وسائر بغچه‌لر ایله محاط هواسی لطیف اولوب اتصالات دائمه‌دخی طومباز برکوپری واسطه‌سیله تأمین ایدلمشدر .

عماره سنجاغی شطره . زبیر . دویریج . علی غربی وعلی شرقی نامنده نواحی‌یه منقسمدر . لوانک وسائط نقلیه‌سی ایریلی اوفقلی مشخوف دنیلان ودجله نهرنده حرکت ایدن یلکن کمیلرینه منحصر اولوب بونلر ایچون عماره علی غربی شطره موقعلری باشلیجه اسکله‌لرندن معدوددر .

اهالیٔ لوا عشایر غیر متمدنه‌دن عبارت اولدیغندن معارفدن بی بهره اولوب انجق مرکز لواده (قرآن کریم) قرائت ایدرلر .

اهالیٔ ولایت شهر وقصبه‌لر اهالیسی زیاده‌جه بیاض ونه‌ده چوقجه اسمر اولدقلرندن لطیف اللون عشیر وقبایل حلیفده

درجات مختلفه‌ده اسمراللون ومختلف الامزجه اولدقلری کبی عموماً ذکاوت وقابلیت واستعداد ایله حسن معاشرت وانسیتله مفطور اولوب فقط امر معاشده ذکاوت وقابلیتلری نسبتنده اقدام ایتمزلر .

لسانلری عمومیت اوزره عربی اولوب نجف وکربلا کاظمیه وسامراده‌کی عجملر وعتبات عالیاتی زیارت ایچون کلان ایرانیلر واسطه‌سیله لسان فارسی دخی تعمم ایتمش کبیدر .

بدویت ومدنیت نقطهٔ نظرندن باقلدیغی حالده باشلیجه اوچ قسمه انقسام ایدر .

برنجیسی : اولدقجه مدنی دنیله بیله‌جك شهر وقصبه‌لر خلقی اولوب یوزده ٤ و ٥ قدری اوقور و یازار .

ایکنجیسی : عشیرت وقبیله حالقیدر بونلر وحشت وخشونت مزاجلریله برابر فامیلیاسنك اداره‌سنه کفایت ایده‌جك قدر زراعت ایدرلر وقامشدن معمول صریفه تعبیر ایتدکلری برنوع قلبه‌لرده اقامت وایستدکلری وقت دیکر محله نقل ایدرلر .

اوچنجیسی : صرف بدوی اولان عشایر اولوب قسم اعظمی کربلا سنجاغنده بولنان هندیه والمسعود قبیله‌لریله قبایل سائره اولوب زراعت وفلاحتك لذتنه واقف اولمامشلردر .

ولایتك اقلیمی — ولایتك درجهٔ حرارتی ٤٥ دن اللی درجه‌یه قدر تزاید ایدر . هرطرفجه هواسی یابس وغایت صاغلمدر .

هندیه . سماوه . سوق الشیوخ . قضالریله عماره سنجاغی هواسی کول وبطاقلقلر ایله برنج تارلالرندن ودها بعض اسبابدن طولایی

رطوبتلی وجنوب طرفندن کلان روزکار صیجاق وصیقندی‌یی تزیید ایدر ایسه‌ده شمال روزکارلری لطافت وجیادته سبب اولور . صیجاق بوقدر زیاده اولدیغنه کوره قیشلك بعض سنه‌لرده درجهٔ حرارت ناقص ٤ درجه‌یه قدر تنزل ایدر . فصول اربعه امتداد زمانه کوره اولوب موسم صیف نیسان اون بشندن تشرین اول ابتداسنه قدر التی آی خریفی تشرین اول ابتداسندن کانون اول ابتداسنه قدر ایکی آی وشتاسی اوچ آی وربیعی نهایت برچق قدر دوام ایدر . یغمورلر اکثری سنه‌لرده تشرین ثانی اواسطندن نیسان اواسطنه قدر تنزول ایدر .

محصولات جهتنه کلنجه . ولایتك هرطرفنده قوهٔ انباتیه خارق‌العاده برصورتده اولدیغندن هر نوع محصولك یتشه جکنده شبهه یوقدر علی‌العموم باشلیجه محصولاتی ایسه کثرت اعتباریله درت نوع اولوب ١ اربه ٢ بغدای ٣ برنج ٤ خرمادر (تفصیلات سائره ایچون زراعت وتجارت جغرافیاسنه مراجعت .)

بصره ولایتی

(٩٤) آسیای عثمانینك منتهاسنده کائن اولان بصره ولایتی شمالاً بغداد شرقاً ایران ممالکی جنوباً بصره کورفزیله جزیرة‌العرب غرباً جزیرة‌العرب ایله محاط اولوب تقسیمات ملکیه‌یه نظراً بصره . منتفك . نجد نامنده اوچ سنجاغه منقسمدر .

﴿ بصره سنجاغی ﴾

شط العرب نهریله ایکی‌یه تفریق اولنمش اولان بصره ولایتی اراضیسی فوق العاده قوهٔ انباتیه‌یه مالك اولدیغندن هر نوع محصول یتشدیرمکه مساعد ایسه‌ده شمدیلك محصولنك اکثریسی خرما وسائره‌دن عبارت اولوب ولایتك برقسمنی تشکیل ایدن بصره سنجاغی ایسه شط العربدن آچیلان جدول وقناللر واسطه‌سیله (مدوجزر یومیسنك وقوعیله صولرك قبارمه‌سندن) موجود بغچه‌لر کونده ایکی دفعه صولاندیغندن محصولات صورت فوق العاده‌ده نشوونما بولور .

بصره سنجاغی . بصره . قورنه . کویت . قضالرینه منقسمدر .

بغدادك جهت جنوبیسنده شط العرب نهری ساحلنده کائن ومرکز ولایت اولان بصره شهری تاریخ هجرتك ١٤ سنه‌سنده امیر المؤمنین (عمر ابن الخطاب) رضی الله عنه حضرتلرینك زمان خلافتلرنده بنا وتأسیس ایدیله‌رك خلفای عباسیه زماننده علوم ومعارفك مرکزی بولنمق جهتیله متعدد مدارس وجسیم دار الفنونلری جامع ایدیسه‌ده وخامت هواسیله معروف اولدیغندن کسب معموریت ایده‌مامشدر مع مافیه شهر مذکوره قدر ٥٠٠ طونیلاته‌لق کمیلر کله‌بیلدیکندن اوروپا ایله عجمستان وهندستانك مرکز اسکله‌سی اولدیغی جهتله بازار وچارشولری غایت واسع اولوب حاصلاتنك قسم اعظمی کل‌صوییدر بصره‌نك جنوبنده ایکی بچق ساعت مسافه‌ده کائن زبیر ناحیه‌سی مرکزی غایت کوزل هوایه

مالك اولدیغندن بصره‌نك صیفیه‌سیدر .

قورنه قضاسی — مرکز قضا بصره‌نك جهت شمالیسنده دجله فرات نهرلرینك ملاقی اولدقلری دیرسك داخلنده صورت منتظمه‌ده انشا اولنان کارکیر خانه‌لر ایله مزین اولان قورنه قصبه‌سیدر .

کویت قضاسی — اهالیٔ عمومیسی عشایردن عبارت اولوب هیئت حکومت دخی اهالی قضادن نصب اولنان قائممقام واسطه‌سیله اداره اولنور .

منتفك سنجاغی

منتفك . سوق الشیوخ . شطره . حی . حماره . قضالرندن مرکب اولان منتفك سنجاغی فرات نهرینك دجله ملاقی اوله‌جغی قسمنك طرفین ساحلنده کائن اراضیٔ وسیعه‌یی شامل اولوب اراضیٔ مذکوره قسم اعظمی منبت ومحصولدار اهالیسی دخی غایت زکی وچالشقاندر .

مرکز لوا اولان ناصریه قصبه‌سی هواسی اولدقجه کوزل ومعمور برموقعدر .

سوق الشیوخ قضاسی — مرکز قضا بصره‌نك جهت غربیسنده فرات نهرینك صاغ ساحلنده کائن تجارتکاه اولان سوق الشیوخ قصبه‌سیدر .

شطره قضاسی — مرکز قضا بصره‌نك غربیٔ شمالیسنده شط العمارا چاینك صاغنده کائن شطره قصبه‌سیدر .

﴿ نجد سنجاغی ﴾

ولایتك غربیٔ جنوبیسنده کائن قوهٔ انباتیه‌یه مالك براراضیٔ وسیعه‌یی شامل ایسه‌ده مطلوب درجه‌ده زراعت اولنمدیغندن محصولات کثرت اوزره دکلدر .

بوسنجاق نجد . قطیف . قطر نامیله اوچ قضایی شامل اولوب مرکز لواسی (هفوف) قصبه‌سیدرکه داخل لواده جریان ایدرك چول داخلنده غائب اولان صولر مرکز لوانك شرق وغربنده نبعان ایدرلر . قصبه معمور اولدیغی کبی هواسی دخی کوزلدر .

قطیف قضاسی — مرکز قضا هفوفك جهت شمالیسنده ساحل بحرده کائن قطیف قصبه‌سیدر .

قطر قضاسی — مرکز قضا هفوفك شرقیٔ جنوبیسنده وساحل بحرده کائن الیداع قصبه‌سیدر .

﴿ جزیرة‌العرب ﴾

(٩٥) جزیرة‌العرب شمالاً آسیای عثمانی شرقاً بغداد وبصره ولایتلریله بصره کورفزی وهرمز بوغازی وعمان کورفزی وجنوباً بحر محیط هندی وعمان کورفزیله غرباً بحراحمر وباب‌المندب بوغازیله محاط برشبیه جزیرهٔ کبیره‌دن عبارتدر جزیرهٔ مذکوره ١٢°,٤٠′ ایله ٣٢°,٤٥′ عرض شمالی و ٣٠°,٢٠′ ایله ٤٠°,٥٧′ طول شرقی میاننده واقع اوله‌رق مسافهٔ طولی غربیٔ شمالیسنده واقع

سویش برزخندن شرقیٔ جنوبیسنده واقع رأس‌الحد بورنونه دکین (٢٧٠٠) ومسافهٔ عرضی باب‌المندب بوغازندن هرمز بوغازینه قدر (١٦٣٠) میل مقداری ممتد اولوب (٢,٨٠٠,٠٠٠) میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌سنده ایسه‌ده نفوس عمومیسی (١٢) میلیوندر جزیرهٔ مذکوره‌نك اکثری محللری منطقهٔ حاره داخلنده واقع اولدیغندن هواسنده شدت کرما اولدقدن بشقه اکثری اراضیسی چولدن عبارت اوله‌رق غیر منبت ایسه‌ده سواحل دریا وجنوب طرفلرنده اشجار ومزروعات وقیون دوه مثللو حیوانات کثرت اوزره بولنور جزیرة‌العرب کاملاً نهر وصولردن محروم اولوب بعض تصادف اولنانلر تمامیله مکمل اولمیه‌رق اکثریسی سنه‌نك بعض مواسمنده قوراقدر جزیره‌نك قسم کلیسی منطقهٔ حاره‌ده بولندیغندن یغمورلو وقوراق اوله‌رق ایکی موسمی واردر . یغمورلو موسمندن صکره چول یشیل چمنزاره تحول ایدرایسه‌ده بومنظره بر دنبره تحول ایدوب برحرارت شدیده حاصل اولورکی بتون چمنلر قوریوب ینه قورقونج وغیر محصول برچول حالنی آلورمع مافیه رحمت و باراندن برقطره بیله سقوط ایلمکسزین ییللر مرور ایتدیکی واردر .

جزیرة‌العرب حاصلات معدنیه جهتیله هیچ شهرتی یوق ایسه‌ده ذیقیمت اشیاسی پك چوقدر علی‌الخصوص قهوه پورتقال خورما اغاجلری افریقانك شرق میوه‌لرندر اهالیٔ موجوده‌نك قسم اعظمی اسلام اولوب جزئی مقداری یهودی اولدیغی کبی نجد و یمن طرفلرنده

مذاهب مختلفه‌دن براز اهالی واردر اسکان ایدن اهالی عموماً اسمرالون اولوب اصحاب مروت وارباب جنك شجاعت اوله‌رق آته بینمك وسیف استعمال ایتمك و اسلحه قوللانمق خصوصلرنده ماهردرلر . عربان زینته منهمك اولمیوب ارککلری برکوملك کیه‌رك بللرینه باغلدقلری قایشدن قوشاقلره قما وسائر اسلحه طاقرلر . قیش موسمنده کوملکك اوستنه دوه ویاکچی توینه‌دن منسوج مشلح کیرلر . عربان اطعمه‌ده لحمی غایت آزاکل ایتدکلری کبی قهوه وحشحاش پك چوق قوللانورلر اکثریسی مخرج حروفه رعایت ایتمزلر ایسه‌ده مکهٔ مکرمه ومدینهٔ منوره اهالیسی غایت فصیح تکلم ایدرلر .

جزیرة العرب تقسیمات ملکیه‌سی

(٩٦) جزیرة العرب تقسیمات ملکیه‌یه نظراً جهت غربیسنه حجاز وجنوب غربیسنه . یمن . وجنوبنه حضرموت وجنوب شرقیسنه . عمان (١) . وشرقنه . احسا . وسطنه . نجد . اسملری ویرلمش اولان اراضیٔ واسعه‌یی حاوی اوله‌رق آلتی‌قسمه تقسیم اولنمشدر بوقسملردن . حجاز . ویمن . اراضیسی بنه بواسملرله ایروجه برر ولایت اوله‌رق دولت علیهٔ عثمانیه‌نك تحت اداره‌سنده‌در جزیره‌نك وسطنده اراضیٔ واسعه‌دن عبارت اولان

---

(١) مرکز اداره‌سی بصره کورفزی ساحلنده محافظه‌لی کوچك وغایت ایشلك اولان مسکت لیمانی ساحلنده کائن مسکت شهریدرکه مسکت امامتغی مقامنده بولنان (سید ترکی) نام ذات دخی بوراده اقامت ایدر .

نجد قسمی اهالیسی ٣٠ یاخود ٤٠ نفرشیوخه تابع کثیرالعدد عرب قبائلندن اولوب شمال طرفلرنده اولانلرك بعضیلری بصره متصرفلغیله کسب انسیت ایلمشدر .

﴿ جزیرةالعربك بحراحمر ورسانی ﴾

﴿ حجاز ولایتی ﴾

(٩٧) حدود . جهت شمالیسی بیروت ولایتی وقدس متصرفلغی خدیویت جلیلهٔ مصریه‌نك . عریش . و . عقیه . محافظلقلریله جهت شرقیسی صحرای نجد وغربیسی بحر احمر وجهت جنوبیسی دخی یمن ولایتنه ملحق عسیر سنجاغیله محاطدر .

(جزیرةالعربك برقسم مهم ومقدسندن مرکب اولان حجاز ولایتی تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً اوچ قسمه تقسیم اولنمشدرکه برینه تیه‌العرب ودیکر ایکیسنه دخی حجاز وتهامهٔ حجاز تسمیه اولنور (حجاز وتهامهٔ حجاز) قسمنه بادیةالعرب دخی دینور حجاز قطعه‌سی مرکزی جده شهری اولمق اوزره جدهٔ معموره سنجاغی وجده ایالتی والیلکی (حبش ایالتی دخی جده والیلکنه ملحق ایدی) نامیله اداره اولنور ایدی جده ایالتی (مکهٔ مکرمه) (مدینهٔ منوره) و (جده) شهریله بونلره ملحق نواحیدن وحبش ایالتی دخی بحر احمر سواحل غربیسنده بولنان سواکن مصوع داواردا شهریله برچوق قرای ملحقه‌یی واکثری محلی منبت ومحصولدار وادیلری حاوی اراضیٔ واسعه‌دن عبارت ایدی .

حبش ایالتی ١٢٨١ سنهٔ مالیه‌سنده (تاکه) جهتنده بولنان عربانك اصلاح احوالی ایچون دائرهٔ امتیازیهٔ وراثتده بولنمامق شرطیله مصرخدیویتی طرفندن وقوعبولان طلب ونیاز اوزرینه موقتاً احاله بیورلمش وتاریخ مذکورده حجاز ولایتی نامی ویرلمشدر •

حجاز ولایتی تقسیمات ملکیه‌یه نظراً (مکهٔ مکرمه) (مدینهٔ منوره) (جده) اسملریله اوچ لوایه منقسم اولوب مرکز ولایت دخی (مکهٔ مکرمه) شهر مقدسیدر •

﴿ مکهٔ مکرمه لواسی ﴾

حجاز قسمی یعنی (مکهٔ مکرمه لواسی) بادیةالعربك جهت جنوبیسنده واقع اراضیٔ مبارکه‌یی مشتملدر •

نفس مکهٔ مکرمه شهریله طائف وجدول مخصوصنده محرر اولان نواحیدن عبارتدر •

بلاد متعینه‌سنك اك مشهوری (سلطان انبیا ورسول کبریا افندمز حضرتلرینك قدوم سعادت ملزوملریله مشرف ومنور اولان مکهٔ مکرمه) اولوب جوانب اربعه‌سی (جبل نور) (جبل ابوقبیس) (جبل ثور) ایله محاط اطرافی یالچین وصعب المرور قیالقلردن عبارت شمالدن جنوبه ایکی میل طولی شرقدن غربه (جبل ابوقبیسدن قعیقعان طاغی دامننه‌قدر) برمیل عرضی حاوی سطح بحردن ٢٦٣ متره ارتفاعنده بروادیٔ غیرمزروعه‌ده کائن یوز اون بیك نفوس اسلامی جامع بر بلدهٔ مبارکه‌در •

(مسجد حرام) و (حرم شریف) اسملریله بنام اولان مسجد شریف اشبو شهرك معظمك وسطنده واقع اولوب نفس (كعبهٔ معظمه) دخی (حجر اسود) ی حاوی اوله‌رق وسط (حرم شریفده) واقعدر ٠

طائف ناحیه‌سی — ناحیهٔ مذكوره مركزی اولان طائف مكهٔ مكرمه‌نك جهت شرقیسنده ١٨ ساعت مسافه‌سنده سطح بحردن ١٥٧٥ متره ارتفاعنده بولنان (سراة) سلسلهٔ جبالی شعباتندن جبل ٠ غزوانك ٠ دامننده اطرافی باغ و بغچه واقار صولر ایله مزین ٤٠٠ عددی متجاوز خانه‌یی حاوی هواسی غایت لطیف بر شهر اولدیغندن مكهٔ مكرمه‌نك صیفیه‌سیدر ٠ (مكهٔ مكرمه) یه ایكی ساعت مسافه‌ده (مینا) و ٤ ساعت مسافه‌ده (مزدلفه) موقعلری طاغلق براراضیده كائندر (جبل عرفات) مكهٔ مكرمه‌یه بش ساعت مسافه‌ده وطائف یولی اوزرنده بر جبل عالیدركه حج شریف بونك اوزرنده اجرا اولندیغی جمله‌جه معلومدر جبل عرفات اللی بش ذراع ارتفاعنده اولوب جهت شرقیسندن عین زبیده جریان ایدر ٠

﴿ مدینهٔ منوره سنجاغی ﴾

مدینهٔ منوره ٠ ینبع البحر ٠ قضالری و ٠ حیبر ٠ الوجه ٠ ناحیه‌لریله قرای ملحقه‌دن مركب واسع براراضی‌یی شاملدر ٠

مركزلوا (مكهٔ مكرمه‌نك) جهت شمالیسنده شمالا (احد)

جنوباً (ثيير) طاغلريله شرق وجهت غربيسى دخى بر وادى ايله محاط براووه‌ده كائن (مدينهٔ منوره ياخود مدينة‌النبى شهريدركه ﴿ حضرت فخر رسالت عليه اكمل التحيت افندمزك ﴾ درتيوزكمر اوزرينه بنا بيوردقلرى جامع شريفى حاوى اولوب اكثر محللرى ذيقيمت طاشلرايله تزيين قلنمش و ﴿ جسد نور افشان حضرت نبوى ﴾ اوراده مدفون بولنمشدر . شهرمذكور ﴿ رسول اكرم ونبى محترم صلى الله تعالى عليه وسلم ﴾ افندمز حضرتلرينك مكهٔ مكرمه‌دن هجرت ودار بقايه ارتحاللرينه دكين تمام اون سنه اقامت بيوردقلرى بر بلدهٔ طيبهٔ منوره‌دركه بو هجرت سنيه عندالاسلام مبدأ تاريخ اتخاذ اولنمشدر .

ينبع البحر قضاسى — مركز قضا مدينهٔ منوره‌نك جهت غربيسنده وبحر احمر ساحلنده اللى اوچ ساعت مسافه‌ده واقع كندى اسمنه منسوب كوزل بر ليمانك ساحلنده اطرافى سور عتيق ايله محاط بشبيك نفوسى حاوى مدينهٔ منوره لواسنك باشليجه اسكله‌سى اولان ينبع البحر قصبه‌سيدر . بو شهرك قربنده (ينبع النحل) نامنده اولان ناحيه‌نك هواسى لطيف اولديغندن جوار اهالينك صيفيه‌سيدر . شهر مذكوك غربىٔ جنوبيسنده واقع (بدر حسين) موقعى صحابهٔ كرامك مشركلر ايله ايتدكلرى محارباتده منصور ومظفر اولدقلرى محلدر وشمال طرفنده واقع (تبوك) موقعى دخى هجرت نبويه‌نك طقوزنجى سنه‌سنده اهالىٔ اسلام ايله كفار بيننده

وقوعبولان وقعهٔ عظیمهٔ مشهوره‌نك محلیدر .

خیبر ناحیه‌سی — اقار صولر ایله منبت ومحصولدار اراضی‌یی جامع اولوب مرکز اداره‌سی دخی مقر لوانك جهت شمالیسنده کائن . خیبر . قلعه‌سیدر .

الوجه ناحیه‌سی — مرکز لوانك جهت غربیسنده وبحر احمر ساحلنده کائن ۲۵۰۰ نفوسی جامع الوجه قلعه سیدر . قلعه بربلوك عساکر شاهانه ایله ۱۵ نفر مصر طوپجی عسکری طرفندن محافظه اولنوب امور اداره‌سی دخی مصر خدیویتی طرفندن منصوب بر قائمقامك ید اداره‌سنده‌در .

﴿ جده سنجاغی ﴾

حدود — حجاز قطعه‌سنك جهت غربیسنده واقع اولان جده سنجاغنك جهت شمالیسی مدینهٔ منوره وشرقیسی مکهٔ مکرمه وطرف جنوبیسی یمن ولایتنك عسیر سنجاغیله وغربیسی دخی بحر احمر ایله محاطدر تقسیمات ملکیه‌یه نظراً جده . لیت . قضالریله رابغ ناحیه‌سنی وبونلره ملحق قرایی شاملدر .

مرکز لوا بحر احمر ساحلنده بسیط بر موقعده طقوز قپویی حاوی برسور قدیم ایله محاط (۲۰۰۰) خانه و (۲۵۰۰۰) نفوسی جامع غایت نظیف ولطیف تجارتگاه بر لیمانه مالك اولان جده شهریدر . شهر مذکور مکهٔ مکرمه‌نك جهت غربیسنده و ۱۸ ساعت مسافه‌ده مبنی اولوب اقار صولری ومتعدد چشمه‌لری حاوی

وهواسی لطیفدر .

جده لیمانی داخلنده بولنان شابلرك وضعیت طبیعه‌لری اقتضاسی کلان کمیلر صولرك قرارمسی زماننده لیمانك (شاب کبیر) و (مسماریه) بوغازلرندن دخوله جسارت ایده‌مزلر .

لیت قضاسی — مرکز قضالوانك جهت جنوبیسنده جده‌یه ۳٦ وساحله یارم ساعت مسافه‌ده جامع شریف ایله حکومت قوناغی وابنیهٔ سائره‌یی و (۲۰۰۰) نفوسی جامع لیت قصبه‌سیدر .

رابغ ناحیه‌سی — مرکز اداره‌سی لوانك شمالنده جده‌یه ۳۰ وساحله برساعت مسافه‌ده برقلعه ایله متعدد ذخیره انبارلرینی جامع رابغ ناحیه‌سیدر .

حجاز داخلنده بولنان یوللر

بحر احمر ساحلنده بولنان جده شهرندن (مکهٔ مکرمه) یه مرکب ایله کیدلدیکی حالده نهایت ۱۲ ساعتده دوه ایله حرکت ایدنلر ایسه علی‌الصباح (حده) یه واصل اولوب اوکون موقع مذکورده قاله‌رق ایکندی نمازینی بعدالادا یوله‌چیقارلر و (مرابغ) حذالرنده معذرت شرعیه‌سی جهتله احرامه کیرمامش اولنلر موقع مذکورده احرامه کیررلر وحرکتلرینك طقوزنجی ساعتنده مکهٔ مکرمه‌یه واصل اولورلر .

مکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌یه عزیمت ایتمك ارزوسنده بولنان حجاج طرف حکومتدن تعیین اولنان یولدن حرکت ایدرك ۱۰۷

ساعتده مدينهٔ منورهيه واصل اولورلر .

مدينهٔ منورهدن بحراً عودت ايدهجكلر ينبع البحر اسكله سنه اينهرك واپورلره راكباً محل مقصودلرينه متوجه اولورلر .

برأكيتمك استيانلر هدينه . صالح . مدوره . عقبة الشام موقعلريله مواقع سائرهيه اوغرايهرق سوريه قطعهسنده ذكر اولنان يوله معان قصبهسنده كسب التصاق ايدر مدينهٔ منورهايله شام شريف بينندهكى مسافه ٢٤٧ ساعت اولوب ٢٧ مرحله واردر .

يمن ولايتى

(٩٨) يمن ولايتى جزيرة العربك اقسامندن اولوب شمالاً حجاز ولايتى شرقاً عمامه وحضرموت جنوباً عدن كورفزى وباب المندب بوغازى غرباً بحر احمر ايله محاط ومحدوددر يمن ولايتى تقسيمات ملكيهيه نظراً . صنعا . حديده . تعز . عسير . اسمنده درت لوايه تقسيم اولنمشدر .

عسير سنجاغى

حجاز ولايتيله حديده سنجاغى بيننده واقع اكثرى محللرى طاغلق وغير مزروع اراضيدن عبارت اولوب موجود بولنان صولر دخى بارانك نزولى زماننده جريان ايدوب سائر وقت مجرالرنده صو بولنمديغندن شايان اشعار دكلدرلر مركزلوا جبل سراده واقع (ابها) قصبهسى اولوب طائفدن . صنعا . شهرينه

کیدن یول اوزرنده‌در . مرکز قضا اولان . رجال . موقعیدخی مرکز لوانك غربنده وواقع موقعندن کچن صو مجراسنك منبعنده واقعدر . محائل قضاسی مرکز اداره‌سی دخی مذکور صویه ملاقی اولان دیکر بر مجرانك ساحلنده وقنفده قضاسی مرکزیدخی ساحل بحرده وقنفده صویی آغزنده‌در . غامد . بنی‌شهر . قضالریدخی مرکز لوانك شمالنده کائندر صبیا قضاسی مرکزی مرکزلوانك جنوبنده . صبیا قصبه‌سیدر .

﴿ حدیده سنجاغی ﴾

مرکزلوا حدیده قصبه‌سی اولوب تهامهٔ یمن تسمیه اولنان اراضیده وساحل بحرده بش قپویی حاوی دائراً مادار سور ایله محاط متعدد ابنیهٔ عسکریه ایله ابنیهٔ سائره‌یی ومتعدد جوامع شریفه‌یی جامع ایشلك لیمانی حاویدر . قصبه‌نك الك صغوق وقتنده‌کی درجهٔ حرارت یکرمی دردی ارائه ایدوب شدتلی زمانی ٤٠ درجه اولدیغندن اوستی آچیق حمام تسمیه اولنمقده‌در . قصبه ۱۲٦٥ تاریخنده ضبط وتسخیر ایدلمشدر . لوانك حاوی اولدیغی قضالردن . بیت‌الفقیه . زبید . قضالری مرکز لوانك جنوبنده اولوب بیت‌الفقیه . قصبه‌سی حدیده‌دن زبیده کیدن طریق اوزرنده وزبیده دخی غایت متین ورصین برسور ایله محاط وادیٔ مطاعه مجراسی ساحلنده‌در . زیدیه . لحیه . ابوعریش . قضالری لوانك شمالنده‌در . باجل قضاسی مرکزیدخی حدیده‌دن صنعایه کیدن

جاده اوزرنده اولوب جبل ريمه وحجور يماني نامرنده ديكر ايكي قضاسي واردر .

« تعز سنجاغي »

ولايتك جنوبنده كائن اراضيدن عبارت اولوب مركز اداره‌سي اولان تعز موقعي مرتفع يايلاده صنعانك جهت جنوبيسنده و ٦٥ ساعت مسافه‌ده واقع منتظم بر بغچه ايله ابنيهٔ عسكريه وسائره‌يي حاويدر . مخا . قصبه‌سي مركز لوانك غربنده وباب المندب بوغازي ابتداسنده كائن كوزل ليماني حاوي اولوب قهوه تجارتيله كسب شهرت ايلمشدر . قعطبه قضاسي مركز لوانك شرقي شماليسنده عدندن صنعايه كيدن طريق اوزرنده و برجبلك دامننده بنا اولنمشدر . اب قضاسي مركز لوانك شمالنده وتعزدن صنعايه كيدن طريق اوزرنده وبر صو مجراسنك ساحلنده كائندر . مركز لوانك شمالنده بولنان عدين قضاسي مركزي يغمورلرك كثرتي زماننده بحر احمره منصب اولان صو كنارنده‌در مركز لوانك شرقنده بولنان حجريه قضاسي مركزي مخا قربنده دكزه منصب اولان برصو مجراسي يقيننده كائندر .

« صنعا سنجاغي »

يمن ولايتي ويدنجي اردوي همايون مركزي اولان صنعا شهري ١٥°,٢٢َ عرض شماليده ٣٢°,٤٤َ طول شرقيده جهت شرقيدن جبل

نعم وغربیدن (عصر عقبه‌سی) نامنده اولان جبـال ایله محـاط وشمالدن جنوبه طوغری ممتد اولان براووه‌نك وسطنده كائن قدیم ومشهور برشهردر . شهرمذكور دائراً مادار سور ایله محاط اولوب خانه‌لری كارگیر وتزیینات خارجیه‌لری مكمل ایسه‌ده تقسیمات داخلیه‌لری منتظم دكلدر . داخـل شهرده موجود اولان جامع شریفلردن اك بیوكی جامع كبیر اولوب ٢٦٥ تاریخ هجریه‌سـنده بنا اولندیغی روایت اولنمقده‌در . عساكر شاهانه اقامه‌سـنه مخصوص قشـله وقره‌غولخـانه‌لر ایله ابنیهٔ سـائره‌یی حاوی اولوب جوارنده بولنان اوچ عدد قریه ثروت وسامانی اولان اهالینك صیفیه‌لریدر مركز لوانك غربنده بولنـان كوكبان قضـاسی مركزی برتپه‌نك اوزرنده واقع كوكبان قصبه‌سیدر . عمران قضاسی صنعانك شرقنده مركزی اولان عمران قصبه‌سی دخی چـول جهتنه جریان ایدن صویك منبعی قربنده‌در .

حجه قضـاسی مركزك شمال غربیسنده مركزی اولان حجه قصبه‌سیدخی مورنهری منبعی یقیننده‌در . ذكراولنان صوشدیدالجریان اولوب دوه‌لرك مروری زماننده آلوب كتوردیكی واقعدر . زمار همنامی اولان قضا مركزی اولوب چوله جریان ایدن برصومجراسی یقیننده‌در . یریم همنـامی اولان قضـا مركزی اولوب صنعـانك جنوبنده وزمار قصبه‌سـندن كچن صویه ملاقی برمجرا كنارنده‌در مناخه قصبه‌سی همنامی اولان قضـانك مركزی اولوب صنعـانك

غربنده وحدیده‌یه کیدن یول اوزرنده‌در . ذکر اولنان قضالر داخلنده حاصل اولان قهوه‌نك نفاست وکثرتی مشهور اولوب برچوق آقارصولری دخی حاویدرلر .

﴿ یمن ولایتی داخلنده بولنان یوللر ﴾

(٩٩) حجاز ولایتی داخلنده جده شهرندن ساحله موازی اوله‌رق جنوبه کلان طریق عسیر قطعه‌سی داخلنده بولنان (قنفده) موقعیله مواقع سائره‌دن کچدکدنصکره صبیاقصبه‌سندن بعدالمرور حدیده سنجاغنه داخل اوله‌رق ابوعریش ولحیه قصبه‌لرینه اوغرایه‌رق حدیده موقعنده شوسه یول ایله برلشور . یول بیت‌الفقیه وزبید قصبه‌لرندن کچدکدنصکره ساحلی تعقیب ایدرك انکلیز اداره‌سنده بولنان عدن شهرینه داخل اولور . حدیده لیماننده صورت منتظمه‌ده انشا اولنمش اولان جاده مناحه قصبه‌سیله مواقع سائره‌دن بعدالمرور صنعا شهرینه داخل اولور . حدیده ایله صنعا بیننده ذکر اولنان یول دوه‌ایله ٨ استر ایله ٥ قوناقدر . صنعادن جنوبه کیدن شوسه زمار قصبه‌سندن کچدکدنصکره یریم موقعنده مخایه کیدن طریقی صاغنه ترك ایله قعطبه . قصبه‌سیله قرای سائره‌دن کچه‌رك عدن شهرینه داخل اولور یریم قصبه‌سندن ایریلان جاده آب قصبه‌سیله تعز سنجاغی مرکزندن کچه‌رك مخاقصبه‌سنه واصل اولور صنعا ایله تعز بیننده اولان یول سکزکونده قطع اولنور .

عدندن طائف شهرینه قدر بشیوز ساعت امتدادی حاوی اولان

سلسلهٔ جبالی تشکیل ایدن طاغلرك اوزرلرندن نبعان ایدن صولرك اکثریسی یغمورلرك نزولی اثناسنده جریان ایتدکلری بالاده بیان اولنمش ایدی بونلردن یمن وعسیر قطعه‌لری داخلنده جریان ایدن صولرك باشلیجه‌لرندن اولان سکزعددینك بعض احوالی بروجه آتی بیان اولنور .

برنجیسی : شرز . صویدرکه حجه قصبه‌سی جوارنده واقع جبالدن ظهور و برطاقم تابعلر ایله برلشه‌رك . هجره . قریه‌سیله قرای سائره‌دن وطرفینی کاملاً قهوه اغاجلرینی حاوی اولان اراضیدن بعدالمرور قوملقدن عبارت چوله داخل اولدقدنصکره بحر احمره منصب اولور .

ایکنجیسی : مور صویدرکه بوده کولبان جوارنده‌کی طاغلردن ظهور و بر چوق تابعلر . الهرق لحیه قصبه‌سی قربنده بحر احمره منصب اولور .

اوچنجیسی : جبل طرز جوارنده‌کی طاغلردن ظهور ایله برطاقم صولر الهرق حدیده شهری قربنده دکزه منصب اولور .

دردنجیسی : اب قضاسی داخلنده‌کی طاغلردن ظهور ایدوب زبید قصبه‌سی یقیندن لچه‌رك جاه اسکله‌سی قربنده دکزه منصب اولان مطاعه چاییدر . عسیر قطعه‌سنده بولنانلر دخی قونونه . راخوه . خاط . بیشه صولریدر .

جزایر بحر سفید ولایتی

(١٠٠) جزایر بحر سفید ولایتی بحر سفیدك علی الخصوص آطه‌لر دکزی دینلان شعبه‌سنده بولنان بیوك كوچك آطه‌لردن عبارت اولوب منقسم بولندیغی لوالر رادوس . ساقز . مدللو . لمنی . آطه‌لریدر .

ساقز لواسی

ایپساره . استانکوی . قالنوس . لروس . قاریوط . قضالریله انجیرلی . اوستریالیه . بطنوس . ناحیه‌لرندن عبارتدر مرکزلوا اولان ساقز . چشمه . شبه جزیره‌سی قارشوسنده وازمیرك (٨٨) میل جهت غربیسنده ١١٠٠ میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی جزیره‌در . اراضیسی عموماً محصولدار هواسی ایسه صاغلمدر لیمون پورتقال انجیر بقله وسائره مبذولدر . مرکزلوا جزیره‌نك جهت شرقیسی ساحلنده . لیمانی ایکی سد واسطه‌سیله تحت امنیته آلنمش اولان . ساقز . (قاسترو) شهریدر جزیره‌نك شمالنده‌واقع قاردامیلی وجنوبنده قالاموتی موقعلری مواقع مشهوره‌سندندر داخل جزیره‌ده معروف ومشهوره اولان (قامپوس) اوواسی پورتقال ولیمون بغچه‌لریله نظر دقتی جالب بر درجه‌ده دونانمشدر . ساقز جزیره‌سی (١٠٠٤) تاریخنده سلطان سلیم خان ثانی حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده جنوبزلیلردن ضبط اولنه‌رق ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولندقدنصکره بر امتیازده نائل اولمشلر ایسه‌ده ١٢٣٢ تاریخنده وقوع بولان احتلال مناسبتیله

نائل اولدقلری امتیازدن محروم اولمشلردر ۱۲۹۹ تاریخنده وقوع بولان حرکت ارضده اکثریا محلی منهدم اولەرق نفوسجه دخی تلفات کلیەیی موجب اولمشدر .

استانکوی بودرم شبیه جزیرەسی غربی جنوبیسنده غیر منتظم اوزون وطار برجزیرەدر . مرکز قضا اطەنک شرقی شمالیسنده ٣٦,٥٣ عرض شمالی ایله ٢٧,١٩ طول شرقیده واقع وایشلک برلیمانی جامع اولان استانکوی قصبەسیدر . بواطەنک جنوب قسمی هرنقدر طاغلق ایسەده عموماً محصولدار اولوب حکمای یونانیەدن (بقراطک تولد ایتدیکی) محلدر . استانکوی اطەسنک شمالنده اراضیسی طاغلقدن عبارت جنوب ساحلنده مثلث شکلنده ایکی کمی یتاغنی حاوی قالیمنوس جزیرەسی واردر . قاریوط اطەسی سیسام جزیرەسنک جهت غربیسنده واقع اولوب نهایت جنوبیسنده ٣٣٩٠ قدم ارتفاعنده میلیسا طاغی واردر اطەنک شمالندەواقع لریوزاطەسی ٥٠ میل مربعی مساحهٔ سطحیەیی حاوی عموماً طاغلقدن عبارت براراضی‌ایله اوچ لیمانه مالك اولوب بونلرك الك ایوسی جنوب جهتنده بولنان لیماندر . قصبەسی جهت شرقیسنده بولنان برتپەدەکی قلعەنک التندەدر بونک شمالنده (لیبسوس) (آرکی) کوچك جزیرەلرك جهت غربیسنده (بطنوس) جزیرەسی ٤٨ میل مربعنده ارتفاعی جزئی طاغلق وقیالقدن عبارت اولەرق یالکز غرب طرفنده برمقدار محلی مزروعدر ساحلی برطاقم دیك واوچرملی برونلر محاط اولدیغندن بونلرك ارەلرنده حاصل اولان لیمانلردن شرق جهتنده

اولانی محفوظ ودرین و برده اسکله‌سی اولدیغندن اسکله لیمانی تسمیه ایدیلور جزیره‌نك قصبه‌سی ساحلدن مرتفع برقیا اوزرنده اولوب جوارنده بولنان بر تپه‌ده اسکی برقلعه خرابه‌سی واردر استانکوی اطه‌سنك جنوبنده انجرلی اطه‌سی یوکسك طاغی حاویدر .

﴿ ردوس لواسی ﴾

ردوس . صومبکی . قاشوط . کربه . میس قضالریله الباکی . خارکی . ناحیه‌لرندن عبارتدر . ردوس اناطولینك غربی جنوبی ساحلی قارشوسنده (٣٥,٥٢َ) ایله (٣٦,٢٨َ) بیننده کائن ١٦١٠ میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی برجزیره‌در . جزیرهٔ مذکوره‌نك هواسی لطیف ومعتدل اراضیسی منبت ومحصولدار اولوب کوزل اورمانلری ومرتفع طاغلری محفوظ لیمانلری حاویدر . بولیمانلری اوستنده برقاچ یل دکرمانی ونهایتنده قلعه ایله فنار قوله‌سنی حاوی اولان بردیل فصل وتفریق ایدر . مرکز ولایت جزیره‌نك شرق شمالیسنده واقع کوزل برلیمانی شامل اولان (ردوس) قصبه‌سیدر قصبه ایکی مکتب رشدیه ومتعدد جوامع وکلیسا وبعض آثار عتیقه‌یی جامع وتجارتکاه برموقعدر جزیرهٔ مذکوره اوزون مدت محاصره‌دنصکره سلطان محمد خان ثانی حضرتلری طرفندن ضبط اولنمشدر . سونبکی همنامی اولان کورفز پیشکاهنده قیالقدن عبارت برجزیره اولوب شرقیٔ شمالی جهتنده بیضی شکلنده اولان لیمانك اطرافی یوکسك کسمه قیالر ایله محاطدر

مركز قضا لیمانك اوست طرفنده‌كی تپه‌ده اولوب دیك بر یوقشدن چیقیلور كریه یاخود (قارپاس) جزیره‌سی شمالدن جنوبه طوغری ممتد اولوب عرضی طولنه نظراً پك آزدر . مساحهٔ سطحیه‌سی ٢٠٠ میل مربعندن عبارت اولوب مواقع مشهوره‌سی ایسه ساحل غربیسنده واقع . آرقاسو . والیمبو موقعلریدر .

قاشوط نام دیگر . چوپان اطه‌سی . كریه اطه‌سنك غربیٔ جنوبیسی قربنده كائن اولوب مواقع مشهوره‌سی وسط جزیره‌ده واقع (اربانیتو خوری) دز . خاركی اطه‌سی ردوسك غربنده بولنه‌رق كوزل برلیمانی واردر .

﴿ مدللو لواسی ﴾

مدللو . بیلمار . مولوه . یونده . قضالرندن عبارتدر . مركزلوا ادرمید كورفزی قارشوسنده مثلث شكلنده (١٨٠٠) میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی مدللو جزیره‌سیدر .

جزیرهٔ مذكوره كوهستان اولوب درونده متعدد چایلر نبعان ایتمكله اراضیسی منبت ومحصولدار وهواسی لطیف وصاغلمدر . موجود لیمانلرندن بریسی شرق ساحلنده واقع ومركزلوا اولان مدللو قصبه‌سی قربنده دیگری غرب جنوبیسنده قالونیا مرساسیدر قصبه جزیره‌نك طرف شرقیسنده واقع برشبه جزیره اوزرنده (٣٩,٦) عرض شمالی ایله (٣٦,٣٥) طول شرقنده اولوب ایكی كوچك لیمانی حاویدر .

جزيرهٔ مذكوره عجملر رومار لاتينلر وجنويزليلر يدينه كچمش ايسه‌ده نهايت تاريخ هجرتك ٨٦٥ سنه‌سنده فاتح سلطان محمد خان ثانى حضرتلرى زمان سلطنتلرنده فتح اولنمشدر .

﴿ لمنى لواسى ﴾

لمنى . ايمروز . بوزجه اطه . قضالريله بوز بابا . سما ديرك عبارتدر . مركزلوا ٤٤٠ ميل مربعى مساحهٔ سطحيه‌يى حاوى غير منتظم بر شكلده لمنى جزيره‌سيدر جزيرهٔ مذكوره اوزرنده بولنان طاغلر سببيله ايكى قسمه تقسيم اولنمشدر . شرق جهتى غربنه نظراً محصولدار ايسه‌ده اراضى عموميتله بركتليدر . مركزلوا ساحل غربيسنده واقع ايشلك بر ليمانى حاوى قاسترو نام ديكر (لمنى) شهريدر . جزيره‌نك شمالنده شمال روزكاريله متأثر (جنت) ليمانى واردر .

ايمروز اطه‌سى — چناق قلعه بوغازينى تشكيل ايدن كليبولى شبه جزيره‌سى قارشوسنده وسمنديرك جزيره‌سنك طرف جنوبيسنده ١٤ ميل بحرى مسافه‌ده واقع ٢٢٠ ميل مساحهٔ سطحيه‌يى حاوى برجزيره‌در . جزيرهٔ مذكوره طاغلق اولديغندن محصولدار دره‌لرى آزدر . مواقع مشهوره‌سى شمال شرقيسنده كائندر .

بوزجه اطه — ٤٥ ميل مربعى مساحهٔ سطحيه‌يى حاوى اولوب جنوبنده كوزل ومحافظه‌لى برليمان واردر . جزيره‌نك شرقىٔ شمالى بورونده يقين اولان (تورو) طاغى مخروط شكلنده كسب ترفع ايدر

طوشان اطه‌لری چناق قلعه بوغازینك جنوب طرفنده وبوزجه اطه‌سنك شرقئ شمالی استقامتنده درت عدد کوچك جزیره اولوب نفوسی آز واراضیسی قیالقدن عبارتدر .

طاشوس اطه‌سی — ۱۹۲ میل مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی مربع‌الشکل برجزیره اولوب قره ایله اطه بیننده ۲ ساعت عرضنده برقنال واردر . جزیره اشجار متنوعه‌یی حاوی مرتفع جبالی جامع اولوب زروه‌سی (۳٤۲۸) قدمدر شرقئ شمالی طرفنده بولنان قصبه‌سی اوکنده بولنان مرسا قارشوسنده واقع (ذاسو پولو) اطه‌جغی حیلولیتله محافظه اولندیغندن اقتضای حالده بیوك بردونمانك بارینه بیلمسنه مساعددر .

ایمروز اطه‌سنك شمالنده بولنان سمندیرك جزیره‌سی (۱٦۰۰) ذراع ارتفاعنده یکپاره برطاغ هیئتنده‌در . جهت شمالیسی اورمانلق ایسه‌ده جنوب طرفی محصولاتدن خالیدر جزیره هرنقدر مرسیجه‌ری فنلك قارشوسنده بولنور ایسه‌ده امین ومحفوظ لیمانلری اولمدیغندن شایان اهمیت دکلدر . باشلیجه قریه‌سی جهت غربیسنده وساحلنده $1\frac{1}{2}$ ساعت مسافه‌ده‌در .

جزایر بحرسفید ولایتنك نفوس عمومیسی اسلام روم ارمنی یهودی اولمق اوزره (۸۰۰,۰۰۰) تخمین اولینور اهالینك قسم اعظمی چالیشقان اولوب کمیجیلك وتجارتله مشغولدرلر . ولایتك هواسی ایسه کوزل ومعتدل وطپراغی برکتلی ومشهور اولوب حاصلات ارضیه‌سی اربه بغدای مصر وعلی‌الخصوص زیتوندر .

﴿ سیسام اطه‌سی ﴾

(١٠٠) موقع — سیسام اطه‌سی اطه‌لر دکزنده اسپوراد جزائرندن ایدین ولایتنه منسوب قوش اطه کورفزینک جهت جنوبیسنده واقع ٥٥٠ میل مربعنده برجزیرهٔ صغیره‌دن عبارت اوله‌رق ٤١١٥٦ نفوسی حاوی وبونلرك ٢٠٧٩٥ ذکور ٢٠٣٦١ اناثدر . خزینهٔ جلیله‌یه ٣٠٠٠٠٠ غروش ویرکو ویرمك شرطیله مختاریت اوزره اداره اولنمقده‌در .

جزیرهٔ مذکوره شرقدن غربه طوغری ٢٥ میل بحری امتدادنده اولوب اناطولی ساحلندن طار بر بوغاز ایله تفریق اولنمشدر . جزیره‌یی تشکیل ایدن طاغلرك اك مرتفع بولنانی غربنده وذروه‌سنده دائما قار اکسیك اولمیان (کرکی) طاغیدرکه ارتفاعی (٤٧٢٥) قدم وموقع حقیقیسی ٣٧,٤٣ عرض شمالیده ٢٦,٣٨ طول شرقیده‌در .

جزیره‌نك باشلیجه ایکی لیماندن بری شمالده دیکری جنوبده بولنان (نیغانی) لیمانیدرکه جهات ثلثه‌سی جبال مرتفعه وبرجهتی برون ایله محدود اولدیغندن غایت محافظه‌لیدر . شمالنده واولدقجه محافظه‌لی اولان واثی لیمانی ساحلنده کائن (واثی) قصبه‌سی جزیره‌نك باشلیجه شهرلرندن اولوب اشاغی ویوقاری شهر نامیله ایکی‌یه منقسمدر جهت جنوبیسنده واقع (غورا) موقعی دخی بتون جزیره‌نك مرکز اداره‌سیدر جزیرهٔ مذکوره‌نك اراضیسی عمومیتله منبت ومحصولدار اولوب اورمان وحیوانات دخی کثرت اوزره‌در

بوندن ماعدا آلتون وكموش بياض مرمر معدنلری موجوددر .

﴿ قبريس جزيره‌سی ﴾

(١٠١) قبريس آسيای عثمانينك استقامت جنوبيسنده غربدن شرقه طوغری ٢٢٥ وشمالدن جنوبه ٨٠ ميل امتدادنده برجزيرۀ كبيره‌دن عبارت اوله‌رق ٢٢٠٠٠٠ نفوسی حاويدر غربدن شرقه طوغری ممتد اولان طاغلر واسطه‌سيله ايكی‌يه تفريق اولنان بوجزيره‌نك جهت شماليسی معتدل الهوا ايسه‌ده بالعكس طرف جنوبيسی هواسی وخيمدر . اراضيسی عموميتله منبت ومحصولدار اولوب باشليجه حاصلاتی زخيره پاموق مازی زيت انجير وسائره وعلی الخصوص اوزوم باغلری پك مشهوردر باشليجه اخراجاتی ايكيدر مركز اداره‌سی جزيره‌نك وسطنده (لفقوشه) شهريدر . مواقع مشهورۀ سائره‌سندن بری شرقیٔ جنوبی ساحلنده كائن وايشلك برليمانی شامل اولان ماغوسه قصبه‌سی وبريده مركزك شرقیٔ جنوبيسنده وساحلده واقع (لارناقه) وديكريده ساحلده كائن طوزله قصبۀ مشهوره‌سيدر .

جزيرۀ مذكوره (٩٧٨) سنۀ هجريه‌سنده ونديكلولريدنده بولنديغی حالده دولت عثمانيه طرفندن ضبط وتسخير اولنوب و(٣ جماذی الاخر ١٢٩٥) تاريخندنبرو فضلۀ وارداتندن سنوی خزينۀ جليله‌يه ١٣٠ بيك ليرا ويرمك شرطيله موقتاً انكلتره دولتنك تحت اداره‌سنه ترك ايدلمشدر .

﴿ انهار جاریه حوضه‌لری ﴾

﴿ بحر سیاه ورسانده جاری صولر ﴾

(١٠٢) سقاریه نهری حوضه‌سی — سقاریه نهری خداوندکار ولایتی داخلنده مراد طاغنك شرق جهتنده واقع شعباتندن (صاری) و (سید غازی) صولری نامیله ظهور ومجیدیه موقعی قربنده سقاریه اسمنی آله‌رق شرقه طوغری جریان ایدر (سید غازی موقعی کوتاهیه سنجاغنك سماو قضاسنه ملحق ناحیه مرکزی اولوب سید بطال غازی حضرتلری مرتفع برمحلنده آل سلجوقیه‌دن سلطان علاءالدین والده‌سنك بنا کرده‌سی اولان تربهٔ شریفه‌ده بانیسیله برلکده مدفوندر .)

سقاریه نهری (حاجی حاله) موقعنی صولنه ترك ایله ١٢ ساعت امتداد ایدن براووه‌نك جهت شرقیسنده مرتفع برقیا اتکنده واقع سیوریحصار قصبه‌سندن کلان برصویی اخذ ایدر (داخل قضاده یومشاق وبیاض طاش معدنی و (توروق) تعبیر اولنور پتاته کبی اکله صالح غایت مقبول برنبات حصوله کلور .)

امیرطاغنك شمال اتکلرندن ظهور ایله (حاجی حمزه) موقعندن کچن حاجی حمزه صوینی صاغ جهتنه آلور بعده تصادف ایلدیکی برطاغك اتکنی طولاشه‌رق صاغنه (آردیج) طاغنك اتکندن ظهور ایدرك (ایلیجه) موقعندن کچن صویی وصولنه پورساق چاینی آلور پورساق چای مراد طاغنك شمال اتکلرندن برقاچ قول اوله‌رق ظهور ایدرکه بوقوللرك کسب اتصال ایتکلری محلك جهت غربیسی

قربنده مرکز سنجاق اولان (کوتاهیه) شهری بولنور .

پورساق چایی واسع بر صحراده لوله طاشی اخراجیله کسب اهمیت ایلمش ونافع قابلیجه‌لری حاوی بولنان (اسکی‌شهر) موقعنی صاغنه بعدالترك سقاریه ایله برلشور . سقاریه صاغنه آنقره چاینی اخذ ایدر .

آنقره چایی الماطاغی اتکلرندن ظهور و (آنقره) شهرندن مرور ایله طاش کوپریده چبوق و (آیدوس) طاغندن ظهور ایدن (مرتاد) صولرینی الور مرتاد صویی آیدوس طاغندن حاصل اولوب جوارنده مقدما اسکان اولنمش متعدد مغاره‌لری حاوی وبر کوپریسی بولنان (استانوس) قصبه‌سندن مرور ایدر . سقاریه صاغ جهتنه (آیدوس) و (ایشیق) طاغلری اره‌سندن نبعان ایدن (کیرمیر) چاینی اخذ ایدرکه صول طرف تابعی اوزرنده موقعجه اهمیتی اولان (آیاش) وصاغ طرف تابعی اوزرنده (بکپازار) موقعی بولنور .

بکپازار انقره ولایتنده برقضا مرکزی اولوب درونندن‌کچن صو برنج وبوستان تارلالرینی اسقا ایدر وعشاق قریه‌سنده سقاریه‌ایله برلشور قصبه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده کیرمیر چایی اوزرنده ١٢ کمرلی کوملکسز اسمیله معروف برکوپری وبکپازار ایله سفریحصار اره‌سنده آلتی کوزلی دیکر برکوپری دها موجوددر (ایاش موقعی انقره‌یه ٩ ساعت مسافه‌ده بکپازارینه کیدن یول اوزرنده قضا مرکزی اولوب برده قاپلیجه‌سی واردر) سقاریه نهری جریانی

غربه توجیه ایله (کوستنك) موقعی حوالیندن ظهور و (میحالیجیق) قضاسی مرکزی اولان املو حان قصبه‌سندن کچن املو صوینی صاغنه اخذ ایله غرب شمالی‌یه طوغری جریان وسلطان اوکی تعبیر اولنان منبت ومحصولدار براراضی‌یی صولنه ترك وطوربالی وطراقلی موقعلرندن کچن صویی صاغنه اخذ ایله کول پازار موقعنی صاغنه ترك ایدر .

سقاریه نهری صولطرفندن طاغلر ارەسنده بولنان (بوزاویوق) سکود . بیله‌جك . وزیر خان موقعلرندن کچن سکود دره‌سنی اخذ ایدر (١٠٧٠ سنهٔ هجریه‌سنده وزیر اعظم کوپریلی محمد پاشا اسم عتیقی قره‌جه اوغلان اولان محلده جامع وحمام ومتعدد بیوتی مشتمل برقریه انشا ایتمش اولمسیله وزیرخانی اسمیله یاد اولنمقده‌در . بیله‌جك غازی سلطان عثمان حضرتلرینك فتح ایلدیکی بلاددن اولوب الیوم برقضا مرکزیدر) .

سکود دره‌سی صول طرفنده (آق طاغ) وشعباتندن جریان ایدن صولر ایله برلشه‌رك سقاریه ایله کسب اتصال ایدر . سقاریه غازی سلطان عثمان حضرتلری طرفندن فتح اولنسان ومرکز قضا اولان . لفکه . موقعندن مرور ایله جریان استقامتی شرق شمالی‌یه توجیه وایکی ساعت قدر ممتد اولان لفکه بوغازینه داخل اولدقدنصکره چارداق وآق حصار موقعلرینی صولنه ترك ایدوب سلطان بایزید خان ثانی حضرتلری طرفندن آلتی کمر اوزرینه بنا اولنان کارکیر کوپری‌یی حاوی کیوه موقعلرندن مرور ایدن صویی

صاغنه اخذ ایله شماله طوغری جریان وغایت طار اولان . قره‌قیا .
بوغازندن کچه‌رك صولنه صبانجه کولنی ترك ایدر .

سقاریه برساعت صولنه اسکی مجراسیله ایکی عدد کوپری‌یی
حاوی آطه پازار . موقعنی ترك ایدرك قوملی طاغی اتکلرندن نبعان
ایدوب مودورلی وخندق موقعلرندن کچن مودورلی . صونی صاغنه
اله‌رق اغاج دکزی تعبیر اولنان اراضی‌یه داخل اینجیرلی قریه‌سی
قربنده قره دکزه منصب اولور . نهر مذکور تخمینا ٥٥٠ میل
امتدادنده‌در .

﴿ فیلیوس چایی حوضه‌سی ﴾

١٦٠ میل طولی حاوی اولان فیلیوس چایی آلاطاغنك غرب شمالی
شعباتندن ظهور وصول جهتندن . بولی . موقعندن کچن بولی صونی
آلور فیلیوس چایی شرقیٔ شمالی‌یه طوغری جریان ایله صاغنده
برچوق تابعلر ایله کسب جسامت ایدن صوغانلی صونی اخذ ایدر
صول طرف تابعلرندن اولودره‌یه منصب اولان اوفق برصو
قربنده . کره‌ده . قصبه‌سی ومذکور دره‌یه منصب اولان صو
اوزرنده مرکز قضا اولان چرکش موقعی بولنور .

صاغ طرف تابعلرندن اولان . آراج . دره‌سی قسطمونی
قضالرندن اولان آراج موقعندن مرور وصاغنه زعفرانبولی قصبه‌سنی
ترك ایدر فیلیوس چایی صول جهتنه پنجشنبه وچهارشنبه موقعلرینی
بعدالترك قره دکزه منصب اولور . پنجشنبه موقعنك غربنده قره

طاغك شمال اتكلرندن ظهور ايدن . قوبليج . صوبی طرفينده بولنان اراضيی اسقا ايلديككندن هر نوع محصولات سهولتله يتشديرلمكده در . صويك عرض ١٠٠ مترويه قدر وسعت پيدا ايلديكی جهتله قره دكزه منصب اولور .

﴿ قزيل ايرمق نهری حوضه‌سی ﴾

(١٠٣) قزيل ايرمق نهری اسيای عثمانيده واقع انهارك اك بيوكی اولوب طولی ٩٦٠ كيلومترودر . سيواسك جهت شرقيسنده واقع قزيل طاغندن ظهور صاغنه كوسه طاغنك جنوب اتكنده بولنان زاره قصبه‌سيله حافيك قضاسنی وصولنه قريب توزانلی قصبه‌سنی وصاغ جهته خالص صوبی ساحلنده واقع اسيای عثمانينك مواقع مشهوره‌سندن اولان سيواس موقعنی ترك ايدر .

قزيل ايرمق چاملی بل سلسله‌سنك مشهوره طاغلرندن اولان يلديز طاغنك جنوب اتكنده بنا اولنان يلديز موقعندن مرور وسلسلهٔ مذكوره شعباتنده نبعان ايدن ايكی صوبی صاغنه اخذ وجريان استقامتنی غرب جنوبی‌يه تحويل ايله آق طاغك شرق جنوبی اتكلرندن مرور صولنه تولوس وصاری اوغلان موقعلرندن كچن صولر ايله قره‌دره‌يی اخذ ايدركه بوكا ملاقی اولان دلی‌صو ساحلنده مركزلوا اولان قيصريه قصبه‌سی كائن‌در .

قزيل ايرماغك صول جهتنده وارجيس طاغنك جنوبنده واقع كولك شرقنده قيصريه قضالرندن دوه‌لو قصبه‌سی وقربنده دوه‌لو

قره‌حصار ناحیه‌سی مرکزی اولوب بونلر کوله جریان ایدن برصو اوزرنده‌در . دوه‌لو قره‌حصار ، مهم برموقع اولوب جوارنده اولان کولك صویی دخی فصول اربعه‌یه نسبتاً کاه‌پك واسع وکاه التی میل اعشاری مربعنده‌در .

قزیل ایرمق صولنه منصب اولان بردره ساحلنده اورکوب ونوشهر قصبه‌لری واقعدر قزیل ایرمق قوجه‌طاغك شرق شعباتی اتکلرینی طوله‌شه‌رق استقامت جریانی غربیٔ شمالی‌یه توجیه ایله صاغنه منصب اولان بردره یقیننده حاجی بکتاش ناحیه‌سی واردر (ناحیهٔ مذکوره‌ده حاجی بکتاشی ولی قدس سره الجلی حضرتلرینك چله خانه‌سیله کرامت علیه‌لرینه شهادت ایدن طاشلر موجوددر) . قزیل ایرمق صاغنه الدیغی بر دره ساحلند قیرشهر موقعنی وصول جهتنه حیمانه قضا واووه‌سنی ترك ایدر حیمانه‌نك جنوب جهتنده مرتفع وهواسی لطیف وعشیرتلرك موسم صیفده اقامت وحیوانات سوریلرینی رعی ایتدیردکلری قره‌جه طاغ واقعدر .

قزیل ایرمق صاغنه قورشون وکمش معدنلرینی حاوی کسکین قضاسی مرکزی اولان کسکین موقعنی بعدالترك استقامتنی شرقیٔ شماله توجیه ایله صاغنه دلیجه صویی اخذ ایدر دلیجه صو آق طاغك جنوب اتکلرندن نبعان واکثر محلی اورماندن عبارت بوغازلیان قضاسنك مرکزی اولان (بوغازلیان) قصبه‌سندن مرور وصاغنه یوزغاده تابع قره مغاره ناحیه‌سی مرکزندن کچن برصویی ومرکزلوا اولان یوزغاد موقعی یقیننده‌ن کچن دلیجه صوینی اخذ ایدر .

دلیجه صو سنغورلی قصبه‌سندن کچن بوداق صوینی اخذ ایله
قزیل ایرماغه ملاقی اولور قزیل ایرمق صولنه بایرمسی بر محلده واقع
متصرفلق مرکزی اولان کنغری موقعندن کچن کنغری صوینی
واسکیلب قصبه‌سنك شمالندن نبعان ایله جنوبنده بربرینه ملاقی اولان
اولودره‌یی اخذ ایدر .

قزیل ایرمق کارکیر کوپری حاوی عثمانجق موقعنی صاغنه
ترك ایله استقامتی طاغلر سببیله بردنبره غربه توجیه وصولنه کچید
محلی اولان حاجی حمزه موقعنی بعدالترك دوه‌رك چاینی اخذ ایدر
دوه‌رك چاینی کنغری سنجاغنه تابع قوچحصار ناحیه‌سندن وطوسیه
قصبه‌سی قربندن مرور ایدر قوچحصار الغاز طاغی شعباتندن قای
طاغی اتکنده کائندر .

قزیل ایرمق استقامتی برآنده شرقه تبدیل ایله صاغنه زیتون
موقعنی ترك واستقامتی شماله توجیه ایله صولنه (کوك) ایرمق
چاینی اخذ ایدر کوك ایرمق چایی الغاز طاغنك شمال اتکلرندن
ظهور وقسطمونی وتاتای موقعلرندن کلان تابعلری الهرق طاش
کوپری موقعندن بعدالمرور اماسیه سنجاغی قضالرندن وزیرکوپری
موقعنی صاغنه ترك ایله بافره موقعی قربندن کچه‌رك آق کولی صاغنه
ترك ایتدکدنصکره قره دکزه منصب اولور .

﴿ یشیل ایرمق نهری حوضه‌سی ﴾

(١٠٤) یشیل ایرمق سیواسك شرقی شمالیسنده واقع کوسه

طاغنك شمال اتكلرندن وايپصاله موقعی یقیننده ن ظهور وصولنه مركزلوا اولان توقاد قصبه‌سنی ترك ایدر توقاد هرنقدر یشیل ایرمق نهری ساحلنده ایسه‌ده نهرك مجراسی درین اولدیغندن بغچه و بوستانلری اسقا واروا اچون استفاده اولنمامقده اولوب مع هذا جوار اورمانلردن کسیلان اودونلرك قصبه‌یه ودها ایلرویه قدر نقلنی صویك جریانی تسهیل ایتدیكندن یالکز بوجهتله استفاده اولنمقده اولوب مع مافیه شدتلی یغمورلر زمانی مستثنا اوله‌رق قصبه جوارنده هروقت کچیدویریر یشیل ایرمق توقاددن بعدالمرور قاز اووه‌سی داخلندن جریان ایله صولنه برلشان بردره کنارنده شایان اهمیت برموضع داخلنده توقادسنجاغنك قضامركزی اولان (ذیله) موقعی بولنور یشیل ایرمق منبت بروادیدن مرور وبرقلعه ایله تزیین اولنمش قیالق ومنفرد برطاغك اتكنده واقع (تورحال) قصبه‌سنی صاغنه بعدالترك صولنه چاملی بل طاغنك شمال اتكلرندن نبعان ایله دوه‌جی طاغنك اتكلرنی طوله‌شه‌رق . امیر . و . الان . طاغلرینك تشکیل ایتدكلری دیرسكدن کچن وچكه‌رك چاییله بوكا منصب اولان ومجد اوزی تعبیر اولنان صویی صولنه اخذ ایدر بوصویك صولنه منصب اولان دره قربنده چوروم موقعی واردر .

یشیل ایرمق مركزلوا اولان اماسیه موقعندن کچر بوراده نهرك عرضی ٥٠ ذراعدر موقع مذکوردن اعتباراً یشیل ایرمق صولی اووه داخلندن جریان واماسیه سنجاغی قضالرندن اولان (مرزیفون) قصبه‌سی یقیننده ن کچن (ترس اقان) صوینی اخذ ایدر بوصویك

صوله برلشن بردره كنارنده لاديق قصبه‌سيله كولى وحونه ناحيه‌سى مركزى بولنور يشيل ايرمق استقامت جريانى شرقى شماليه توجيه ايله طاش اووه داخلندن جريان وصاغنه كلكيت ايرماغنى اخذ ايدر .

كلكيت ايرماغى ارزنجان سنجاغى داخلنده آق طاغك شمال جهتندن ظهور ايدرك كلكيت قضاسى مركزندن بعدالمرور صاغنه اسكى برقلعه‌يى حاوى مركزلوا اولان (قره‌حصار شرقى) ياخود (شبين قره‌حصار) موقعى قربندن كچن برده‌يى اخذ ايدر كلكيت ايرماغى (آقشهر) اووه‌سيله آقشهر آباد موقعنى وصاغنه كويلو حصار موقعيله حميديه قضاسى مركزنى ترك ايله برقلعه‌نك حواله‌سى التنده بولنان نيكسار قضاسى مركزندن كچن برصويى صاغنه اخذ ايدر .

يشيل ايرمق ذكر اولنان قوللرك تلاقى نقطه‌لرندن منصبنه دكين ٧٠ كيلو مترو امتدادنده اولوب شماله طوغرى جريان ومنبت براراضيده واقع جهارشنبه قضاسى مركزندن بعدالمرور ايكى قولدن عبارت اولمق وبردلتا تشكيل ايتمك اوزره بحرسياهه منصب اولور .

﴿ مرمره دكزى ورسانده جارى انهار ﴾

(١٠٥) مرمره دكزى ورسانى تقسيمات طبيعيه‌سنه نظراً اسكدار شهرندن بحر سفيد بوغازنده واقع چارداق موقعنه قدر مرمره دكزى ساحليله بروجه آتى ذكر اولنه‌جق صولرك

حوضه‌لرندن کشیس . قاطر . تیمورجی . کورکن . آق . مراد . طاغلریله قپوطاغ شبه‌جزیره‌سندن عبارتدر .

میخالیچ چایی حوضه‌سی

میخالیچ چایی اوچ قولدن مرتبدر . برنجی قول اطره‌نوس چایی اولوب مراد طاغنك غربیٔ شمالی اتکارندن ظهور وصولنه چودارحصار موقعنی وصاغنه کوتاهیه سنجاغنه ملحق طاوشانلو ناحیه‌سنی بعدالترك سماو قضاسنه ملحق اکریکوز ناحیه‌سندن کلان برصویی‌ده ینه صولنه الەرق بروسه سنجاغنه ملحق حرمنجق ناحیه‌سنی صاغنه واطرانوس قصبه‌سنی صولنه وکسته‌لك موقعنی صاغنه ترك ایله بلق . صوینی . بایان . قریه‌سندن کچدکدنصکره صولنه اخذ ایدرك بروسه سنجاغنه تابع کرماستی قصبه‌سی قربندن بعدالمرور اپولونیا . کولنه داخل اولور کولك شمال ساحلنده اوفاجق ایکی عدد یارم اطه‌اوزرنده . اپولونیا . و . قره‌اغاج . موقعلری واقعدر اطره‌نوس چایی کولك شرقنده واقع اولوباد موقعندن کچدکدنصکره میخالیچ چایی تسمیه اولنور .

ایکنجی قولی اولان سماو نام دیکر . صوصغرلق . چایی شاپخانه طاغندن چیقوب کوتاهیه سنجاغنه ملحق سماو قصبه‌سی جوارندن کچدکدنصکره سماوکولنه داخل اولور .

سماو چایی شماله دونه‌رك صاغنه بیغادیچ موقعنی ترك ایدر بیغادیچ قره‌سی ولایتنك سنجاق مرکزی اولوب متعدد قضا ونواحیی

حاویدر سماوك صوانه الدیغی بر تابع بالیکسر موقعندن مرور ایدر بالیکسر قره‌سی ولایتنك مرکزی اولوب ٢٥,٣٤ طول شرقیده ٣٩,٣٦ عرض شمالیده‌در .

سماوچای . صوصغرلق . موقعنی صوانه ترك و میخالیچ قصبه‌سندن مرور ایله میخالیچ چاییله برلشور .

اوچنجی قول قره دره نامیله . مصلق . طاغنك شرق اتكلرندن ظهور وشماله طوغری جریان ایدرك . مانیاس . کولنه داخل اولور قره دره کولدن چیقدقدنصکره صولنه . طوغان حصار . قریه‌سی ترك ایله میحالیچ نهریله برلشور میحالیچ صاغنه نیلو فرچاینی اخذ ایدر . نیلو فرچای کشیش طاغنك غرب اتکلرندن نبعان وشماله طوغری جریان ایله کشیش طاغنك شمالندن ظهور ایدن آق‌صو . دلیجه صو . ودها سائر صولر ایله قره‌مانلو قریه‌سی جوارنده برلشدکدنصکره صاغنه تیمورطاش قریه‌سنی و صولنه یقین بر موقعده بروسه شهرینی بعدالترك غربه طوغری جریان ایله میحالیچ چاییله برلشور .

اطه‌لر دکزی ورسانده جاری صولر

(١٠٦) بو ورسان تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً بحر سفید بوغازینك مبدأ نقطه‌سی اولان قوم قلعه موقعندن ردوس جزیره‌سی قارشوسنده واقع مرمریس موقع ولیمانینه قدر اطه‌لر دکزی ساحلیله بوکا منصب اولان . باقر . کدوس . کوچك وبیوك مندرس چایلری حوضه‌لرندن عبارتدر .

﴿ باقرچايي حوضه‌سی ﴾

بوچای امیر طاغنك غرب شعباتندن ظهور وباقر ناحیه‌سندن مرور ایله صاغنه . کلمبه . وصولنه . قرق اغاج . موقعلرندن کچن دره‌لری اخذ ایدر . قضامنبت ومحصولدار براراضی‌یی شامل اولمغله حبوبات پاموق وافیون باشلیجه حاصلاتندن اولوب داخل قصبه‌ده اوچی پاموق بری دقیق اولمق اوزره درت فابریقه وبرده ٣٠٠ کتب نفیسه‌یی جامع بلال اغا کتبخانه‌سی موجوددر .

باقرچایی صولی قربنده صومه موقعنی ترك ایدر .(داخل قضاده پاموق وزیتون وحبوبات کثرتله حصوله کلور وسنوی اوچیوز لیرا بدل ایله التزام اولنور برکمور معدنی واردر) باقرچایی صاغنه برغمه قصبه‌سندن کلان کوچك کستل صوینی الور باقرچایی فمنك شمالنده وساحل بحرده بولنان دیکیلی موقعی برغمه . صومه . قرق‌اغاج . قضالرینك مرسای تجارتی اولدیغندن کوندن کونه اهمیتنی آرتیرمقده در .باقرچایی برغمه قضاسنه ملحق چاندارلی ناحیه‌سنك جنوبنده چاندارلی کورفزینه منصب اولور .

﴿ کدوس چایی حوضه‌سی ﴾

کدوس چایی خداوندکار ولایتی داخلنده مراد طاغنك غرب جهتندن ظهور وکوتاهیه سنجاغنك قضالرندن سکسان بش قرایی حاوی کدوس قصبه‌سندن بالمرور جنوبه طوغری جریان ایدرك صولنه الدیغی برصو یقیننده کوتاهیه سنجاغی قضا مرکزی اولان

عشاق موقعی واردر (عشاق درت ناحیه ایله ۱۲۵ قریه‌یی حاویدر)
کدوس چایی استقامتی غربه تحویل ایله صولنه اشمه موقعندن کچن
برصویی اخذ ایدر بعده استقامتی غربی جنوبی‌یه تحویل ایله صولنه
برلشان برصو قربنده طاقاق قریهٔ مشهوره‌سنی وسرکه قریه‌سنی صولنه
بعدالترك (بوقریه جوارنده کدوس چایی ایدین ولایتنه داخل اولور)
مقدما پنار طاغ اولان . قره دوید . طاغنك اتکنده بنا اولنمش
صارو خان سنجاغی مرکز قضالرندن اولان . قوله . قصبه‌سنی
صول طرف اچیغنه ترك ایدر قوله قضاسی منبت بر اراضی‌یه مالك
دکلدر لکن معمولات نفیسه‌سندن اولان خالی وسجاده اوروپاچه
رغبت عمومیه‌یی جلب ایتمشدر داخل قضاده متعدد مکاتب رشدیه
وابتدائیه واردر کدوس چایی . امیرحمام . موقعنده برکوپری
التندن کچه‌رك شماله بعده غربه طوغری جریان ایله صاغنه دمیرجی
طاغندن ظهور ودمیرجی قریه‌سیله . کوردوس . قضاسنه ملحق
بورلو . ناحیه‌سی مرکزندن کچن دمیرجی صوینی آلور کدوس قیلان
آلان تپه‌سی اتکلرینی طولاشه‌رق . صالحلی . قضاسنده کار قدیم
برقلعه‌یی حاوی آطله . ناحیه مرکزینی صاغنه ترك ایله صول جهتدن
بوز طاغنك شرق اتکلرندن ظهور ایدن قوزی نام دیکر الاشهر چاینی
آلور (بوز طاغی کدوس چاییله کوچك مندرس چایلری آره‌سنده
بولنه‌رق مذکور چایلرك حوضه‌لرینی تفریق ایدر ۱۵۰۰ متره
ارتفاعنده وتخمیناً (۲۰۰) کیلو متره امتدادنده بولنه‌رق نیف
موقعنده برکچید پیدا ایدر ومغنیساوایکی قرداشلر نامنده‌کی طاغلری

تشکیل ایدرك . اورله . شبه جزیره‌سنده واقع قره بروننده ختام بولور) قوزی چایی صولنه الاشهر قضاسی ناحیه مرکزی اولان اینه کول . موقعندن‌کچن بردره‌یی اخذ ایله آیدین ولایتنك صارو خان سنجاغی قضا مرکزلرندن اولان . الاشهر . قصبه‌سی جوارندن مرور ایدر (نفس قصبه‌خراب بر سور ایله محاط اولوب جوارنده برقابلیجه وداخلنده اوچ عدد فابریقه موجوددر . داخل قضاده جریان ایدن سکزی متجاوزدره‌لر الاشهر اوواسنی اروا واسقا ایتدکلرندن کلیتله زخیره وسائره حصوله کلور) قوزی چایی صولنه صالحلی . قصبه‌سنی بعدالترك کدوس چاییله برلشور قضا پلاموداخراجیله کسب شهرت ایلمش وقصبه ایسه شمندوفر کذرکاهنده بولندیغندن تجارت ومعمورتی دائما ترقی ایتمکده بولنمشدر .

کدوس چایی صولنه صالحلی قصبه‌سنه ایکی ساعت مسافه‌ده . سارت . شهری خرابه‌سنی وصاغنه . مرمره . کولنی ترك ایدر بوکول اوچ فرسخ مربعی مساحه‌یی حاوی وغرب شمالیسنده آق حصار قضاسنه تابع مرمره‌جك ناحیه‌سی مرکزی واقعدر . کدوس چایی صولنه الدینی برصو اوزرنده صارو خان سنجاغی قضا مرکزلرندن اولان قصبه . نامدیکر . دورغوتلی . قصبه‌سی ترك ایدر . قصبه‌قضاسنه ملحق ایلیجه . ناحیه‌سی مصافاتندن موصلیجه قریه‌سی جوارنده روماتیزما . یه‌مبتلا اولانلر ایچون شایان استفاده برقابلیجه واردر . کدوس چایی صاغنه قوم ایرمغنی اخذ ایدر . بوده‌دمیرجی طاغنك جنوب جهتندن ظهورو . کوردوس . قصبه‌سندن مرور ایدر .

نفس قصبه‌ده چیقان خالی وسجاده‌لر ممالک عثمانیه‌ده واوروپاده عمومك مظهر رغبتی اولمش ایسه‌ده منسوجات انجق سنوی اللی بیك ذراعه رسیده اوله‌بیلور . قوم چایی صاغنه الدیغی بر دره کنارنده قضا مرکزی اولان . اق حصار . قصبه‌سنی بعد الترك صوانه برقاچ صو الدرق کدوس چاینه ملاق اولور (قصبه‌ده حاجی علی افندی مرحومك انشا ایتدیکی کتبخانه داخلنده طقوز یوز طقسان بش جلد کتاب موجوددر داخل قضاده دائما جریان ایدن اوچ صو اهالئ قضانك هر وجهله استفاده‌سنی موجب اولمقده ومحصولات دخی سنه‌دن سنه‌یه ترقی ایتمکده‌در) کدوس چایی صوانه‌یقین مرکزلوا اولان قزلحصار قدیم نام دیگر . مغنیسا قصبه‌سی واقعدر (مغنیسا قصبه‌سی پك اسکی وقدیم وشایان اهمیت بر موقع اولوب سلطنت سنیه امراسندن صارو خان بك معرفتیله (٧٠٧) تاریخنده فتح اولندیغندن نامنی ابقا ایچون منسوب اولدیغی سنجاغه صاروخان تسمیه ایدلمشدر داخل قصبه‌ده مرادیه . سلطانیه . نامیله مشهور ایکیشر مناره‌لی جامع شریفلر الیوم معمور اولوب صنایع معماریه‌جه امثالی نادر بولنان ابنیهٔ عالیه‌دندر . سلطان سلیم خان اولك قصبه‌نك شمالنده بنا ایتدیردکلری قصر الیوم موجود اولوب سلطان مراد ثالث حضرتلرینك نام معالی اتساملریله اشتهار ایدن وبرقاچ بیك جلد کتب نفیسه‌یی حاوی بولنان کتبخانه دخی ارباب مطالعه‌یه دائما کشاده‌در . اولیاء الاهدن اون قدرینك مراقد مبارکه‌لری وشهزادکان عظامدن یکرمی ایکی قدرینك مدفن مخصوصلری مغنیسا قصبه‌سنك

برقات دها شرفنی موجب اولمقده‌در . متعدد خسته‌خانه مدرسه عمارتخانه خلاصه کلام امثالی نادر موجود بولنان ابنیهٔ عالیه‌یی شامل بولندیغندن مغنیسا امثالنه قارشو معتنا برقصبه‌در) کدوس چایی نیف . کچیدنی تشکیل ایدن طاغلردن ظهور وازمیره تابع نیف ناحیه‌سی مرکزندن کچن نیف صونی اخذ ایدر اشبو نیف کچیدی کدوس چاینك تشکیل اتیدیکی وادی‌یه داخل اولمق ایچون کچیله‌جك برکچید اولدیغندن نیف شایان اهمیت برنقطه‌در . کدوس چایی مغنیسا طاغنك شمالندن وموجود برکدیکدن کچدکدنصکره بیلا نقاوی اوله‌رق جریان وعادتا بربرون تشکیل ایتدکدنصکره ازمیر سنجاغی قضا مرکزلرندن اولان . منمن . قصبه‌سندن بعدالمرور ازمیر کورفزینه داخل اولور . کدوس چایی منبعندن منصبنه قدر برخیلی اراضی داخلندن جریان ایدر مرور ایتدیکی اراضی مزروع بولندیغندن شدتلی یغمورلر زماننده طرفینه منصب اولان صولرك ترالردن سوروب کتوردکاری قوم وسائره‌یی شدت جریانی تأثیریله مجراسی داخلنده براقیه‌جغندن خارجه چیقارمغه مجبور اولور یعنی برقسمنی طرفینده‌کی اراضینك مختلط قسملرینه ترك ایدر قسم اعظمنی ایسه ایلرویه طوغری سوره‌رك منصب اولدیغی ازمیر لیماننه کتورمکده اولدیغی جهتله مجراسی تبدیل ایدلمشدر .

﴿ کوچك مندرس چایی حوضه‌سی ﴾

بوچای بوزطاغنك جنوبنده‌واقع شعباتندن ظهور و . اوده‌مش

قضاسنه ملحق كلاس ناحيه مركزندن مرور وجنوبه طوغرى جريان ايدرك صولنه برلشان برصو كنارنده ذكر اولنان قضايه منسوب باليانيولى ناحيه مركزى واقعدر بوناحيه خداسنده مندرس چايى . استقامتى بردنبره غربئ شمالى‌يه توجيه ايله صاغنه ازمير سنجاغنه منسوب قضامركزى اولان . اوده‌مش . قصبه‌سيله بوقضايه منسوب . بركى . ناحيه مركزندن كچن برصويى اخذ ايدر (بركى امام بركوى محمد افندى حضرتلرينك مسقط رأسى اولوب مرقد مباركلرى ده طاغك تپه‌سنده‌در . حاجى شاكر بك زاده‌لرك احيا ايتدكلرى ايكى باب كتبخانه‌ده ايكى بيك بش جلد كتاب موجوددر) بركى موقعنك شمالنده اوفق بركول واردر مندرس چايى بوزطاغ ايله جمعه طاغلرينك تشكيل ايتديكى اووه داخلندن جريان ايدرك صولنه قضامركزى اولان . تيره . قصبه‌سنى ترك ايدر (ابن‌ملك حضرتلرى داخل قصبه‌ده مدفون اولوب مبرات جليله‌لرندن اولان مدرسه و بغداد واليسى نجيب پاشا مرحومك ١٣٢٥ جلد كتب معتبره ونفيسه‌يى جامع بركتبخانه‌سى موجوددر .) مندرس چايى صاغنه آلديغى بردره يقيننده مركزقضا اولان . باينذر . قصبه‌سنى ترك ايدر . بوچاى هرنقدر قضا داخلندن جريان ايدر ايسه‌ده اهل زراعتجه استفاده‌يى موجب دكلدر نفس قصبه‌ده اوچ فابريقه وخارجنده كوكرتلى برقابليجه واردر مندرس چايى صاغنه آلديغى بردره يقيننده . ازميره . تابع سيديكوى (بوكوى ازمير ليماننه جريان ايدن برصو كنارنده‌در) ترياندا . طوربالو . ناحيه‌مركزلرى

واقعدر كوچك مندرس چایی صوانه قوش آطه قضاسنه ملحق ایاسلوغ . ناحیه مرکزینی بعدالترك قوش آطه كورفزینه منصب اولور .

﴿ بیوك مندرس چایی حوضه‌سی ﴾

بیوك مندرس چایی قونیه ولایتی داخلنده اکردیر کولنك جهت غربیسنده بولنان طاغلردن ظهور ایدرك . دینار . موقعندن کچدکدنصکره صاغنه افیون قره حصارینك جنوبنده بولنان طاغدن نبعان ایدن صندقلی چاینی اخذ ایدر صندقلی چایی قونیه سنجاغی ناحیه مرکزی اولان قوچحصار . موقعندن کچن برصویی الهرق ایشیقلی موقعنی صولنه ترك ایدر مندرس چایی استقامتی غربیٔ جنوبی‌یه تحویل وبقلاك اووه‌دن مرور ایتدکدنصکره کوچك بر دورم ایله استقامتی شماله توجیه وصولنه دکزلی سنجاغی قضا مرکزی اولان چال . قصبه‌سنی ترك ایدر وصاغنه . بناز وکوبلی . صولرینی الهرق . بولدان . قضاسی ناحیه مرکزی اولان . کونای . موقعنی ترك ایله دکزلی سنجاغی قضا مرکزی اولان بولدان قصبه‌سندن کچن برصویی صاغنه آلور بعده ایکی اوفق تپه آره‌سنده بولنان طار بر محلدن جریان ایله صولنه بر لشان جوروق صو کنارنده کوناس ناحیه‌سی وبونك صولنه اقان بردره کنارنده دکزلی قصبه‌سی واردر قضا داخلنده متعدد صولر جریان ایلدیکندن زراعتجه استفاده‌یی موجب اولمقده‌در دکزلی قصبه‌سی برچق عصر مقدم حرکت ارضدن خراب اولمش ایسه‌ده الیوم معمور بر موقعدر

بودره‌نك صولنده اسكيدن غايت مهم اولوب شمديكي حالده اهميتي اولميان واسكي برقلعه‌يي حاوي بولنان اسكي حصار موقعي وچوروق صوينك صاغنده اسكيدن مهم اولان يامورق قلعه خرابه‌سي واقعدر .

مندرس چايي صولنه الديغي برصو كنارنده سراي كوي قصبه‌سي ديكر بردره كنارنده نازللي قضاسي ناحيه مركزلرندن اولان قره‌جه‌صو . يكيجه . قريه‌لري واقعدر مندرس صاغنه نازللي قضاسنه ملحق ناحيه مركزي اولان . قيوجق . قريه‌سيله نازللي قصبه‌سني ترك ايدر (قضا فوق‌العاده محصولدار بر اراضي‌يي حاوي اولديغندن هر نوع حبوبات وسائره كثرت اوزره حصوله كلور) بعده آق چايي صولنه آلور بوچاي دكزلي قضاسنده فندق طاغنك جنوبندن ظهور وصولنه طواس وبوزطغان قضالري مركزيني ترك ايدر مندرس چايي صاغنه بوقضايه ملحق . اتجه . سلطان حصار . وآيدين قضاسنه ملحق . كوشك . وبوزطغان قضاسنه ملحق . يكي بازار . وآيدين قضاسنه ملحق . قره‌حيط . ناحيه مركزلريني صولنه بعدالترك صاغنه الديغي بردره كنارنده آيدين موقعي واردر آيدين همنامي اولان سنجاق مركزي اولوب ۸۵۵ تاريخنده سلطان محمد خان ثاني حضرتلري طرفندن ضبط اولنه‌رق ممالك عثمانيه‌يه الحاق اولنمشدر آيدين سنجاغي داخلنده جريان ايدن متعدد صولر محصول يتشديرمكه قابليت فوق‌العاده‌سي اولان اراضي‌يه برقات دها قوت ويرديكندن هر نوع حبوبات كثرتله حصول بولمقده‌در نفس قصبه داخلنده متعدد جامع شريف ومدرسه وابنيهٔ سائره موجود اولديغي كبي اسكيدنبرو شايان

اهمیت برموقعدر . مندرس صولرینه چینه چایی اخذ ایدرك جهت غربی‌یه طوغری برمدت جریان وجمعه طاغندن کلان صولر ایله کسب اتصال ایتدکدنصکره استقامتنی غربیٔ جنوبی‌یه طوغری توجیه ایدرك سوکه قصبه‌سنی وصامسون موقعنی صاغنه واتی فرسخ مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی آقینچایی . کولنی ترك ایدر (کول اسکیدن دکز ایله متصل عادتا کورفز هیئتنده ایدیسه‌ده بیوك مندرس چاینك هر آن کتورمکده اولدیغی قوم وسائره ایله اغزینه یقین محللری املا ایتمکده اولدیغی مشاهده اولنمقده اولدیغندن کورفزك واسع ومحافظه‌لی برحالده موجود اولدیغنی اثبات ایدییور) مندرس چایی بلاط اووه‌سنه‌داخل وخیلی مقدار جریان ایتدکدنصکره (٣٧,٢٨) عرض شمالیده اطه‌لر دکزینه منصب اولور .

نهر مذکورك منبعی اولقدر جسیم دکل‌ایسه‌ده مجراسنه متعدد صولرك التحاقی آیدین ولایتی داخلنده سیرسفائنه مساعد اوله‌جق صورتده کسب وسعت وجسامت ایدر .

بحرسفید ورسانده جاری صولر

(١٠٧) ورسان تقسیمات طبیعیه‌سنه نظراً ردوس اطه‌سی قارشوسنده واقع مرمریس موقعندن اعتباراً قلعةالعریش موقعنه قدر بحرسفید ساحلیله بوکا جریان ایدن باشلیجه دالمان . آق‌صو . کوکصو . سیحان . جیحان . نهرالعاصی . نهرالکبیر . کاظمیه . نهرلرینك حوضه‌لرینی شاملدر .

آق‌صو حوضه‌سی

انطالیه شهرینك جهت شرقیسنده دكزه منصب اولان آق‌صو بوردور واكردیر كوللری آره‌سندن ظهور ایدرك جنوبه طوغری جریان ایدر بوردور موقعی قونیه ولایتی داخلنده وهمنامی اولان سنجاق مركزیدر .

بوردور متعدد صرتلر اوزرینه بنا اولنمش معمور برقصبه اولوب جنوب وغربی جنوبیسی باغ وبغچه ایله محاط اوله‌رق داخلندن جریان ایدن صوایله سقی اولنور . آق‌صونك ساحلی قربنده حمید سنجاغی مركزی اولان اسپارطه قصبه‌سی متعدد باغ وبغچه‌لر ایله اقار صولری حاوی هواسی غایت لطیف ومعتدلدر درونده متعدد جوامع شریفه وعسكری قشله ودپولری موجوددر اسپارطه ٧٨٣ تاریخ هجریسندن مقدم ملوك سلچوقیه حمایه‌سنده بولنان حمیدبكلك تحت تصرفنده اولدیغندن جوارنده واقع مواقع ایله برابر قره‌مان اوغلنك تسلطندن قورتلمدیغی ایچون سلطان مراد خان‌اول حضرتلری تاریخ مذكورده اسپارطه وجوار مواقعی حمیدبكدن مبایعه ایتمشدر اسپارطه‌نك غربیٔ شمالیسنده عشاقدن كلان جاده اوزرنده ناحیه مركزی اولان . كچیبورلی . موقعی واردر . آق‌صو صاغنه الدیغی بردره كنارنده بوردور سنجاغنه ملحق ناحیه مركزی اولان اغلاسون موقعنی بعدالترك جنوبه طوغری جریان وصاغ طرف تابعی اوزرنده انطالیه قضاسی ناحیه مركزی اولان میللو وصولطرف تابعی اوزرنده اكردیر قضاسنه تابع باولر ناحیه‌سنی

وصاغنه کستل کولنی ترك ایدر . کستل کولنه منصب اولان برصو قزلقیا ناحیه‌سندن مرور ایدر آق‌صو کوپری کوی موقعی قربندن بعدالمرور دکزه منصب اولور .

کوپروس چایی — بوچای اکردیر و بکشهر کوللری اره‌سنده . زندان اووا . تعبیر اولنان اراضیدن نبعان وایوالو چای اسمنده طرفینی صرب برمجرایی تعقیب ایدرك صاغنه انطالیه سنجاغی ناحیه مرکزی اولوب غایت صیق اوزمانلق قربنده بولنان . سریلك . موقعنی بعدالترك غایت طار محلدن جریان وصاغنه (بلقیس) شهری خرابه‌سیله موقعنی ترك ایتدکدنصکره دکزه منصب اولور صاغنه الدینی بردره کنارنده . ایراله . ناحیه‌سنی ترك ایله افسکی قضاسی داخلندن جریان ایله پازارجق موقعندن بعدالمرور اسکی انطالیه موقعنك شرقنده بحره منصب اولور ذکر اولنان کولك شرقی شمالیسنده قونیه سنجاغی داخلنده ناحیه مرکزی اولان خاتون‌سرای وبلوارنه ناحیه‌لری اراضیسندن جریان ایدن اوفق بردره کوله منصب اولور .

﴿ کوك‌صو چایی حوضه‌سی ﴾

کوك‌صو چایی الاطاغك غربی جنوبی اتکلرندن ایکی قول اوله‌رق ظهور وارمناك قضاسنه تابع نواحیٔ قشله ناحیه‌سندن کچدکدن صکره قوللر برلشه‌رك شرقه طوغری جریان ایدر . قوللرك مجرالرینی تفریق ایدن وغایت اورمانلقدن عبارت اولان طاغك اوزرنده باغ

وبغچه‌لری واقار صولری جامع ارمناك قصبه‌سی ساحل بحرده علائیه قصبه‌سنه یکرمی ساعت مسافه‌ده مرکز قضا اولوب اوچ ساعت مسافه‌دن جریان ایدن کوك‌صو چایی اوزرنده . کورملی . نامنده یوکسك ١٠٠ ذراع طولنده برکوزکری حاوی کارکیر برکوپری واردر .

کوك‌صونك ایکنجی قولی الاطاغ شعباتندن اولان چال تپه‌نك اتکلرندن ظهور وخادم قضاسی داخلندن جریان ایتدکدنصکره اطنه ولایتنك موط قضاسنه داخل وسنانلی ناحیه‌سی اراضیسنی اسقا ایدرك موط قصبه‌سنه ایکی ساعت مسافه‌ده برنجی قول ایله برلشور بوقوللردن بریسنك صویی لذیذ ولطیف دیکرینك عکسنه ایسه‌ده قسم لطیفی دیکرینه غالب اولدیغیچون شرب واستعماله صالحدر .

موط قصبه‌سی جسیم برقلعه‌یی حاوی قضا مرکزی اولوب برچاریك مسافه‌ده ابنیه وقبرستان اثارینی جامع برمملکت خرابه‌سی واردر . کوك‌صو چایی صولنه دره کنارنده اولان صاری قواق ناحیه‌سنی وصاغنه سلفکه موقعنی بعدالترك اوچ ساعت ١٦ میل صکره دکزه منصب اولور . صاری قواق ناحیه‌سی کلیتلو زیتون اغاجلرینی حاویدر . سلفکه‌نك چارشو وخانه‌لری غیر منتظم اولوب یقیننده معبدومدافن قدیمه وصهریج وقلعه دیوارلری کبی قدیمدن قالمه برطاقم آثار کوریلور جهت شرقیسنده وبرتپه اوزرنده دخی کارقدیم بیوك برقلعه خرابه‌سی واردر . سلفکه‌نك غربیٔ جنوبیسنده بولاجه ناحیه‌سی وجهت شرقیسنده ساحل بحرده

ایاش ناحیه مرکزی واقعدر ذکر اولنان ناحیه‌لر طاغلق واورمانلق اولدیغندن اهالینك قسم اعظمی قیون وکچی اورتمکله تعیش ایدرلر .

سلفکه‌نك ١٦ ساعت غربنده وساحل بحرده کلنار قصبه‌سی مرکزی کلندیر اسکله‌سیدر قضانك شمال قسمی اورمانلق اولدیغندن کسیلان اودونلر کوکصو واسطه‌سیله نقل اولنور جنوب قسمنك اکثری محلی باغلق اولدیغندن یکمز کثرتله حاصل اولور کلنارك ١٦ ساعت جهت غربیسنده کائن انامور موقعی همنامی اولان قضا مرکزی اولوب برساعت شرقنده معموریه نامنده اولان برقلعه‌سی یقیننده دکزه منصب اولان دره یدی ساعت امتدادی وبرکوپریی حاویدر . انامورك ١٤ ساعت غربنده مرکز ناحیه اولان سلندی قریه‌سی واردر قضانك جنوب جهتی مزروع وشمال جهتی هرنوع اشجاری حاوی اورمانلقدن عبارتدر .

کوکصو بوغازینك جهت شرقیسنده قره‌طاش قضاسیله مرکزندن والوانلو ناحیه‌سی اراضیسی داخلندن جریان وکوك تپه جنوبندن ظهور ایدن صارقان اسمنده اولان صودکزه منصب اولور .

﴿ سیحان نهری حوضه‌سی ﴾

(١٠٨) متعدد چایلرك برلشمسیله حاصل اولان سیحان نهری مرکز ولایت اولان اطنه شهرندن بعدالمرور ییلانقاوی اوله‌رق ٩٠ میل مسافه جریان ایتدکدنصکره بحرسفیده دوکیلور نهرمذکوره

منصب اولان ظمانتی چایی . بین بوغا طاغنك جهت شمالیسی شعباتندن نبعان ایدرك صولنه منصب اولان بردره یقیننده . عزیزیه قضاسی مرکزینی ترك ایله . صاری چیچك طاغنك غربیٔ شمالی طرفندن ونیکده قضاسنه ملحق یحیلو ناحیه‌سی اراضیسندن جریان ومرکز ناحیه‌یی صاغنه ترك ایله . قاراش . موقعی یقیننده طار بربوغازه داخل وصاغنه . الاطاغندن نبعان ایدن صویه واصل اولدقدنصکره صول طرفنده . آق صو . اسمنده اولان برچای ایله برلشور بوچای کوکدیلی . طاغندن ظهور و . بین بو . غاطاغك غرب اتکلرندن جریان ایله حاجین . فکه . روم ایلی . موقعلرندن مرور ایدن صولر ایله برلشور فکه ٧٢ قریه‌یی حاوی برقضا مرکزی اولوب نفس قصبه برموقع عسکریدر ظمانتی چایی . آق صو . ایله ارکن اوشاغی قریه‌سی جوارنده برلشدکدن وشرقیٔ شمالیه طوغری براوزون دیرسك پیدا ایتدکدنصکره جهت واستقامتنی غربیٔ جنوبی‌یه تحویل ایله صولنده الاطاغك شمال غربی اتکلرندن نبعان وبرکتلی معدنندن مرور ایدن . کورکون . دره‌سیله برلشور برکتلو معدنی غایت یومشاق قورشون معدنی حاویدر .

نیکده ایله اقسرای آره‌سنده بولنان یول کنارنده اولو قشلا . فرتك . وبونك جنوبنده بور قریه‌سی واقعدر . فرتك . موقعی جوارندن نبعان ایدن بردره بلغار طاغی شعباتندن ظهور ایدن صولر ایله برلشه‌رك طولانی بربطاقلق داخلندن جریان ایله . آق . کوله منصب اولور . ازکلی ایله قونیه بیننده‌کی اووه‌نك مخرجنه یقین

بر موقعده مواقع مهمه‌دن اولوب قضا مرکزی اولان اڭچه شهر موقعی بولنور . ذکر اولنان چایلرك اتحادیله حاصل اولان سیحان نهری بالاده تعریف اولنان اطنه شهرندن بعدالمرور بحر سفیده منصب اولور . سیحان نهری بوغازیله قره‌طاش برونی آره‌سنده ساحله موازی طولانی بر بطاقلق موجود اولدیغندن اطراف اراضینك هواسنی اخلال ایدر بروندن ایکی میل مسافه‌ده قره‌طاش قلعه‌سی نامیله بر قلعه وجهت شرقیسنده جیحان نهری منبعی واردر .

﴿ جیحان نهری حوضه‌سی ﴾

جیحان نهری . ملاطیه سنجاغنك اڭچه طاغ قضاسی داخلنده فرات وجیحان نهرلری حوضه‌لرینی تفریق ایدن سلسله اوزرنده واقع . حسن علی . قریه‌سی جوارندن ظهور . مرعش . لواسنك . البستان . قصبه‌سندن مرور ایدر قصبه‌نك موقعی بستانه مشابه اولدیغندن البستان . اسمیله تسمیه اولنمش ووقتیله ذوالقدریه حکمدارلرینك مرکزی بولنمشدر . جیحان نهری . بین بوغا . انتی تاوروس . طاغنك شرق طرفندن ظهور ایدوب کچی مغاره موقعندن کچن برده ایله ملاقی اولان . قورما صوییله برلشدکدنصکره صاغنه . افسوس . قضاسیله مرکزینی بعدالترك . کوکسون . قصبه‌سندن کچن برصو ایله برلشور .

افسوس . قضاسی داخلنده اوچ عدد خراب قلعه موجود اولوب البستان ایله افسوس جوارنده وقت قدیمده اناطولی وعرب بستان

حكومتلرینك خط فاصلنی ارائه ایدر بری قپلان ودیکری آرسلان شکلنده ایکی عدد جسیم دیکیلی طاش الان موجوددر . جیحان کوکسون ناحیه مرکزیله اووه‌سندن مرور ایدن صو ایله برلشور کوکسون صحراسنده ۹۲۱ تاریخنده وقوعبولان محاربه‌ده‌کی مظفریت عساکر عثمانیه‌طرفنده قالمشدر جیحان نهری محصولاتی از اورمانلقدن عبارت طاربراراضی داخلندن جریان ایله صاغنه زیتون قصبه‌سندن کچن صویی اخذ ایدر جیحان نهری مارالذکر صولر ایله برلشدکدن صکره صولنه مرکزلوا اولان مرعش قصبه‌سنی ترك ایدر ومرعش اووه‌سنه داخل اولدقدنصکره تصادف ایتدیکی برکتلی طاغنك اتکنی طولاشه‌رق . آق صو . ایله کسب اتصال ایلر . آق صو . کول باشی . معدن کول . اینکلی . چینا . اسمنده ویکدیکرینه برراایاق واسطه‌سیله مربوط اولان کوللردن ظهور پازارجق قضاسی مرکزی اولان اوفاجیقلی قریه‌سندن مرور ایله پازارجق موقعی قربنده شماله دونه‌رك نهر مذکور ایله برلشور پازارجق قضاسنده خالی کلیم سجاده‌کبی شیلر پك نفیس اوله‌رق اعمال اولنور . جیحان نهری صاغنه یکیجه قلعه‌یی ترك ایله اندرین قضاسی داخلندن جریان وبو دروم قلعه خرابه‌سنی صاغنه ترك ایدرك استقامتنی بربیوك دوریم ایله غربیٔ شمالی‌یه توجیه وبوز طغان ناحیه‌سی اراضیسندن اوتوز التی قریه‌یی حاوی . قارص ذوالقدریه . قضاسندن وسیس قصبه‌سندن کچن صولر ایله برلشور .

جیحان نهری صول جهتنه جبل برکت دامننددن برقاچ قول

اوله‌رق ظهور ایدن . اغا . چاینی اخذ ایدر . جبل برکت شرقی شمالیدن غربی جنوبی‌یه یعنی اسکندرون کورفزینه طوغری امتداد ایدرك اسیای صغری ایله سوریه قطعه‌سی بیننده خط فاصل تشکیل ایلدیکندن فوق‌الغایه کسب شهرت ایلمشدر . برنجی قول بولانق قضاسی داخلندن ومرکزی بولنان بغچه‌قریه‌سی جوارندن کچن بولانق صوبی ایکنجی قول اولان قره‌صو ایله برلشور بوصو اصلاحیه . عثمانیه . قضالریله . یاربوز . قریه‌سی وسطندن جریان ایدر . اصلاحیه قصبه‌سنه بریچق ساعت مسافه‌دن جریان ایدن قره‌صو برچوق خرقلره تقسیم اولنه‌رق موجود اولان چلتیك محللرینی اسقا ایلر جیحان نهری اغاج چاییله برلشدکدنصکره یالانقاوی اوله‌رق جریان ایله صاغ ساحلنه مسیس ناحیه مرکزنی ترك ایدر . مقدما . تاسیس . و . مصیصه . اسمنده اولان برشهر جسیم وقدیمك شنلندیرلمش برجزئیدر . جامع شریف قلعه‌خان کبی ابنیهٔ عتیقه‌سیله برچوق خرابه وعتیقه‌سنی تماشا ایدنلر حیران اولورلر جیحان نهری موقع مذکوری بعدالترك غایت قیورنتلی اوله‌رق جریان ایتدکدنصکره یومورطه‌لق لیمانك جنوبنده واقع بروندە اسکندرون کورفزنه منصب اولور اسکندرون کورفزندن حاصل اولان یومورطه‌لق لیمانی جبل برکت واسطه‌سیله لدوس روزکارندن مسیس طاغلرینك واسطه‌سیله شمال روزکارندن وجیحان نهرینك منصبنده‌کی برون دخی غرب روزکارندن محافظه ایتدیکندن بوصورتله امین ومحفوظ اولیشی بحرسفید ساحلنده‌کی لیمانلره ترجیح

اولنه‌بیلور . ساحل شمالیسنده یمورطه‌لق موقعی و بوکا برنچق ساعت مسافه‌ده کارکیر برقلعه‌یی حاوی کوچك ایاس لیمانی واردر دکز اولنان موقعده بولنان برقلعه ایله آثار عتیقه‌دن معدود اوله‌بیله‌جك صورتده الیوم موجود اولوب جزئی تعمیره محتاج بولنان حمام دبوی وکارکیر قیولر وتحت‌الارض طاشلردن اویولمش اوچیوزی متجاوز بهری اللیشر ارشون مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی اوطه‌لر واردر بونلر مقدملری جنازه دفننه مخصوص اولدقلری اکلاشلمقده‌در . ایاس . قدیم وفوق‌العاده مشهور برموقع اولوب وقایع سائره تفصیلاتی علم تاریخه عائددر .

❊ بحرسفید ورساندن سوریه قطعه‌سنك ❊

❊ ورسان غربیسی نهرالعاصی حوضه‌سی ❊

(١٠٩) نهرالعاصی جبل لبنانك شرق اتكلرندن و بعلبك موقعنك شمالنده واقع عینه‌البنه نام موقعندن ظهور وجنوبدن شماله طوغری شدتله جریان ایتدیکندن اکثریا مجراسنی تبدیل ایدر . وبعض کره دخی کوللر تشکیل ایلر نهرالعاصی هرمل قریه‌سیله قراسی سائره جوارندن بعدالمرور حمص کولنی تشکیل ایتدکدنصکره حمص قصبه‌سنی صاغنده ترك ایدر .

بعده غایت متین برکوپری‌یی حاوی رستن موقعندن ومرکزلوا اولان . حما . قصبه‌سندن مرور ایدر مرکزلوا اولان حما قصبه‌سی ٣٥َ١٠ْ عرض شمالی ٢٠َ٤ ٣٤ْ طول شرقیده اطرافی آچیقلق

براووده حلب جاده‌سی اوزرنده جوانب اربعه‌سی باغلق بغچه‌لك وهواسی ایسه لطیف اولدقجه معمور وتجارتگاه بر شهر اولوب اصول عتیقه اوزره مستحکم اولیشی ومع مافیه عاصی وادیسنك بوغازنده بولنیشی بردرجه دها اهمیتنی تزیید ایتمکده‌در .

عاصی نهری مرکز لوایی ترك ایله جبل کلبیه قضاسنه داخل (صاغنده بولنان قامپه قلعه‌سی کوچك برکولك یقیننده اطرافی اوتلق ایله محاط اولدیغندن اشبو مرعاواسع بر بارکیر چفتلکی تشکیلنه مساعد برمحلدر) وجبل اقرع اتکلرندن شماله طوغری جریان ایله جسر شغور قصبه‌سنی صول ساحلنه ترك وبر مقدار دها استقامت مزکوره اوزره دوام ایتدکدنصکره بر دنبره استقامتنی جنوب غربی‌یه تبدیل ایدرك انطاکیه شهری اوکندن مرور ایدر جسر شغور قصبه‌سی مرتفع بر طاغك اتکنده یدی کوزکمری حاوی برکوپریدن کنایه‌در (انطاکیه ۹۲۲ سنه مقدم سلفکوسی طرفندن بنا ایدلمش وبرمدت صکره فوق‌العاده کسب معموریت ایدرك نفوسی موجوده‌سی دخی ۷۰۰,۰۰۰ راده‌سنه وارمش اولدیغندن تاریخ هجرتدن ٥٧١ سنه مقدمنه کلنجه‌یه قدر دنیانك اك بیوك شهرلرندن معدود بولنمش ایدی تاریخ مذکوردنصکره وقوعبولان محاربه‌لر ایله یکرمی‌یه قریب ظهوره کلان حرکت ارضدن جوار نواحیسیله برابر شهرك قسم کلیسی خراب وموجود نفوسنك نصفندن زیاده‌سنك هلاك اولمسی شهرك معموریت قدیمه وجسامتنی غائب ایتمسنی موجب اولوب یالکز یادکار عظمتی اولمق اوزره ایکی ساعت دورنده بولنان

سورقدیمنك برمقداری قالمشدر . شهرك موقع حاضری پك کوزل
اولوب شمالندن نهرالعاصی جریان ایدر جنوبنده لطیف المنظر
برطاغ اولدیغی کبی شمال وجنوب جهتلرنده کلیتلی لیمون وپورتقال
باغچه‌لری وشمالنده واسعجه براووه‌نك بولنیشی لطافت موقعیه‌سنك
برقاتدها تزییدینی موجب اولمقده‌در . شهر مذکور تاریخ هجرتك
٩٢٢ سنه‌سنده ممالك دولت عثمانیه‌یه الحاق اولنمشدر) .

نهرالعاصی انطاکیه شهری پیشکاهندن مرور ایتمزدن مقدم آق
دکز کولندن کلان برایاق واسطه‌سیله کسب اتصال ایتدکدنصکره
سویدیه‌نك جنوبنده بحرسفیده منصب اولور .

عاصی نهرینك منصبی قربنده بولنان سویدیه موقعی غایت منتظم
طاشدن بنا اولنمش برلیمانه مالك ایدیسه‌ده مصرسلطانی بولنان ملك
ظاهر طرفندن املا وتخریب ایدلمشدر .

طرابلس شامك جنوبنده رأس الشاها بورنندنصکره . تانورین .
موقعندن کچن نهرالجوز منصبی یقیننده کوچك برلیمانی حاوی بربورون
اوزرنده . باترون . موقعی جوار اراضینك اسکله‌سیدر مرتفع برقیا
اوزرنده کارقدیم برقلعه‌یی حاوی . جبیل . موقعیدخی براسکله
اولوب بونك جنوبنده لبنان طاغلرندن ظهور ایدن نهرالکلبك دکزه
منصب اولدیغی محالك براز جنوبنده مرکزولایت اولان بیروت شهری
واردر بیروت ٣٣,٥٠ عرض شمالیده ٣٣,١٥ طول شرقیده‌در
صیدا ایله سور قصبه‌لری بیننده کاظمیه نهری دکزه منصب اولور .
نهر مذکور . لیتانی . نامنده اوله‌رق جبل لبنان اتکلرندن وبعلبك

قصبه‌سی جنوبندن نبعسان ایدرك صاغ جهتنه زحله موقعنی ترك ایدر بعده جبل لبنانك شرق اتكلرنـــه یقین اوله‌رق جریان ایتدكدن صكره ۱۲ : ۱۳ ساعت طولنده ۳ : ٤ ساعت عرضنده اولوب متعدد قرایی حاوی فوق‌العـاده منبت ومحصـولدار اولان بقاعه وادیسندن بعدالمرور صولنه مرجیعون قصبه‌سنی ترك ایله استقامتی برآنده غربه توجیه وقلعةالشریف موقعنی صاغنه ترك ایدر بوراده جسر هارونی نامنده بر كوپری واردر بعده صیدا ایله‌سور بیننده‌كی طریق اوزرنده واقع كوپری التندن كچدكدنصكره بحره منصب اولور .

﴿ بحرسفید ورسانندن سوریه قطعه‌سنك شرقی ورسانی ﴾

ورسـان تقسیمات طبیعه‌سنه نظراً بحرسفید سواحلنه موازی اوله‌رق امتدادایدن سلسلهٔ جبال ایله فرات نهری حوضه‌سی بیننده وسعت وامتدادلری جزئی انهار جاریه حوضه‌لری وبونلرك جاری اولدقلری كوللر ایله بطاقلردن عبارت اولوب جهت شرقیسی كتدكجه ارتفـاعلری تنـاقص ایدرك جاری صولری اولمیان دوز اووه‌دن وجهت جنوبیسی عربستـان جزیرهٔ كبیره قدر ممتد اولان واسع چولدن عبارتدر .

﴿ آق دكز كولنه منصب اولان قره‌صو ﴾

﴿ وعفرین نهری حوضه‌لری ﴾

(۱۱۰) قره‌صو چایی جبل بركت دنیلان طاغدن ظهور ایله

پیشگاهنده اولان متعـدد وجسیم پرنج مزرعه‌لرینی وقسما عمیق اووه‌سنی اسقا ایتدکدنصکره خاصه موقعی قربندن نجه‌رك آق دکز کولنه منصب اولور عفرین نهریدخی عینتـاب شهری جوارندن نبعان وصولنه کلیس قضاسی مرکزینی ترك ایدر . کلیس . موقعی تیمورلنك طرفندن تخریب اولندقدنصکره انشا ایتدیرلدیکی مرویدر ناحیه مرکزی اولان اغراز عفرین نهرینك صوانه منصب اولان دره‌نك منبعی قربنده اولوب (٩٢٢) تاریخنده یاوز سلطان سلیم خان حضرتلرینك وقوعبولان مظفریتیله کسب شهرت ایلمشدر .

عفرین نهری جوم ناحیه‌سی داخلندن جریان ایله بطـاقلغه داخل اولدقدنصکره کوله منصب اولور نهر مذکوره (حلب ایله اسکندرون طریقی) اوزرنده ٨٥ ذراع طولنده ٧ ذراع عرضنده بش کوز اوزرینه انشا اولنمش کارکیر برکوپری واردر .

❊ برده نهری حوضه‌سی ❊

(١١١) برده نهری شام شریفك جهت شمالیسنده کائن زیدانی قریه‌سی جوارندن ظاهر وصاغنده عین‌الفیجه چاییله ملاقی اولدقدن صکره شـام شهری داخلنه کیرمزدن مقـدم برقاچ قوله آیریلوب وشهرك هر برجهتنه جریان ایده‌بیلمك ایچـون موجود قنـالره طـاغیلوب باقی قلان مقداری دخی شهرك خارجنده بعض محللری اسقا ایتدکدنصکره جهت شرقیه‌یه طوغری جریان ایدرك . عتیبه . کولنی تشکیل ایدر .

شام شريف سوريه ولايتنك مركز ادارهسی واسيای عثمانيده واقع مواقع مشهوره ومعتبره‌دن اولوب ٣٣،٢٠ عرض شماليده و ٣٦،٣٠ طول شرقيده بولنه‌رق بشنجی قول اردوی همايونك مركزيدر شهر مذكور واسع براووه داخلنده بولنوب متعدد جامع شريف وقشله‌لری ومكتب اعدادی ايله رشديهٔ عسكريه ومكاتب سائره‌سی وكوزل مدارس وتكايا وچارشولری ومشهور ولطيف حمام وغايت جسيم واروشلری واردر شام غايت قديم برشهر اولوب تجارتی دخی مطلوب درجه‌ده اولديغندن عربستان داخلنه هرزمان كار بانلری كيتمكده ودرونی لايعد مراقد انبيا واوليايی حاوی اولمغله مشهوردر موجود اولان جوامع شريفه‌سندن وسعت وانتظامی جهتيله اك زياده شهرتشعار اولان جامع امويه‌در .

﴿ شريعت الكبير حوضه‌سی ﴾

(١١٢) شريعه نهری جبل شيخك جهت غربيسنده واقع راشيا قضاسی داخلندن نبعان كچوك بردره‌نك منبعنده بولنان حاصبيا قصبه‌سنی صولنه ترك ايله بانياس موقعی جوارندن كلان بانياس چاييله برلشدكدنصكره ٣٠ ميل مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی حاوی اولان بحرالحوله كولنه داخل بعده صاغ جهتنه صفد قصبه‌سنی ترك ويونه طاشدن اعمال اولنمش جسر نبات يعقوب نامنده اولان كوپرينك التندن جريان ايتدكدنصكره طبريا كولنه واصل اولور .

طبريه كولی غير منتظم برشكلده اولديغی حالده تقريباً ٤٢٠ ميل

مساحهٔ سطحیه‌یی حاویدر شریعه نهری طبریه گولندن چیقدقدنصکره ایکی عدد کارگیر جسیم کوپری آلتندن جریان ایدر بعده صول جهتنده شریعةالبدیعه چایله برلشور بوچای حوران جبالنك غرب جهتنده نبعان ایدن متعدد قوللرك برلشمسیله حاصل اولور ٠

حوران سوریه ولایتنك مرکز لواسی اولوب ٣٣ درجه عرض شمالی و ٣٤ درجه طول شرقیده جیدور ناحیه‌سی اراضیسنده کائندر . بدیعه نام دیکر مزیرب نهری صولنه مزیرب موقعنی وعجلون قضاسی مرکزی اولان اربد قصبه‌سنی ترك ایله صاغنه قنیطره قضاسیله مرکزندن کچن رقاد چایی ملاقی اولور شریعه نهری جنوبه طوغری جریان ایدرك صاغنه بایلس موقعنی وصولنه صلط قصبه‌سنی ترك ایدر شریعه نهری صلط قضاسی داخلندن جریان ایله بحرلوطه منصب اولور قضانك شامل اولدیغی اراضی غایت منبت ومحصولدار ایسه‌ده اهالیسی خیمه‌نشیندر ٠

﴿ بصره کورفزی ورسانده جاری انهار ﴾

﴿ فرات نهری حوضه‌سی ﴾

(١١٣) ٢٤٠٠ میل طولی حاوی اولان فرات نهری منبعی ارضرومك شمالنده بولنان دوملی طاغده واقع عادتا حوض شکلنده برقیناقدر بوراده صو غایت براق اولدیغی کبی صغوق وبعض امراضه نافعدر ذکر اولنان منبعدن یعنی دوملی کولندن ظهور ایدن فرات نهری جزئی برامتدادنده المش اولدیغی صولر ایله کسب جسامت

ایدرك فرات نامنی الدقدنصکره ارضروم اووه‌سیله موقعی قربندن وایلیجه ناحیه‌سنده اولان منتظم بر کوپری التندن جریان ایدر .

فرات نهری طرفیننه بر طاقم اوفق صولر اخذ ایتدکدنصکره طاشلق براراضیدن جریان وآش قلعه موقعندن بعدالمرور طار بر بوغازه داخل واستقامتنی بر دنبره جنوبه تحویل ایدرك صولنه مواقع مهمه‌دن اولان (مه‌مه خاتون) قریه‌سی جوارندن کچن ترجان نام دیکر طوزلی صویی اخذ ایدر بعده ارزنجان اووه‌سنه داخل اولوب ارزنجان شهرینی صاغنه براقور .

فرات نهری بر کوپری التندن جریان ایتدکدنصکره صولنه کماخ قصبه‌سنی ترك ایدر بعده جریاننه مساعد برمجرا بولمق اچون تصادف ایتدیکی صاری چیچك طاغلری سببیله استقامتنی جنوبه تحویل ایله دیوریك موقعندن کچن چالتا ارمغی الەرق وصاری چیچك طاغلری اتکلرینی طولاشەرق . اکین . قصبه‌سندن مرور ایدن برصو ایله برلشور .

فرات نهری صاری چیچك طاغندن ظهور عربکیر قصبه‌سندن کچن بردره ایله ملاقی اولان صویی صاغنه اخذ ایدر بعده (سوسرك) قریه‌سی جوارنده مراد نهرینه ملاقی اولور .

❊ مراد چایی حوضه‌سی ❊

(١١٤) مرادنهری . بایزید سنجاغی داخلنده ومرکزلوا اولان بایزید شهرینك جهت غربیسنده واقع دیادینه اوچ ساعت مسافه‌سی اولان

(آلا) طاغی اتکلرندن ظهور ودیادین قضاسیله قصبه‌سی یقیندن مرور ایله (الشکرد) قضاسی داخلندن نبعان و برچوق صولرك برلشمسندن تحصل ایدن (شایان) چایی قره کلیسا قصبه‌سی جوارنده صاغنه اخذ ایدر . (بوچایه منصب اولان صولردن بریسی یقیننده مواقع مهمه‌دن اولان طپراق قلعه قصبه‌سی واقعدر) . مراد نهری استقامتی غربیٔ جنوبی‌یه تحویل ایله صولنه (باتمو) قصبه‌سندن کچن برصویی اخذ ایتدکدنصکره (ملا ذکرد) قصبه‌سنی‌ده صولنه ترك ایدر . نهر مذکور ملا ذکرد موقعنه کلنجه‌یه‌قدر غایت عارضه‌لی وفقط منبت ومحصولدار اولان اراضیدن وملاذکرد موقعی قارشوسنده اولان کوپری التندن جریان ایدر بعده صاغنه بینکول طاغی اتکلرندن نبعان و . خنس . اوودسندن برقاچ قول اوله‌رق جریان ایدرك خنس موقعندن کچن صویی آلور صکره بولانقلی قضاسی داخلندن غربه طوغری جریان و (طوروس) سلسله‌سنك شمال اتکلرندن مرور ایله وارطوه قضاسی داخلندن کچر . وارطوه صویی صاغنه ووان کولنك جهت غربیسی یقیننده بولنان طاغدن نبعان ایدن قره‌صویی صولنه اخذ ایدر بوصو . موش . موقعندن کلان برصو ایله ملاقی اولدقدنصکره مراد نهرینه منصب اولور .

مراد چایی جباقجور قضاسی اراضیسندن جریان ایله اووه داخلنده واسکی برقلعه‌یی حاوی پالو موقعنی صاغنه ترك ایتدکدنصکره متعدد اسملری حاوی برقاچ قولدن عبارت اولان (پری) چایی اخذ ایدر . قوللردن پری کیغی قضاسی داخلندن جریان ومرکز قضا اولان

كيغى قصبه‌سنى صاغنه ترك ايدر ايكنجى قولك صولنه منصب اولان
بردره اوزرنده قزل كليسا موقعى واردر مذكور قولك صاغنه
منصب اولان ديكر بردره اووه‌جق قضاسى داخلندن جريان ايدر .
مراد نهرى صول جهتى آچيغنه (خربوت) شهرنى ترك ايدر
شهر مذكور معمورة‌العزيز ولايتنك برنجى دفعه مركزى اولوب
جبل رأسنده بنا . اولنمشدر داخل شهرده متعدد جامع شريف
ايله كتبخانه وحمام وابنيهٔ سائره واردر . منتظم برمكتب رشديه ايله
امريقا موسيونرلرينك انشا ايتدكارى مكتب دخى ابنيهٔ عاليه‌سندندر
(شهرك اسواقى طار وغير منتظم وخانه‌لرينك اوزرى تراب ايله
اورتيلو اولديغندن وقت شتاده نزول ايدن قارك خانه‌لر اوزرندن
سوقاقلره آتلمسى مرور وعبورى تصعيب ايدر) خربوتك برساعت
مسافه‌سنده واقع مزرعه شهرى (سلطان عبدالعزيز خان)
حضرتلرينك زمان سلطنتلرنده معمورة‌العزيز ولايتى مركزى اتخاذ
اولنديغندن لزومى اولان ابنيهٔ عسكريه ايله سائره پيدرپى انشا اولنه‌رق
كسب معموريت ايتمكده‌در نفس معمورة‌العزيز (مزرعه) شهرى
(٣٠ َ ٣٨ ِ عرض شماليده و ٥ َ ٥ َ ٣٦ ِ طول شرقيده) و بغداد
جاده‌سى اوزرنده كائندر مراد نهرى (فرتك) موقعيله اشوان
موقعلرندن كچدكدنصكره فرات نهرله برلشور . نهر مذكور
منبعندن منصب اولديغى محله قدر جريان ايتديكى مجراسنك طولى
(٥٢٠) ميل قدر تخمين اولنيور .

فرات نهرينك باقى قلان قسمى —. نهر مذكور مراد ايله

بولنشدکدنصکره کبان معدنی قضاسیله مرکزندن مرور ایدر (کبان معدنی مقدملری سنوی بشبیك قیه‌یی متجاوز سیم خالص اخراج ایتمکده ایکن حصلاتك تزایدی جهتی نظر دقت واعتنایه النه‌رق اصول عتیقه اوزره انشا ایدلمش اولان قالخانه‌لرك یرینه امریقادن جلب ایدیلان مهندسلر واسطه‌سیله اصول جدیده اوزره انشا ایتدیریلان قالخانه‌لردن اخراج ایدیلان سیم خالص وقورشون اولکنه نسبتهٔ برمثلی دها تزاید ایلمش ایدیسه‌ده شمدیکی حصلاتنه دائر معلومات النه‌مامشدر) فرات نهری ییلانقاوی اوله‌رق جریان وآرغوان موقعنی صاغنه الدیغی دره کنارنده ترك ایدر وجریاننه مساعد مجرا بولمق ایچون بیوك بردیرسك ایله مشیر طاغنك اطرافنی طولاشه‌رق استقامتی شرقه تبدیل ایدر . بعده صاغنه . حسن چلبی حکیم خان موقعلرندن کچن قورو چایی اخذ ایدوب (بین بوغا) طاغنك جهت شرقیسندن ظهور ایله . کرکن . دارنده . قصبه‌لرندن و . توخما . قریه‌سندن کچن توخما صوییله برلشور . توخما صوینك صاغنه منصب اولان سلطان صوینذن آچیلان والتی ساعت امتدادنده بولنان جدول درت ساعت عرضنده ١٤ ساعت طولنده واسع ومنبت برصحرایی اروا واسقا ایلدیکندن صحرا دردنجی اردوی همایون اداره‌سنده برچفتلك حالنه وضع اولنمشدر توخما صوینك صاغنه اقان دره کنارنده مرکز لوا اولان ملاطیه شهری واقعدر اسکی ملاطیه (اسپوزی) موقعنك شرقنده هجرت سنیهٔ نبویه‌دن مقدم بنا اولنمش برشهردر صاحب ثروت اولان اهالی (اسپوزی)

موقعنی صیفیه اتخاذ ایتدکلرندن کیتدکجه کسب معموریت ایلیه‌رك بیوك برقصبه حالنه کیرمش واسم قدیمی ترك ایله یکی ملاطیه نامی ویریله‌رك سنجاق مرکزی اتخاذ اولنمشدر .

(اسکی ملاطیه تاریخ هجرتك ٧٩٥ سنه‌سنده یلدیرم بایزید خان حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده ممالك عثمانیه‌یه الحاق اولنمشدر)
بغداد جاده‌سنك توخما نهرینه تصادف ایلدیکی محلده قرق‌کوز اسمنده غایت جسیم برکوپری واردر فرات نهری اووه داخلنده کچید محلی اولان . ایزولی . قصبه‌سندن بعدالمرور تهلکه‌لی اولان درت عدد چاغلیان تشکیل ایدرك (فلك) قریه‌سنه قدر شرقیٔ جنوبی‌یه جریان و (طوروس) سلسلهٔ جبالنك تشکیل ایتمش اولدیغی کدیکدن آقمق ایچون استقامت جریانی بردوریم ایله غربیٔ جنوبی‌یه طوغری توجیه ایدر بعده قره‌جه طاغك شمالندن ظهور ایدن و (جرموك) موقعندن کچن قزیل جبوق صوینی اخذ ایتدکدنصکره صاغنه کرکه موقعنی ترك ایدر موقع مذکور قیالقدن عبارت صعب المرور برتپه‌نك اوزرنده بنا اولنمش مهم بریردر فرات قره‌جه طاغدن ظهور ایله کچید اغزنده بولنوب (سورك) موقعی یقیندن کچن قره‌صو ایله برلشور . بعده کاخته قضاسی داخلندن ومرکز قضایه قریب محلدن جریان ایدن کاخته چایی صاغنه الدقدنصکره کچید محلی اولان . صامصاد . موقعنی صاغنه ترك ایله (خصمنصور) قضاسی داخلندن جریان ایدن قالبورجی چاییله برلشور . بعده بهسنی قصبه‌سنه برساعت مسافه‌ده جریان ایدن دکرمن وقضا داخلندن جریان ایدن کوکصو (مذکور

چای اوزرنده کول باشی نام محلده التون کوپری نامیله معروف
بر کوپری واردر) چایلرینی صاغنه اخذ و برمدت جریان ایتدکدنصکره
حلب ولایتنه دخول واستقامتنی جنوبه تحویل ایدرك صاغنه برقیا
اوزرنده واقع (روم قلعه) موقعنی ترك ایدر (صامصاد موقعندن
اعتباراً فرات وادیسی کسب توسع ایدر) بعده بردوزیم پیدا
ایتدکدنصکره صولنه بیره‌جك قضاسی مرکزینی ترك ایدر .

﴿ کتب تاریخیه‌ده بیره‌جك . بئرة الفرات . نامیله مسطوردر ﴾

بیره‌جك خذاسنده صولرك طغیانی زماننده فرات (١٢٠٠) ذراع
عرض و ٧ ذراع عمق پیدا ایدر . بیره‌جکه برساعت مسافه‌ده
(بلقیس) شهری خرابه‌سی وبونك جهت غربیسنده ونهرك
صاغنده (نزیب) قصبه‌سی ایکی بیوك محاربه موقعی اولمق جهتیله
کسب شهرت ایلمشدر (بونلردن بری هجرتدن ٢٧٦ سنه مقدم
ایکنجیسی ١٢٤٥ تاریخ هجریه‌سنده وقوعبولان محاربه‌در) فرات
نهری صاغنه عینتاب قضاسی داخلندن جریان ایدن . ساجور چاینی
اخذ ایدر و برچوق اوفق دیرسکلر تشکیل ایدرك جنوبه طوغری
منبج قضاسی داخلندن جریان ایدرك . مسکنه . شهرینی صاغنه
جابر قلعه‌سی خرابه‌سنی ورقه قصبه‌سنی صولنه ترك ایدن . (فراتك
طغیانی زماننده حلبه ١٨ ساعت مسافه‌ده اولان مسکنه قصبه‌سنه
ادارهٔ نهریه واپورلری اشیا ویولجی نقل ایلدیکندن جزئی برهمت ایله
نهرك قسم کلیسی سیرسفائنه مساعد اوله‌جغی قابلیت طبیعیه‌سندن
اکلاشلمقده‌در) رقه قصبه‌سی (رفقه) دیدکاری شهر قدیمك

يانته اخيراً بنـا ايديلان برقصبه اسميدركه ايكيسنه بردن (رقتين) اطلاق ايدرلر .

فرات نهری صول جهتنه (اورفه) جوارندن متعدد اسملر ايله نبعان ايدن صولرك برلشمسيله حاصل اولان (بليك) چايني اخذ ايدر . اورفه شهرينك اسم قديمی (رافيا) اولوب يقيننده ﴿ حضرت ابراهيمك قدمنهادهٔ عالم وجود اولدقلری مغاره موجوددر ﴾ و (مولدخليل) ناميله معروفدر نهرمذكور شرقیٔ جنوبی‌يه طوغری جريان وزور سنجاغی مركزی اولان (دير) قصبه‌سنی صاغنه ترك ايتدكدنصكره صول طرفدن خابور چايني اخذ ايدر . بوچای باشليجه ايكی قولدن عبارت اولوب برنجی قول جاغجاغ چاييدركه نصيبين قصبه‌سنك جهت شماليسنده درت ساعت مسافه‌دن آق وقره صو نامرنده ايكی قول اوله‌رق ظهور وجلاغا موقعيله نصيبين قصبه‌سندن مرور ايتدكدنصكره قره‌جه طاغدن ظهور ايدن برقاچ تابعلرك برلشمسيله حاصل اولان ايكنجی قوله ملاقی اولور .

متينان . ويران شهر . ده‌رك . رأس‌العين . موقعلری دخی ايكنجی قولی تشكيل ايدن تابعلر يقيننده بولنورلر . فرات نهری غايت واسع اووه‌لره دخول وسيلا تقاوی اوله‌رق دائما شرقیٔ جنوبی يه طوغری جريان وصاغنه مواقع مشهوره‌دن اولان (عنا) و (هيت) وفلوجه موقعلرنی ترك ايتدكدنصكره صول جهتنه مسيب موقعنی ترك ايدر . موقع مذكوردن اعتباراً فرات نهرندن آچيلان جدوللر

برچوق اراضی‌یی اسقا ایتمکده‌در .

مسیب موقعیله حله ارەسنده فراتدن تشعب ایدن هندیه جدولی هندیه اراضیسیله شامیه مقاطعاتنی سقی واروا و برچوق بطاقلق وکوللر تشکیل ایتدکدنصکره سماوه قصبه‌سنه برساعت مسافه‌ده ینه فرات نهرینه منصب اولور .

فرات نهرینك صاغ طرفی آچیغنده حسینیه جدولنه یقین برمحلده مرکز قضا اولان (کربلا) شهری واقعدر فرات (بابل) شهر مشهوری خرابه‌سی یقیندن جریان ایتدکدنصکره (حله) شهریله دیوانیه قضاسی داخلندن مرور ایدر .

فراتك صاغنده (نجف) کولی ساحلنده نجف اشرف قصبه‌سی هندیه کولی ساحلنده هندیه قضاسی مرکزی اولان (تورج) قصبه‌سی واقعدر . فرات نهری استقامتنی شرقه تبدیل ایله دجله نهریله اتصاله واسطه . اولان (شط العمارا یاخود شط الحی) قنالنی صولنه اخذ ایتدکدنصکره قورنه موقعنده دجله نهریله کسب اتصال ایدر . مراد نهرینك ملاقی اولدیغی نقطه‌دن قورنه موقعنه قدر (۱۸۰۰) میل طولی حاوی اولوب فلوجه موقعندن اعتباراً سیر سفائنه مساعددر .

﴿ دجله نهری حوضه‌سی ﴾

(۱۱۵) دجله نهری —۰ (۱۲۵۰) میل طولی حاوی اولان دجله‌نهری ارغنی قصبه‌سنه ۱۰ ساعت مسافه‌ده بولنان (کیدان) قریه‌سی جوارندن نبعان ودیاربکر ولایتی سنجاق مرکزی اولان

ارغنی معدنندن جریان ایدر . بعده اکیل ناحیه‌سی صاغنه ترك ایله زیبنه صویله ملاقی اولدقدنصکره مرکز ولایت اولان دیاربکر شهرندن مرور ایدر . شهره یارم ساعت مسافه‌ده دجله نهری اوزرنده اون‌بر کوز کمری حاوی (خلفای امویه‌دن هشام زماننده یاپلمش) جسیم ومستحکم بر کوپری واردر . دجله نهری هانی ناحیه‌سندن کچن انبار دره‌سیله حفر ومهرانی ناحیه‌لری اراضیسندن جریان ایدن حفر دره‌لرینی دلیجه قضاسی یقیننده نبعان ایدرك سیلوان قضاسی داخلندن مرور ایدن بطمان چاینی اخذ ایدر . بطمان نهری اوزرنده همنامی اولان قریه‌ده شایان تماشا کارکیر بر کوپری واردر . دجله نهری . بلازو . ردوان موقعلری قربندن کچن یزید خان صوینی صولنه الدقدنصکره شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری استقامتنی تبدیل ایدر بعده (بهتان) وبتلیس صولرینك برلشمسیله حاصل اولان چایی‌ده صولنه اخذ ایدر .

بهتان صوبی حاکاری ولایتی درونده بوردوز قضاسی داخلندن ظهور ایله (طاوق) وموق موقعلری قربندن کچه‌رك جهت غربی‌یه طوغری جریان مرکزلوا اولان . سعرد قصبه‌سندن مرور ایدر . بعده شیروان قصبه‌سندن کچدکدنصکره بتلیس چاییله برلشور . بوچای وان کولنك جهت غربیسندن ظهور ایله مرکز ولایت اولان بتلیس شهری یقیندن کچر دجله نهری (جزیره) شهرندن مرور ایتدکدن صکره مرکز ولایت اولان موصل شهرندن کچر نهر مذکور ذاب الاعلی چاینی صولنه اخذ ایدر بوچای ایران

حدودی اوزرنده واقع (قطور) طاغلرندن نبعان ایدرك صاغنه منصب اولان دره کنارنده باش قلعه وصونکره الدیغی دره کنارنده (سرچه قلعه) موقعلری واردر بعده صاغنه (چوله مرك) قصبه سنی ترك ایتدکدنصکره استقامت جریانی شرقی شمالیدن شرقی جنوبی‌یه برپیوك دونرم ایله توجه ایدرك (عمادیه) قصبه سی یقیننذن کچن بردره‌یی صاغنه اخذ ایدر . بعده صولنه (شیروان) و (رواندیز) موقعلرندن کچن دره‌لری الدقدنصکره بردنبره غربی جنوبی‌یه دونهکله صولنه الدیغی دره‌لر یقیننده (هریر) و مرتفع براووده اطرافی تراب محیط ایله محافظه اولنمش اولان (اربیل) قصبه‌لری واقعدر . دجله نهرینك صول جهتنه منصب اولان زاب الصغیر چایی کنارنده شهرزور سنجاغنه ملحق (التون کوپری) ناحیه مرکزی واردر . صکره دجله نهری جبل حامرینك تشکیل ایتدیکی کدیکدن کچه‌رك اسکی بغداد موقعیله سامره موقعنی صولنه ترك ایدر . (اسکی بغداد خلفای عباسیه زماننده بنا اولنمشدر) التون کوپری صوینك تشکیل ایتدیکی اطه اوزرنده بنا اولنمش وطرفین ساحللرینه برر کوپری ایله ربط اولنمشدر . دجله نهری صولنه الدیغی برصو اوزرنده شهرزور سنجاغنك مرکزی اولان کرکوك موقعی وچاینك صولنه منصب اولان صوینك ساحلنده (طوزخورماتی) ناحیه مرکزی واقعدر دجله نهری بربیوك دورم پیدا ایدرك بیلانقاوی اولدیغی حالده جنوبه طوغری جریان ایدرك مرکز ولایت والتنجی قول اردوی همایون مرکزی اولان (بغداد) شهری جسمندن جریان ایدر . دجله

نهری بغدادك ایکی ساعت جنوبنده ایران ممالکی داخلنده (ذهاب اراضیسندن) نبعان ایدن و (٥٠٠) میل طولی حاوی اولان (دییالا) چایی صولنه اخذ ایدر دییالا چایی تابعلرندن برینك یقیننده سنجاق مرکزی اولان (سلیمانیه) شهری واقع اولوب شهر مذکور عجمستان ایله بغدد کار بانلرینك اوغرامقده اولدقلری محل اولمق مناسبتیله کسب شهرت ایلمکده‌در . مذکور چایك برقسمی عجمستان ایله آسیای عثمانی ارەسنده حدود طبیعی‌یی تشکیل ایدر دییالەنك صولنه منصب اولان (الوند چایی) بغداد سنجاغی قضالرندن (خانقین) قصبەسنك اورتەسندن و باکوبا قصبەسندن دخی مرور ایدر . دجله نهری (عجملرجه معتبر ومشهور اولان طاق کسری) شهری خرابەسیله (کوت الاماره) قصبەسنی صولنه ترك ایتدکدنصکره برقاچ صو الەرق استقامتی شرقیٔ جنوبی‌یه توجیه ایدر (کوت‌الاماره) موقعی قارشوسنده دجله نهری (شط‌الحی) واسطەسیله فرات نهریله کسب اتصال ایدر بعده دجله نهری علی غربی وعلی شرقی ناحیەلرینی ترك ایتدنصکره مرکز سنجاق اولان (عماره) قصبەسی وسطندن جریان ایله (قورنه) موقعی جنوبنده فرات نهریله کسب اتصال ایدرك شط‌العرب نامنده اولان نهری تشکیل ایدر . دجله نهری صوینك آزلغی زماننده جریان ایتدیکی اراضی‌یی بلا واسطه اسقا و اروا ایتمدیکندن استفاده اولنەمز صو یك چوقلغی زماننده بغدادك شمال طرفنده شهری محافظه ایچون یاپیلمش اولان بندلری تخریب ایدرك شهرك بعض

محللرینه ضرری موجب اولور تابعلرندن اولان دیـاله نهری ایسه بلا واسطه جریان ایتدیکی اراضی‌یی اروا واسقا ایتدیکندن اهالی بك چوق استفاده ایتمکده‌در .

﴿ شط العرب نهری ﴾

فرات ودجـله نهرلریله ایرانك شیراز ولایتی داخلندن کلان وشرقدن غربه طوغری جریان ایدن کارون چاینـك اجتماعندن حاصل اولان شط العرب نهری (۱۸۰) میل امتدادنده اولوب شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری جریان ایدرك صاغنه بصره ولایتی مرکزی اولان (بصره) شهرینی ترك ایدر شط العربك طرفینـنده آچیلان جدوللر اراضینك اروا واسقـاسنه فوق العاده یاردم ایتدیکندن تجارت تزاید ایتمکده‌در . شط العرب بصره موقعی قربندن کچدکدن صکره (محمره) خذاسنده ایکی قوله ایریله‌رق بصره کورفزینه منصب اولور . شرق قولنك نهـایت نقطه‌سی اوزرنده (فاو) ناحیه مرکزی واقع اولوب بصره کورفزندن کلان کمیلر (فاو) بوغازندن کچدکدنصکره عشـار نامنده آچیلان جـدولك اغزینی لیمان اتخاذ ایتمشلردر .

﴿ وان کولی حوضه سی ﴾

(۱۱٦) آسیای عثمانی داخلنده فرات شرقی ایله دجله نهری حوضه‌لری آره‌سنده واقع اولان (وان) کولی دوراً ۷۰ ساعت

امتدادی طولاً ١٤٠ عرضاً ٦٥ میل اتساعی حاویدر داخلنده
موجود درت اطه‌دن بری اوزرنده (اخطامار آطه‌سنده) ارمنی
بطریقی اقامتنه مخصوص برمناستر واردر . کولك صویی غایت آجی
اولدیغندن داخلنده حیوانات بولنمز مع مافیه کوله منصب اولان
صولرك طغیانی زماننده صویك آچیلغی براز ازالدیغندن نهرلرده
بولنان حیوانات وقت طغیانده کوله داخل اولولر ایسه‌ده سائر
وقتلرده نهرلره چکیلورلر روزکارلی هوالرده اجرای ملاحت
مخاطره‌لودر . کول دجله نهرینه منصب اولان صولرك منبع
محللرندن مرتفع اولدیغندن طبیعت اراضینك یاردمی سایه‌سنده
جزئی برمصرفله کولك صویی ذکر اولنان انهار جاریه‌دن بریله
التصاق پیدا ایتدیرلدیکی حالده اراضی وخصوصات سائره‌جه
فائده‌سی کوریله‌جکی بدیهیدر . کولك جهات ثلثه‌سی جبال متسلسله
ایله محاط اولوب جهت شرقیسی ایسه ایران حدودینه دکین حال
بدویتده طولاشمغی اعتیاد ایدنمش اولان کرد قبیله‌لرینك بولندیغی
واسع بریایلادن عبارتدر .

﴿ وان کولنه منصب اولان صولر ﴾

(١١٧) بندماهی چایی — وان کولنك شرقیٔ شمالیسنه
منصب اولان مذکور چای ایران حدودی اوزرنده واقع سلسله‌دن
نبعان وصیدرانلی عشیره‌تنك اسکان ایتدیکی اراضینك قسم اعظمنی
اروا واسقا ایتدکدنصکره برقاچ تابعلر ایله کسب جسامت ایدرك

(بارکیری) قصبه‌سندن بعدالمرور کوله داخل اولور .

مارماد چایی — ایران حدودینه قریب (سرای) موقعی جوارندن ظهور و (پیررشید) طاغنک شرقندن نبعان ایدن صولری اخذ ایتدکدنصکره اخطه طاغنک شمالندن کچه‌رك کوله جریان ایدر .

اثرنیك نام دیگر خوشاب چایی — حکاری ولایتی قضا مرکزلرندن اولان محمودیه قصبه‌سی جوارندن ظهور ایله کولك شرقیٔ جنوبیسنی محاط اولان سلسله‌نك تشکیل ایتدیکی کدیکدن کچه‌رك قره خان جوارنده کوله منصب اولور . کولك شرقنده‌کی (ورق) طاغنك شمالنده بولنان کشیش کولندن نبعان ایدن برصو وان شهرینك شمالنده کوله منصب اولور .

﴿ آسیای عثمانیده واقع باشلیجه کوللر ﴾

(١١٨) صپانجه کولی — یدی فرسخ مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی جنوب ساحلی آلچق وقوملی ودیگر جهتلری یوکسك وقیالقدن عبارت اولوب ساحل جنوبیسنده صپانجه موقعی واردر کولك صویی طاتلو اولوب فضله‌سی برایاق واسطه‌سیله سقاریه نهرینه دوکیلور بوایاق اطه بازارینك یکرمی دقیقه غربندن مرور ایدر وقصبه‌یه چرخ باشی تعبیر اولنسان وکوزل بوستانلری حاوی بولنان محلده سکز متره قطرنده موجود برچرخ واسطه‌سیله صو جریان ایتدیریلور .

آپولونیا کولی — خداوندکار ولایتنك قره اغاج قضاسی داخلنده

مرمره‌نك جنوب ساحلندن ٢٥ ميل مسافه‌ده ١٠ فرسخ مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی اولوب حاصر سازی وصید ماهی وداخلنده اولان اوفاجق اطه‌لر اوزرنده واقع اثار عتیقه‌سیله مشهوردر قضله اولان صویی میحالیج نهری واسطه‌سیله دکزه منصب اولور .

سماو کولی — همنامی اولان قضا داخلنده ١٥ فرسخ مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاویدر .

مانیاس کولی — قره‌سی ولایتی داخلنده کائن ١٦ فرسخ مربعی مساحهٔ سطحیه‌یی حاوی اولوب جنوب ساحلنده همنامی اولان ناحیه مرکزی واردر .

ازنیق کولی — خداوندکار ولایتی داخلنده کملیك قصبه‌سنك جهت شرقیسنده واقع ٣٢ میل طولی ١١ میل عرضی حاوی اولوب دوراً ٢٣ ساعتدر جوانب اربعه‌سنده بولنان قرانك جامع اولدیغی مزارعه زراعت خصوصنده نفع عظیم ایراث ایلمشدر بعضاً کولك صویی ازالدیغی وبراقلق کسب ایلدیکی وقتده درونده برطاقم ابنیه اثاری کورلمکده وبونلرك (سام بن نوح علیه‌السلام) طرفندن بنا اولنوب طوفان نوحده صواستیعاب ایلدیکی تواتراً سویلنمکده‌در کولك شرق ساحلنده واقع ازنیق قریه‌سی ٧٣١ سنه‌سنده سلطان اورخان غازی حضرتلرینك شهزاده‌لرندن (سلیمان چلبی) معرفتیله ضبط اولنمشدر . قریهٔ مذکوره‌ده اسکان ایدن اهالینك قسم اعظمی

اوتماجیلق صنعتنده ماهر اولدقلرندن بروسه‌ده سلاطین عظام حضراتنك بنا ایتدیردکلری جامعلرده بولنان اویمه طاشلر وچینی تعبیر اولنور طاشلر ازنیقده اعمال اولنمش ایسه‌ده شمدیلرده بو ایشلر ایله مشغول اولانه نادراً تصادف اولنور ٠

کوبجیکز کولی — ایدین ولایتی داخلنده قره‌اغاج لیانیله دالمان چایی اره‌سنده ساحلدن تقریباً ٦ ساعت مسافه‌ده ١٤ میل طولی ٦ میل عرضی حاوی اولوب فضله اولان صویی برایاق واسطه‌سیله دکزه جریان ایدر ٠

اوآلان کولی — تکه سنجاغی قضالرندن الملو قضاسنده بولنوب ١٠ میل طولی ٣ میل عرضی حاویدر ٠

بوردور کولی — همنامی اولان قصبه‌نك برساعت شمالنده بولنه‌رق طولاً ٢٣ عرضاً ٦ میل وسعتی حاویدر ٠

کموش کولی — غربی قره اغاج قضاسنده ٤,٥ میل مربعنده عادی طوز اخراجیله مشهوردر ٠

آجی طوز کولی — بوردور کولنك غربیٔ شمالیسنده واقع طولاً ٢٠ عرضاً ٦ میل مساحه‌یی حاویدر کولك صویی غایت آجی اولدیغندن هیچ بالق بولنمدیغی کبی جوارنده بولنان اهالی‌یه دخی فائده‌سی یوقدر لکن چیبورلی قضاسی داخلنده واقع ایکی قریه اهالیسی اورماندن کسدکلری اغاچلری قایقلره تحمیل ایدرك کول واسطه‌سیله نقل ایدرلر ٠

جبالو كولی — ﭼﯿﭽﯿﻮرلی قصبه‌سی شمالنده كائن كوچك بر كولدر .

اكردير كولی — اسپارته‌نك شرقیٔ شمالیسنده يكديكرينه متصل ايكی كولدن عبارتدركه شمالده كنه حويران كولی نامی ويريلور . اكردير كولی ٤٠٠ حويران ايسه ٢٥٥ ميل مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی حاوی اولوب جهات اربعه‌سنك قسم اعظمی اورمانلقدر حويران كولنه منصب اولان دره قربنده ايپليك الاجه‌سيله كسب شهرت ايدن اولو بورلی موقعی واردر .

ايپير كولی — قره حصار صاحب سنجاغنده واقع اولوب بر اياق واسطه‌سيله اقشهر كولينه كسب اتصال ايدر وساحل جنوبيسنده همنامی اولان قريه واردر كوله جريان ايدن صو مركزلوادن وتوابعی ايسه بولوادين قصبه‌سيله اسكی قره حصاردن مرور ايدر .

اقشهر كولی — ١٢٨ ميل مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی حاوی اولوب اطرافنده بولنان اراضی آلچق اولديغندن صولرك طاشغين زماننده . اورته كوی . خذالرينه قدر اراضی بطاقلق حالنده قالور .

ايلغين نام ديكرچاوش كولی — آقشهر كولنك شرقیٔ جنوبيسنده اولوب ٥٠ ميل مساحهٔ سطحيه‌يی حاويدر .

بكشهر كولی — قونيه سنجاغنده همنامی اولان قضا داخلنده كائن ٦١٥ ميل مربعی مساحهٔ سطحيه‌يی و٢٢ ساعت جوره‌يی حاوی اولوب درونده ايكيشر ساعت جرمنده بش اطه واردر . ذكر

اولنان اطه‌لر داخلنده پك كوزل اسب وقصراقلر بولنديغندن بونلردن
حاصل اولان طايلر رغبت عموميه‌يى جلب ايلمش اولديغندن غالى
قيأت ايله خارجه چيقاريله‌رق فروخت اولنور بونلردن ماعدا
اهالينك صغير وماندەسيدخى اوراده بسلنور (ماط) اسمنده اولان
اطه ٢٣ سنه مقدم هجرت ايدن قزاقلر طرفندن مسكون وماعداسى
غير مسكوندر كولك فضله اولان صويى برمجرا واسطه‌سيله برچاريك
مسافه‌ده صارى اوزن بوغازندن كلان صو ايله برلشدكدن وكوجى
ناحيه‌سى قراى ملحقه‌سنك بعضيسندن وسيدى شهرى اووه‌سندن
جريان ايتدكدنصكره قره ويران كولنه منصب اولور .

قره ويران كولى — ٢٤٠ ميل مساحهٔ سطحيه‌يى حاوى اولان
بوكول كلان صويى استيعابه غير كافى اولديغندن فضله‌سى قونيه
اووه‌سنه منتشر اولور كول ايسه قونيه اووه‌سنه نظراً جزئى مرتفع
اولديغندن مناسب براستقامتدن آچيلان جدوللر واسطه‌سيله صويك
قونيه اووه‌سنك مطلوب ايديلان محلنه جريانى ممكن اولديغندن
صوسزلقدن طولايى معطل قالمش اولان اراضينك اصياسنه باشليجه
سبب اوله‌جغى اجرا ايديلان تجربه‌دن اكلاشلمشدر .

قوجحصار نام ديكر آجى طوزلى كولى — ٣٠٠٠ ميل
مربعى مساحهٔ سطحيه‌يى حاوى جسيم برمملحه اولوب درونده برقاچ
اطه واردر . هرسنه حزيرانده صويك برمقدارى جكيله‌رك
باقيسى طبيعى اوله‌رق تصلب ايدر . مقدارى تخمينى اوله‌رق معلوم

اولەمیان کلیتلی طوزحصوله کلوب اناطولیٔ شاهانەنك اکثری محلنده صرف اولنور موجودطوز سائرە مملحەلرە نظراً رغبتلی اولدیغندن سنوی حاصلاتی ١٤ ملیون قیەیی متجاوزدر کولك جوارنده بولنان اراضیده حفر اولنان قیولردە چیقان صولرك کافەسی آجی اولدیغی حالده کولك وسطنده اولان اطەدە طاتلی صو موجوددر . کولك غربندن این صوبی جنوبندن بیاض صو اسمندەدرەلر منصب اولور قوجحصار دخی کوله منصب اولان صو کنارنده . قوجا . طاغی اتکنده کائندر .

مراد کولی — قوجحصار کولنك جهت غربیسی ساحلنه یقین کوچك بر کولدر .

آق دکز کولی — عمیق کولی و (بحیرهٔ انطالیه) اسملریله کسب شهرت ایلیان بوکول برطرفی قیالقدن عبارت طاغلر ایله محاط اولان عمیق اووەسی داخلنده اولوب ١٤٠ میل مربعی مساحهٔ سطحیەیی حاوی وصوبی طاتلی اولدیغندن قاز اوردك کبی هرنوع صو قوشی بولنوب اطرافنده دخی ترکمانلر طرفندن مانده بسلنور . کولك فضله اولان صوبی جسر جدید قربنده برمجرای طبیعی واسطەسیله نهرالعاصی یه ملاقی اولور .

بحرلوط کولی — ١٠٠ میل طولی ٢٥ میل عرضی حاوی ودروننده‌کی صو برطاقم ملحیه وقاربونیەیی محتوی اولدیغندن حیواناتدن اثر اولمدیغی ایچون بحر میت نامیله‌ده یاد اولنور صوینك سطحی ایسه بوندن مقدم اجرا اولنان عملیات استکشافیەدە بحر سفیددن ٣٩٣ ذراع منحط اولدیغی اکلاشلمشدر .

ذكر اولنان كوللردن ماعدا كوچك كوللر بروجه
زير جدول مخصوصنه درج ايدلمشدر .

اسامی كول	منسوب اولدقلری قضا	اسامی كول	منسوب اولدقلری قضا	اسامی كول	منسوب اولدقلری قضا
لاديق	لاديق	شكراويه	مرعش	نازوق	بولانق
دوه‌لو	دوه‌لو	صوله	مرجيعون	بالا	شام شريف
قره‌حصار	قره‌حصار				
آفتی	دوزجه	طبريا	طبريا	هيجانه	شام شريف
كولجك يايلاسی	اوده‌مش	ارجك	وان		
مرمره	اقحصار	ديل	عادی الجواز		

باشليجه قاپليجه‌لر — اسيای عثمانی داخلنده فوق العاده كسب شهرت ايدن باشليجه قاپليجه‌لر خداوندكار ولايتك مقری اولان بروسه شهری قربنده‌كائن (۷۳) ماده‌سنده ذكر اولنان قاپليجه‌لردن عبارت اولوب بونلرك هر بريسی علل مختلفه‌يه نافع اولديغندن هرسنه وقت معيننده برچوق ذوات كرام وسائره ذكر اولنان قاپليجه‌لره كيدرك برقاچ ماه قدر تداوی ايله مشغول بولنورلر .

بالتجربه علل امراضه نافع اولدقلری تحقق ایدن سائر قابلیجه‌لر
دخی منسوب اولدقلری قضالر خذاسنده بروجه زیر
جدول درونـنه تحریر ایدلمشدر •

قابلیجه‌لر	منسوب اولدقلری قضالر	قابلیجه‌لر	منسوب اولدقلری قضالر
قابلیجه‌لر	سفریحصار	طوتلی	بکپازار
اق طاغ	بولی	قره‌قورت	قیرشهر
چینلی معدن	اینه‌کول	ایلیجه	بولوادین
ایلیجه	چشمه	ایلیجه	قوش اطه
کوکردلی	آلاشهر	قابلیجه	بایندر
کوکردلی	نازللی	قابلیجه	قوله
ایجمه معدن	البستان	قابلیجه	طرسوس

منبع صولری ــ آسیای عثمانی داخلنده بولنان منبع صولرینك اك برنجی وباشلیجه‌لری پای تحت سلطنت وقرارگاه خلافت عثمانیه اولان استانبول شهر شهیرینك قارشوسنده اسکدار بلدهٔ عظیمه‌سنی تشکیل وبحرسیاه بوغازینك اناطولی ساحلنی احاط ایدن سلسله شعباتندن جزئی مقدارده صورت دائمه‌ده جریان ایدن کوزتپه . قره‌قولاق . طاش دلن . قایش طاغ .چاملیجه. صولریدرکه صورت مخصوصه‌ده یاپلمش اولان فوچیلر واسطه‌سیله درسعادت وبلاد ثلثه‌نك هرمحلنه نقل اولنور . ولایات شاهانك داخلنده بولنان منبع صولری کثیرالعدد بولندقلرندن تعدادندن صرفنظر اولنمشدر •

بونلردن جسیم اولانلری بحر سیاه ایله اطه‌لر دکزی وبحر سفید ایله بصره کورفزینه جریان ایدن انهارك وبونلره جاری ایرمقلرك منبعلری اولدیغی کبی صورت دائمه‌ده جاری وفقط جزئی مقدارده بولنانلر دخی قصبه ایله ناحیه وقریه‌لره منتظم صورتده انشا ایدیلان مجرالر واسطه‌سیله جریان ایتدیریله‌رك اهالینك هر جهتله استفاده‌لری تامین ایدلمشدر .

مملحه‌لر — آسیای عثمانی داخلنده بولنان باشلیجه مملحه‌لر ( ) ماده‌سنده کوللر میاننده ذکر ایدلمش واسامیلریله منقسم بولندقلری مدیریتلر دخی ( ) ماده‌سنده‌کی جدول مخصوصنده مندرج بولندیغندن بوراده ایروجه تفصیل ایدلمامشدر .

اسباب مدافعهٔ بریه وبحریه

(١١٩) مدافعهٔ طبیعیه و مواقع مستحکمه . بونلر ( ) ماده‌سنده تعریف ایدلمش اولوب مع هذا مواقع مستحکمه اسامیسیله معلومات سائره‌سی دخی جغرافیای عسکریده اناطولی دارالحرکاتی سرلوحه‌سی التنده برتفصیل بیان اولنمش اولدیغندن بوراده تکرار تفصیلنه لزوم کورلمامشدر .

آسیای عثمانیده بولنان عسکری وتجارت لیمانلری

قره دکز لیمانلری

(١٢٠) برنجیسی : طربزون لیمانی . طربزون ولایتنك

قره دکز ساحلنده تجارتجه اڭ مهم برلیماندر تجارت سنویه‌سی هندستان وعجمستان ایله اخذ واعطاسی اولدیغندن (٢٠٠) ملیون فرانقی متجاوزدر هرکون واپور ویلکن سفائنی کلوب کیتمکده اولدیغندن ساحله اخراج اولنان اموال واشیای تجاریه داخله طوغری انشا اولنمقده بولنان منتظم جاده‌لر واسطه‌سیله سوق اولنمقده‌در .

طربزون دردنجی اردوی همایون مرکزی بولنان ارزنجان شهریله مواقع مهمه‌دن اولان ارضروم ومواقع سائره‌یه صورت منتظمه‌ده انشا ایدلمش اولان شوسه ایله مربوط اولدیغندن وهرنه‌قدر لیمان صورت دائمه‌ده محفوظ دکل ایسه‌ده عسکرلك نقطهٔ نظرنده اهمیتی قابل انکار اولمیوب مدافعه ومحافظه‌سی خصوصنده ایجاب ایدن ترتیبات جغرافیای عسکریده مفصلاً ذکر ایدلدیکندن بوراده صرفنظر ایدلمشدر .

ایکنجیسی : کره‌سون لیمانی . طربزونك جهت غربیسنده (وونا) قوینك نهایتنده معروف برلیمان اولوب اخراجاتنك قسم اعظمی فندقدر جهت عسکریجه طربزونه نظراً اوچنجی درجه‌ده‌در .

اوچنجیسی : صامسون لیمانی . آسیای عثمانینك وسطندن مرور ایدرك بغداده منتهی اولان جاده‌نك مبدئی اولدیغندن محل تجارت اولوب حاصلاتنك قسم اعظمی توتوندر .

دردنجیسی : سینوب لیمانی . کمیلرك فورتنه زماننده دورننه التجا ایله بارینه بیلملرینه مساعد برلیمان اولدیغی کبی کراسته وسائره

تجارتیله دخی کسب شهرت ایلدیکندن ومواقع مهمهٔ عسکریه‌دن معدود بولندیغندن نقاط مناسبه‌یه استحکام انشا ایدیله‌رك مدافعه ومحافظه‌سیدخی تحت تأمینه آلنمشدر .

بشنجیسی : اینه بولی اسکله‌سی . قسطمونی ولایتی اسکله‌سی اولدیغندن پوسته واپورلرینك اکثریسی اوغرادیغی جهتله تجارتی ترقی ایتمکده اولوب قایق وسفینه انشاسیچون دخی (دارالصناعه‌سی) واردر .

آلتنجیسی : قره‌دکز ارکلیس . باشلیجه کمور کراسته بالمومی ایپك قیل وحاصلات سائره‌سیله کسب شهرت ایلمشدر .

﴿ مرمره‌ده بولنان اسکله‌لر ﴾

برنجیسی : ازمید کورفزی نهایتنده آناطولینك باشلوجه اسکله‌لرندن معدود ازمید اسکله‌سیدرکه باشلیجه قوزه وسائره تجارتیله کسب شهرت ایلمکده‌در آسیای عثمانی داخلنده انشا اولنه‌جق تیمور یولك اسکله‌سی اولدیغی کبی سفائن جسیمه انشاسنه مساعد بر ده ترسانه‌سی بولندیغندن جهت عسکریه‌جه دخی فوق العاده حائز اهمیت بر اسکله‌در .

ایکنجیسی : بروسه‌نك ۲۵ میل مسافه‌سنده بر ترسانه ایله روغن زیت فابریقه‌لرینی حاوی کملك لیمانیدر . لیمان مذکور مقدملری ایشلك ایدیسه‌ده بروسه‌نك اسکله‌سی مدانیه اعتبار اولدیغندن بری اهمیتی غائب ایتمشدر .

اوچنجیسی : بروسه‌نك ١٢ میل شمال غربیسنده واقع زیتون وقوزه‌سی اخراجاتیله کسب شهرت ایدن مدانیه اسکله‌سیدر . بورایه درسعادتدن هفته‌ده اوچ کون ادارهٔ مخصوصه‌نك واپورلری کلور بروسه ایله مدانیه بیننده اعمالات ترابیه‌سی ختام بولان شمندوفر بغداد شهرینه قدر انشا ایدیله‌جکی جهتله مذکور اسکله اهمیتی تزیید ایده‌جکدر .

دردنجیسی : باشلیجه قویون قوزه سیسام یوك اخراجاتیله کسب شهرت ایلیان وبالیکسر ایله حوالیسنك باشلیجه اسکله‌سندن معدود اولان باندرمه لیمانیدر .

﴿ بحرسفید تجارت وعسکری لیمانلری ﴾

برنجیسی : ازمیر لیمانی . آسیای عثمانی ساحلنده واقع ازمیر لیمانی همنامی اولان کورفزك منتهاسنده واقع اولوب کورفزه مؤکل کبی اولان (امبساط) روزکاری صباحدن اقشامه‌قدر اسدیکندن لیمان (قوردون) واسطه‌سیله محافظه ایدلمشدر .

فوق‌العاده تجارتکاه اولان بولیمانك اوروپایه اخراجاتی (٢٤٧٤٧٠٠) وممالك محروسهٔ حضرت بادشاهینك جهات سائره‌سنه (٣٠٠٠٠٠) لیرای عثمانی وادخالاتی دخی (٢٣١١٦٥٨) لیرای متجاوزدر . لیمان مذکور منبت ومحصولدار اولان اراضی وسیعه‌داخلنه ایشلمکده بولنان ایکی قول شمندوفرك بدایتی وباشلیجه جاده‌لرك منتهاسی بولندیغندن عسکرلك نقطهٔ نظرنده‌دخی

شایان اهمیت برمحل اولدیغی جهتله مدافعه ومحافظه‌سی جهتی دخی اکمال ایدلمشدر .

ایکنجیسی : قوش‌اطه لیمانی . ازمیرك ٦٦ میل جنوبنده همنامی اولان کورفزك نهایتنده ازمیره نظراً ایکنجی درجه‌ده برلیمان اولوب تجارتی قهوه برنج کنویر وکلیتلو کتاندر .

اوچنجیسی : انطالیه لیمانی . همنامی اولان کورفز داخلنده آناطولیٔ شاهانه‌نك تجارتجه مهم برلیمانیدر بولیمانده اخراجات ادخالاته تفوق ایلدیکندن خیلی اوروبا ایله تجارت دائمه‌ده بولنسان معروف تجارلری واردر .

اوچنجیسی : مرسین لیمانی . طرسوسه التی ساعت مسافه‌ده براسکله اولوب دکز بوسته‌لرینك اکثریسی مذکور اسکله‌یه اوغرامغه باشلیه‌لیدنبرو تجارتجه کسب اهمیت ایلمکده اولوب اخراجاتندن باشلیجه‌سی بغدای . سیسام . سلوك . پاموق . مازی . واك کلیتلوسی دریدر .

دردنجیسی : اسکندرون لیمانی . حلبك شمال غربیسنده واقع وحتی صورت منتظمه‌ده انشا اولنان ١٤٠ میل امتدادنده شوسه یول ایله حلبه کسب اتصال ایتدیکندن تجارتی ترقی ایتمکده‌در .

بشنجیسی : لازقیه لیمانی . بولیمان توتون وسائره اخراجاتیله کسب شهرت ایلمشدر .

التنجیسی : طرابلس شام لیمانی . حما وحمص قضالرینك اسکله‌سی اولوب فرانسز وروس کمیلرینك باشلیجه موقعلرندن

اولدیغی کبی سونکره صابون . وعلی الخصوص لیمون و پورتقال وسائره اخراجاتیله کسب شهرت ایلمشدر .

یدنجیسی : بیروت اسکله‌سی . شام وجبل لبنان اسکله‌سی وسوریه‌نك اك بیوك موقع تجارتیدر دول معظم پوسته سفائنی هرپوسته‌ده اوغرادقلرندن عدد سفائن ٦٠٠٠ متجاوزدر .

سکزنجیسی : صیدا اسکله‌سی . عکانك ٨٠ میل شمالنده نصفی طولمش برلیمان اولوب اخراجاتی شکر قهوه جو یدر .

طقوزنجیسی : صور اسکله‌سی . عکانك ٣٦ میل شمالنده اسکیدن اك برنجی اسکله‌لکی ایدن مرسا شمدیکی حالده طولمشدر باشلیجه تجارتی مصرایله الوب اخراجاتنك قسم اعظمی توتوندر .

اوننجیسی : عکا اسکله‌سی . معروف براسکله اولوب هرنقدر آزبر محلی طولمش ایسه‌ده سفائن صغیره وجسیمه اخراجاتندن استفاده ایتمکده‌درلر . لیمانك جهت جنوبیسنده وایکی ساعت مسافه‌ده واقع حیفا لیمانی عکا یرینه قائم اولوب تجارتی تزاید ایتمکده‌در .

اونبرنجیسی : یافه . قدس شریف وحوالیسی اسکله‌سی اولوب قدسك ٥٥ میل مسافه‌سنده لیمانی آچیق براسکله‌در . قدس زوارینی حامل اولان هرسفینه بورایه اوغرامغه مجبوردرلر .

﴿ اطه‌لرده بولنان لیمانلر ﴾

کرید . حانیه . رسمو . قندیه . سوده . اسمنده درت لیمانه مالکدر . مذکور لیمانلرك اك مشهور ومهمی سوده لیمانی اولوب هردرلو

مخاطره‌دن محفوظ اوله‌رق تجارتی سائر لیمانلره نظراً دون ایسه‌ده جهت عسکریه‌جه فوق‌العاده حائز اهمیت برموقع اولدیغندن اصول جدیده اوزره انشا ایدیلان استحکامات ایله تحکیم ایدلمشدر •

ردوس — همنامی اولان لیمانك سنوی اخراجات وادخالاتی سکز بچق ملیون قدر اولوب درسعادت ایله مالطه واسکندریه‌یه ایشلیان بوسته‌لر اسکله‌سیدر •

اسپوراد — خارکی . استامپالی . نبلوس نامنده اولان جزائر اولوب بونلرده موجود بولنان کوچك لیمانلر اوروپا وسائره‌یه کثرت اوزره سونکر اخراجیله کسب شهرت ایلمکده‌درلر اخراجات سنویسی ایکی بچق ملیون فرانقه یاقلاشمقده‌در •

سیسام بوجزیره‌ده موجود اولان واثی وتیغالی لیمانلری سنوی اخراجاتی ایکی ملیون فرانقه قریبدر •

ساقز ومدللی — ذکر اولنان جزائرده واقع لیمانلرك باشلیجه اخراجاتی کرسته‌مرمر قطیفه ودامسقه منسوجاتی وسیاه عقیق معدنی وساقزی ایله مشهوردر •

بالاده ذکر اولنان جزائرده موجود لیمانلرك الك مهملری خصوصات عسکریه‌جه اولان فوائد محسناتلرینه بناً استحکامات عتیقه ایله (سوده لیمانی مستثنادر) تحکیم ایدلمشدر •

﴿ بحر احمر لیمانلری ﴾

١ ینبع — مدینهٔ منوره‌نك اسکله‌سی اولوب باشلیجه حاصلاتی

خرما وصنادر تجارتنك قسم كليسى مصر ايله‌در .

٢ جده — مكهٔ مكرمه‌نك اسكله‌سى اولوب آفريقا سواحل شرقيسنك زنكبار هندوچين وبتون يمن تجارتلرينك بحر احمرده بندريدر . سنه‌نك هر موسمنده باب‌المندب وسويش طريقلريله سفائن اكسيك اولماز جده‌نك فوق‌العاده اولان تجارتى (حج) شريف سببيله‌در .

٣ لميه — يمن قطعه‌سنك ليمانلرندن اولوب صيغ بولنديغى جهتله قهوه اخراجاتى شاب دكزينه مخصوص اوفق كميلر جده‌يه نقل ايدرلر .

٤ حديده — يمن ولايتنك اسكله‌سى اولوب اخراجاتى قهوه وسائردن عبارتدر عثمانلى انكليز اوستريا پوسته وابورلرى اوغرار .

٥ مخا — يمن ولايتنك وباشليجه عربستانك اك معمور ومشهور براسكله‌سى ايديسه‌ده بحرعمان ساحلنده بولنان عدن ليمانى اكا تفوق ايتديكندن اولكى اهميت وتجارتى كلياً غائب ايتمشدر اك مشهور تجارتى قهوه اولوب بوده $\frac{1}{5}$ درجه‌سنده تنزل ايلمشدر .

﴿ بصره كورفزنده بولنان اسكله‌لر ﴾

١ عجيل — بحرينده حسا اسكله‌سيدر . اخراجاتى باشليجه اينجو . خرما . برنج ميوه وسائره‌در .

٢ بصره . همنامى اولان كورفزك نهايتنده وشط نهرينك صاغنده واسع برليمان اولوب ٥٠٠ طونيلاته‌لق كميلرك كيره بيلمسنه

مساعددر . كايتلو حاصلاتی كل صويی اولوب بغداد وبصره ولايتلر اسكله‌سيدر .

﴿ اقاليم ﴾

درجۀ حرارت — اسن روزكارلر .

(١٢١) آسيای عثمانی اقاليم مختلفه‌يی حاوی اولوب شمال طرفلرينك (بحرسياه ساحلنك) قيش موسمی غرب طرفلرينه نظراً ملايم اولديغی كبی ياز موسمنده سواحلده اولان مواقعك يازلری درسعادته نظراً دها صيجاق اولور ايسه‌ده اكثريتله وزان ايدن . قره يل . پوياز روزكارلری موسم شتانك شدتله حكمنی اجرايه واسطه اولدقلری كبی موسم صيفده دخی درجۀ حرارتك تناقصنه ياردم ايدرلر . آسيای عثمانينك جهت غربيسنده بولنان مرمره واطه‌لر دكزی سواحلی بحرسياه ساحلنه نسبتاً صيجاق وقيش موسملری ايسه معتدلدر . بحرسفيد وسوريه سواحلی ايسه يازين همان اسكندريه ومصر سواحلنك يازلرندن دها صيجاق اولوب ايلك وصوك بهار موسملری ايسه مساوی كيدر سواحله موازی اوله‌رق امتداد ايدن سلسلۀ جبالك قسم اعظمی غايت صيق اورمانلرايله محاط بولنديغندن مذكور سلسله‌لرده موسم شتا حكمنی اجرا ايدر . آسيای عثمانينك مركزی ايسه مرتفع وواسع اووه ويايلالی شامل اولديغندن ياز موسملری صيجاق زياده وايلك وصوك بهار موسملری معتدل ولطيفدر .

شرقیٔ شمالی جهتی مرتفع سلسله‌لر ایله محاط اولوب شدت شتا حکمنی سورکلی اوله‌رق اجرا ایلدیکندن آسیای عثمانینک اك صغوق قسمنی تشکیل ایدر . جهت جنوبیسی ایسه غایت صیجاق وقوری چوللردن عبارتدرکه بوقسم بغداد و بصره ولایتلرینك بولندیغی اراضیدن عبارت اولوب اقلیمنه دائر معلومات شط‌العرب حوضه‌سی تعریفاتنده ویرلمش اولدیغندن بوراده ذکر اولنمامشدر .

جزایر بحرسفید ولایتنك شامل اولدیغی اطه‌لرك یازی شدتلی ایسه‌ده دکز روزکارلری بوشدید حرارتك تنقیصنی بادی اولور .

خلاصهٔ کلام آسیای عثمانینك شمال جهتی صغوق وبرودتلی شرقیٔ شمالیسنده شتا حکمنی سنه‌نك قسم کلیسنده اجرا ایدر ویازین صیجاق زیاده اولور شرقیٔ جنوبیله جنوب جهتی غایت صیجاق اولدیغی کبی جهت غربیسی یعنی بحر سفید واطه‌لر دکزی سواحلی معتدلدر .

﴿ یوللر واتصالات ﴾

باشلیجه یوللر — شمندوفرلر . کوپریلر .

﴿ قره دکز ورسانی داخلنده باشلیجه جاده‌لر ﴾

(۱۲۲) استانبولدن ارضروم کیدن جاده — بوجاده اسکداردن چیقوب موجود تیمور یوله موازی اوله‌رق ازمیده واصل اولور بورادن تقریبا ایکی کیلو متره امتدادنده اولان طوزله‌لر بوینجه ممتد اوله‌رق صپانجه کولنك جنوبندن وصپانجه موقعندن

بعدالمرور شمال شرقی‌یه طوغری میل ایدرك آطه بازارنده موجود
اولان ایکی کوپری واسطه‌سیله سقاریه نهرینی مرور وخندق موقعنه
وصولدن صکره بورادن اوته‌یه میلان صونی چوب دوزجه
قصبه‌سنه داخل وعباس وبولی طاغلرینك آره‌سندن کچه‌رك بولی
قصبه‌سنه واصل اولور ازمیدن بولی‌یه قدر جاده‌نك مرور ایتدیکی
محللر منبت ومحصولدار وعارضه‌سی جزئیدر. مذکور جاده بولی
موقعنده قیرشهره کیدن جاده‌یی صاغنه ترك ایدرك . کره‌ده .
حماملی . چرکش . قصبه‌لرندن مرور ایدر . چرکش برقاچ یولك
نقطهٔ تلاقیسنده بولندیغندن تجارت وخصوصات سائره‌جه مهم
برموقعدر جاده دوه‌رك چاینی منبعندن اعتباراً صول ساحلنی قره
حصار موقعنه قدر تعقیب ایدر بعده استقامتنی شماله توجیه ایده‌رك
قسطمونی شهرینه واصل اولور . بورادن اعتباراً کوك ایرمق
دره‌سنی تعقیباً برکوپری واسطه‌سیله ایرمغی کچه‌رك طاش کوپری
قصبه‌سنه واصل وبوراده تکرار کوپری ایله ایرمغی بعدالمرور
ساحلندن آیریله‌رق بوی آباد قصبه‌سنه داخل اولورکه بوده مواقع
مهمه دندر بعده سینوب یولنی صولنه . اطنه‌یه کیدن یولی صاغنه
بعدالترك قزیل ایرمق نهرینی کوپریلر ایله ایکی دفعه مرور ایتدکدنصکره
وزیر کوپریسنه کاوب بوراده حوضه موقعنده بغداد جاده‌سنه
ملاقی اولان یولی صاغنه ترك ایله خافیك قصبه‌سندن وعارضه‌لی
براراضیدن کچه‌رك صامسون موقعنه واصل وبورادن اعتباراً
ساحلی تعقیب ایده‌رك چهارشنبه موقعنده یشیل ایرمق نهرینی

مرور ایدوب ترمه . اونیه فاتسه . اوردو . کیره‌سون . تیره بولی . موقعلرینه اوغرایه‌رق طربزون شهرینه داخل اولور .

ارضروم جاده‌سی طربزون موقعنی ترك وقره دکز ساحلنه موازی یوکسك طاغلری قطع ایتدکدنصکره کموشخانه چایی حوضنه داخل اولوب بواسمده‌کی اولان قصبه‌یه اوغرار وبعده صویك شرق جهتنده‌کی یوکسك وصرپ طاغلردن کچه‌رك بایبورد جوارنده چوروق نهری حوضنی وبایبورد موقعندن بعدالمرور چوروق نهری ایله فرات نهری بیننده اولان طاغلری قطع ایدرك ایلیجه قریه‌سی جوارنده فرات نهرینی کچوب ارضرومه داخل اولور .

اشبو ارضروم ایله طربزون بیننده بولنان جاده صورت منتظمه‌ده شوسه اوله‌رق انشا ایدلمش اولدیغندن ارضروم شهرینه کیدلمك ایچون طربزوندن کلان طریق ترجیح اولنور ازمیدن طربزون موقعنه قدر تعریف ایدیلان جاده‌نك دخی اکثر محللری منتظم صورتده یاپلمش ومتعدد کوپری ومنفذلر انشا ایدیله‌رك مرور وعبور تسهیل ایدلمش وباقی قلان قسمیده‌خی تعمیر ایدلمکده بولنمشدر

بکقوزدن ساحلی تعقیب ایدرك طربزونه کیدن طریق . بوطریق بکقوزدن اعتباراً ساحلده بولنان . شیله . قندیره . کربه . موقعلرندن کچه‌رك اینجیرلی قریه‌سنده سقاریه نهرینی بعدالمرور ارکلی قصبه‌سنه واصل بورادن اعتباراً ساحلی برمقدار ترك ایله فیلیاس . بارطین . چایلرینی برر کوپری ایله کچه‌رك اماصره موقعنه داخل اولور . بورادن اعتباراً ساحلی تعقیب ایدرك جیده اینه‌بولی

استفان موقعلرندن کچه‌رك سینوب موقعنه واصل اولور . وبوی آباد موقعنه‌دخی‌اوغرایه‌رق داخله کیدن یولی صاغنه ترك ایله‌سینوب کورفزی ساحلنی طولاشه‌رق وبافره موقعنده قزیل ایرمق نهرینی کوپری ایله کچه‌رك صامسون موقعنه واصل اولور صامسوندن اعتباراً بالاده تعریف ایدیلان جاده‌یی تعقیب ایدرك طربزون شهرینه داخل اولور .

اسکداردن قیرشهره کلان طریق مقدم تعریف اولنان جاده‌یی صپانجه موقعنه قدر تعقیب ایدوب بوراده استقامتنی جنوبه تحویل ایله آق حصار قصبه‌سنه بعده لفکه وزیرخان بیله‌جك موقعلرینه اوغرایه‌رق کوتاهیه شهرینه کیدن طریقی صولنه ترك ایله سقاریه نهرینی کوپری ایله کچدکدنصکره . کیوه . طراقلی کوینك . نعللی‌خان موقعلرندن کچه‌رك بکپازار قصبه‌سنه واصل آیاش وانقره قصبه‌لرندن بعدالمرور قیرشهر موقعنه داخل اولور . ذکر اولنان جاده‌نك اکثر محللری‌در دست انشادر .

سینوب . صامسون . اونیه . اردو موقعلرندن ورسانك عرضی جهتنه کلان طریقلر . — سینوبدن چیقان طریق بوی آباد موقعنده اسکداره کیدن یولی صاغنه ترك ایله قزیل ایرمق نهرینك صول جهتنی تعقیب ایدرك عثمانجق موقعنده نهری مرور ومرزیفونه کیدن طریقی صولنه ترك ایتدکدنصکره چوروم یوزغاد . بوغازلیان موقعلرندن بعدالمرور منتظم برکوپری ایله قزیل ایرمق نهرینی کچه‌رك قیصری . بعده اینجه صو . قره حصار قصبه‌لرینه

اوغرایه‌رق جنوبه متوجهاً بحرسفید ورسانته داخل اولور .

صامسوندن چیقان طریق . قواق . حوضه موقعلرندن بعدالمرور مرزیفون موقعنه کیدن جاده‌یی صاغنه براقه‌رق اماسیه موقعنده یشیل ایرمق نهرینی مرور ایدر جاده نهرك ساحلنی تعقیب ایله تورحال موقعنه کلمزدن ذیله‌یه کیدن یولی صاغنه ترك ایله توقات شهرینه واصل اولور بوراده نیکساره اوغرایه‌رق اونیه موقعندن کلان طریق ایله بولشور جاده جنوبه متوجه اوله‌رق یلدیز ایلی موقعندن مرور ایله سیواس موقعنه واصل اولور اردو موقعندن چیقارق حمیدیه . قویلحصا . وحافیك قضاسی مرکزی اولان زاره موقعلرندن کچه‌رك سیواس موقعنده صامسوندن کلان وبغداد جاده‌سی تسمیه اولنان طریق ایله برلشور سیواسدن اعتباراً بغداد جاده‌سی فرات نهری حوضنه داخل اولور بحر سفید ورسانی داخلنه کیدن طریق دخی سیواسدن اعتباراً قزیل ایرمق نهرینك صول ساحلنی تعقیب ایدرك قیصری موقعنده سینوبدن کلان طریق ایله برلشور . مذکور یوللر منتظماً انشا اولندقلری کبی تصادف ایتدکاری نهر وایرمقلر اوزرنده اقتضاسنه کوره کارکیر واخشاب کوپریلر انشا ایدلمشدر مواقع سائره آره‌سنده بولنان یوللره دائر تفصیلات ویرلیوب خریطه اوزرنده اشارت ایدلمشدر .

﴿ مرمره دکزی ورسانی داخلنده بولنان یوللر ﴾

(١٢٣) اسکداردن اعتباراً مرمره دکزی ساحلنه موازی اوله‌رق

كلان طريق ماتپه . قرنال . پندك . كگبوزه . وهركه . موقعلرينه اوغرامق اوزره ازميده واصل اوله‌رق بورادن اعتباراً آق حصار موقعنه قدر قره دكز ورسانى داخلنده قيرشهره كيدن جاده‌دن عبارتدر جاده موقع مذكورى ترك ايله ازنيق قصبه‌سنه قدر كوله جريان ايدن صويك كنارينى وقصبه‌دن اعتباراً كولك شمال ساحلنى تعقيب ايدرك كمليك موقعنه واصل اولور ازنيقدن ايريلان جاده يكيشهره اوغرايه‌رق بروسه شهرينه دخول وبوراده مدانيه موقعنه كيدن منتظم شوسه‌يى صاغنه ترك ايله ٢٦٠٠ متره ارتفاعى اولان كشيش طاغنك شمال اتكلرندن طولاشه‌رق . آپولونيا . كولى ساحل جنوبيسنى تعقيب ايدرك كيرماستى قصبه‌سنه داخل اولور بوراده اطره‌نوس چاينى كاركير بر كوپرى ايله كچه‌رك واطره‌نوس وسماو چايلرى حوضه‌لرينى تفريق ايدن ومرورى براز عسرتلى اولان چتال طاغ اتكلرندن بعدالمرور صوصغرلق ناحيه‌سنه واصل اولور بوراده ده باندرمه قصبه‌سنه كيدن يولى صاغنه ايدين ولايتى داخلنده الاشهره كيدن يولى صولنه بعدالترك ييلانلو طاغك شمال اتكلرندن كچه‌رك مركز لوا اولان باليكسر موقعنه وارر بوراده كوتاهيه‌دن كله‌رك ادرميده كيدن يول ايله كسب اتصال ايتدكدن ومذكور جاده‌يى صولنه ترك ايله قازطاغ چاپى حوضنده بولنان باليه موقعندن بالمرور قازطاغ اتكلرينى طولاشوب بيراميچ موقعندن كچه‌رك قلعهٔ سلطانيه‌يه كيدن يولى صولنه ترك ايتدكدنصكره صعب المرور براراضيدن كچه‌رك مركز لوا

اولان بیغا موقعنه واصل اولور و بورادن بحرسفید بوغازی ساحلنده قلعهٔ سلطانیه موقعنده ختام بولور .

﴿ آطه‌لر دکزی ورساننده بولنان یوللر ﴾

(١٢٤) مرمره دکزی ورسانک (١٢٣) ماده سنده تعریف اولنان جاده ادرمید موقعندن اعتباراً ساحلی تعقیباً وازمان طاغنك اتکلرینی طولاشه‌رق ایوالقدن بعدالمرور دیکیلی لیمان وموقعنه واصل اولور بوراده برغمه‌یه کیدن یولی صولنه ترك ایدرك باقر چاینده واقع منتظم برکوپریدن کچدکدنصکره چاندارلی کورفزی ساحلندن کچه‌رك کوزلحصار بعده منمن قصبه‌سنده قوجه لیماندن کلان یول ایله برلشور برغمه ایله منمن قصبه‌لری اره‌سنده بولنان یول شوسه‌در . دیکیلی لیماندن ایریلان یول برغمه صومه . قرق اغاج موقعلرندن کچه‌رك مغنیسا قصبه‌سنه واصل اولورکه مغنیسا ایله دیکیلی اره‌سنده اولان یول شوسه‌در منمن موقعندن یول ازمیر لیماننه واصل اولور ازمیردن چیقان بر یول اورله قصبه‌سندن کچه‌رك چشمه‌یه وصیغه‌جق موقعلرینه کیدرکه عربه مرورینه مساعددر . ازمیردن ایریلان دیکر بر یول نیف کچیدیله قصبه‌سنه داخل اولدقدنصکره محمود طاغنی اشه‌رق طوربالی . ایاسلوغ . قوش اطه . سوکه موقعلرندن بعدالمرور بیوك مندرس چاینی برکوپری ایله کچدکدنصکره اقین کولنك جنوب ساحلنی تعقیب ایدرك میلاس قصبه‌سنه داخل وبورادن ایکیه تفریق اولنه‌رق بری بودروم دیکری یوز اویقدن

کچەرك موغلەیە واصل اولور بورادە جادە کول اباد موقعـنە کیدن
یولی صاغنە ترك ایدرك بحرسفید ورسانی داخلندە بولنـان مکری
وقعنە کیدر قرە دکز ورسانك (١٢٢) مادەسندە کوتاهیە موقعنە
قدر تعریف ایدیلان جادە جاودارحصار موقعنی ترك ایتدکدنصکرە
کدوس چاپی حوضنە داخل وکدوس موقعندن اعتباراً چایك صاغ
وصول ساحلنی تعقیب ایدرك سرکە موقعـندن کچدکدنصکرە قولە
قصبەسندە برقاچ قولە منقسم اولور جادە قولە قصبەسنی ترك ایلە
آلاشهر اینـە کول قصبەلرندن مرور ایدر قولە ایلە اینە کـول
ارەسندەکی یول شوسەدر . آلا شهردن اعتباراً دخی قوز وچایی
سـاحلنی تعقیباً . بولدیران . سرای کوی . دکزلی قصبەلرندن
بعدالمرور فندق طاغنك اوزرندن آشەرق طواس قصبەسنە داخل
وبورادن اعتباراً اطـەلر دکزیلە بحر سفیدە جریان ایدن انهـارك
حوضـەلرینی تفریق ایدن سلسلەنك کاە اتکلرندن وکاە اوزرندن
کچەرك . دولامان . چایی حوضەسـنە ومکری قصبەسـنە منتهی
اولور ورسانك وسطندن مرور ایدن دیکر بریول آلا شهرە قدر
تیمور یولدر بورادن اعتباراً . اینەکـول . طـاقماق . عشـاق
قصبەلرندن کچەرك افیون قرە حصـارینە واصل اولور بروجە بالا
تعریف اولنان یوللر اطەلر دکزی ورسانی داخلندە عمومی اولان
یوللردن عبارت اولوب اکثری محللری ایسە یکیدن انشا اولندیغندن
یوللرك مرور ایتدکلری اراضینك حالنە دائر تفصیلاتك ذکرندن
صرف نظر اولنمشدر ورسان داخلندە بولنان طرق سـائرە ایسە

خريطهٔ مخصوصی اوزرنده یالکز بر جزکی ایله ارائه اولنمشدر .

﴿ بحر سفید و رسانی داخلنده بولنان باشلیجه جاده لر ﴾

(١٢٥) آسیای عثمانینك جهت شمالیسندن کلان و ماده (١٢٢) ده تعریف ایدیلان ایکی مهم جاده قیصری موقعنده برلشدکدنصکره نوشهردن کچه‌رك قیر شهر موقعنده اسکدار دن کلان یوله ملاقی اولان جاده‌یی و دوه‌لی قره حصار موقعندن اعتباراً اقسرای موقعنه اوغرایه‌رق قونیه شهرینه کیدن طریقی صاغنه ترك ایله جزئی عارضه‌لی اراضیدن بعدالمرور نیکده قصبه‌سنه داخل اولور . بعده اولو قشلا ایله کولك . بوغازندن کچه‌رك طرسوس موقعنده اطنه ایله سلفکه‌یه کیدن یوللر ایله برلشور . مبدأ نقطه‌سندن منتهاسی بولنان طرسوس موقعنه قدر تعریف ایدیلان یول کذرکاهی یکیدن تعیین ایدلمش و اکثر محللری دخی صورت منتظمه‌ده اوله‌رق انشا ایدلمشدر . اطنه‌دن چیقان جاده مسیس موقعنده جیحان نهرنده اولان منتظم بر کوپریدن مرور و اسکندرون کورفزی ساحلنی تعقیب ایدرك اسکندرون موقعنده سوریه قطعه‌سی داخلنه کیدن یوله ملاقی اولور .

قره دکز و مرمره ورسانندن جنوبه طوغری کلان جاده‌لر کوتاهیه شهرنده برلشدکدنصکره التون طاش موقعندن کچه‌رك افیون قره حصارینه داخل اولور جاده و قصبه تیمور یولنك نهایت موقفی اولان الاشهره کیدن جاده‌یی صاغنه براقه‌رق اکردیر

آق‌شهر کوللری آره‌سندن وسلطان طاغی اتکلرندن مرور ایدرك آق شهر موقعنه داخل وموجود اولان کوللره جاری صولری منتظم برکوپریلر واسطه‌سیله قطع ایدرك و (اکوتخان) (ایلغین) خاتون‌خان موقعلرندن بعدالمرور قونیه موقعنده‌بوندن مقدم تعریف ایدیلان جاده‌یه واصل اولور جاده قونیه شهرینی ترك ایتدکدنصکره اووه‌سندن مرور ایله قره‌مان موقعنه وارەرق سلفکه‌ده برلشمك اوزره ایکی‌یه تفریق اولنور .

بریسی موط موقعی قربنده کوك ایرمغی مرور وساحله موازی دوام ایدر دیکری صاری قواقدن وتکه طاغندن کچه‌رك سلفکه‌یه واصل اولور . سلفکه‌دن اعتباراً ساحله موازی اوله‌رق کیدن برجاده انامور . پازارجق (بوراده موجود صویی منتظم برکوپری ایله کچر) موقعلرندن مرور انطالیه‌یه کلور بوراده اسپارطه وصندقلی موقعلرینه اوغرایه‌رق افیون قره‌حصارنده بالاده ذکر اولنان جاده‌یه ملاقی اولان یولی صاغنه‌ترك ایتدکدنصکره ساحلدن تباعد ایله املو قصبه‌سنه‌اوغرایه‌رق‌مکری موقعنه‌واصل‌اولور ایسه‌ده ایکی موقع اره‌سنده بولنان یول صعب‌المروراراضیدن‌کچر .

بحرسفیدورساحلندن سوریه قطعه‌سنده بولنان باشلیجه‌یوللر

اسکندروندن غزه‌یه کیدن طریق

(١٢٦) اسکندرون‌موقعنه کلان جاده ماده (١٢٥) ده تعریف اولنمش ایدی ساحله موازی شمالدن جنوبه طوغری امتداد ایدن

جاده بیلان قصبه‌سنده طار وعمیق بر بوغازدن عبارتدر. بو کچیدی حاوی اولان اراضیدن وتصادف ایتدیکی قره‌صو ایله عفرین نهرلرینك اوزرنده بولنان جسیم کارکیر کوپریلر ایله . جندرس . باسین . موقعلرندن وآسیای عثمانی ایله سوریه قطعه‌سنی تفریق ایدن طاغلرك اوزرندن وعمیق اووه‌سندن مرور ایتدکدنصکره مرکز ولایت اولان حلب شهرینه واصل اولان جاده‌یی صاغنه ترك ایدر حلب جاده‌سنك باسین موقعنده صولنه ترك ایتدیکی بر یول آخترین موقعندن کچدکدنصکره فرات حوضه‌سنه داخل اوله‌رق . نزیب . شهرینه کیدر ساحله موازی کیدن یول آق دکز کونه‌یقین کچه‌رك انطاکیه موقعنده عاصی نهرینی کوپریدن کچوب ساحلدن بر مقداری آچیق اولدیغی حالده جبل اقرع سلسله‌سی شعباتی اوزرندن اشه‌رق لازقیه موقعنه داخل اولور . بعده جبله موقعیله نهرالکبیری کچه‌رك وکورفزك اطرافنی طولاشه‌رق طرابلس اووه‌سنه دخول ایله طرابلس شام موقعنه واصل اولور . جاده جبل لبناندن نبعان وبحرسفیده منصب اولان متعدد کوچك دره‌لری قطع ایدرك . باترون . جبیل . موقعلرندن بعدالمرور بیروت شهرینه منتهی اولور .

بیروت موقعندن شامه کیدن یول صورت منتظمه‌ده انشا اولنمش ١١٢ میلدن عبارت اولوب دائمی صورتده عربه مرور ایدر جاده جبل لبنان ایله شرقیی وسهل البقاع وادیسنی قطع ایدر . ذکر اولنان یولك معلقه موقعنده ٣٥ میل طولنده بعلبك قصبه‌سنده نهایت بولان بر شعبه‌سی واردر ساحل طریقی صیدا موقعندن کاظمیه

نهرینی برکوپری ایله کچدکدنصکره صور موقعنه داخل اولور .
بورادن اعتباراً ساحل جهتی اوجوروم اولان طاغلرك اتکندن
وصعب المرور براراضیدن کچدکدنصکره عارضه‌سی جزئی براووه‌یه
داخل ونهایتنده بولنان عکاقلعه‌سنه واصل اولور عکادن ساحل بوینجه
کیدن جاده کرمیل برونده نهایت بولان طاغك اتکلرندن کچه‌رك
موسم شتاده کچلمسی مشکل اولان بطاقلق وغایت کسیك براراضیدن
بعدالمرور یافه‌شهرینه واصل اولور . جاده‌قدس شریفه کیدن طریقی
صاغنه ترك ایتدکدنصکره قوملی براراضی داخلندن مرور ایدرك
غزه بعده مصر امارتی حدودنده اولان قلعة العریش موقعنه وارر
بعده مصره داخل وقایته قلعه‌سندن والقانطارا موقعنده سویش قنالنی
مرور ایتدکدنصکره صالحیه قصبه‌سنده شمندوفره ملاقی اولور
غزه ایله یافه ارەسنده اولان اراضیده‌کی قریه‌لر هرطرفی باغلر ایله
مستور منفرد تپه‌لر اوزرینه انشا اولنمشدر .

❊ حلبدن قدس شریفه کیدن جاده ❊

(۱۲۷) مرکز ولایت اولان حلبدن قدس شریفه کیدن جاده
سرمین . معاره . موقعلرندن وسوریه قطعه‌سنك سلسلهٔ شرقیسندن
مرور ایدر سرمین موقعندن غربه متوجهاً ایریلان بریول . ریحا .
موقعندن وجسر شغورده عاصی نهرینی کوپری ایله کچدکدنصکره
جبل اقرع سلسله‌سنی اشه‌رق تصادف ایتدیکی صولر اوزرنده‌موجود
کوپریلردن بعدالمرور لاذقیه موقعنده یوقاروکی‌ده ماده‌ده تعریف

ایدیلان یول ایله برلشور . قدس جاده‌سی شیخون خانندن کچه‌رك
حماشهرینــه داخل اولور حماشهرینه کلان دیکر برطریق .—
حلبدن اعتباراً عاصی نهرینك صول جهتنده واقع واسع براووه‌نك
وسطـندن کچه‌رك جسر شعورده عاصی نهرینی مرور وقلعهٔ مضیق
موقعنه اوغرامق اوزره نهرك صاغ ساحلنه موازی اوله‌رق امتداد
ایله حما موقعنده ذکر اولنان یول ایله برلشور قدس جاده‌سی موقع
مذکورده عاصی نهرینی منتظم برکوپریدن کچوب صول ساحلنی
تعقیباً رستان موقعنده نهری تکرار مرور ایله حمص شهرینه داخل
اولور. جاده آثار عتیقه ایله برقلعه‌یی حاوی تدمر قصبه‌سندن کچه‌رك فرات
نهری حوضه‌سی داخلندن بغداده کیدن یولی صاغنه ترك ایتدکدن صکره
ایکی‌یه تفریق اولنور برنجی یول جبل شرقینك صولاق ومحصولدار اولان
غرب شعباتندن ایکنجیسی غیرمنبت وقوراق اولان شرق شعباتندن کچر .
برنجی یول حمصدن اعتباراً عاصی نهرینك صاغ جهتنی تعقیب
وتصادف ایتدیکی صولری قطع ایدرك رأس بعلبك قریه‌سندن
بعدالمرور عاصی نهریله کاظمیه نهرلرینك منبعلرینی تفریق ایدن
تپه‌لری آشه‌رق بعلبك قصبه‌سنده بیروتدن کلان یول ایله برلشدکدن
صکره شام شهرینه داخل اولور . ایکنجی یول حمصدن اعتباراً
برطاقم کوچك تپه‌لر اوزرندن و . ایکی قپولی . نبك . قطیفه .
موقعلرندن بعدالمرور بربوغازه داخل بعده شام شهرینه واصل
اولور . بورادن اعتباراً جاده ایکی‌یه تفریق النور . برنجی یول
جبل آسوددن کچه‌رك کوچك بر تپه‌نك اوزرنده بولنان (صاصا)

موقعنده نهری بر کوپری واسطه‌سیله مرور چپلاق وقوراق براوویه دخول ایتدکدنصکره (قانیترا) موقعندن بحیرالحوله کولنك جهت شرقیسنی محاط واورمانلقدن عبارت اولان برسلسله‌یی آشه‌رق شریعت‌الکبیر نهری اوزرنده اولان جسر نبسانی یعقوبدن مرور ایدر بعده مقدما روماولر طرفندن انشا اولنوب هنوز آثاری میدانده اولان یولك استقامتی وطبریا کولی ساحلی طبریا موقعنه قدر تعقیب ایتدکدنصکره ساحلی ترك ایله جبل طابورك اتکلرندن بعدالمرور (مرج ابن امیر) نامنده اولان اووه داخلنده‌کی ناصراقصبه‌سندن کچه‌رك عکایه کیدن یولی صاغنه ترك ایله جنین ، نابلس . موقعلرندن مرور ایدرك قدس شریفه واصل اولور .

ایکنجی یول جنوبه متوجهاً تصادف ایتدیکی نهری کسوه قصبه‌سندن وتپه‌لر ایله تشکیل اولنان بوغازدن مرور ایله صنامین موقعندن اعتباراً شریعةالبدیعه نهری امتدادنجه ممتد اولدقدنصکره قدس شریفه واصل اولور قدسدن رمله‌یه اوغرایه‌رق یافه‌یه کیدن جاده منتظم شوسه‌در قدسدن مصر داخلنه کیدن بریول الحاملیل موقعیله خلاصه خرابه‌سندن وجبل مقراع شعباتندن کچه‌رك سویش کورفزی ساحلنه واصل اولوب بوراده قنالی مرور ایله سویش شهرنده قاهره شهرینه کیدن تیمور یوله ملاقی اولور .

﴿ شامدن حجاز قطعه‌سنه کیدن طریق ﴾

حجاز جاده‌سی صنامین موقعنه قدر بوندن اولکی ماده‌ده

تعريف اولنمش ایدی . جاده جنوبه متوجهاً شريعة البديعه نهرينك تابعی ساحلنی تعقيب ايدرك مزيريب قصبه‌سنه واصل بوراده نهرك ساحلنی ترك ايله امنه.قلعة الزرقا (بوراده جبل حوراندن كچه‌رك كلان ديكر برجاده ايله برلشور) قلعة الحصا موقعلرندن بعدالمرور معان قضاسی مركزی اولان معان قصبه‌سنه داخل اولور بعده عقبة الشام موقعندن كچه‌رك حجاز . قطعه‌سنه داخل اولور .

﴿ دجله فرات نهرلری حوضه‌لرنده بولنان جاده‌لر ﴾

(١٢٨) بحرسياه ورسانی درونندن شرقیٔ جنوبی‌یه طوغری امتداد ايدن جاده‌لردن بری وباشليجه‌سی سيواس شهرينه قدر (١٢٢) ماده‌سنده تعريف اولنان وبغداد جاده‌سی تسميه اولنان يولدر . بوجاده سيواسدن اعتباراً . قنغال .حكيم خان موقعلرندن (توخمه) چايی اوزرنده واقع قرق كوز كوپری دنيلكله مشهور . اولان كوپريدن بعدالمرور مركز لوا اولان ملاطيه شهرينه داخل اولور بورادن آيريلان بريول . بهسنی . عينتاب . كليس . موقعلرندن كچه‌رك حلب شهرنده مقدم تعريف اولنان يول ايله كسب اتصال ايدر . بغداد جاده‌سی (فرات نهرينه تصادفنده موجود قايقلر مرور عبوری تسهيل ايدر) ايز اوغلی موقعندن مرور ايتدكدنصكره مركز ولايت اولان (مزرعه) موقعنه . واصل اولور . بوراده صاغنه وصولنه كيدن جاده‌لری براقدنصكره ارغنی معدنی قصبه‌سنه واصل اوله‌رق مركز ولايت اولان ديار بكر

شهرینه . داخل اولور . موقع مذکوردن اعتباراً دجله‌ده بولنان
کلکلر واسطه‌سیله نهرك جریانی یاردمیله بغداد شهرینه کیدیلور
دیار بکردن آیریلان بریول شهره یارم ساعت مسافه‌ده موجود
اولان کارکیر ومنتظم کوپریدن کچدکدنصکره . رادوان . سعرد .
شیروان . موقعلریله مواقع سائره‌دن کچه‌رك مرکز ولایت اولان
بتلیس شهرینه داخل وبورادن اعتباراً وان کولنك جنوب
جهتی . طولاشه‌رق مرکز ولایت اولان وان شهرینه واصل
اولور . یول کولك شرق جهتندن و (بارکیر) موقعندن بعدالمرور
بایزید شهرنده عجمستانه کیدن یول ایله کسب اتصال ایدر
(خربوت) یاخود (مزرعه) شهرندن چیقان دیکر یول
جرملك قصبه‌سندن کچدکدنصکره (سوه‌رك) قصبه‌سنده قره طاغك
شمالندن کچه‌رك دیار بکره کیدن یولی صولنه ترك ایله (اورفه)
وبیره‌جك قصبه‌لرینه اوغرایه‌رق فرات نهرینی بعدالمرور (نزیب)
موقعنده بوندن‌مقدم تعریف ایدیلان یول ایله کسب اتصال‌ایدر .

مادهٔ سابقه‌ده تعریف ایدیلان جاده‌زاره قصبه‌سنده سیواسه
کیدن یولی صاغنه براقدقدنصکره دیوریك قصبه‌سندن کچه‌رك عربکیر
شهرنده ارضرومدن کلان جاده ایله برلشه‌رك خربوت شهرینه
داخل بعده مراد نهرینك صول ساحلنی تعقیب ایدرك (پالو)
موقعنده ارضرومه کیدن یولی صولنه ترك ایتدکدنصکره نهر مذکور
ساحلنجه موش شهرینه واصل اولور بوراده (نرماندن) کچه‌رك
(ممه خاتون) قریه‌سنده ارضرومه کیدن جاده ایله اتصال پیدا

ایدن یولی صولنه براقدقدنصکره بتلیس شهرنده مقدم ذکر اولنان جاده ایله برلشور . عربکیر شهرندن ارضرومه کیدن جاده . آکین کماخ . قصبه‌لرندن کچه‌رك ارزنجان شهرنده طربزوندن ارضرومه کیدن یول ایله برلشور . جاده ارضرومدن اعتباراً . حسن قلعه . طپراق قلعه . قره کلیسا . دیادین . مواقع مشهوره‌سندن بعدالمرور بایزید شهرنده مقدم ذکر اولنان یول ایله برلشور .

(۱۲۹) تیمور یوللر — حیدر پاشادن بدأ ایدن تیمور یول شمدیلك ازمید موقعنه قدر ایشلمکده ایسه‌ده بوطریقك ایلروده آسیای عثمانینك وسط قسمندن کچه‌رك بغداد شهرینه قدر انشاسیله مبدألری سواحل بحرسفیدده اوله‌رق انشا اولنان تیمور یوللر ایله دخی کسب التصاق ایلدیکی حالده هرجهتله تقدیری غیر قابل براهمیته مالك اوله‌جغی بدیهی اولدیغندن طریقك انشاسنی درعهده ایتمك اوزره نافعه نظارت جلیله‌سنه تقدیم اولنان متعدد لایحه‌لر نظر تدقیق ومطالعه‌دن کچورلمکده بولندیغی اجلدن کزرکاهیله استاسیون موقعلرینه دائر معلومات شمدیلك ویریله مامشدر .

آطه‌لر دکزی ورسانده بولنان تیمور یوللر — ایکی مختلف استقامته کیدن تیمور یوللردن بریسی قصبه تیمور یولی نامنده ازمیردن بدأ ایدرك الاشهره قدر امتداد ایدرکه طولی یوز بش میلدر . بونك اوچ میل طولنده بیرون آباده قدر برشعبه‌سی وادر . قصبه تیمور یولی ازمیر ریختملرینی کچه‌رك اولوجق . منمن . امیرعالم حمیدیه . خروس کوی . مغنیا . جوبان عیسی . قصبه . اورغانلی .

احمدلی . صارت . صالحلی . دره‌کوی . الحان . موقعلرندن کچه‌رك الاشهرده نهایت بولور شمندوفرك انشا آتنه ١٢٧٩ سنه‌سنده بدأ اولنمش واللی سنه امتیاز مخصوصی واردر شمندوفر ازمیردن آلاشهره بش ساعتده مواصلت ایدر وایکی موقع بیننده عزیمت وعودت اجرتی ١٠٨ غروشدر .

ایکنجیسی : آیدین تیمور یولی (ممالك عثمانیه‌ده الك اول تأسیس اولناندر) نامنده اولوب ازمیردن بدأ ایدرك سرای کوی موقعنه قدر امتداد ایدرکه طولی ٢٨٤ میل و ٧٨١ ذراعدر بریسی (١٠٠٠) دیکری ٣٢٠ ذراع طولنده ایکی عدد تونل داخلندن کچر تیمور یول ازمیردن بدأ ایله دوه‌لی کوی . فیاس . تربانده طوربالی . موقعنده تیره‌یه کیدن تیمور یولی صولنه براقور . ایاسلوغ عزیزیه . دکرمنجك قره‌پیکار . آیدین . کوشك . سلطانحصار انجه . نازللی . قبوجق . اورطاقچی . موقعلرندن کچه‌رك سرای کوی موقعنه واصل اولور . ١٢٧٢ سنهٔ هجریه‌سنده کشاد اولنان آیدین تیمور یولی اللی سنه امتیاز مخصوصی واردر . ازمیر ایله سرای کوی موقعلری بیننده عزیمت وعودت اجرتی ١٣٨ غرورش اولوب اونبر ساعتی متجاوز برزمانده موقعلر بیننده‌کی مسافه‌یی قطع ایدر . قصبه تیمور یولی فوق العاده منبت ومحصولدر اولان (کدوس) وادیسندن وآیدین تیمور یولی دخی (مندرس) وادیسندن مرور ایتدیکی جهتله خارق العاده دینه‌جك درجه‌ده قوهٔ انباتیه‌یه مالك اولان وادیلر نقلیاتك سرعت وسهولتی سایه‌سنده

يوزده اونه نظراً يوزده طقسان حاصلات ويرديكى طـوتيلان
استاتستقلردن نمايان اولمشدر وحاصلات سنويلرى دخى كيلومتره
باشنه يكرمى بيك فرانقى تجاوز ايتمكده‌در .

فصل ثالث

افریقای عثمانی

حدود — موقع — تقسیم ولایات .

(۱۳۰) حدود — افریقای عثمانی شمالاً بحر سفید شرقاً بحر احمر جنوباً حبش مملکتی و صحرای کبیر غرباً صحرای کبیر ایله موقتاً فرانسه دولتی طرفندن اداره اولنمقده اولان جزایر اراضیسیله محاط و محدوددر .

موقع — افریقای عثمانی عرض شمالینک ۱۰ درجه‌سیله ۲۷ درجه‌سی و طول شرقینک ۵ درجه‌سی ایله ۷ درجه‌سی مابینده‌در .

افریقای عثمانی تقسیمات ملکیه سنه نظراً خدیویت مصریه و بنغازی و طرابلس غرب ولایتلریله تونس ایالت ممتازه‌سندن عبارتدر .

ورسان و حوضهٔ انهاره تقسیمی

(۱۳۱) افریقای عثمانی بحر احمر ساحلیله بحر سفید ورسانه و بو ورسان داخلنده جاری باشلیجه حوضهٔ انهاره منقسمدر .

خدیویت جلیلهٔ مصریه

حدود — نوبه اراضیسی داخل اولدیغی حالده خدیویت

مصریه حدودی شمالاً بحر سفید شرقاً سوریه و حجاز ولایتلری ایله بحر احمر جنوباً حبشستان غرباً صحرای کبیر و بنغازی ولایتی ایله محدوددر .

بحر سفید ساحلی اسکندریه‌نك غربنده کائن عقبة الشهردن قلعة العریش موقعنه قدر (٦٤٠) میل وجهت شرقیسی حدودی قلعة العریشدن بحر احمردن حاصل اولان عقبه کورفزینك منتهاسنده بولنان عقبه موقعنه (بو حدود عربستان ایله مصری فصل ایدرکه ٢٢٥ میلدر) وعقبه‌دن سویش شهرینه (٥٠٠) میل سویشدن قصیره (٥٠٠) میل قصیره‌دن برنیسه (٣٠٠) برنیسدن سواکنه (٦٥٠) سواکندن مصوعه (٤٤٠) میل ممتد اولورکه قلعة العریشدن مصوعه قدر مجموع حدود (٢٦١٥) میل کلور .

جنوب جهتنده واقع حدود مصوعدن نیل ازرق ساحلنده ومصر ایله حبش مملکتی حدودی اوزرنده (مدینهٔ علی) موقعنه دکین (١٥٠) میل امتداد ایدرکه مصر ایله حبش بیننده خط فاصلدر (مدینهٔ علی) دن نیل ابیضك جبل قمری براقدیغی محله قدر (٧٥٠) میل امتداد ایدر جهت غربیسنده‌کی حدود موقع مذکوردن اعتباراً شماله طوغری کیدرك دنغله خذاسنده وادیٔ نهر یابسه قدر (١٤٠٠) میل امتداد ایدر نهر یابسدن واح الخارجه‌یه قدر (٨٠٠) میل اولوب ارتق واحاد صرسیله حدود غربی شماله طوغری (٦٧٥) میل الك صوك سیواح واحنه قدر امتداد ایدر .

سیواح واحندن بحر سفید ساحلنده بولنان عقبه‌یه قدر (٣٢٥) میل

ممتد اولورکه جبل قمردن عقبه‌یه قدر مجموع حدود (۳۱۵۰) میلدر .

موقع — خدیویت جلیلهٔ مصریه افریقا قطعه‌سنك شمال شرقیسنده عرض شمالینك ۱۰ درجه‌سیله ۳۲ درجه‌سی وطول شرقینك ۲۲ درجه‌سیله ٤۰ درجه‌سی بیننده ومنطقهٔ معتدلهٔ شمالیده کائن اولوب اسکی دنیانك وسطنده بولنمسی حسبیله شرق وغرب ممالکی ایچون برمرکز تجارت تشکیل ایدر .

خدیویت مصریه تقسیمات طبیعیه نقطهٔ نظرندن مطالعه اولندیغی حالده نفس خطهٔ مصریه ایله . سودان . (دارفور . قوردوفان . دارسنار مملکتلریله ممالك سائره‌یی جامعدر) قطعه‌لرینی شاملی وجنوبدن شماله طوغری نیلك طرفیننده ممتد فوق‌العاده منبت ومحصولدار اراضیٔ واسعه‌دن عبارتدر . نفس خطهٔ مصریه شمالاً بحرسفید شرقاً سویش قنالی وکورفزی جنوباً نوبه غرباً لیبی صحراسیله محدود اوله‌رق مسافهٔ طولی پریسی بروننده‌ن آصوانه قدر ۲٦۰۰ وعرض وسطیسی ۷٦۵ میل امتدادنده ومساحهٔ سطحیه‌سی دخی ٤۱۰۰۰ میل مربعندن اولوب قسم اعظمی منبت ومحصولدار ومتباقیسی صحاری واراضیٔ حالیه عبارت اوله‌رق تقریباً ٦ ملیون نفوسی جامعدر .

مصرك هواسی پك صیجاق اولدیغندن سنوی عادی درجه حرارت قاهره‌ده ۲۰ نوبه‌ده ۱۵ ایله ۱٦ درجه ارەسنده‌در باران نادراً نزول ایدر ایسه‌ده کیجه‌لری کثرتله‌چی دوشدیکندن اراضی‌یی ترطیب ایدر . ۱٦ ایله ۹ درجه عرض بیننده اولان

اراضیده متعدد صولر جریان ایتدیکندن اراضیٔ مذکوره صورت دائمه‌ده و ۹ درجه‌دن دون عرضده بولنان محلده ایسه ٥٠٠ دن ٦٠٠ میل امتدادنده اولان بطاقلقلرك زائل اولمسی زماننده محصولات کثرت اوزره حصوله کلور ٭

مصرك مواسمی (فصل ربیع) و (یاز) فصلی نامنده ایکی‌یه تفریق اولنمشدرکه فصل ربیع تشرین ثانیدن شباط غایه‌سنه قدر امتدادایدر یاز فصلی ایسه سنه‌نك باقی آیلرنده سورر سنه‌نك ایکنجی فصلنده چول طرفندن هبوب ایدن روزکارلردن (حامسین) نامیله معروف اولانی غایت صیجاق ومحرق اولدیغندن باشلیجه ستمه وکوز خسته‌لقلری تولید ایدر ٭

﴿ تقسیمات ملکیه ﴾

(۱۳۲) خطهٔ مصریه مصرعلیا نامیله وسفلا باشلوجه ایکی قسمه تقسیم و بعض جغرافیون عندنده مصرعلیا ووسطی وسفلی نامیله اوچ قسمه تقسیم ایدلمش ایسه‌ده هرایکی صورتده هربریسی برطاقم مدیریته یعنی ۱٤ مدیریته وسودانك مشتمل اولدیغی اراضیدخی مرکز اداره‌سی (خرطوم) شهری اولمق اوزره (خرطوم . سنار . فیزاوغلی . کردفان . دارفور . بربر . بحرابیض . یعنی قشوده . دنغله مدیریتلری نامیله سکز مدیرلکه) وعموسودان شرقی ایله بحراحمر ساحلنی تشکیل ایدن اراضیدخی بروالینك تحت اداره‌سنده اولمق اوزره (تاکه . سواکن . مصوع) مدیرلکلرینه آیرلمشدر ٭

﴿ مصر علیا ﴾

قاهره ایله بحر سفید بیننده کائن مصر علیا تسمیه اولنان اراضی یدی مدیرلکه منقسم اولوب بونلردن اوچی شرقده ایکیسی وسطده دیگر ایکیسیده غربده واقعدر .

شرقده واقع مدیرلکك برنجیسی قلیوبیه . مدیرلکی اولوب مرکز اداره‌سی بنها العسل‌در . ایکنجیسی شرقیه مدیرلکیدرکه مرکزی زقازیقدر . اوچنجیسی . دقهلیه . مدیرلکی اولوب مرکزی منصوره . در .

وسطده واقع ایکی مدیرلك نیل نهرینك دمیاط ورشید قوللری اره‌سنده بولندقلرندن روضة البحرین نامیله بنامدرلر .

بونلردن برنجیسی . منوفیه . مدیرلکیدرکه مرکز اداره‌سی . شبین الکوم . قصبه‌سیدر . ایکنجیسی غربیه مدیرلکیدرکه مرکز اداره‌سی مشهور اولان . طنطا . قصبه‌سیدر .

غربده واقع مدیرلکدن برنجیسی البحیره مدیرلکیدرکه مرکز اداره‌سی دمنهور قصبه‌سیدر . ایکنجیسی بحیره مدیرلکنك جهت جنوبیسنده کائن جیزه مدیرلکیدرکه مرکز اداره‌سی جیزه قصبه‌سیدر .

﴿ مصر سفلی ﴾

مصر سفلی یدی مدیرلکه منقسم اولوب بونلر جبل المقطم ایله طرابلس غرب حدودنده کائن جبل الغربی (لیبی) طاغلری اره‌سنده کائندر .

مديريت مذكوره‌نك برنجيسى بنى‌سويف مديرلكى مركز اداره‌سى همنامى اولان قصبه‌در . ايكنجيسى فيوم مديريتى مركز اداره‌سى . مدينة‌الفيوم قصبه‌سيدر . اوچنجيسى . مينا . مديريتى مركز اداره‌سى ميناادر .

دردنجيسى سيوط مديريتى اولوب مقر مديريت سيوط شهريدر . بشنجيسى جرجا مديريتى اولوب مركز اداره‌سى سوهاج قصبه‌سيدر التنجيسى قنا مديريتى مركز اداره‌سى قنا قصبه‌سيدر يدنجيسى اسنا مديريتى مركز اداره‌سى اسنا موقعيدر .

﴿ نيل نهرى حوضه‌سى ﴾

(١٣٣) نيل مجهول المنبع بر نهر كبير اولوب (نهر الازرق) (نهر الابيض) كبى برقاچ انهار عظيمه ايله بونلره اجتماع ايدن نيجه انهار صغيره‌نك برلشمسيله حاصل اولور . (نهر الابيض) متعدد تابعلر اخذ ايتدكدنصكره نوبه (اراضيسى سودان شرقى داخلنده شمالا مصر جنوباً حبش بيننده واقع اولوب شمالدن جنوبه قدر طولى ١٥٤٠ وعرضى ٥٠٦ ميل ونفوس عموميسى ايكى مليونى متجاوزدر مصر واليسى اسبق ابراهيم پاشا طرفندن ضبط اولنه‌رق مصره الحاق ايدلمشدر هواسى غايت صيجاق ايسه‌ده صاغلم اولوب بغداى اريه نخود مرجمك وسائر محصولات كثرت اوزره‌در) اراضيسنه دخول وشماله طوغرى جريان ايله نوبه‌نك اقسام متعدده‌سندن اولان (دارخالفاى) اراضيسنه بالوصول سودان قطعه‌سنك مركز اداره‌سى

اولان خرطوم شهرنده نهر الازرق ایله برلشور. نهر مذکورك جهت غربیسی (کوردوفان) و (دارفور) اراضیلرندن عبارت اولوب (خرطوم) شهرینك غربئ جنوبیسنده کائن ومرکز تجارت اولان (العبید) شهری (کوردوفان) قسمنك و (تندلتی) موقعی دخی (دارفور) قسمنك مرکز اداره‌سیدر .

(نهر الازرق) حبش قطعه‌سی داخلنده بولنان (ویقتوریا) کولندن ظهور وحبش اراضیسندن مرور ایله (نوبه) ممالکنك (سنعار) قسمی داخلنده جریان ایدر . (سنعار) قصبه‌سی نهر الازرقك صول ساحلنده واقع اولوب اکثر خانه‌لری قلبه‌لردن عبارت ایسه‌ده منتظم جامع ایله درت قاتلی برسرایی شاملدر .

نیل نهری (دارحالفه) مملکتی داخلنده صاغنه حبش اراضیسی داخلندن نبعان ایدن متعدد قوللرك برلشمسیله حاصل اولان (موغرن) چایی اخذ ایتدکدنصکره (دار بربر اراضیسی داخلنده بولنان . بربر . نام دیکر . الخریف . شهری نوبه یعنی سودان شمالی . داخلندن . سواکن . طریقیله عربستانه کیدن امتعهٔ تجاریه‌نك مرکزیدر . سواکن بحر احمر ساحلنده برقسمی عرب کورفزنده بولنان اطه‌جقده قسم دیکری قره‌ده اولوب (صیدا)دن (٣١٠) میل مسافه‌ده واقع کوزل برلیمانی حاوی عربستان قهوه‌سی تجارتیله وجوارنده صید اولنان انجو واسطه‌سیله کسب شهرت ایلمش و (عدن) موقعیله بینلرنده تحت البحر برتلغراف خطی واردر .) و (دار رباطه) اراضیسندن جریان وبیوك

بر دیرسك تشكیل ایدرك استقامت جریانی غربی جنوبه بعده شماله تحویل ایله (داردونغولا) اراضیسی مركزی اولان (قصردونغولا) شهرینی صولنه بعدالترك (دارمعاز) اراضیسنه دخول ایدر نیل نهری شماله طوغری برخیلی جریان و حالفا قصبه سندن مرور ایتدكدن صكره (سودان شمالی) وجنوبی (نوبه) اراضیسنی بعدالترك (مصرعلیایه) داخل اوله رق (آصوان) موقعنی صاغنه ترك ایدر حالفادن آصوانه قدر اولان مسافه یه (نوبهٔ سفلا) تسمیه اولنور سیاه طاشلردن متكون تپه جكلر بومسافه نك هرایكی جهتنی طوتدیغی ایچون عرضاً اتساعی پك آز اولوب ٣٥٠ میل قدرده طولی اولدیغندن بومسافه یه دره معناسنه اولان (وادی) تسمیه ایدیلیور ایسه ده سائرلرندن تفریق ایچون (وادیٔ حالفا) نامی ویرلمشدر .

بوراده زراعته قابلیتلی اراضی انجق نهر نیلك تپه وطاشاق اولمیان ساحللری اوزرنده بولندیغندن اسكان محللری دخی اوچر بشر خانه دن مركب قریه لردن عبارت اولوب نفوس موجوده سی دخی ٤٠٠٠٠ مقدارنده در وادیٔ حالفادن بحراحمر ساحلنه قدر اولان اراضیده (عبابده) قبیله لری ساكندر .

وادیٔ حالفایه ایكی ساعت بعدنده وادیٔ حالفا (شلالی) نهرنیلده بولنان شلاللرك الك بیوكی والك یوكسكیدر . بوشلال مجراسنك نیله مخالفت ایدن محلی ١٢٠٠ متره طولنده وارتفاعیدخی سطح مأدن ٣٠ ایله ٤٠ متره اراسنده در هرقدمه سی بش ایله التی متره ارتفاعنده

نردبان شکلنی الان بوشلالدن قوجه نهر نیل پك مخوف ودهشتلی برصورتده جریان ایدر (محمدعلی پاشا زماننده بعض محلاری قیردیریله‌رق اجلدیغی ایچون سنه‌نك اکثر ایامنده بوشلالده قایقلرك کچمسی تحت امکانه کیرمشدر .)

(آصوانده حیلی ابنیهٔ عتیقه خرابه‌لری مشاهده ایدیلور ومحمدعلی پاشا طرفندن آچیلان جدول بورادەدر) بعده آصواندن ۹۷ میل مسافه‌ده اولان (ادفو) قریه‌سنی و(اسنه) موقعنی صول ساحلنه ترك ایدر (ادفو قریه‌سی مقدما خیلیجه معمور ایدیسه‌ده الیوم برقاج قلبه‌کبی اولر ایله ابنیهٔ عتیقه خرابه‌لرندن عبارتدر خرابه‌لر اوچ معبدك موجودیتنی ارائه ایلدیکی کبی طاشلرینك اوزرنده دخی (هیروغلیف) یازیلری واردر (اسنه تجارتله مشهور کوزل برشهر اولوب ملابه تعبیر اولنور برنوع شال واقمشهٔ قطنیه وسائره ایله طوپراقدن طباق وبوکا مماثل شیلر نسج واعمال اولنور نیل نهری صول جهتنه (مدینهٔ هابو) وصاغنه (لوقصور) (قارناق) (کنه) موقعلرینی ترك ایدر (مدینهٔ هابو) اسکی (طیبه) شهرینك برجزئی اوزرنده کائن قریه اولوب موسیو (غرین) نك ۱۸۵۵ سنه‌سنده اجرا ایتدیکی حفریاتده غایت مکلف برسرای آثارینی و ۱۹ زراع ارتفاعنده (اوچنجی رامسس) نام فرعونك ذحسیم برهیکلنی واسکی مصریلرك سنه حسابلرینی کشف ایتمشدر (لوقصور) ۲۰۰۰ نفوسی حاوی اسکی (طیبه) موقعنك برقسمنده واقع اولوب مرتفع وهیبتلی ابنیهٔ مکلفه خرابه‌لرینی حاویدر (سیزوستریس) زماننده

تصنیع اولندیغی ظن اولنان بردیکیلی طاش بوراده بولنەرق ۱۸۳۶ تاریخنده پارسه نقل اولنوب (قونقورد) میدانىنه رکز ایدلمشدر .

(قرناق) قریەسی دخی اسکی طبیەنك برقسمی اوزرنده کائن اولوب ظریف ابنیۀ عتیقەنك اثارینی شاملدر .

اسکی طیبەنیلك ایکی طرف ساحلنده یوزقپویی حاوی غایت جسیم برشهرایدی بوشهرك استیعاب ایتدیکی محل داخلنده ذکر اولنان قریەلر بنا اولنمشدر .

(کنه) قاهرەنك ٥٨٠ میل جنوبنده واقع قاهره ایله جده بیننده‌کی معاملات تجاریەنك مرکزیدر بوراده کثرتله اعمال اولنان بارداقلر صویی صوغوتدقلرندن کلیتله صرف اولنور اسکله سیدخی (قصیر) لیمانیدر (قصیر) لیمانی بحراحمرك ساحل غربیسنده واقع اولوب هند عربستان مصر بیننده‌کی معاملات تجاریەنك مرکز مروریدر .

هرنەقدر کوزل لیمانی حاوی دکل ایسەده منتظم برحوض واردر هرسنه برچوق حجاج جانب حجازه عزیمت ایتمك اوزره لیماندن کچرلرنیلك صوساحلنده واقع (دندره) شهری برچوق جسیم ابنیه واثار عتیقەیی وعلی الخصوص بیوك وپك ظریف بربنایی جامع اولوب اسم عتیقی (طانترادر) .

نیل نهری ۱۲۰۰۰ نفوسی حاوی وقاهرەنك ٤٢٠ میل مسافەسنده واقع (جیرجه) قریەسنی صولنه (اخمیسن) (بداری) قریەلرینی صاغنه بعدالترك (سیوط) موقعی قربنده جریان ایدر سیوط شهری

قاهره‌نك ٣٠٠ میل جنوبنده یوسف قنالی اوزرنده کائن اولوب خانه‌لرینك اکثریسی قلعه‌لردن عبارت ایسه‌ده (صیدا) اراضینك مرکز تجارتی ودارفوره کیدن کاروان وقافله‌لرك محل اجتماعی وقاهره‌دن کلان تیمور یولك نهایت موقفی اولمق جهتیله کسب شهرت ایلمکده‌در .

(اصوان) ایله (سیوط) اراسنده جریان ایدن نیل نهری جهت غربیسنده عرض شمالینك ٢٥ درجه‌سیله ٢٦ درجه ٥٠ دقیقه‌سی ماییننده بولنان (* واح الخارجه) اراضیسی متعدد صولری حاوی اولوب پورتقال زیتون لیمون پرنج بغدای داری کثرتله حصول بولمقده واراضیٔ مذکوره داخلنده یشیللك صورت دائمده نشو ونما بولمقده‌در سکنۀ موجوده‌سی (٦٠٠٠) راده‌سنده اولوب موقع مشهوری دخی (خارجه) بلده‌سیدر .

واح البحریه — مدینة الفیوم شهرینك غربیٔ جنوبیسنده و (لیبیا) چولنك جهت شمالیسنده ٢٨°,٣٠′ عرض شمالیده ٢٦°,٤٠′ طول شرقیده واقع اولوب باشلیجه مواقعی . زابو . القصردر .

واح البحری انجق ٤٥ میل طولی ١٣ میل عرضی و ٣٥٠٠

* واح — قوملی چوللر ایچنده نبات واشجار ایله مزین لطیف وصولاق محلره اطلاق اولنور که قوم دکزینك بعض نقطه‌لرنده اطه حکمنده‌در بو یله محلرده طاتلی صولر واوفق کوللر موجود اولدیغی کبی هوا دخی دائماً ایلك بهار کیبدر لکن ذکر اونان واحلر خارجنده اولان اراضی یشیلکدن عاری قوراق وقومصال وغایت واسع بر دریای وحشتدر .

رادهسنده سكنه‌يى حاويدر محل مذكورده هوا پك حار اولوب موجود چكركه‌لر ايسه كلى خساراتى موجب اولورلر .

سيواح نام ديگر (امون) — ليبيا چولنك شرقئ شماليسنده طولاً ٢٠٠ عرضاً ٢ ايله ٣ ميل امتدادايدن براراضئ مزروعه‌دن عبارتدر بوراده برچوق طوزلى كوللر ايله ٢٠ عدد طاتلى بيكارلر موجود اولديغى كبى زيتون وخرما اغاجلرى دخى كثرت اوزره بولنور سكنهٔ موجوده‌سى (٨٠٠٠) تخمين اولنمقده اولوب بلادمشهوره‌سندن اولان سيواح شهرى قاهره‌نك ٥٠٠ ميل جهت غربيسنده ٣٠٠٠ نفوسى حاوى سيواح بلده‌سيدر .

نيل نهرى سيوط موقعنى بعدالترك (منقاذط) (مينه) موقعلرى قربندن مرور ايدر مينه موقعى دستى وسائر معمولات فخاريه ايله كسب اشتهار ايلمش برموقع اولوب قاهره‌دن ٢٠٦ ميل مسافه‌سنده وتيمور يول اوزرنده‌در . نيل نهرى صولنه غايت صقنيتلى وخراب برمحلدن عبارت اولان بنى (سويف) موقعنى ترك ايدر فيوم بلده‌سندن چيقان حاصلاتك دخى مركز تجارتى اولديغندن برقاچ ايپلك فابريقه‌سى واردر .

نيلك غربنده برخيلى مسافه‌سنده اولان . مدينة‌الفيوم . قصبه‌سى قاهره ايله سيوط اره‌سنده اولان شمندوفره برشعبه‌نك علاوه‌سيله ربط ايدلمشدر قصبه قاهره‌نك غربئ جنوبيسنده غايت منبت ودلكشا بروادئ فرحفزاده كائن اولوب جهت شرقيسنده دخى (بركتة‌الكروم) اسمنده بركول واردر نيلك غربنده واقع

(جیزه) قاهره‌نك قارشوسنده کائندر جزیره‌نك غربی جنوبیسنده بیوك اهراملر موجود اولوب اسکی (منفیس) شهرینك خرابه‌سی دخی واردر اهرام مزبوره کثیرالعدد اوله‌رق نیل ساحلنده طولاً (٨٠) میل مسافه‌یه قدر برخط استقامتنده آیری آیری محللرده انشا اولنمشدر اوچ عدد فرعون تپه‌لرندن‌الك بیوکی (خیاپوس) نام فرعون انشا ایتدیرمشدر ذکر اولنان تپه‌نك اوستنه برذراع ارتفاعنده اولان قدمه‌لر اعانه‌سیله الك یوکسك محلنه چیقیلورکه محل مذکور ایکیوز ذراع کنشلکنده‌در بوراده بولنان برآدم اطرافنه نظر ایتدیکی حالده مصرك برقسمنی وطرفینی کوزل ترلا واغاجلر ایله تزیین اولنمش (نیل مبارکی) مشاهده ایدر وضع اولنان طاشلر اوتوز قدم بیوکلکنده اوله‌رق (١٠٠) بیك کشی اوچ آیده دکشمك اوزره یکرمی سنه‌ده ختام بولمشدر ٠

قاهره‌نك قریه‌لرندن معدود اولان (بولاق)موقعی محمد علی پاشا طرفندن تأسیس ایدلمش برانجمن علمیه ایله رسم وصنایع تحصیلنه مخصوص مکاتب عدیده‌یی جامعدر ٠

نیل نهری قاهره شهرینی صاغنه ترك ایتدکدنصکره (بطن البقره) ده دلتایه (ذالیه *) داخل باشلیجه دمیاط ورشید نامنده ایکی قوله تقسیم اولنه‌رق جریان ایدر ٠

(*) نهرلك انصباب ایتدکلری قوللری ارسنده قالان محله شکلندن کنایةً حرف رومیسنه اوروپالیلر (دلتا) تسمیه ایدرلرکه (ذ) حرفنه جهت مشابهتیله بزده دخی (ذالیه) دینلمکده‌در ٠

قاهره شهری ۳۵۰ بیك نفوسی جامع خدیویت جلیلهٔ مصریه‌نك مرکز اراده‌سی اولوب مقطم طاغی اتکنده کائن‌در شهر مذکورده برچوق کنیش میدانلر مرتفع ابنیه وسرایلر جوامع شریفه‌ومکاتب عالیه وبیوك حماملر وصوترازولری وصو جدوللری ومنتظم جاده‌لر جسیم چارشو وپازارلر ومسافرخانه‌لر و (۹۰) ذراع عمقنده (یوسف قویوسی) نامنده برقویو واردرکه برقویویه حیوانات وسائره‌نك انیملرینه مساعد بورمه‌لی بر نردبان واردر قاهره‌شهری اسکندریه وسویش وسعیده کیدن تیمور یوللرك مرکزیدر .

قاهره شهری میلادك (۹۷۰) تاریخنده خلفای فاطمیه‌دن معز نامنده خلیفه‌نك سرداری (جوهر) معرفتیله بنا وتأسیس ایدلمشدر قاهره‌ده بولنان مشهور (جامع‌الازهر) ی علمای‌عرب انجمن علمی اتخاذ ایتمشلردر .

نیل‌نهرینك دمیاط قولی — رشید قولنده سعدیه قریه‌سنده ایرلدقدن‌صکره بنها قصبه‌سندن مرور ایدر قصبه قاهره‌دن سویش واسکندریه‌یه کیدن تیمورلرك آیرلدیغی محلده‌در .

بنهانك ۹ میل‌شمالندن آیریلان (اسماعیل ایله سویشه کیدن) طاتلی صوقنالی ساحلنده بولنان (زقازیق) موقعی اسماعلیه منصوره وقاهره‌یه برتیمور یول ایله متصلدر .

سویش شهری قاهره‌نك ۱۳۵ میل شرقنده بحر احمرك غربیٔ شمالیسنده وهمنامی اولان کورفزك منتهای شمالیسنده وکورفزی اق دکزه وصل ایدن (سویش) قنالی ابتداسنده کائن اوروپا ایله آسیا

وهندستان بیننده‌کی تجارتك مرکزی اولوب (١٤٠٠٠) نفوسی جامعدر سویش لیمانی تشکیل ایتمك ایچون انشا اولنان ریختیم (٤٠٠٠) ذراع طولنده اولوب شمندوفر بوریختیم اوزرندن کچه‌رك لیمان جدیده واصل اولور ریختیمك ارقه‌سی طولدیریله‌رق صورت منتظمه‌ده یکی سویش شهری انشا اولنمش وطاتلی صو جدولی دخی شهرك موقع مذکورده انشاسیله قابل اسکان برحاله کلمسنه باشلیجه سبب اولدیغندن فوق‌العاده صورتده کسب شهرت ایلمشدر (سویش قنالی بحراحمر ایله بحر سفید بیننده واقع اولوب طولی ١٦٢ میل عرضی ١٨٠ عمقی ٢٦ قدمدر قنال تاریخ میلادك التنجی عصرنده حکمداران مصریه‌دن نبخانوسك تصوری اوزرینه آچیلمقده ایکن روماولر زماننده وقوعه‌کلان انقلاباتدن طولانی عملیات حفریه تأخیر ایدیلمشدر . قطعهٔ مصریه عساکر موحده طرفندن ضبط وتسخیر ایدلدکده خلیفه (عمرابن‌الخطاب رضی‌الله عنه) زمان خلافتلرنده مشارالیهك امریله مصر حکمداری عمروبن‌العاصی قنال مذکوری تکرار اچدیره‌رق بوواسطه ایله سویش شهری محلنده اسکیدن موجود اولان قلزم شهرینه قدر سیر سفائنه قابل برحاله کلمش وخلفای عباسیه‌نك ایکنجی خلیفه‌سی اولان ابی جعفرالمنصور زمان خلافتنه قدر آچیق قالمش ومشار الیها زماننده تسدید ایدلمشدر مؤخراً ١٢٧١ تاریخ هجریه‌سنده حفریاتنه مباشرت و ١٢٨٦ تاریخنده‌رسم‌کشادی‌اجرا اولنمشدر) سویش قنالی قربنده وتمساح کولنك ساحلنده‌پورت‌سعیددن ٨٦ سولیشدن ١٠٤ میل

مسافه‌ده باشلیجه طاتلی صو جدولنك انشاسیله چول اوزرنده قابل اسکان بر حاله کلان وصورت منتظمه‌ده انشا اولنان اسماعیلیه شهری بتون دلتا حاصلاتنك مرکزی اولان (زقازیقه) ۳۰ میل بعدنده اولوب پورت سعیده قنال ایله مصر داخلنه نیل جدولی وشمندوفر ایله مربوط بولندیغندن شهر مذکور ۳۰۰۰ نفوسی حاوی اولوب سوقاقلری واسع ابنیه‌سی منتظم اوله‌رق بنا اولنمشدر (زقازیق) پاموق تطهیرینه مخصوص پاموق فابریقلریله کسب شهرت ایلدیکی کبی شمندوفر ونیل جدولی واسطه‌سیله تجارتی توسیع ایلمشدر قنالك بحرسفید بوغازنده اولان پورت سعید شهری ۱۲۷٦ سنهٔ مالیه‌سنده منزله کولیله بحرسفید اره‌سنده مصر والیسی بولنان سعید پاشا طرفندن صورت منتظمه‌ده اوله‌رق بنا ایدلمش وفوق‌العاده تجارتکاه بر لیمانی حاوی بولنمشدر .

دمیاط قولی زمیت قمر وزیفته موقعلری اره‌سندن کچدکدنصکره صول جهتی آچیغنه محلةالکبیر وصاغنه منصوره قصبه‌لرینی ترك ایدر محلةالکبیر ۲۰۰۰ نفوسی حاوی وقاهره‌نك ۱۰۰ میل شمالنده واقع اولور غربیه ولایتنك مرکز ادارهسیدر منصوره دمیاطك غربیٔ جنوبیسنده ۹۵ میل مسافه‌ده کائن و ۱٦۰۰۰ نفوسی جامع اولوب رواجلی بر پنایری واردر بوراده حاصل اولان پاموق مقبولدر دمیاط شهری نیل نهرینك دمیاط قولی اغزنده وقاهره‌نك ۱٦۰ میل شرقیٔ شمالیسنده وبحرسفیده ۹ میل مسافه‌ده واقع ۳۰۰۰۰ نفوسی جامعدر بوراده پك چوق پرنج حاصل اولور ایسه‌ده محمودیه

قنالنك كشادندنبرو تجارتجه اهميتی تنزل ایتمکده‌در .

(١٣٤) نیلك رشید قولی دمیاط قولندن آیرلدقدنصکره غربیٔ شمالی‌یه طوغری طولا مباجلی اوله‌رق جریان وصاغنه ٩ میل مسافه‌ده و (٨٠٠٠) نفوسی حاوی اولان (منوف) شهرینی ترك ایدر رشید ودمیاط قوللری اراسنده شبین القوم وطنطه مواقع مشهوره‌سی واقعدر طنطه شهری قاهره ایله اسکندریه بیننده تیمور یول اوزرنده کائن و (٦٠٠٠٠) نفوسی جامع واولیای عظامدن (سیداحمدبدوی) حضرتلرینك مقام شریفلرینی حاوی اولمغله سنوی مقام شریفی زیارته کلان ذوات ایله پك رواجلی پنایرقوریلور رشید قولی رحمانیه موقعنی صولنه فوده موقعنی صاغنه ترك ایله رشید موقعندن بعدالمرور بحرسفیده منصب اولور رحمانیه اسکندریه‌نك ٨٠ میل شرقنده و (٢٥٠٠٠) نفوسی جامع اولوب مشهور پنایری واردر رشید شهری ساحلدن ٩ میل کروده واقع ونیلك غرب قولی ساحلنده ایسه‌ده نهرك مجراسنده بولنان طاشلر مناسبتیله کمیلر موقع مذکوره قدر کله‌مدیکندن بونکله برابر محمودیه جدولی مصر اخراجاتنك اسکندریه‌یه نقلنی تسهیل ایده‌لیدنبرو رشیدك تجارتی تدنی ایتمکده‌در .

اسکندریه شهری قاهره‌نك ١٨٢ میل غربیٔ شمالیسنده وبحرسفید ایله (مریاط) کولی اره‌سنده ایکی میل طولنده بردیل اوزرنده کائن وفوق‌العاده منتظم و ٣٠٠٠ سفینه استیعاب ایده‌بیله‌جك برلیمانی حاوی اولوب شهر مذکور ٢١٢٠٠٠ نفوسی

وبرچوق آثار عتیقه ایله ابنیهٔ جدیده‌دن خدیو مصر حضرتلرینك برسرایی وبیك دیركلی برجامع شریف وبرترسانه ومتین حصاری شامل الك معتنا برشهردر ۱۸۵۳ سنهٔ میلادیسندن بروقاهره ایله بینلرنده تیمور یول تأسیس ایدلمشدر . اسكندریه تاریخ میلادك (۳۳۲) سنهٔ مقدمنده بنا وتأسیس وبرچوق محاربه‌لر ایله خراب ایدلمش ایسه‌ده الیوم كسب عمران ایتمكده بولنان برشهردر فصل خریفده‌الكزیاده درجهٔحرارت ۲۹ فصل‌شتاده ۱۱رادەسنده‌در(مصر معارفجه فوق‌العاده ایلرولمش اولدیغندن اسكندریه‌ده بنا وتأسیس ایدیلان كتبخانه دنیانك الكبرنجی كتبخانه‌سندن معدود ایدی .)

فیضان نیل — نیل هرسنه وقت معیننده فیضان ایدرك بتون وادیسنی والبحری قسمنی استیعاب ایتدیكندن صولرك چكلمسی زماننده كوپره مقامنده براقمش اولدیغی چامور خطهٔ مصریه‌نك فوق‌العاده منبت ومحصولدار اولمسنه باشلیجه سبب اولمقده‌در .

نیل افریقای وسطاده كثرتله نزول ایدن یغمورلر مناسبتیله هرسنه حزیران اواخرندن ایلولك نهایتنه قدر فیضان ایدر .

فیضان نیل قاهره قارشوسنده واقع (روضه) اطه‌سنده بولنان (مقیاسی) نام الت نیلك درجهٔ طغیاننی ارائه ایدر نهرك فیضانه باشلیه‌جغی منادیلر واسطه‌سیله اهالی‌یه‌اعلان اولنور تكثیر ماء ۱۰ ذراع ارتفاعه‌واصل اولدقده كافهٔ اراضی صورت مكمله‌ده سقی اولنور ارتفاع مذكوره وارمز ایسه اراضینك برقسمی سقی اولنور ارتفاع مذكوری تجاوز ایدر ایسه ابنیه وكویلرك برقسمنی تلف وغرق ایدر .

تیمور یوللر — خطهٔ مصریه‌ده موجود تیمور یوللرك نقطهٔ التصاقی قاهره شهری اولوب بورادن شمال وجنوبه طوغری ممتد اولان یوللر وبونلرك شعباتی واسطه‌سیله مواقع مهمه ایله تجارتگاه اولان قصبه‌لر یکدیکریله کسب اتصال وبو واسطه ایله وسائط سوقیه درجهٔ عال العالنه ایصال قلنمشدر .

خدیویت مصریه سواحلنده بولنان لیمانلر

(۱۳۵) سواحل مصریه‌ده (دردی بحر سفید وایکیسی بحر احمرده اولمق اوزره) التی لیمان موجود اولوب بونلردن برنجیسی مصرالقاهره‌یه (٤٥) فرسخ بعدنده شرق جنوب وغرب روزکارلرندن امین ومحفوظ اولان اسکندریه لیمانیدرکه اوروپا وآسیا وافریقا قطعه‌لری ایچون برمرکز تجارت اولدیغندن سواحل مصریه‌ده موجود لیمانلره فائق وهرجهتله شایان اهمیتدر .

ایکنجیسی : اسکندریه‌نك شرقنده ٥٠ میل بعدنده نیلك صاغ قولی یقیننده ۹ میل بعدنده کائن ایکنجی درجه اهمیتی حائز رشید لیمانیدر .

اوچنجیسی : قاهره‌یه ٤٠ فرسخ ونیل نهرینه ٥ میل بعدنده اولان دمیاط لیمانیدر .

دردنجیسی : محمد سعید پاشا زماننده انشا اولنان پورت سعید لیمانیدر .

بحر احمر ساحلنده بولنان لیمانلردن بریسی قاهره‌یه ۳٤ فرسخ

بعدنده اوروپا ایله هندستان وعربستان بیننده مرکز تجارت اولان
سویش لیمانیدر . دیگری دخی سویشه ۱۲۵ فرسخ بعدنده کائن
قصیر لیمانیدر .

﴿ جدوللر ﴾

(۱۳۶) اراضیٔ مصریه درونده بولنان جدوللر (۱)
نیل نهریله توابعندن منشعب اولوب موجودلردن اون ایکیسنک
غیری اولانلرک صولری یازین برحالده بولنورلر جداول مذکوره‌دن
باشلوجه‌لری اسماعلیه جدولیدرکه بولاقک جهت جنوبیسنده برقاچ
قریه ایله اسماعلیه قصبه‌سی یقیننده بعدالمرور سویش قربنده دکزه
منصب اولور .

ایکنجیسی : شرقاویه . جدولیدرکه دمنهوردن باشلیوب متعدد
قریه‌لردن مرور ایدرک . منزله . کولنه منصب اولور .

اوچنجیسی : بحر سویش . جدولی اولوب . میت راضی .
قریه‌سی جوارندن ظهور زقازیق قصبه‌سیله قرای سائره قربندن
مرور ایدرک منزله کولنه جریان ایدر .

دردنجیسی : ساحل جدولیدرکه مدینةالمنصوره قربندن ظهور
ایله منزله کولنه جریان ایدر .

---

(۱) نهر ویاخود توابعنک مناسب برمحلندن بدأ ایله محل مقصوده قدر
طاتلی صویک جریانته مساعد صورتده زمیندن حفر اولنان وصورت دائمه‌ده
صو جریان ایدن مجرایه تعبیر اولنور .

بشنجیسی : بارجوریه . جدولیدرکه نیلك صاغ قولندن ظهور ایله
یرلی کولنه جریان ایدر .
آلتنجیسی : یرلی کولنه جریان ایدن . بحرسفید جدولی
یدنجیسی بحرسفیده منصب اولان بحرشبین جدولی سکزنجیسی برلسی
کولنه جاری بحر صعید جدولی طقوزنجیسی اسکندریه شهر
شهرندن مرور ایدرك بحرسفیده جریان ایدن . محمودیه جدولی .
اوننجیسی : محمودیه جدولنه منصب اولان حطاطیه جدولیدر .
اونبرنجیسی : ابراهیمیه . جدولیدرکه اسیوط شهری قربنده
نیلدن تشعب ایدوب دیربوطالشریفه متوجهاً ۱۰۰۰ مترولق
برمسافه‌یی قطع ایتدکدنصکره بریسی فارون کولنه منصب اولان .
بحر یوسف . دیکری وسوق جدولنه منصب اولان . روضه
واوبریسی دخی اصل ابراهیمیه جدولی اولمق اوزره اوچ قسمه
آیریله‌رق ابی غریب جدولنه منصب اولور اون‌ایکنجیسی فرعونیه
جدولیدر .

﴿ اراضیٔ مصریه داخلنده بولنان کوللر ﴾

(۱۳۷) اراضیٔ مصریه داخلنده مشهور اوله‌رق موجود
اولان سکز کولدن برنجیسی دقهلیه مدیریتی داخلنده کائن . منزله
کولی ۲ غربیه مدیریتی داخلنده وروضة‌البحرین حدودی اوزرنده
واقع برلسی . کولی ۳ دکزه متصل بحیره مدیریتنده . مربوط .
کولی ٤ بحیرهٔ قارون نامیله معروف واسکی فراعنه‌نك توسیع ایتمش

اولدیغی کول اولوب الآن موریسی کولی اسمیله متعارفدر . ٥ بحیره مدیریتی داخلنده واقع ابوکیر کولی ٦ . کذلك مدیریت مذکوره داخلنده واقع . ادکو . کولی ٧ اسماعلیه شهری بنا اولنمش اولان تمساح کولی ٨ اسماعلیه ایله سویش ارەسنده کائن آجی کولدر .

﴿ طاغلر ﴾

(١٣٨) اراضیٔ مصریه داخلندن جریان ایدن نیل نهرینك تشکیل ایتمش اولدیغی منبت ومحصولدار وهرصورتله شایان استفاده اولان وادیسی صولطرفدن . مقطم . طاغیله نهایت بولان جبل غربی سلسلەسی وصاغطرفدن دخی لیبیاسلسلهٔ جبالیله محاطدر .

سالف الذکر سلسلەلردن تشعب ایدن شعبات جبال . بیاض طاغ . قرمزی طاغ . سیاه طاغ . قوش طاغ . وصعیدده کائن (ابی فوده) سویشك جهت جنوبیسندەواقع جینوه وتاکه طاغلریدر . جبال مذکوره عمومیتلەغیر منبت واشجاردن عاری اولوب برخیلی مغازەلر ایله آثار عتیقەیی حاوی ومرمر طاش معدنلریلەمعادن سائرەیی حاویدر .

محصولات — حبوبات خمسه پرنج شکر قامشی وهرنوع سبزه پموق چوید کتان کنویر قهوه توتون خورما اوزوم موزنار پورتقال لیمون مبذول اولدیغی کبی (پاپیروس) نامنده قالین یپراقلی برنوع نبات واردرکه کاغدك ایجادندن اول اسکی مصریلرك انك

اوزرینه یازی یازدقلری معلومدر وارانبی؛ مصریه اورماندن خالی اولدیغندن محروقات ایچون اهالی حیوانات کوبره‌سنی طوپلایه‌رق طوغله شکلنده قالبلره تحویل ایله قوریدلدقدنصکره اوجاق وسائر محللرده احراق ایدرلر .

معادن — مصرده اخراج اولنه‌جق معدن همان یوق حکمنده‌در لکن جهت جنوبیسنده اولان طاغلردن چیقان صو ماکی ومرمر وسائر احجار کرانبها مصرک جسیم عبادتخانه‌لری ودیکیلی طاشلری ومرمر دیرکلر ومدهش هیکللر وعقوله حیرت ویرن اهراملر کبی امثالی نادر اولان بنالرک انشاسنده قوللانلمشلردر .

صنایع — مصر قطعه‌سی صنایعجه کسب ترقی ایتمش فابریقه وسائره‌نك کوندن کونه چوغالمقده اولدیغی نظر ممنونیتله کورلمکده‌در موجود فابریقه‌لرك قسم اعظمی شکر استحصالنه باقیلری دخی دقیق تیمور وطونج دوکمه‌سنه مخصوصدر .

بنغازی ولایتی

(۱۳۹) — بنغازی ولایتی شمالاً بحرسفید شرقاً خدیویت جلیلهٔ مصریه جنوباً صحرای کبیر غرباً طرابلس غرب ولایتیله محدوددر .

موقع — بنغازی ولایتی عرض شمالینك ۳۳ درجه‌سیله ۲۷ درجه‌سی طول شرقینك ۲۳ درجه‌سیله ۱۵ درجه‌سی بیننده وافریقا قطعه‌سنك جهت شمالیسنده کائندر .

شرقدن غربه اولان مسافهٔ طولی ٨٠٠ میل وشمالدن جنوبه اولان مسافهٔ عرضی دخی ٢٠٠ میل امتدادنده اولوب نفوس موجوده‌سی دخی ٤٠٠ بیکی متجاوز اولدیغی تخمین اولنمقده‌در ولایت مذکوره جهت شمالیسی منبت ومحصولدار اراضیدن وجهت جنوبیسی ایسه واسع وقوراق چوللدن وایکی‌عدد واحدن عبارتدر ٠

﴿ تقسیمات ملکیه ﴾

بنغازی ولایتی تقسیمات ملکیه سنه نظراً ایکی سنجاق ایله یدی قضایه تقسیم اولنمشدر ٠

﴿ بنغازی سنجاغی ﴾

بنغازی اوجله وجالو جدانیه مریج قضالریله یدی ناحیه‌یی حاویدر مرکز ولایت بحرسفید ساحلنده واقع برچوق اثار عتیقه‌یی جامع اولان بنغازی شهریدر شهر مذکور مقدما خیلی نفوسی بالغ ایدیسه‌ده برقاچ دفعه ظهور ایدن و باعلت مخوفه‌سی تقلیل نفوسنی بادی اولمشدر شهر مذکور ١٢٨٨ تاریخنه کلنجه‌یه قدر طرابلس غرب ولایتی داخلنده سنجاق مرکزی ایدیسه‌ده اهمیت موقعیه‌سنه وسنجاغك حاوی اولدیغی اراضینك جسامتنه نظراً آیروجه برولایت مرکزیدر ٠

﴿ درنه سنجاغی ﴾

درنه طبرن یوما قضالریله ایکی ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر ٠

ساحل بحرده تجارتگاه اولان (درنه) موقعی ممتاز اولان سنجاق مرکزی اولوب مرکز ولایتك ۲۲۵ میل جهت شرقیسنده منبت ومحصولدار براراضی‌یی حاویدر موقع مذکور برقاچ دفعه بدویلر طرفندن تخریب ویغما اولندیغی کبی وباوطاعون علت مخوفه‌سی دخی نفوسنك خیلی مقدار ازالمسنی بادی اولمشدر .

طرابلس غرب ولایتی

(١٤٠) طرابلس غرب ولایتی افریقا قطعه‌سنك بحرسفید ورساننده کائن وجنوباً اطلس طاغلریله محدود اولان فاس جزایر وتونسدن عبارت بولنان بربرستانك جانب شرقیسنك قسم اعظمندن وفیذان چوللرندن عبارتدر .

حدودی — ولایت مذکوره شمالاً بحرسفید شرقاً بنغازی ولایتی ولیبی صحراسی جنوباً صحرای کبیر غرباً تونس وشعنانیه قبائلنك جزایر ایله ولایتك اره‌سنده واقع اراضیسیله محدوددر اهالیٔ ولایت اسکانلری جهتله اوچ قسم اولوب برقسمی شهر وقصبه‌لرده مجتمعاً وبرقسمی خرمالق وبغچه‌لکلرده وقسم اعظمیده سیار عشایر وقبائلدن عبارت اولوب چادر وچارداقلرده اقامت ایدرلر لونلری علی‌العموم اسمر بغدای بکزلی اولوب ذکاوت وقابلیت امر معاشده اقدام وغیرت ومقام خلافت کبری‌یه فرط انقیاد اطاعتله وصلابت دینیه ایله متصفدرلر .

ولایتك سواحل شمالیسی آوروپا وسجلیا اطه‌سنك سواحل

جنوبیه‌سی قارشوسنده بولنمغله برابر اقلیمنك بر درجه قدر لطافتی وفوق‌العاده منبت ومحصولدار محللری وهر درلو اصلاحات واعماراته قابلیتی جهتیله وسودان تجارتنك ممرو مركزی اولمسیله فوق‌العاده براهمیته مالكدر .

﴿ طاغلر ﴾

جبال ایكی قسمه تقسیم اولنه‌رق برنجیسی بحرمحیط غربی سواحلندن بدأ ایله بنغازی‌یه قدر غربدن شرقه طوغری ممتداولان اطلس طاغنك بوولایتدن كچن پارچه‌سی (غربان) (جبل غربیه) (برهونیه) (مسلاط) نامرنده اولان طاغلری تشكیل ایدر ایكنجی قسمی فیزان چوللرنده وفیزانك جهت شمالیسنده كائن (سریوسوده) طاغلریدر بونلر برسلسله شكلنده اوله‌رق شمال شرقیدن جنوب غربی‌یه طوغری ممتد وصحرای كبیره منتهیدر بوایكی قسم طاغلردن اڭ یوكسكی جبل غربیه طاغیدركه سطح بحردن ١٥٠٠ انكلیز قدمی ارتفاعنده‌در .

﴿ تقسیمات ملكیه ﴾

طرابلس غرب ولایتی طرابلس خمس جبل غربیه فزان نامنده درت سنجاغه تقسیم اولنمشدر .

﴿ طرابلس سنجاغی ﴾

طرابلس غرب زوایه اورفله غربان ترهونه قول اوغلی

باش اغالی منسه وساحل قضالریله التی ناحیه‌یه تقسیم اولنمشدر .

طرابلس غرب قضاسی — مرکز ولایت بحرسفیدساحلنده‌وتونسك ٦٥٥ میل شرقیٔ جنوبیسنده محافظه‌لی برلیمانی حاوی وسور عتیق ایله‌محاط اسواقی‌طسار وتجارت جهتیله ایکنجی درجه اهمیتی حائز اولان طرابلس‌غرب شهریدر .

خمس سنجاغی — خمس مصراطه ظلیتین مسلات سرات قضالریله ایکی ناحیه‌یی حاویدر .

جبل غربیه سنجاغی — جبل غربی غدامسی فساطو نالوت حوض قضالریله اوچ‌ناحیه‌یه آیرلمشدر .

جبل‌غربیه‌سنجاغی ولایتك غربیٔ جنوبیسنده کائن برسوردن عبارت اولوب مرکز سنجاق دخی طرابلسك ٤٠٠ میل غربیٔ جنوبیسنده واقع (غدامس) قصبه‌سیدر غدامس قصبه‌سی سودان داخلنده کائن بورنو کاشته طومبوقتو قصبه‌لریله‌معاملات تجاریه‌سی پك‌زیاده اولدیغندن نفوسی التی‌بیك راده‌سنده‌در .

فیزان سنجاغی — فیزان سوکنه ازفرطوراك غات شطی سبهه وسمنو رشاده مقره وشرقیه قضالریله یدی نواحیه تقسیم اولنمشدر .

مرکز سنجاق طرابلسك ٨٠٠ میل جهت جنوبیسنده یدی صونی حاوی سور عتیق ایله مستحکم و ١٦ جامع شریف ایله ابنیهٔ سائره‌یی جامع وافریقای وسطی ایله بحرسفید بیننده وقوعبولان

معاملات تجاریه‌نك مرکزی اولمغله کسب شهرت ایدن مورزق شهریدر بنغازی وطرابلس غرب ولایتلرینك حاوی اولدیغی اراضی افریقانك بتون جهت شمالیسنده تاریخ هجرتك ٢٣ و ٣٥ سنه‌لرنده (عمر عثمان رضی الله عنه حضرتلرینك) زمان خلافتلرنده فتح اولنه‌رق افریقیه ولایتی نامیله برولایت بولنمش ایدی مؤخراً هجرتك طقوزنجی عصرنده واسپانیا دولتی یدینه کچه‌رك برمدت انلرك الندە قالمش وتاریخ هجرتك ٩٥٦ سنه‌سنده (جنتمکان سلطان سلیمان خان ثانی) حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده سنان پاشا طرفندن فتح وضبط اولنه‌رق ممالك عثمانیه‌یه الحاق قلنمش و ١٢٨٨ تاریخنده طرابلس غرب وبنغازی ولایتلری نامیله ایکی‌یه تفریق اولنه‌رق اداره اولنمقده بولنمشدر .

﴿ تونس ﴾

حدود — تونس ایالت ممتازه‌سی شمالاً بحرسفید شرقاً بحرسفید وطرابلس غرب ولایتی جنوباً صحرای کبیر واطلس سلسلهٔ جبالی والجرید دیاری غرباً جزایر غرب مملکتیله محدوددر مساحه‌سی ١١٨٤٠٠ کیلومتره مربع اولوب هر کیلومتره‌ده ١٠ موجوددر سکنه‌سی ١٢٠٠٠٠٠ نفوسدر بونلردن ٤٥٠٠ اسلام ٢٥٠٠ قتولك ٤٠٠ روم قتولکی ١٠٠ پروتستاندر .

تعریف طبیعی تونس ایالتی افریقای شمالینك اك مهم نقطه‌سنده واقع اولوب بحرسفید اطرافنده بولنان ممالکك کافه‌سنه قریبدر هواسی صیجاق ایسه‌ده

دروننده ممتد اولان (اطلس) طاغلرینك تشکل ایتمش اولدیغی نهرلرو بونهرلرآرەسندەواقع بیوك کوللر موجود اولمغله عموماًاطیغدر مملکتك بوسواحلی چوقدرو بك کیریشلی چیقشلی اولمغله آندەقابس حمامه تونس (وبیزارطه) نامندەدرت کورفزواردربو کورفزلرقارشوسنده متعدد آطەلر موجود اولوب بونلرك باشلیجەلری ایالتك جنوب شرقیسنده واقع قابس کورفزینك جنوبنده کائن (جربه) آطەسی وینه کورفزك شمالنده بولنان (کرکنه) آطەسی وتونس کورفزنده بولنان (زمرا) آطەسیدر تونس مملکتنك قطعهٔ جنوبیەسی (بلادالجرید) نامیله معروف اولوب بونده دخی سجه و (وغریس) نامنده ایکی بیوك کول واردر •

محصولات — تونس برطرفدن هوانك حیجانلی ودیکر طرفدن دروننده بولنان انهار وکوللرك کثرتی جهتیله اراضیسی برنجی درجەده برکتلو اولوب وممالك حارەنك هراشجاری حاصل اولور حتی تونس خرماسی افریقانك الڭ اعلا خرماسیدر بودیارده کموش باقر قورشون جیوه وطوز معدنلریله معدن صولری وایلیجەلر چوقدرو کوزل اسبلر وقوتلی دوەلر وبیوك کوکرجینلر بولنور دکزدن دخی کلیتلو مرجان وسونکر چیقاریلور ٥

صناعت — بومملکتده صنایع پك ایشلك ایسەده انواعی محدوددر باشلیجه صنعتلر صابون یوکدن معمول قماش فس سجاده حصردر ٥

تجارت — ایکی بیك بشیوز سنەدنبرو بوراناك تجارتی بك مشهوردر وقرتاجەلیلر یعنی اسکی تونسلیلر بتون آق دکز وبحر

محیط سواحلنده بولنسان ممالکك تجارتنی اداره‌لرینه المشلر ایدی شمدی تونس تجارتنك قسم کلیسی افریقانك ایچرو سیله اولور ۰ اخراجاتك باشلیجه‌لری ذخیره میوه توتون بال مومی زیت سختیان مرجان سونکردر ادخالات ١١٨٤٠٧٨٥ فرانق اخراجات ١٧,١٩٢,٩٩٦ فرانق تیمور یوللرك طولی ٦٠ کیلومتره تلغراف خطلری ٩٦٤ کیلو متره‌در تجارتکاه لیمانلری غولته بیزارطه سوسا منستر سفاقس در تونس ٤١ قبیله‌یه منقسم اولوب بونلرك هر بری بك طرفدن نصب اولنان بر (قاضی) ایله اداره اولنور بو ١٤ قبیله نامنده اون سکز دائره‌یی شامل اولوب هر دائره‌نك اداره‌سی برشیخه مخولدر ۰

مشهور شهرلر تونس (١٢٥٠٠٠) نفوسی حاوی بوغاز نامنده بر قوی ایچروسنده واقع متین ومستحکم اولوب بتون تونس ایالتنك مقریدر فس منسوجات صابون وکل صویی اعمال اولنور بوشهرك بیاغی سختیان زیت بال سنامکی التون توزی مرجان اخراجاتندن طولای تجارتی واردر تونس شهرینك اسکله‌سی غولته لیمانیدر ۰

بیزارطه — ساحل شمالیده بولنان (بیزارطه) کورفزی اغزنده واقع ایشلاك برلیماندر فارینا مجرده نهری اغزنده لیماندر سلجان غولته‌نك شرقنده لیماندر قلیبیه غوربه مهمور حمامه شرق ساحلنده وسجلیا مالطه قارشوسنده کائن لیمانلردر سوسه منستر حمامه کورفزی جنوبنده‌در افریقیه مهدیه دماس برونیله قپودیه برونی ارهسنده لیمانلردر صفاقس کرکنه اطه‌سی قارشوسنده واقع کوزل لیماندر قابس تونسدن ٣٢٠ کیلومتره جنوبنده وقابس

کورفزی ایچروسنده واقع ایشلك بر لیماندر زورشان فلته وارزیس لیمانلری جربه اطه‌سی قارشوسنده‌در .

داخلنده‌کی شهرلر قیروان تونسدن ۱۳۰ کیلومترو جنوب شرقیده واقع و (۱۵۰۰۰) نفوسی ابنیهٔ عتیقه وجوامع شریفه‌یی حاوی طین ومستحکم برشهردر وسختیان خرما ومنسوجات اخذ واعطاسیله تجارتی کلیتلودر وافریقای وسطی ایله اجرا اولنان تجارتك مرکزیدر قیروان بلده‌سی افریقیه اردوسنك سرداری عقبه بن نافی طرفندن تاریخ میلادك ۶۷۵ ده تأسیس ایدلمش وچوق مدت تچمکسزین خلفانك تحت اطاعتنده اولمق اوزره (افریقیه) ایالتنك مرکزی اتخاذ ایدلمش ایدی ایالت مذکوره (۷۸۰) ده بنی اغلب و (۹۰۹) ده فاطمیلر و (۹۷۲) ده (زیدیلر) والحاصل ۱۱۵۰ ده مغربده ظهور ایدن (موحدون) لك یدتصرفنه وبرمدت صکره تونس اداره‌سنه داخل اولدی زغوان تونس ایله قیروان اره‌سنده‌در الجم قیروانك شرق جنوبیسنده‌در اسبیطله قسرین قیروانك غرب جنوبیسنده واقع مفرح وطاغلی برموقعده کائندر (حصصه) (فریناق) (بلادالجرید) ده واقع سنجه یاخود لودیا کولینك جهت شمالیسنده‌در نفته طوزرینه بلادالجریدده وسنجه کولینك ساحل شمالیسنده‌در .

اوروپای عثمانی
خریطه‌سی
رومانیا
بلغارستان
شرقی روم ایلی ولایتی
ادرنه ولایتی
سلانیك ولایتی
قره طاغ ممالکی
یونانستان
خداوندکار ولایتی
اسیای عثمانی

بحر سیاه
بحر سفید
آسیای عثمانی
خریطه‌سی
آفریقای عثمانی
بادیة الشام
کرید ولایتی
روسیه ممالکی
ارضروم ولایتی
حلب ولایتی
موصل ولایتی
قونیه ولایتی
سیواس ولایتی

افريقاى عثمانى خريطه سى
بحر سفيد
عربستان
بحر احمر
مصر عليا
مصر سفلا
نوبه سفلا
لبيه چولى
حبشستان

3 1761 06979752 0